Bundel van de Commissie Burgerzaken van 13 april 2021

Agenda bijlagen

Beantwoording ISD BOL n.a.v. vraag PvdA-fractie commissie Buza 13-4-2021 - agendapunt 4 (ISD BOL jaarstukken 2020 en programmabegroting 2022).docx

Concept Besluitenlijst raadscommissie 13 april 2021 Burgerzaken.docx

1 Opening

20.45 uuruur

2.a Vaststellen concept besluitenlijst Burgerzaken d.d. 30-3-2021

Concept Besluitenlijst raadscommissie 30 maart 2021 Burgerzaken.docx

2.b Toezeggingenlijst (afgedaan tussen 20-3 en 30-3-2021)

Toezeggingen afgedaan tussen 20-3 en 30-3-2021.pdf

2.c Actieve informatieplicht en passieve informatieplicht

2.d Terugkoppeling vanuit verbonden partijen

3 Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol ZL. 2021-2024; Gemeenteblad 2021/29

20.55 - 21.25 uur
Weth. L'Espoir
Mw. Tuin

Raadsvoorstel 29 Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024.docx

Raadsvoorstel 29 (bijlage) Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024.docx

Raadsvoorstel 29 (bijlage) Nalevingsonderzoek 2018.pdf

Raadsvoorstel 29 (bijlage) Het Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2021-2024 gemeente Brunssum.pdf

4 ISD BOL jaarstukken 2020 en programmabegroting 2022; Gemeenteblad 2021/32

21.25 - 21.55 uur
Weth. Janssen
Dhr. Peters
Dhr. Smeijsters, mw. Raets en mw. Dirix (ISD BOL)

Raadsvoorstel 32 ISD BOL Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v..docx

Raadsvoorstel 32 (bijlage) jaarstukken 2020 ISD BOL.pdf

Raadsvoorstel 32 (bijlage) Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 ISD BOL.pdf

Raadsvoorstel 32 (bijlage) Zienswijze Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. van ISD BOL.docx

5 Sluiting

21.55 uur

Geachte raadsleden,

In de vergadering van de Commissie Burgerzaken van 13 april 2021 werd door de PvdA-fractie de vraag gesteld of aangeven kon worden hoeveel cliënten - die in de uitkering bij ISD BOL zitten - de komende jaren naar verwachting de pensioengerechtigde leeftijd (AOW) gaan bereiken.

In onderstaand overzicht geven we antwoord op deze vraag en beperken we ons tot de jaren 2021 tot en met 2025.

Uitgangspunten:

- situatie per 14 april 2021
- in 2021 is de AOW-leeftijd 66 jaar en 4 maanden.
- in 2022 is de AOW-leeftijd 66 jaar en 7 maanden.
- in 2023 is de AOW-leeftijd 66 jaar en 10 maanden.
- in 2024 en 2025 is de AOW-leeftijd 67 jaar.

Bereiken AOW-leeftijd cliënten Brunssum

jaar	aantal cliënten
2021	14
2022	22
2023	19
2024	14
2025	24

gemeente Brunssum

BESLUITENLIJST

VAN DE

OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAADSCOMMISSIE BURGERZAKEN

VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 13 APRIL 2021 OM 20.54 UUR

VIA VIDEO PLATFORM ZOOM

Besluitenlijst van de openbare vergadering van de raadscommissie Burgerzaken, gehouden op dinsdag 13 april 2021 om 20.54 uur via videoplatform ZOOM. Parallel vergadert de commissie Middelen. Alle vergaderingen zijn openbaar en worden gehouden via het videoplatform ZOOM.

Van deze vergadering zijn geluids- en/of video-opnamen beschikbaar via:
www.brunssum.nl – bestuur en organisatie – gemeenteraad - raadsinformatiesysteem

AANWEZIG COMMISSIE BURGERZAKEN:

Voorzitter:	Mw. M.E.J. Baten (Lijst Borger)
Burger-commissieleden:	Mw. V. Hermans (PAK) Mw. S.L.F. Gulpen (VVD) Mw. A. Lust - van Goinga (Lijst Borger) Mw. J.H. Smeets (PvdA)
Raadsleden:	Dhr. L.J.H. Snackers (BBB Lijst Palmen) Dhr. G. Ebbinge (PAK) (toehoorder) Dhr. J.H.J. XXX Janssen (PAK) (toehoorder vanaf 22.12 uur) Dhr. A.G. de Haas (VVD) (toehoorder) Mw. M. Janssen (BCD) Mw. K.E. Coenen (SP) Mw. M.Y. van Leusden-Brüning (PvdA) (toehoorder) Dhr. C.R.M. Claus (CDA)
College:	Dhr. S.J.H. L'Espoir (agendapunt 2c, 2d en 3), dhr. H.J. Janssen (agendapunt 4), mw. W.J.F. van der Rijt (agendapunt 2c en 3)
Secretaris:	Dhr. O. Eussen
Notulist:	Mw. M.L.H. Hollemans
Ambtelijke ondersteuning:	Mw. I. Tuin (agendapunt 3), dhr. T. Peters (agendapunt 4)
Externe ondersteuning:	Dhr. Smeijsters, mw. Raets, mw. Dirix (ISD BOL) (agendapunt 4)
Participanten:	Geen

Link beelden en/of geluidopnamen: https://www.youtube.com/watch?v=K4WkE2xLzzM

Agendapunt 1: Opening
De voorzitter opent de vergadering om 20.54 uur.

Agendapunt 2a: Vaststellen concept besluitenlijst Burgerzaken d.d. 30 maart 2021
De besluitenlijst van de commissie Burgerzaken van 30 maart 2021 wordt ongewijzigd vastgesteld.

Agendapunt 2b: Vaststellen toezeggingenlijst (afgedaan tussen 20-3-2021 en 30-3-2021)
De toezeggingenlijst met nummer 62 (2020) is akkoord. De toezegging wordt als afgedaan beschouwd.

Wethouder De Rijck geeft een toelichting m.b.t. de afhandeling van toezegging nr. 26 (2019) n.a.v. vragen hierover in de commissie Buza van 30 maart jl. De beantwoording wordt schriftelijk verstrekt.

Agendapunt 2c: Actieve informatieplicht & passieve informatieplicht

In het kader van de actieve informatieplicht informeert wethouder L'Espoir dat Cicero heeft aangekondigd te stoppen met de dienstverlening hulp bij het huishouden.

Burgemeester Van der Rijt informeert over nagekomen vragen van de fractie PAK inzake samenwerking Parkstad, die nog beantwoord zullen worden, en deelt mede dat naar aanleiding van AB RUD Zuid Limburg de veranderingen nog via de actieve informatieplicht worden gecommuniceerd.

In het kader van de passieve informatieplicht zijn geen vragen gesteld door raadsfracties.

Agendapunt 2d: Terugkoppeling verbonden partijen

Er is geen terugkoppeling vanuit een gemeenschappelijke regeling.

Agendapunt 3: Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol ZL 2021-2024; Gemeenteblad 2021/29:

Wethouder L'Espoir geeft een toelichting en beantwoordt met aanvulling door de burgemeester de gestelde vragen, en ambtelijk wordt ondersteund door mevrouw Tuin.

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:
Het Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 vast te stellen.
Met het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 wilt de gemeente Brunssum de afname van het alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van het alcoholgebruik bij jongeren onder de 18 jaar beperken.

De commissie adviseert unaniem het voorstel als "Akkoordstuk" te behandelen in de raad.

Agendapunt 4: ISD BOL jaarstukken 2020 en programmabegroting 2022; Gemeenteblad 2021/32:

Wethouder Janssen geeft een toelichting en beantwoordt de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door de heer Peters en de heer Smeijsters, mevrouw Raets en mevrouw Dirix (ISD BOL).

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:
1. Kennis te hebben genomen van de Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. ISD BOL;
2. Bijgaande zienswijze af te geven.

De commissie adviseert unaniem het voorstel als "Akkoordstuk" te behandelen in de raad.

Agendapunt 4: Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering om 22.59 uur.

gemeente Brunssum

BESLUITENLIJST

VAN DE

OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAADSCOMMISSIE BURGERZAKEN

VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 30 MAART 2021 OM 20.45 UUR

VIA VIDEO PLATFORM ZOOM

Besluitenlijst van de openbare vergadering van de raadscommissie Burgerzaken, gehouden op dinsdag 30 maart 2021 om 20.45 uur via videoplatform ZOOM. Parallel vergadert de commissie Ruimte en Techniek en aansluitend de commissie Middelen. Alle vergaderingen zijn openbaar en worden gehouden via het videoplatform ZOOM.

Van deze vergadering zijn geluids- en/of video-opnamen beschikbaar via:
www.brunssum.nl – bestuur en organisatie – gemeenteraad - raadsinformatiesysteem

AANWEZIG COMMISSIE BURGERZAKEN:

Voorzitter:	Dhr. A.G. de Haas (VVD)
Burger-commissieleden:	Mw. V. Hermans (PAK) Mw. S.L.F. Gulpen (VVD) Mw. A. Lust - van Goinga (Lijst Borger) Mw. J.H. Smeets (PvdA) Mw. I.S. Plas (CDA)
Raadsleden:	Dhr. L.J.H. Snackers (BBB Lijst Palmen) Mw. S. Offermans (BBB Lijst Palmen) (toehoorder) Dhr. G. Ebbinge (PAK) (toehoorder) Dhr. F.G. Joosten (VVD) (toehoorder) Dhr. G.M.E. Gerards (BCD) Mw. M.E.J. Baten-Werink (Lijst Borger) (toehoorder) Mw. M.Y. van Leusden-Brüning (PvdA) (toehoorder)
College:	Dhr. S.J.H. L'Espoir (agendapunten 2c, 2d en 3), dhr. H.J. Janssen (agendapunt 2c), mw. W.J.F. van der Rijt (toehoorder)
Secretaris:	Dhr. O. Eussen
Notulist:	Mw. M.L.H. Hollemans
Ambtelijke ondersteuning:	Dhr. E. Mees, mw. S. Kerkhove (agendapunt 3)
Externe ondersteuning:	Dhr. H. Schroeder, RO-groep (agendapunt 3)
Participanten:	Geen

Link beelden en/of geluidopnamen: https://www.youtube.com/channel/UCy1z4L0dMLGQd1MtQFbO5sg

Agendapunt 1: Opening
De voorzitter opent de vergadering om 20.45 uur. Er is een afmelding ontvangen van de fractie SP.

Agendapunt 2a: Vaststellen concept besluitenlijst Burgerzaken d.d. 16 maart 2021
De besluitenlijst van de commissie Burgerzaken van 16 maart 2021 wordt ongewijzigd vastgesteld.

Agendapunt 2b: Vaststellen toezeggingenlijst (afgedaan tussen 6-3-2021 en 19-3-2021)

- Fracties CDA, PvdA en VVD vragen om toelichting m.b.t. toezegging nr. 26 (3-9-2019). Omdat de portefeuillehouder afwezig is, zullen deze vragen schriftelijk worden gesteld.
- Aanvullende vraag van de fractie CDA m.b.t. toezegging 9 (9-4-2019) wordt door wethouder L'Espoir beantwoord.

De toezeggingenlijst met nummers 52 (2018), 9 en 26 (2019), 18, 19, 20, 25, 26, 27, 96, 103 (2020) en 7, 9 (2021) is verder akkoord en kan als afgehandeld worden beschouwd.

Agendapunt 2c: Actieve informatieplicht & passieve informatieplicht
In het kader van de actieve informatieplicht informeert wethouder L'Espoir over de jeugdgezondheidszorg, dit naar aanleiding van de webinar van de GGD inzake JGZ alsmede over de stand van zaken met betrekking tot de gemeentelijke samenwerking Jeugd Inkoop.

Wethouder Janssen informeert over:
- Berichtgeving in de media over 'ruim 10.000 ontvangers bijstand de dupe van fout bij gemeente'

- Berichtgeving in de media over IKL en project Weller en IKL in Brunssum.
- Het initiatief om tram van Zuid Limburgse Stoomtrein Maatschappij terug te krijgen in Brunssum.

In het kader van de passieve informatieplicht worden er geen vragen gesteld.

Agendapunt 2d: Terugkoppeling verbonden partijen

In het kader van de terugkoppeling verbonden partijen wordt verwezen naar agendapunt 2c.

Wethouder Janssen informeert over de raadsinformatieavond van ISD BOL op 31 maart a.s. over de uittreding van voormalig Onderbanken alsmede over de jaarrekeningen ISD BOL en WOZL/WSP.

Zie verder ook agendapunt 2c.

Agendapunt 3: Integraal Huisvestingsplan (IHP); Gemeenteblad 2021/10:

Wethouder L'Espoir en de heer Schroeder (RO-groep) geven een toelichting en beantwoorden de gestelde vragen, ambtelijk ondersteund door de heer Mees.

De commissie adviseert unaniem voor behandeling in de raad van het raadsvoorstel/besluit:
1. Het Integraal Huisvestingsplan Brunssum 2021 vast te stellen;
2. Als uitgangspunt te nemen Toekomstgericht Bouwen;
3. Elk 6e jaar een actualisatie/vernieuwing van het IHP te laten opstellen.

De commissie adviseert unaniem het voorstel als "Bespreekstuk" te behandelen in de raad.

Agendapunt 4: Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering om 22.23 uur.

Onderwerp	Datum toezegging	Nummer	Portefeuillehouder	Datum reactie	Afgedaan
resultaten Streetwise	23-9-2020	62	de Rijck	23-3-2021	Ja

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	6 april 2021
Registratiekenmerk	:	1063414
Gemeentebladnr.	:	2021/29
Afdeling	:	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar	:	I.M.H. Tuin-Olijve
Bereikbaar onder	:	045-5278448 inge.tuin@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1063414
Portefeuillehouder	:	W.J.F. van der Rijt S.J.H. L'Espoir
Raadsverg. d.d.	:	25 mei 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024

2. Uitgangssituatie

a. Aanleiding
De Zuid-Limburgse gemeenten vinden het belangrijk om de gezondheid van hun inwoners te verbeteren door 'gezond leven' te stimuleren en te faciliteren. Dit hebben de Zuid-Limburgse gemeenten vastgelegd in hun Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 "Zuid springt eruit! Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid". Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol draagt bij aan het realiseren van deze ambitie.
Daarnaast is het plan een wettelijke verplichting. De gemeenteraad dient iedere 4 jaar een preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol vast te stellen. Dit plan geeft aan welke maatregelen de gemeente gaat nemen om het alcoholgebruik, met name onder jongeren, te beperken. Dit is bepaald in de Drank- en Horecawet (artikel 43a).
Onderliggend plan is een vervolg op het eerder vastgestelde Preventie- en Handhavingsplan Jeugd, Alcohol en Omgeving 2015-2019. De beleidsplannen werden destijds op regionaal niveau (Zuid-Limburg) opgesteld maar op sub-regionaal (Maastricht-Heuvelland, Parkstad en Westelijke Mijnstreek) door de afzonderlijke raden gelijktijdig vastgesteld. Er is nu ten behoeve van het nieuwe plan voor gekozen om dit op Zuid-Limburgs niveau op te stellen en in iedere gemeenteraad te laten vaststellen.

b. Huidige situatie/probleemstelling Er is nog steeds een grote groep jongeren, die start met drinken vóór hun 18e. Jongeren zijn in de groei en alcoholgebruik beïnvloedt de fysieke en mentale ontwikkeling negatief. Alcohol vermindert schoolprestaties en maakt jongeren kwetsbaar voor ongewenste ervaringen. Dit is ook een belangrijke reden waarom NIX18 is ontstaan. Daarnaast is NIX18 ook ontstaan voor het terugdringen van alcoholintoxicaties op jonge leeftijd. Jongeren, met name in de categorie tot 18 jaar, bewegen zich in het uitgangsleven op Zuid-Limburgse schaal en daarom betreft het regionaal beleid.

3. Gewenste situatie
a. Wat willen we bereiken?
Met het preventie- en handhavingsplan willen we de afname van het alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van het alcoholgebruik bij jongeren onder de 18 jaar beperken.
Net als de overige Zuid-Limburgse gemeenten vindt gemeente Brunssum, zoals vastgesteld in de kadernota Sociaal Domein, het belangrijk om de gezondheid van haar inwoners te verbeteren door 'gezond leven' te stimuleren en te faciliteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Preventie
In het plan worden de diverse acties nader omschreven en tevens welke partners deze uitvoeren.
-Voor de gemeente Brunssum wordt de komende periode meer gebruik gemaakt van de preventiemogelijkheden die door genoemde partners mogelijk zijn.
Hierbij valt te denken aan het organiseren van voorlichting bijeenkomsten voor jongeren maar ook voor ouders en familie. Daarbij wordt de verbinding gelegd naar de huizen van de wijk en het voorliggend veld, om activiteiten te organiseren waar de jongeren zelf behoefte aan hebben.
-We gaan meer het gesprek aan met de jongeren. We bieden meer evenementen aan waarbij de initiatienemers geen alcohol schenken. Omdat de meeste van de jongeren, in de leeftijd tot 18 jaar, het voortgezet onderwijs in andere gemeenten volgen, is het belangrijk een goed aanbod van activiteiten buiten de schooltijden aan te bieden. Bijvoorbeeld beweeg- en sportactiviteiten, waarin "gezond leven" besproken wordt.
Handhaving:
Alcoholverstrekkers worden gecontroleerd op het naleven van de vergunningvoorschriften en op het schenken van alcohol aan 18-minners.
In het meerjarige Uitvoeringsprogramma Handhaving Drank- en Horecawet, is inzichtelijk gemaakt welke handhavingstaak de gemeente heeft ten aanzien van de Drank- en Horecawet en de wijze waarop het bevoegd gezag van de bevoegdheden gebruik maakt. Er wordt gewerkt met een stappenplan en een sanctiestrategie.
Het Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2021-2024 gemeente Brunssum is onlangs door het college vastgesteld.
- Evenementen
Gemeenten streven naar evenementen die veilig en gezond verlopen zonder incidenten met alcohol, drugs, geweld of overlast. Risico's door alcohol- en drugsgebruik beperken de gemeenten zoveel mogelijk door de inzet van maatregelen en interventies vooraf (in de vergunning), tijdens (bij controles) of na het evenement (in geval van een terug kerend evenement eventueel vergunning weigeren).

b. Kaders
1. eerdere besluitvorming
Preventie- en Handhavingsplan Jeugd, Alcohol en Omgeving Parkstad 2015- 2019 (Verseon 533244)
2. traject tot dusverre:
- het aanbieden van het Preventie- en Handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid Limburg 2021- 2024 namens alle Zuid Limburgse gemeenten;
- college vergadering dd. 30 maart 2021;
- raadscommissie dd. 18 mei 2021;
- raadsvergadering dd. 25 mei 2021 (indien de commissie een Akkoordstuk adviseert)

3. Rol/ bevoegdheden college van B en W
Het college van B en W wordt gevraagd het Preventie- en Handhavingsplan Jeugd en Alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 ter vaststelling aan de raad aan te bieden.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
- Drank en Horeca wet: Artikel 43a DHW:
- Wet publieke gezondheid (Wpg), Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015);
- de Jeugdwet;
- Regionaal Gezondheidsbeleid Zuid-Limburg 2020-2023; Zuid springt eruit, Zuid-Limburg zet een nieuwe trend in de gezondheid;
- Nationaal preventieakkoord:
- Kadernota/ Masterplan Sociaal Domein Brunssum "Wij zijn Brunssum"

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen
Vaststelling van het beleid heeft geen financiële gevolgen. De activiteiten die in het kader van de preventie worden ondernomen, maken onderdeel uit van (subsidie-, maatwerk-) afspraken met Mondriaan, GGD en Halt. Hierbij wordt in het kader van efficiency ook ingezet op gecombineerde preventieprogramma's.
Ook de handhaving gebeurt binnen bestaande budgetten.
c. Argumenten en overwegingen
Dit plan geeft aan welke maatregelen de Zuid-Limburgse gemeenten gaan nemen om het alcoholgebruik, met name onder jongeren, te beperken. De gezondheid van de jongeren en hun schoolprestaties zullen daardoor verbeteren. Uiteindelijk is een gezonde en goed opgeleide burger in de toekomst zelfredzamer en zal minder vaak een beroep doen op ondersteuning en (collectieve) voorzieningen.

d. Opties en keuze
Geen vanwege de wettelijke verplichting.

4. Bijlagen
-Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 (Verseon 1037688)
met de bijlagen:
2. Gezondheidsmonitor Jeugd 2019
3. Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019
4. Locaties waar alcohol elke maand of vaker wordt gebruikt, 12 t/m 16-jarigen
- Nalevingsonderzoek 2018 (Verseon 1037689)
- Het Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2021-2024 gemeente Brunssum (Verseon 1053221)

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
Ja: in de kadernota Sociaal Domein "Wij zijn Brunssum"
Programma 4 Volksgezondheid, in relatie het Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 "Zuid springt eruit! Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid"
Programma 2 Veiligheid, in relatie met het Uitvoeringsprogramma Drank- en Horecawet 2021-2024 gemeente Brunssum

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/29
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 1063414

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/29;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 april 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling / Handhaving en Toezicht, Openbare orde en Veiligheid.

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
Het Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 vast te stellen.
Met het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 wilt de gemeente Brunssum de afname van het alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van het alcoholgebruik bij jongeren onder de 18 jaar beperken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024

Inhoud

Inleiding 3

1. Uitgangspunten van het plan 5
1.1 Integrale aanpak 5
1.2 Regelgeving 6
1.3 Overige uitgangspunten 7
1.4 Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 8

2. Ambities 2021-2024 10

3. Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019 12
3.1 Resultaten 12
3.2 Nalevingsonderzoeken 2015 en 2018 12
3.3 Uitgevoerde activiteiten 13

4. Preventie: wat gaan we doen? 14
4.1 Algemeen 14
4.2 De rol van alcoholverstrekkers, ouders en onderwijs 15
4.2.1 De rol van alcoholverstrekkers 15
4.2.2 De rol van ouders 16
4.2.3 De rol van het onderwijs 17
4.3 Vroegsignalering 18
4.4 Financiën 19

5. Handhaving: wat gaan we doen? 20

6. Doelstellingen, monitoring en evaluatie 22
6.1 Inleiding 22
6.2 Doelstellingen 2024 22
6.3 Monitoring 23
6.4 Evaluatie 23

Bijlagen 24

1. Nalevingsonderzoek 2018
2. Gezondheidsmonitor Jeugd 2019
3. Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019
4. Locaties waar alcohol elke maand of vaker wordt gebruikt 12 t/m 16 jarigen

Inleiding

Waarom een preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol?

De Zuid-Limburgse gemeenten vinden het belangrijk om de gezondheid van hun inwoners te verbeteren door ‘gezond leven’ te stimuleren en te faciliteren. Dit hebben de Zuid-Limburgse gemeenten vastgelegd in hun Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 “Zuid springt eruit! Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid”. Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol draagt bij aan het realiseren van deze ambitie.

Daarnaast is het plan een wettelijke verplichting. De gemeenteraad dient iedere 4 jaar een preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol vast te stellen. Dit plan geeft aan welke maatregelen de gemeente gaat nemen om het alcoholgebruik, met name onder jongeren, te beperken. Dit is bepaald in de Drank- en Horecawet (artikel 43a).

Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol moet in beginsel gelijktijdig met de lokale nota gezondheidsbeleid worden vastgesteld. Hiermee wil de wetgever stimuleren dat gemeenten bij alcoholpreventie de verbinding maken tussen de beleidsterreinen Volksgezondheid (voorlichting en bewustwording) en Openbare Orde en Veiligheid (beleid en handhaving).
Eind 2019 is de gezondheidsmonitor jeugd afgenomen. De cijfers van deze gezondheidsmonitor zijn eind juni officieel bekend gemaakt. Daarom is met het opstellen van het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 gewacht totdat de resultaten van deze gezondheidsmonitor bekend waren.

Onderliggend plan is een vervolg op het eerder vastgestelde Preventie- en Handhavingsplan Jeugd, Alcohol en Omgeving 2015-2019. De geldigheidsduur hiervan is inmiddels verlopen. De beleidsplannen werden destijds op regionaal niveau (Zuid-Limburg) opgesteld maar op subregionaal (Maastricht-Heuvelland, Parkstad en Westelijke Mijnstreek) door de afzonderlijke raden gelijktijdig vastgesteld. Er is nu ten behoeve van het nieuwe plan voor gekozen om dit op Zuid-Limburgs niveau op te stellen en in iedere gemeenteraad te laten vaststellen.

Waarom een preventie en handhavingsplan jeugd en alcohol op Zuid-Limburgse schaal?

Er is nog steeds een grote groep jongeren, die start met drinken vóór hun 18e. Jongeren zijn in de groei en alcoholgebruik beïnvloedt de fysieke en mentale ontwikkeling negatief. Alcohol vermindert schoolprestaties en maakt jongeren kwetsbaar voor ongewenste ervaringen zoals bijvoorbeeld (seksueel) geweld.

Hoe vroeger jongeren beginnen met drinken, hoe meer risico zij op latere leeftijd lopen om zelf problematisch te gaan drinken of verslaafd te raken. Dit is ook een belangrijke reden waarom NIX18 is ontstaan. Daarnaast is NIX18 ook ontstaan voor het terugdringen van alcoholintoxicaties op jonge leeftijd.

Het blijft belangrijk dat we ons ervoor inspannen dat jongeren alcoholgebruik uitstellen tot hun 18e jaar. Het wijzigen van een norm kost tijd. We zijn op de goede weg, maar zullen ons moeten blijven inzetten.

Jongeren, met name in de categorie tot 18 jaar, bewegen zich in het uitgangsleven op Zuid-Limburgse schaal. Dan is het van belang om op dit niveau een gezamenlijke en gelijke aanpak te hebben. Tevens heeft deze regionale aanpak het voordeel van krachtenbundeling.

Hoe is dit preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol tot stand gekomen?

Dit plan is tot stand gekomen in samenwerking met onze partners, zoals GGD Zuid Limburg, Mondriaan GGZ en Halt. Zij hebben de ervaring en kennis van de dagelijkse praktijk.

Ambtenaren met uiteenlopende werkgebieden van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten hebben dit plan samen opgesteld. Om de verbinding te leggen tussen preventie taken vanuit het gezondheids- en jeugdbeleid en taken vanuit het toezicht en handhavingsbeleid hebben diverse ambtenaren een bijdrage geleverd aan dit plan. Denk hierbij aan werkgebieden zoals het gezondheidsbeleid, het jeugdbeleid maar ook aan toezicht en handhaving.

Afgesproken is om gedurende de beleidsperiode periodiek bij elkaar te komen om ervaringen uit te wisselen en zo nodig bij te sturen.

1. Uitgangspunten van het plan

1.1 Integrale aanpak

Alcoholgebruik en problemen door alcoholgebruik zijn altijd het resultaat van een combinatie van factoren. De persoon, zijn sociale omgeving, de beschikbaarheid van alcohol en het overheidsbeleid vormen samen een systeem, dat uiteindelijk het gedrag van de gebruiker bepaalt. Alcoholpreventie moet niet alleen op de jongere gericht zijn, maar ook op de sociale omgeving. Onder andere ouders, scholen, (sport-) verenigingen en alcoholverstrekkers moeten in de aanpak worden betrokken.

Als uitgangspunt hanteren we, net als de afgelopen jaren, het preventiemodel van Reynolds (2003). De kern van effectief alcoholbeleid ligt in de samenhang tussen een drietal beleidspijlers: regelgeving, educatie en handhaving. Onderstaande figuur maakt het preventiemodel inzichtelijk. In de overlap van de drie pijlers zien we het integrale preventiebeleid terug.

Figuur: Preventiemodel Reynolds (integraal beleidsmodel voor effectief lokaal alcoholbeleid, Reynolds, 2003)

Naast het inzetten op de drie pijlers is het belangrijk om alcoholproblemen zo vroeg mogelijk te herkennen (vroegsignalering). Aanvullend daarop moet de juiste ondersteuning en advisering worden geboden. Met Halt en Mondriaan is overleg over inhoud vroegsignalering en opvolging daarvan. Mondriaan heeft een Preventieprogramma Vroegsignalering Alcohol en andere drugs (PVA). Het PVA is ontwikkeld om problematisch gebruik van alcohol en andere drugs eerder te signaleren. PVA ondersteunt iedereen die zorg verleent binnen de eerste- en tweede lijn.

1.2 Regelgeving

De Drank- en Horecawet (DHW) is het belangrijkste wettelijke kader voor preventief lokaal alcoholbeleid. Hierin is bepaald dat de gemeente iedere 4 jaar een preventie- en handhavingsplan alcohol moet vaststellen (artikel 43a).

In diverse Nederlandse wetten zijn taken vastgelegd, die raakvlakken hebben met alcoholbeleid. Gemeenten zijn bijvoorbeeld vanuit de Wet publieke gezondheid (Wpg) onder meer verantwoordelijk voor het lokale gezondheidsbeleid. Ook in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet zijn taken vastgelegd, die raakvlakken hebben met alcoholbeleid: voorkomen van problemen, tijdig signaleren van problemen en vroegtijdige inzet van zorg en hulp om zwaardere vormen van maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp te voorkomen. Dit legitimeert preventief alcoholbeleid.

Het preventie- en handhavingsplan bevat de hoofdzaken van het alcoholpreventiebeleid en van de handhaving van de wet. Het preventiebeleid is met name gericht op jongeren en hun ouders. In het plan wordt in ieder geval aangegeven:

a. de doelstellingen van het preventie- en handhavingsbeleid alcohol;

b. de te ondernemen acties om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen;

c. de wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties in de periode 2021-2024 worden ondernomen en

d. de resultaten die in de periode 2021-2024 minimaal dienen te worden behaald.

Evaluatie Drank- en Horecawet (DHW)

De DHW is in 2013 en 2014 ingrijpend gewijzigd. Een belangrijke wijziging was de verhoging van de leeftijdsgrens voor alcoholhoudende drank van 16 naar 18 jaar.
In 2016 is de DHW geëvalueerd (Kamerbrief 16 december 2016). Hierbij is gebruik gemaakt van diverse onderzoeken en zijn gesprekken gevoerd met betrokken partijen in het veld (onder andere burgemeesters en GGD'en). Enkele belangrijke conclusies daaruit zijn:

1. Steeds meer Nederlanders vinden het normaal dat jongeren niet roken en drinken voor hun 18e. Meer ouders en kinderen maken de NIX18 afspraak.

2. Jongeren beginnen ten opzichte van 2006 op latere leeftijd met drinken, er zijn minder jongeren die alcohol drinken en ze zijn minder vaak dronken.

3. Het grootste deel van de totale alcoholconsumptie door drinkende jongeren (13-23 jaar) vindt plaats in de thuissituatie. Wanneer jongeren drinken, krijgen ze deze alcohol vaak van ouders en vrienden.
   Zo krijgt een kwart van de scholieren die alcohol drinkt dit in de thuissituatie.

4. Er is nog steeds een grote groep jongeren, die start met drinken voor hun 18e. Van alle leerlingen van 12 tot en met 16 jaar in het voortgezet onderwijs (VO) heeft 45% ooit alcohol gedronken.

5. De landelijke naleving van de leeftijdsgrens alcohol door verstrekkers is in 2016 verbeterd ten opzichte van 2015 van 21,5% naar 35,8%. Op Zuid-Limburgs niveau is de naleving in 2018 verbeterd ten opzichte van 2015 van 21,6% naar 31,0%, echter lager dan de landelijke cijfers.

Trimbos heeft het Peilstationsonderzoek in 2019 gedaan. Hieruit bleek dat:

> 47% van alle scholieren van 12 t/m 16 jaar ooit alcohol heeft gedronken, ruim een kwart (26%) deed dit in de afgelopen maand en een vijfde (19%) heeft de afgelopen maand vijf glazen of meer bij één gelegenheid gedronken. Daarbij zijn er nauwelijks verschillen tussen jongens en meisjes;

> Alcoholgebruik vindt voornamelijk plaats bij anderen thuis, in een discotheek/club of thuis;

> Bij jongens is bier het meest populair (32%), bij meisjes zowel bier als wijn (beide 15%);

> De geleidelijke daling van het alcoholgebruik tussen 2003 en 2015 lijkt tot stilstand te zijn gekomen. Het percentage alcoholgebruik ooit in het leven, in de afgelopen maand en binge drinken blijven tussen 2015 en 2019 vrijwel onveranderd.

Het voorgaande laat zien dat we in Nederland op de goede weg zijn, maar we zijn er nog niet. Er is nog steeds een grote groep jongeren die start met drinken voor hun 18e. Daarom is het belangrijk te blijven inzetten op de sociale norm ‘geen alcohol onder de 18’. Vanuit de landelijke overheid zal binnen de NIX18-campagne nog meer worden ingezet op de rol van ouders en bewustwording en feitelijke kennis over de schadelijke effecten van alcoholgebruik. Dit vooral gezien het feit dat met name in de thuissituatie het grootste deel van de alcoholconsumptie plaatsvindt.

1.3 Overige uitgangspunten

Nationaal preventieakkoord

In het Regeerakkoord ‘Vertrouwen in de toekomst; regeerakkoord 2017-2021’ is aangekondigd, dat het kabinet een nationaal preventieakkoord wil sluiten met onder andere gemeenten, (sport)verenigingen en maatschappelijke organisaties. Dit preventieakkoord, dat inzet op het terugdringen van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik, is in november 2018 afgesloten.

Regionale nota gezondheidsbeleid ‘Zuid springt eruit’

Het regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 legt de focus op de jeugd en de trendbreuk om de jarenlange intergenerationele achterstanden te breken. De 16 Zuid-Limburgse gemeenten plus hun ketenpartners werken hieraan intensief samen.
Alle Zuid-Limburgse gemeenteraden hebben deze nota eind 2019 vastgesteld. Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024 vormt onderdeel van dit regionale gezondheidsbeleid. Dit tweeluik kan niet los

van elkaar worden gezien en beïnvloedt elkaar. In hoofdstuk 4 wordt dit toegelicht.

Inclusief beleid

Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol sluit aan bij de richtlijnen voor inclusief beleid. Inclusief beleid is een manier van denken en werken, waarin op alle beleidsterreinen zowel maatregelen worden getroffen die algemeen van aard zijn als maatregelen die specifiek de zelfredzaamheid van bepaalde doelgroepen stimuleren. In het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol ligt de focus op alle Zuid-Limburgse jongeren en hun opvoeders, omdat daarbij de meeste gezondheidswinst valt te behalen. Echter, daarnaast is er ook aandacht voor de volwassenen en zal, indien daar behoefte aan is, ook hierop preventief worden ingezet binnen de financiële mogelijkheden.

1.4 Gezondheidsmonitor Jeugd 2019

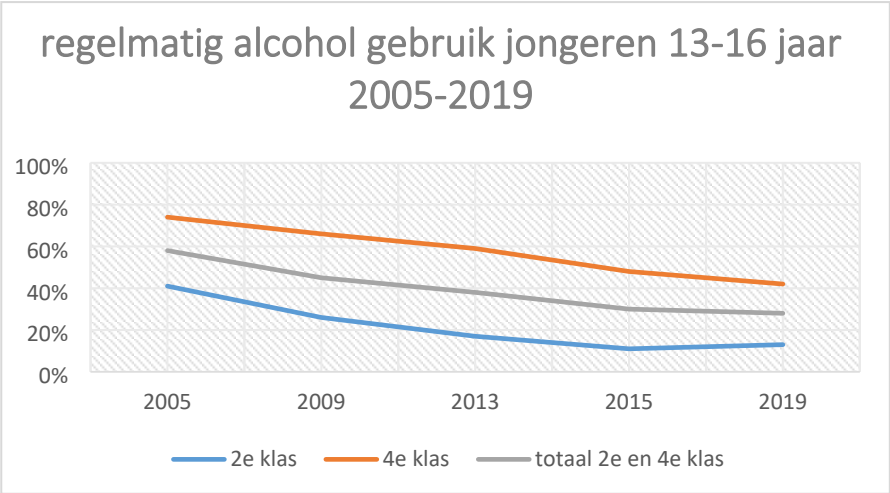
In de periode van 16 september tot 20 december 2019 heeft de GGD Zuid-Limburg de Gezondheidsmonitor Jeugd uitgevoerd. Een groot onderzoek onder leerlingen van de klassen 2 en 4 van het VO in de regio Zuid-Limburg. De leerlingen werden uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen over gezondheid, leefstijl, vrije tijd en school.
Het doel van dit onderzoek is inzicht krijgen in de gezondheidssituatie van jongeren in Zuid-Limburg. De Gezondheidsmonitor Jeugd wordt eens in de vier jaar uitgevoerd door alle GGD-en in Nederland. De onderzoeksresultaten worden gebruikt om scholen, gemeenten en de overheid te adviseren over (lokaal) jeugdgezondheidsbeleid. De resultaten zijn per gemeente zichtbaar via www.gezondheidsatlaszl.nl. Daarnaast ontvangen de deelnemende scholen een rapportage met de onderzoeksgegevens van de eigen leerlingen.
Dit onderzoek is dus zeer up to date en geeft met name cijfers over onze eigen regio.

Resultaten uit het onderzoek laten onderstaand beeld zien:

Alcoholgebruik bij jongeren neemt af

De laatste cijfers laten een dalende trend zien in het recente alcoholgebruik van jongeren tussen 13 en 16 jaar. In de periode tussen 2005 en 2019 is het percentage gedaald van 58% naar 28%. Bij de groep dertienjarigen die recent gedronken heeft, is er een daling van 40% naar 13%. Bij zestienjarigen is recent drinken gedaald van 76% naar 42%.
Bij binge-drinken is deze daling ook zichtbaar. Tussen 2005 en 2019 is een daling te zien van 18% naar iets minder dan 8% onder dertienjarigen en van 57% naar 31% onder zestienjarigen. Binge drinken wil zeggen het drinken van minstens 4 (vrouwen) of 5 (mannen) glazen alcohol tijdens 1 enkele gelegenheid.
Oudere leerlingen zijn vaker dronken of aangeschoten geweest dan jongere leerlingen (23% vs. 3%). Tussen jongens en meisjes is weinig verschil in alcoholgebruik.

De invoering in 2014 van NIX18 (Drank- en Horecawet), waarbij het doel was te zorgen dat minder jongeren zouden gaan drinken en het aantal jonge binge-drinkers en comadrinkers zou afnemen, lijkt zijn effect te hebben.

Risicogedrag bij jongeren start op iets latere leeftijd

In de tienerjaren neemt risicogedrag, waaronder alcohol drinken, bij jongeren toe. Jongeren krijgen in deze levensfase steeds meer autonomie en keuzemogelijkheden. Maar ze kunnen de gevolgen van hun gedragingen niet altijd goed inschatten. Sinds 2005 is de gemiddelde leeftijd waarop jongeren zich risicovol beginnen te gedragen qua alcoholgebruik licht gestegen. Anno 2019 zijn ze gemiddeld 1 jaar ouder als ze starten met alcohol drinken (gemiddeld op 12,9 jarige leeftijd). In vergelijking met meisjes vertonen jongens op iets jongere leeftijd risicogedrag. Qua onderwijsniveau is er vrijwel geen verschil in leeftijd waarop jongeren risicogedrag beginnen te vertonen.

Alcoholverstrekking vaak via sociale omgeving

Waarom drinken jongeren? Een vraag die niet te beantwoorden is door één factor aan te wijzen die alcoholgebruik volledig verklaart. Het drinken van alcohol is niet alleen een persoonlijke keuze maar het is ook een kwestie van gewoontegedrag in een sociaal- culturele context. Daarbij wordt alcoholgebruik sterk beïnvloed door aanbod en beschikbaarheid en andere economische factoren. De meeste jongeren (45%) komen aan alcohol via familie en/of vrienden (sociale beschikbaarheid). Een beperkte groep jongeren (14%) koopt zelf alcohol (commerciële beschikbaarheid). Tussen 2013-2015 was er een toename in de commerciële beschikbaarheid en de sociale beschikbaarheid, deze is nu weer licht afgenomen. Mogelijk dat de coronamaatregelen een positief effect hebben op de commerciële beschikbaarheid van alcohol in de toekomst.

Jongeren maken afspraken met ouders over NIX18

Het is bekend dat de omgeving, waaronder de ouders, een belangrijke rol speelt in het alcoholgebruik van jongeren. Daarom wordt de rol van ouders in het gunstig beïnvloeden van het alcoholgebruik steeds meer benadrukt in diverse campagnes en preventieactiviteiten, zoals NIX18. Zowel de opvoedstijl als het stellen van regels aan het alcoholgebruik zijn hierbij van belang.

Ouders stellen vaker regels op voor het drinken van alcohol en zijn minder tolerant geworden over het drinken van alcohol door hun kinderen. 1 op de 3 jongeren heeft met de ouders een afspraak over de startleeftijd. 1 op de 5 jongeren heeft met ouders afspraken over NIX18.
Voor alle percentages zie bijlage 2.

2. Ambities 2021-2024

In de DHW wordt met name de preventie van alcoholgebruik onder jongeren benoemd. De schade voor de gezondheid is voor deze groep het grootst. Het preventie- en handhavingsplan alcohol 2015-2019 omvatte verschillende ambities. Deze waren gericht op het stimuleren van het laten opgroeien van jongeren op een gezonde en zo veilig mogelijke wijze dat hun talenten zo optimaal mogelijk tot ontwikkeling kunnen komen. Daarbij was het doel en de uitgangspunten om deze doelstelling te halen, het volgende:

Doel: Afname alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik onder de 18 jaar.

De uitgangspunten bij het nastreven van de doelstelling zijn destijds als volgt geformuleerd:

1. In de eerste plaats wordt gestreefd naar bewustwording bij jongeren, hun opvoeders en verkoopkanalen van alcohol.
2. Wanneer de beschikbaarheid van alcohol voor jeugd onder de 18 afneemt, neemt ook hun alcoholgebruik af.
3. Handhavingsmaatregelen zijn aanvullend op preventiemaatregelen.
4. De gemeenten en haar bestuur dragen in haar communicatie naar buiten dezelfde boodschap uit, namelijk:
    - Beslist geen alcohol voor jeugd onder de 18
    - Er zijn alternatieven voor alcohol (b.v. fris of alcoholvrije drankjes)
    - Te veel alcohol heeft een negatieve invloed op de ontwikkeling van jeugdigen.

De focus lag in het vorige plan op het eerste uitgangspunt. Door hier stevig op in te zetten, zal dit op termijn zijn vruchten afwerpen op het terugdringen van het overmatig alcoholgebruik door jongeren vanaf 18 jaar, was en is de heersende opvatting.

Bij deze ambitie en uitgangspunten gaat het om het stimuleren van een verandering van houding en gedrag ten aanzien van alcohol bij jongeren zelf, bij ouders/opvoeders en bij hun omgeving, zodat zij gezonde en veilige keuzes over alcohol kunnen maken. Willen we hierbij echt impact maken, dan moeten we een lange termijn gedragsverandering nastreven. Dit vraagt om een lange adem en dus om een lange termijn ambitie. Daarom worden de doelstelling en de uitgangspunten uit het preventie- en handhavingsplan 2015-2019 zoals hierboven benoemd doorgetrokken naar 2024. Dit sluit aan bij het regionale gezondheidsbeleid.

Hoewel de focus ligt op jongeren, sluiten we onze ogen niet voor overmatig alcoholgebruik door volwassenen. Daar waar zich kansen voordoen om preventief volwassenen (en hun eventuele omgeving) te informeren over de schadelijkheid van alcohol zullen gemeenten die uiteraard benutten binnen hun gezondheids- en preventiebeleid. Een voorbeeld hiervan zijn de ‘vroeg signalering’-trainingen, die door Mondriaan aangeboden worden aan instellingen, die zorg bieden aan ouderen. Maar denk ook aan Moti55+ een geïndiceerd preventief aanbod voor 55+-ers die door de POH-GGZ of huisarts verwezen worden bij vermoedens van problematisch alcoholgebruik.

Maar ook bij IKPAS wordt de oudere doelgroep mee aangesproken. 1 maand geen alcohol drinken en diverse nieuwsbrieven over alcohol en gezondheid worden verspreid. Zeer effectieve interventies als het gaat om bewustwording, norm besef en eventueel gedragsverandering. Voor ouders zijn er informatiebijeenkomsten zoals bijvoorbeeld: “Help, mijn kind gaat uit.”

3. Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019

3.1 Resultaten

Het preventie- en handhavingsplan 2015-2019 bevatte concrete – te behalen – resultaten voor wat betreft alcoholgebruik door jongeren. De doelstellingen waren gebaseerd op de resultaten van de jongerenmonitor 2013 die via de GGD Zuid-Limburg is afgenomen. In 2019 is de Gezondheidsmonitor Jeugd in Zuid-Limburg door de GGD Zuid-Limburg opnieuw afgenomen.
De informatie uit eerdere monitors kunnen we vergelijken met de informatie uit de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 (zie bijlage 2).
Uit de vergelijking van de monitors valt te concluderen dat een flinke daling zichtbaar is zowel wat betreft het ooit drinken van alcohol, het Binge drinken, als ook de houding van ouders die toestaan dat hun kinderen thuis alcohol drinken.
Met betrekking tot de startleeftijd om het eerste glas alcohol te nuttigen laten de resultaten uit de monitor van 2019 zien dat deze gestegen is van 11,2 in 2013 naar 12,8 in 2019 . Dit is een stap in de goede richting. De genoemde doelstelling van 14 jaar is echter nog niet gehaald.

Voor de beschrijving van de doelstellingen en de percentages zie bijlage 3.

3.2 Nalevingsonderzoeken 2015 – 2018

Mysteryshoppers

Om te kunnen beoordelen of en in hoeverre de alcoholverstrekkers de wettelijke eisen voor alcoholverstrekking naleven, zijn in 2015 en 2018 nalevingsonderzoeken uitgevoerd. De Universiteit van Twente heeft deze onderzoeken uitgevoerd met 20 minderjarige mysteryshoppers. Zij hebben bij bijna 500 verkooppunten in Zuid-Limburg een alcoholaankooppoging gedaan. Hierbij werd gewerkt volgens een vooraf geoefend onderzoeksprotocol.

De resultaten van het onderzoek wijzen uit dat op regionaal niveau de naleving in 2018 is verbeterd ten opzichte van 2015. Zo werd in 2018 in 50,4% van de gevallen gevraagd om een ID-bewijs. In 2015 was dat nog maar in 31,3% van de gevallen. Ook de naleving bleek verbeterd. In 2015 was de naleving van de wet 21,6%. In 2018 was dit gestegen tot 31,0%. Met het nalevingspercentage wordt bedoeld hoeveel procent van het aantal verkooppunten zich tijdens het onderzoek hield aan de wetgeving en dus geen alcohol verkocht aan de minderjarige mysteryshoppers.
Uit de lokale gegevens blijkt echter dat er grote verschillen zijn in naleving tussen de kleine en de grote(re) gemeenten. Over het algemeen liggen de nalevingspercentages in de kleine gemeenten lager.

In onderstaande tabellen staan de cijfers per branche (**onderzoek 2015**).

	Aankopen	ID-vraag (%)	Naleving (%)
Supermarkten	119	93 (78%)	66 (56%)
Slijterijen	38	15 (40%)	10 (26%)
Cafetaria's	98	16 (16%)	7 (7%)
Horeca	140	11 (8%)	8 (6%)
Sportkantines	72	11 (15%)	10 (14%)
Totaal	**467**	**146 (31,3%)**	**101 (21,6)**

In onderstaande tabellen staan de cijfers per branche (**onderzoek 2018**).

	Aankopen	ID-vraag (%)	Naleving (%)
Supermarkten	118	83 (70%)	59 (50%)
Slijterijen	41	34 (83%)	23 (56%)
Cafetaria's	96	44 (46%)	15 (16%)
Horeca	147	55 (37%)	36 (25%)
Sportkantines	76	25 (33%)	15 (20%)
Totaal	**478**	**241 (50,4%)**	**148 (31,0)**

3.3 Uitgevoerde activiteiten

Om bij te dragen aan de doelstellingen uit het preventie- en handhavingsplan 2015-2019 zijn de afgelopen jaren diverse activiteiten uitgevoerd. Deze activiteiten zijn veelal in samenwerking met partners, zoals Mondriaan GGZ, GGD ZL, Halt en de politie, uitgevoerd. Zo worden er blaastesten gehouden en is Halt bij grote evenementen (Carnaval e.d.) zichtbaar aanwezig.

Conclusie evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019

Alcoholgebruik:
Het gebruik van alcohol is de afgelopen 10 jaar flink gedaald. In 2009 dronk nog 26,7% van het aantal jongeren in de 2de klas van het voortgezet onderwijs de afgelopen 4 weken alcohol. In 2019 is dat 12,6%. Bij de jongeren in de 4de klas van het voortgezet onderwijs is dit gedaald van 66,9% in 2009 naar 42,0% in 2019.

Naleving door verstrekkers:
De naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar (zoals wordt voorgeschreven in artikel 20 DHW) is verbeterd. Het gemiddelde nalevingspercentage voor Zuid-Limburg bedroeg in 2015 namelijk 21,6% en in 2018 31%. Er valt echter nog voldoende resultaat te boeken, zeker omdat het nalevingspercentage in de kleine gemeenten achterblijft bij het nalevingpercentage in de grote(re) gemeenten. Alcohol is nog te gemakkelijk verkrijgbaar voor jongeren onder de 18 jaar, met name in de cafetaria's en in de sportkantines.

4. Preventie: wat gaan we doen?

4.1 Algemeen

In overleg met partners wordt gekeken welke activiteiten voor alcoholpreventie ondernomen kunnen worden. Een integrale aanpak is hierbij het uitgangspunt. Daarnaast wordt aangesloten bij de behoeften van de jongeren en hun omgeving en is oog voor regionale en landelijke initiatieven. Samen met onze partners kunnen we een groter draagvlak en bereik creëren.

Er moet breder gedacht worden dan alleen de interventies specifiek gericht op alcoholpreventie. Ook andere preventieprogramma's kunnen hieraan namelijk bijdragen, zoals preventieprogramma's gericht op gezond gewicht en mentale weerbaarheid. Daarbij zijn er nu al veel gecombineerde programma's voor alcohol, drugs en game verslaving. Dit laatste mede uit efficiencyoogpunt.

Preventieprogramma's

Zoals eerder al aangegeven is eind 2019 het Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 "Zuid springt Eruit!" door de gemeenteraden in Zuid-Limburg vastgesteld. De nadruk in het gezondheidsbeleid ligt op jongeren. Het ligt daarbij voor de hand dat een van de onderdelen en speerpunten van beleid het gezond en weerbaar maken van jongeren is. Jongeren, die mentaal weerbaar zijn, geven in het dagelijkse leven hun grenzen aan, maken hun wensen duidelijk kenbaar en respecteren daarbij de grenzen van anderen. Mentaal weerbare jongeren zijn in staat om gezonde keuzes te maken wat betreft hun leefstijl. Zij beschikken over de vaardigheden om verleidingen uit het dagelijkse leven (zoals het nuttigen van alcohol, het gebruik van drugs, gamen en onveilige seks) te weerstaan.
Uit onderzoek is gebleken dat de effectiviteit van alcoholpreventie afhankelijk is van de leeftijdsfase waarin de jeugd zich bevindt (Onrust, Otten, Lammers & Smit, 2016, p. 54). Hierin worden 3 groepen onderscheiden:
- de vroege adolescentie (11-13 jaar),
- midden adolescentie (14-15 jaar) en
- late adolescentie (16-17 jaar).

Studenten (18-24 jaar) vormen een aparte doelgroep (Harreveld et al., 2018).

Er is gebleken dat bij de vroege adolescentie universele preventie het meest geschikt is en bij de late adolescentie is selectieve preventie het meest effectief. De midden adolescentie is een moeilijke fase met betrekking tot alcoholpreventie, al zijn er wel positieve effecten ontdekt bij omgevingspreventiestrategieën, die gericht zijn op zowel de ouders als de kinderen. Absoluut niet effectief bij zowel de vroege als midden adolescentie zijn interventies waarbij jeugd weerbaar wordt gemaakt tegen groepsdruk. Dit komt doordat dit niet strookt met de ontwikkelingen die de jongeren in de vroege adolescentie doormaken. In deze fase beginnen ze zich meer te conformeren naar hun leeftijdsgenoten. Het heeft dan geen zin om hen te adviseren om zich niet aan te passen aan hun leeftijdsgenoten. Het is voor deze leeftijdsgroep effectiever om een sociale norm te stellen die beschrijft dat het gros van hun leeftijdsgenoten niet drinkt en dat alcoholgebruik op die leeftijd niet normaal is (Onrust er al., 2016, p. 54).

Een ander speerpunt is een actieve gezonde leefstijl. Hierbij wordt onder andere gestimuleerd dat er meer Zuid-Limburgse jongeren een gezond gewicht hebben (JOGG: Jongeren op Gezond Gewicht). De JOGG-aanpak richt zich op het

bevorderen van bewegen, sporten en gezonde voeding. Ook dit is preventie en draagt bij aan bewustwording met betrekking tot het gebruik van alcohol. Doordat de feiten over alcohol en gezondheid hierin worden besproken. Jongeren maken zelf niet direct die link.

Regiogemeenten

Alcoholpreventie in een gemeente is maatwerk. De omstandigheden in iedere gemeente zijn anders, waarbij bepaalde interventies in de ene gemeente een succes zijn en in een andere gemeente niet aanslaan. De grootte van de gemeente en het wel of niet hebben van een centrumfunctie, spelen hier een rol. Gemeenten kunnen echter van elkaar leren en staan voor dezelfde uitdagingen. Daarom zal op het gebied van preventie regelmatig contact zijn met de regiogemeenten om ervaringen uit te wisselen, daarvan te leren en nieuwe ideeën op te doen. Met name zal gekeken worden welke programma's de afgelopen jaren succesvol zijn gebleken en of deze ook in andere gemeenten van waarde zouden kunnen zijn. Mogelijk kunnen ook ervaringen elders in het land gebruikt worden om nieuwe programma's in te zetten of om programma's te vernieuwen.

Communicatie en NIX18

Via de (sociale) media wordt voorlichting gegeven op enkele kwetsbare momenten in het jaar. Een voorbeeld hiervan is carnaval. Dat is een geschikt moment om het verantwoord alcoholgebruik van jongeren onder de aandacht te brengen. Hierbij wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij landelijke initiatieven, zoals de NIX18-campagnes. De NIX18-campagne is een initiatief van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en een aantal partners. Verder is er ook de campagne "Ik Pas": 30/40 dagen geen alcohol waar steeds meer burgers aan meedoen.

Nationaal preventieakkoord

Op 23 november 2019 heeft de minister het Nationaal preventieakkoord aan de kamer aangeboden. Alcoholgebruik is een thema in het Nationaal preventieakkoord. Het voorliggend preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol sluit daar op lokaal niveau op aan.

4.2 De rol van alcoholverstrekkers, ouders en onderwijs

Eerder werd al uitgelegd dat preventieve activiteiten niet alleen op het individu gericht moeten zijn, maar ook op de sociale omgeving van de jongeren. Met name alcoholverstrekkers, ouders en onderwijs hebben invloed op het alcoholgedrag van jongeren. De preventieve activiteiten worden afgestemd op de behoeften van de jongeren en hun omgeving. Hierbij is dus sprake van maatwerk.

4.2.1 De rol van alcoholverstrekkers

Onderdeel van het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol is dat er op regionaal niveau afspraken worden gemaakt met supermarkten, horeca en sportverenigingen ten aanzien van verantwoord alcohol gebruik. Zij zullen allen op lokaal niveau worden benaderd met het verzoek mee te werken aan het tot stand komen van deze afspraken en de uitvoering daarvan. De afspraken gaan bijvoorbeeld over:

- Er vinden geen prijsacties bij sportverenigingen en horeca plaats (zoals b.v. happy hours);
- Barvrijwilligers zijn verplicht om een IVA-cursus (Instructie Verantwoord Alcohol schenken) te volgen en,
- Supermarkten houden toezicht en controle op de juiste wijze van verkoop van alcoholhoudende drank.

Ook in de nog op stellen preventieakkoorden kunnen hierover afspraken worden opgenomen. Er zijn in Zuid-Limburg al een paar gemeenten die preventiecoalities met CZ hebben afgesloten. Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol kan hierin worden opgenomen.

Indien daaraan behoefte is, worden de alcoholverstrekkers ondersteund bij de uitvoering van de afspraken. Met name sportverenigingen, waarbij meestal sprake is van vrijwilligers die achter de bar staan, hebben hierbij de aandacht. We overleggen met de sportverenigingen om te achterhalen waar hun behoefte zit en of de bestaande programma's zoals IVA hierin voldoende voorzien.

4.2.2 De rol van ouders

Om een cultuuromslag te bereiken is het belangrijk de jongeren, maar vooral ook hun ouders te bereiken. Ouders hebben veel invloed op het drinkgedrag van jongeren. Het blijkt dat jongeren met name in de thuisomgeving het vaakst alcohol nuttigen. Dit blijkt onder andere uit de evaluatie van de Drank- en Horecawet.

Jongeren gaan eerder buiten de deur drinken als er thuis gedronken mag worden. Vooral het uitstellen van de leeftijd waarop wordt begonnen met alcohol drinken, heeft een groot positief effect op het latere drinkgedrag.

Bij ouders is het niet alleen belangrijk om kennis over de schadelijke effecten van alcohol over te dragen en te benadrukken hoe effectief hun eigen rol kan zijn. Het is ook belangrijk handvatten te bieden om grenzen te stellen en zaken bespreekbaar te maken met hun kind. Door op verschillende momenten en in verschillende settings ouders voorlichting te geven en te communiceren over verantwoord alcoholgebruik willen we de kennis en vaardigheden van ouders vergroten. Daarnaast is er online ook voldoende aan informatie hierover te vinden. Ook hierop kunnen ouders worden geattendeerd.

Inzet hierop kan plaatsvinden binnen de bestaande programma's als verslavingspreventie van Mondriaan en GIDS (Gezond in de Stad).
Hier zou ook bekeken kunnen worden of er een aanvullende behoefte ligt. Ouders blijken het lastig te vinden om hun kinderen hierin te "sturen". Daarbij zijn er ouders waarvan het eigen alcoholgebruik contra productief werkt. Het nuttigen van alcohol om te ontspannen of voor de gezelligheid zit immers sterk verweven in onze samenleving. Mogelijk dat een programma waarbij combinatie wordt gelegd tussen eigen gebruik en gebruik kinderen extra effectief voor ouders en kind kunnen zijn.

Voorlichting

Mondriaan besteedt via de inzet op verslavingspreventie onder andere ook aandacht voor alcoholproblematiek. Dat gebeurt op scholen en andere locaties waar jongeren bij elkaar komen en daar worden, waar mogelijk, ook ouders bij betrokken.
Halt geeft eveneens voorlichting en ook in de repressieve aanpak van Halt zitten duidelijke elementen gericht op preventie en informatie. In alle gevallen worden ouders betrokken.
Ook Team Fit (een onderdeel van JOGG) zet zich in voor een gezondere sport, onder andere door het voedingsaanbod in sportkantines en horeca-accommodaties gezonder te maken. Ook is er aandacht voor beleid op het gebied van roken en alcohol.
Daarnaast vindt voorlichting aan ouders plaats via het onderwijs. Zie ‘De rol van het onderwijs’. Mogelijk kunnen ook wegen gezocht worden om ouders attent te maken op online informatiemateriaal.

Handhaving

Regelmatig vinden er controlerondes bij de horecagelegenheden plaats. Dit zijn basiscontroles horeca. De horecagelegenheden worden dan gecontroleerd op het nakomen van de voorschriften uit de vergunningen en natuurlijk de wet- en regelgeving. Hieronder valt onder andere de controle op handhaving op doorschenken bij dronkenschap. Daarnaast zijn er controles op het verstrekken van alcohol aan 18-minners. De horecagelegenheden die gecontroleerd worden zijn winkels, supermarkten, cafés, restaurants, paracommerciële instellingen (zoals sportkantines en gemeenschapshuizen).

4.2.3 De rol van het onderwijs

GGD, Mondriaan en Halt kunnen scholen adviseren en ondersteunen bij een integrale aanpak van alcoholpreventie. De pijlers van een integrale aanpak zijn voorlichting (educatie), regelgeving en handhaving. Dit geldt eveneens voor het lokale welzijnswerk (jongerenwerk en opbouwwerk).

Educatie en voorlichting

Scholen zijn een geschikte omgeving om tijdens reguliere lessen met kinderen in gesprek te gaan over alcohol (en drugs-) gebruik. Door middel van voorlichting op de middelbare scholen worden jongeren bewust gemaakt van de schadelijkheid van alcohol (en eventueel andere verslavende middelen, social media en gamen) en de rol van groepsdruk. Door kennis en weerbaarheid van jongeren te vergroten worden zij in staat gesteld om gezonde keuzes te maken, ook met betrekking tot alcohol.

De Richtlijnen verslavingspreventie binnen het onderwijs geven een helder overzicht van welke activiteiten en preventieprogramma’s ingezet kunnen worden op scholen, per type onderwijs en per leeftijdsfase.

Scholen bieden ook een ingang om ouders te bereiken. Bijvoorbeeld, door daar waar mogelijk aan te sluiten op bestaande ouderavonden, oriëntatieavonden of door ouders te informeren over en betrekken bij voorlichting, die hun kinderen op school krijgen.

Regelgeving en handhaving

Onderwerpen, die hierbij aan de orde komen, zijn onder andere regels over alcoholgebruik en de handhaving daarvan bij schoolfeesten en excursies. In het

kader van de gezonde en veilige schoolaanpak zijn GGD, Mondriaan en Halt hierover met de scholen in gesprek.

4.3 Vroegsignalering

Het tijdig signaleren van (problematisch) alcoholgebruik is belangrijk om jongeren en ouders de juiste ondersteuning en advies te kunnen geven. Mensen in de omgeving van een jongere spelen een rol bij de signalering, te denken valt aan ouders en leerkrachten. Maar ook andere partijen vervullen hierin een rol.

GGD Zuid-Limburg

Vroegsignalering vindt onder andere plaats via de periodieke gezondheidsonderzoeken van de GGD. Alle jongeren van 13 jaar worden uitgenodigd voor een gesprek met de jeugdverpleegkundige. Alcoholgebruik is daarin een onderwerp van gesprek.

De jeugdarts van de GGD Zuid-Limburg is aanwezig bij de zorgknooppunten gesprekken op de VO-scholen. Als leraren/mentoren zorgen hebben over (het alcoholgebruik van) leerlingen, kan dit in deze overleggen worden besproken.

Politie, BOA's en Halt

Vroegsignalering gebeurt ook door de politie en de buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's), in samenwerking met Halt, op straat. Jongeren die op straat met alcohol of beschonken worden aangetroffen en nog geen 18 jaar zijn, worden door de politie naar Halt verwezen. Er kan sprake zijn van een delict onder invloed of simpelweg dat jongeren in het bezit zijn van alcohol.
In parken en op hangplekken is de politie extra alert. Ook op uitgaansavonden rondom populaire jongerencafés en in samenspraak met de portiers kunnen beschonken jongeren die overlast veroorzaken via de politie naar Halt worden verwezen. Halt geeft de jongeren opdrachten, die samen met het Trimbos zijn ontwikkeld. Daarnaast gaat Mondriaan in gesprek met de horecahouder om te bekijken welke stappen de ondernemer kan doen. Eventueel een barsmart of IVA naast deurbeleid.
Halt is een pedagogische interventie waarbij zij de jongeren laten reflecteren op hun eigen gedrag, praten over groepsdruk en de jongeren handelingsalternatieven aanbieden. Halt heeft dan gesprekken met deze jongeren.
Verder heeft Halt ook een signalerende functie. Wanneer zij merken dat de interventie niet voldoende is, kan een doorverwijzing naar Mondriaan worden gegeven.
Ook als blijkt dat er volgens Halt zorgen zijn over het gebruik van alcohol (of drugs) worden de jongeren en de ouders naar Mondriaan verwezen voor een gesprek. Dat zijn gesprekken waarbij nadrukkelijk wordt gesproken over de klachten die bij de jongere speelden en in hoeverre groepsdruk aanwezig was. Vervolgens wordt de jongere handvatten geboden om 'nee' te zeggen. Met ouders wordt gekeken naar de opvoedsituatie en wordt er samen met hen gezocht naar opvoedhandvatten die werken om in het vervolg vooral overmatig gebruik te kunnen voorkomen.

Mondriaan / ziekenhuizen

Een van de geïmplementeerde interventies van de Think Before You Drink campagne is dat er een protocol is ingevoerd in ziekenhuizen. Kinderartsen verwijzen jongeren onder de 18, die binnenkomen met een alcoholintoxicatie, door voor een nazorg gesprek met een preventiewerker. Daarbij vraagt de kinderarts aan de ouders of hij/zij de gegevens van de ouders mag versturen naar Mondriaan.

Mondriaan roept ouders dan automatisch op om samen met het betreffende kind een face-to-face gesprek te hebben met een preventiewerker. Tijdens dat gesprek wordt onderzocht of er zorgen zijn en biedt Mondriaan opvoedondersteuning voor de ouders. Dit gebeurt bij het MUMC+. Zuyderland heeft een eigen alcoholpoli met nazorg.

Op kwetsbare momenten voorziet Mondriaan gemeenten van communicatie materialen om in hun nieuwsbrieven op te nemen. Te denken valt bijvoorbeeld aan Carnaval, zomervakantie en Oud- en Nieuw.

Vroegsignalering binnen het onderwijs kan door Mondriaan worden ondersteund. Mondriaan biedt ondersteuning voor mentoren, zorgcoördinatoren en schoolmaatschappelijkwerkers en vraaggerichte oplossingen voor beleid en regelgeving op scholen.

Sociale buurtteams/jeugdhulpteams
Vanuit de WMO en Jeugdwet liggen er taken bij de gemeenten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning van volwassenen en hulp aan jeugdigen. Ook bij meldingen die bij deze teams binnenkomen, kan overmatig alcoholgebruik een rol spelen.
Signalering van deze kant en doorverwijzing naar Mondriaan vindt plaats. Moti-4 kan hierbij als programma worden ingezet. Moti-4 richt zich op jongeren van 14-24 jaar die beginnend problematisch bezig zijn met middelengebruik, gokken of gamen of al verslaafd zijn. In vier individuele gesprekken van één uur met een medewerker van de verslavingspreventie wordt getracht het problematische gedrag terug te dringen.

4.4 Financiën

De activiteiten die in het kader van de preventie worden ondernomen, maken onderdeel uit van (subsidie-, maatwerk-) afspraken met Mondriaan, GGD en Halt. Hierbij wordt in het kader van efficiency ook ingezet op gecombineerde preventieprogramma's.
Activiteiten binnen dit kader kunnen worden uitgevoerd binnen de reguliere afspraken of er kunnen extra budgetten hiervoor worden afgesproken.

5. Handhaving: wat gaan we doen?

Alcoholverstrekkers worden gecontroleerd op het naleven van de vergunningvoorschriften (waaronder controles op de aanwezigheid van de leidinggevende, schijnbeheer en sluitingstijden) en op het schenken van alcohol aan 18-minners. Tevens zien zij toe op het doorschenken bij dronkenschap en weder verstrekking.

Handhavingsbeleid Drank- en Horecawet
In het handhavingsbeleid van gemeenten, met de jaarlijks op te stellen uitvoeringsprogramma's, wordt inzichtelijk gemaakt welke handhavingstaak de gemeente heeft ten aanzien van de Drank- en Horecawet en de wijze waarop het bevoegd gezag van deze bevoegdheid gebruik maakt. Hieruit volgt op welke wijze bij overtredingen van de Drank- en Horecawet wordt opgetreden. Er wordt gewerkt met een stappenplan en een sanctiestrategie.

Bij een eerste overtreding maakt de toezichthouder een rapport op en wordt de exploitant hierop direct aangesproken door de toezichthouder. Er volgt een constateringsbrief van de gemeente. Bij een tweede overtreding spreekt de toezichthouder de exploitant direct aan en zegt tevens een rapport aan. Aan de hand van dit rapport wordt tegen de exploitant of overtreder een bestuursrechtelijk handhavingstraject opgestart. Een bestuursrechtelijk handhavingstraject is bijvoorbeeld het opleggen van een last onder dwangsom of het toepassen van een last onder bestuursdwang. In plaats van een boete kan ook een preventiemaatregel worden genomen. Een voorbeeld van een preventiemaatregel is dat de horecagelegenheid in plaats van een boete binnen een termijn van twee maanden een voorlichtingsavond voor eigen personeel moet geven (met een vooraf bepaalde minimale opkomst). Als deze avond niet door gaat, dan zal alsnog het handhavingstraject worden gestart en / of een boete worden opgelegd.

Op basis van de Drank- en Horecawet is de burgemeester bevoegd om voor de daarin genoemde overtredingen een bestuurlijke boete op te leggen. Het opmaken van een bestuurlijke boete wordt gedaan door een door de burgemeester aangewezen toezichthouder. De hoogte van de bestuurlijke boete is vastgelegd in het Besluit Bestuurlijke boete Drank- en Horecawet.

Op basis van de Drank- en Horecawet kunnen BOA's ook strafrechtelijk optreden. In een aantal gevallen is een strafrechtelijk optreden namelijk een efficiënter instrument.

Een constatering van het nuttigen of in bezit hebben van alcohol onder de 18 jaar kan leiden tot een Halt-verwijzing. Door de BOA's van gemeenten en politie vinden Halt verwijzingen plaats.

Evenementen

Gemeenten streven naar evenementen die veilig en gezond verlopen zonder incidenten met alcohol, drugs, geweld of overlast. Risico's door alcohol- en drugsgebruik moeten zoveel mogelijk worden beperkt door de inzet van maatregelen en interventies die vooraf, tijdens of na het evenement kunnen worden ingezet.
Het toezicht op het evenemententerrein ligt primair bij de organisator. Bij B- en C-evenementen[1] kan hij zich laten bijstaan door gecertificeerde beveiligingsbedrijven

die over een zogenaamde ND-vergunning beschikken en voldoen aan het keurmerk “Evenementenbeveiliging”.
De BOA’s van gemeenten (en in mindere mate de politie) zien erop toe dat de organisator de vergunningsvoorwaarden en de Drank- en Horecawet naleeft.
Het constateren door een BOA van het nuttigen van alcohol onder de 18 jaar kan leiden tot een Halt-verwijzing.

Bij evenementen geldt een veiligheidsplan. In het veiligheidsplan is de leidraad “Alcohol en drugs bij evenementen” van het Trimbos Instituut opgenomen. In deze leidraad staan maatregelen die ingezet kunnen worden om ervoor te zorgen dat:

a. De Drank- en Horecawet en de Opiumwet nageleefd en gehandhaafd worden;
b. De gezondheid- en veiligheidsrisico’s door of als gevolg van (overmatig) alcohol- en drugsgebruik op evenementen voorkomen kan worden.

[1] B-evenement is een evenement met een gemiddeld risico, grote impact op de directe omgeving en/of grote gevolgen voor het verkeer;
C-evenement is een evenement met een hoog risico, grote impact op de stad en/of grote regionale gevolgen voor het verkeer.

6. Doelstellingen, monitoring en evaluatie

6.1 Inleiding

Het preventie- en handhavingsplan 2015-2019 bevatte concrete – te behalen – doelstellingen voor wat betreft alcoholgebruik door jongeren. Deze doelstellingen waren gebaseerd op de resultaten van de jongerenmonitor 2013 die via de GGD Zuid-Limburg is afgenomen. Het ligt voor de hand om de concrete doelstellingen voor de komende periode te baseren op de resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd in Zuid-Limburg die in 2019 is afgenomen.

6.2 Doelstellingen 2024

Alhoewel er een dalende trend is te zien in het alcoholgebruik onder jongeren (in de leeftijd tot 18 jaar) is hun alcoholgebruik nog steeds (te) hoog zo blijkt uit de resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd in Zuid-Limburg 2019 (bijlage 2). Ook ligt het alcoholgebruik van de Zuid-Limburgse jongeren hoger dan dat van hun landelijke leeftijdsgenoten.
Wat extra zorgen baart, is het feit dat de sociale beschikbaarheid van alcohol blijkt te zijn toegenomen in de afgelopen 4 jaar.
De concrete doelstellingen die we in 2013 hebben geformuleerd, zijn in 2019 helaas niet gehaald.

De ambities uit het preventie- en handhavingsplan 2015-2019 trekken we daarom door naar 2024. Dat betekent dat er – nog steeds – wordt gestreefd naar:

- Bewustwording bij jongeren, hun opvoeders en verkoopkanalen van alcohol;
- Afname van de beschikbaarheid van alcohol voor jeugd onder de 18 jaar;
- Handhavingsmaatregelen aanvullend zijn op preventiemaatregelen;
- Het uitdragen van dezelfde boodschap naar buiten bij communicatie door gemeenten en haar bestuur, namelijk:
    - Beslist geen alcohol voor jeugd onder de 18 jaar;
    - Er zijn alternatieven voor alcohol (b.v. fris of alcoholvrije drankjes);
    - Te veel alcohol heeft een negatieve invloed op de ontwikkeling van jeugdigen.

Dit streven is, net als 4 jaar geleden, vertaald in de volgende doelstellingen:

1. Jongeren en hun opvoeders zijn zich meer bewust van de gezondheidsrisico's van het gebruik van alcohol op jonge leeftijd.
2. De gemiddelde leeftijd waarop jongeren beginnen met het drinken van hun eerste glas alcohol is gestegen.
3. Het risicovol drankgebruik (binge drinken en coma zuipen) onder jongeren is afgenomen.
4. De tolerantie bij ouders/verzorgers ten opzichte van alcoholgebruik door hun kinderen is afgenomen.
5. Schenkers houden zich aan de leeftijdsgrens van 18 jaar.

Omdat de streefdoelstellingen in 2019 niet (helemaal) zijn gehaald, hanteren we voor de komende periode dezelfde concrete doelstellingen (met gelijkblijvende

percentages) als in het voorgaande preventie- en handhavingsplan. Dat betekent:

- In 2024 is de begin leeftijd van jongeren en hun eerste glas alcohol in Zuid-Limburg verhoogd naar 14 jaar (in 2013 lag deze leeftijd op 11,2 jaar en in 2019 op 12,8 jaar)
- In 2024 is het aantal jongeren dat de afgelopen 4 weken alcohol heeft gedronken gedaald onder:
  - 13/14 jarigen van 12,6% (2019) naar 5% (in 2013 was dit 17,7%)
  - 15/16 jarigen van 42% (2019) naar 20% (in 2013 was dit 59,7%)
- In 2024 is het “Binge drinken” onder jongeren gedaald onder resp.:
  - 13/14 jarigen van 7,9% naar 5% (in 2013 was dit 13,1%)
  - 15/16 jarigen van 31% naar 20% (in 2013 was dit 41,5%)
- In 2024 is de sociale beschikbaarheid van alcohol (het verstrekken van alcohol door ouders, vrienden en familie) gehalveerd ten opzichte van 2019. In 2013 was dit 34,8% en in 2019 is dit gestegen tot maar liefst 44,1%.
- In 2024 is het aantal ouders dat jongeren toestaat om thuis 1 glas alcohol te drinken gedaald onder:
  - 13/14 jarigen van 17,6% naar 10% (in 2013 was dit 21,2%)
  - 15/16 jarigen van 55,2% naar 25% (in 2013 was dit 65,1%)

6.3 Monitoring

Via de vierjaarlijkse Gezondheidsmonitor Jeugd van de GGD Zuid-Limburg wordt inzichtelijk hoe het alcoholgebruik onder jongeren in Zuid-Limburg zich ontwikkelt. Door deze trends te volgen, wordt de vinger aan de pols gehouden. Omdat de effecten van gedragsveranderingen pas na meerdere jaren zichtbaar zijn, geven deze cijfers niet noodzakelijkerwijs aan of de preventie- en handhavingsactiviteiten effectief zijn geweest. Daarom zal ook door alle Zuid-Limburgse gemeenten worden bijgehouden welke activiteiten zijn uitgevoerd en wordt geëvalueerd of het doel van de activiteit is behaald. Op deze manier wordt er continu naar gestreefd de activiteiten zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren.

In 2015 en 2018 zijn twee nalevingsonderzoeken door de Universiteit van Twente uitgevoerd. Hierbij werd de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar bij de verkoop van alcohol door verstrekkers (supermarkten, slijterijen, cafetaria’s, horeca en sportkantines) onderzocht. De resultaten van deze nalevingsonderzoeken staan in paragraaf 3.2. Om de naleving te blijven monitoren zal in de komende beleidsperiode opnieuw een nalevingsonderzoek worden uitgevoerd.

6.4 Evaluatie

De looptijd van dit plan eindigt eind 2024, maar de ambitie om het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen, reikt tot 2030. Over 4 jaar zal samen met partners het voorliggende plan worden geëvalueerd en aan de hand van trends en landelijke ontwikkelingen worden gekeken welke accentverschuivingen moeten plaatsvinden voor de periode 2025-2028.

Bijlagen

1. Nalevingsonderzoek 2018
2. Gezondheidsmonitor Jeugd 2019
3. Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019
4. Locaties waar alcohol elke maand of vaker wordt gebruikt, 12 t/m 16 jarigen

Bijlage 1: Nalevingsonderzoek 2018

(aparte losse bijlage in pdf)

Bijlage 2: Gezondheidsmonitor Jeugd 2019

Gezondheidsmonitor Jeugd 2019	*Totaal Zuid-Limburg 2019*	*2e klas (13-14 jarigen) ZL 2019*	*4e klas (15-16 jarigen) ZL 2019*
Ooit alcohol gedronken (alleen slokjes of heel glas of meer)	56,8%	44,2%	68,1%
Ooit dronken of aangeschoten geweest	28,7%	12,7%	42,7%
Laatste 4 weken alcohol gedronken	28,3%	13,0%	41,6%
Laatste 4 weken binge drinken (5 of meer drankjes bij 1 gelegenheid)	20,3%	8,3%	30,7%
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	13,6%	3,4%	22,8%

Gezondheidsmonitor Jeugd 2019	*Totaal Nederland 2019*	*2e klas (13-14 jarigen) NL 2019*	*4e klas (15-16 jarigen) NL 2019*
Ooit alcohol gedronken (alleen slokjes of heel glas of meer)	51,7%	37,4%	64,5%
Ooit dronken of aangeschoten geweest	24,0%	8,3%	38,2%
Laatste 4 weken alcohol gedronken	26,4%	10,7%	40,5%
Laatste 4 weken binge drinken (5 of meer drankjes bij 1 gelegenheid)	18,4%	6,2%	29,4%
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	13,0%	2,7%	22,4%

Gezondheidsmonitor Jeugd 2019	*Totaal Zuid-Limburg 2019*	*2e klas (13-14 jarigen) ZL 2019*	*4e klas (15-16 jarigen) ZL 2019*
Startleeftijd alcohol	12,9	11,5	13,6
Startleeftijd wekelijks alcohol	14,2	12,2	14,8
Afspraak met ouders over startleeftijd	36,3%	44,7%	29,1%
Afspraak NIX18	21,3%	26,7%	16,6%
Sociale beschikbaarheid alcohol	45,4%	32,9%	56,3%
Commerciële beschikbaarheid	13,8%	3,7%	22,5%
Mag thuis 1 glas drinken van ouders	38,1%	18,8%	55,2%
Mag thuis meerdere glazen drinken van ouders	18,7%	5,5%	30,5%
Mag in het weekend drinken van ouders	30,0%	12,7%	45,3%

Trends Gezondheidsmonitor Jeugd Zuid-Limburg	*Totaal*				
	2019	*2015*	*2013*	*2009*	*2005*
Laatste 4 weken alcohol gedronken	28,3%	30,3%	38,1%	45,6%	58,3%
Laatste 4 weken binge drinken	20,3%	24,8%	26,9%	31,1%	35,9%
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	13,6%	15,3%	14,6%	16,1%	20,1%
Startleeftijd alcohol	12,9	12,7	12,7	12,2	11,7
Afspraak met ouders over startleeftijd	36,3%	38,9%	31,0%	31,4%	.
Sociale beschikbaarheid alcohol	45,4%	45,8%	34,8%	.	.
Commerciële beschikbaarheid	13,8%	16,9%	15,5%	.	.
Mag thuis 1 glas drinken van ouders	38,1%	39,6%	42,5%	49,4%	.
Mag thuis meerdere glazen drinken van ouders	18,7%	18,4%	20,4%	24,1%	.
Mag in het weekend drinken	30,0%	39,0%	45,9%	54,6%	.

Trends Gezondheidsmonitor Jeugd Zuid-Limburg	*2e klas (13-14 jarigen)*				
	2019	*2015*	*2013*	*2009*	*2005*
Laatste 4 weken alcohol gedronken	13,0%	11,8%	17,7%	26,7%	41,3%
Laatste 4 weken binge drinken	8,3%	11,0%	13,1%	17,6%	20,5%
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	3,4%	26,0%	3,8%	6,3%	7,3%
Startleeftijd alcohol	11,5	11,3	11,1	11,1	10,9
Afspraak met ouders over startleeftijd	44,7%	50,4%	37,9%	37,9%	.
Sociale beschikbaarheid alcohol	32,9%	31,8%	24,3%	.	.
Commerciële beschikbaarheid	3,7%	5,6%	6,9%	.	.
Mag thuis 1 glas drinken van ouders	18,8%	18,9%	21,2%	29,6%	.
Mag thuis meerdere glazen drinken van ouders	5,5%	5,2%	5,8%	7,9%	.
Mag in het weekend drinken	12,7%	17,6%	22,1%	32,7%	.

Trends Gezondheidsmonitor Jeugd Zuid-Limburg	*4e klas (15-16 jarigen)*				
	2019	*2015*	*2013*	*2009*	*2005*
Laatste 4 weken alcohol gedronken	41,6%	48,3%	59,7%	66,9%	74,7%
Laatste 4 weken binge drinken	30,7%	38,3%	41,5%	46,4%	50,7%
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	22,7%	4,3%	26,0%	27,1%	32,4%
Startleeftijd alcohol	13,6	13,5	13,4	12,9	12,2
Afspraak met ouders over startleeftijd	29,1%	27,7%	23,6%	24,1%	.
Sociale beschikbaarheid alcohol	56,3%	59,4%	52,8%	.	.
Commerciële beschikbaarheid	22,5%	27,9%	30,4%	.	.
Mag thuis 1 glas drinken van ouders	55,2%	59,7%	65,1%	71,8%	.
Mag thuis meerdere glazen drinken van ouders	30,5%	31,2%	35,9%	42,3%	.
Mag in het weekend drinken	45,3%	59,8%	71,2%	79,2%	.

Bijlage 3: Evaluatie preventie- en handhavingsplan 2015-2019:

- In 2019 is de begin leeftijd van jongeren en hun eerste glas alcohol in Zuid-Limburg verhoogd naar 14 jaar (in 2013 lag dit op 11,2 jaar).
- In 2019 is het aantal jongeren dat de afgelopen 4 weken alcohol heeft gedronken met x percentage gedaald onder resp.:
  - 13 jarigen van 15,6% naar 5%;
  - 14 jarigen van 24,7% naar 10%;
  - 15 jarigen van 51,8% naar 20%;
  - 16 jarigen van 71,7% naar 40%;
  - 17 jarigen van 84,6% naar 70%.
- In 2019 is het 'Binge drinken' onder jongeren, met x percentage gedaald onder resp.:
  - 13 jarigen van 10,8% naar 5%;
  - 14 jarigen van 19,0% naar 10%;
  - 15 jarigen van 32,5% naar 20%;
  - 16 jarigen van 55,4% naar 40%;
- In 2019 is de sociale beschikbaarheid van alcohol (het verstrekken van alcohol door ouders, vrienden en familie) gehalveerd ten opzichte van 2013.
- In 2019 is het aantal ouders dat jongeren toestaat om thuis te drinken met een x percentage gedaaldJ:
  - 13-14 jarigen 24% naar 10%;
  - 15-16 jarigen 53% naar 25%.
- In 2019 is het aantal jonge mensen onder de 18 jaar dat het afgelopen jaar is opgenomen met een alcoholintoxicatie gedaald. Van de opgenomen jongeren was in 2013 30% onder de 16 jaar (13 kinderen). Het streven is een daling van 30% jonger dan 16 jaar in 2013 naar 15% jonger dan 16 jaar in 2019.

Bijlage 4:

Locaties waar alcohol elke maand of vaker wordt gebruikt, 12 t/m 16 jarigen

(voor Nederland, naar leeftijd, %)

	Leeftijd			
	12-13	14	15	16
Thuis	25	26	33	43
Bij anderen thuis	22	32	45	60
Hok, schuur of keet	14	23	27	26
Op straat, hangplek	15	22	16	15
Discotheek of club	10	21	36	48
Buurthuis of jeugdhonk	5	9	7	7
Sportkantine	3	4	6	9
School(plein)	5	3	2	1

Bron: Jeugd en riskant gedrag 2015. Kerngegevens uit het Peilstationsonderzoek Scholieren. Trimbos instituut

MYSTERYSHOP ONDERZOEK NALEVING LEEFTIJDSGRENS VERKOOP ALCOHOL ZUID-LIMBURG 2018

UNIVERSITEIT TWENTE.

UNIVERSITEIT TWENTE

MYSTERYSHOP ONDERZOEK NALEVING LEEFTIJDSGRENS VERKOOP ALCOHOL ZUID LIMBURG 2015

DR. JORIS VAN HOOF

IR. WIM VAN DALEN

MAX NAB, BSC

UNIVERSITEIT TWENTE

Faculteit Behavioural, Management and Social Sciences
Postbus 217
7500 AE Enschede

Contactpersoon: Dr. J.J. van Hoof
Telefoon: 053 489 6131
E-mail: j.j.vanhoof@utwente.nl

IN OPDRACHT VAN GEMEENTE MAASTRICHT NAMENS DE 18 GEMEENTEN IN ZUID-LIMBURG

Contactpersoon: Marjolein Wassenberg MPH
Telefoon: 043 306 8554
E-mail: m.wassenberg@vaals.nl

Maart 2019

SAMENVATTING

Om te toetsen in hoeverre alcoholverstrekkers zich aan de wettelijke leeftijdsgrens voor de verkoop van alcohol (18 jaar) houden, heeft de Universiteit Twente in het derde kwartaal van 2018 een nalevingsonderzoek uitgevoerd.

In twee weekenden hebben 20 minderjarige mysteryshoppers (10 jongens en 10 meisjes) met een gemiddeld uiterlijk in totaal 490 verkooppunten bezocht, waar ze 478 keer een poging konden doen om alcohol te kopen. Hierbij hebben de jongeren gewerkt volgens een vooraf geoefend protocol.

In totaal hebben de verkopers in 50,4% van de gevallen aan de jongeren om hun ID-kaart gevraagd en de uiteindelijke naleving bedroeg vervolgens 31,0%. De naleving was het best in slijterijen (56%), gevolgd door supermarkten (50%), horeca (25%), sportkantines (20%) en cafetaria's (16%).

Tabel 1: *aantal aankooppogingen, ID-vraag en naleving (met percentage ten opzichte van het aantal aankooppogingen)*

	Aankopen	**ID-vraag (%)**	**Naleving (%)**
Supermarkten	118	83 (70%)	59 (50%)
Slijterijen	41	34 (83%)	23 (56%)
Cafetaria's	96	44 (46%)	15 (16%)
Horeca	147	55 (37%)	36 (25%)
Sportkantines	76	25 (33%)	15 (20%)
Totaal	**478**	**241 (50,4%)**	**148 (31,0%)**

Ten opzichte van het nalevingsonderzoek in 2015 scoren op één na alle typen verkooppunten aanmerkelijk beter voor wat betreft ID-vraag en naleving. Alleen de supermarkten zijn hierop een uitzondering. In supermarkten is de ID-vraag en naleving verslechterd ten opzichte van 2015.

Concluderend kunnen we stellen dat de naleving van dit deel van de Drank- en Horecawet in Zuid-Limburg op de meeste verkoopplaatsen de laatste drie jaar is verbeterd en dat de doelstelling van 50% naleving is gerealiseerd in supermarkten en slijterijen, maar (nog) niet in de horeca, cafetaria's en sportkantines.

1. INLEIDING

Om de verkrijgbaarheid van alcohol in Zuid-Limburg vast te stellen, heeft de regio door Universiteit Twente in samenwerking met het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP een nalevingsonderzoek laten uitvoeren in het najaar van 2018. Tijdens de studie is de naleving van de huidige leeftijdsgrens van 18 jaar voor de verkoop van alcohol onderzocht met 17-jarige mysteryshoppers, die vergezeld werden door 18-jarige mysteryshoppers.

In dit inleidende hoofdstuk wordt ingegaan op de achterliggende wetgeving: de Drank- en Horecawet en het alcoholbeleid in Zuid-Limburg. In hoofdstuk 2 worden de onderzoeksvragen beschreven en in hoofdstuk 3 staat de methode van het mysteryshoppen vermeld. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de resultaten. Het rapport sluit af met conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 5.

Eind 2014 is door de afzonderlijke gemeenteraden in Zuid-Limburg het Preventie en Handhavingsplan “Jeugd, Alcohol & Omgeving” vastgesteld, in het kader van de Drank- en Horecawet. De doelstelling voor 2019 van dit plan is 50% naleving bij de schenkers als minimumgrens.

Om te kunnen beoordelen in hoeverre de alcoholverstrekkers aan de wettelijke eisen voor verstrekking voldoen en het preventie- en handhavingsbeleid hierop in te richten, is de wens uitgesproken dat er bij alcoholverstrekkers in Zuid-Limburg wederom een nalevingsonderzoek wordt verricht. Gezien het regionaal belang is ervoor gekozen dit op Zuid-Limburgse schaal uit te voeren (te weten: Maastricht Heuvelland, Parkstad en Westelijke Mijnstreek).

In 2015 heeft een dergelijk onderzoek ook plaatsgevonden, het rapport is via de diverse gemeenten beschikbaar.

In het vierde kwartaal van 2018 heeft de Universiteit Twente bij 478 verkooppunten in Zuid-Limburg minderjarige mysteryshoppers een alcohol-aankooppoging laten doen.

2. ONDERZOEKSVRAGEN

Hoofdvraag

Welke alcoholverkooppunten in Zuid-Limburg houden zich aan de wettelijke leeftijdsgrens van 18 jaar voor de verkoop van alcoholhoudende drank aan jongeren?

Subvragen

1) In hoeverre wordt de leeftijdsgrens van 18 jaar bij de verkoop van alcoholhoudende dranken in Zuid-Limburg nageleefd in de supermarkten, slijterijen, cafetaria's, horeca en sportkantines.

2) In hoeverre verschilt de naleving per gemeente en per sub-regio?

3) In hoeverre is de naleving in Zuid-Limburg per type verkooppunt, in 2018 gestegen ten opzichte van de naleving per type verkooppunt in 2015?

4) In hoeverre verschilt de naleving, per type verkooppunt, in 2018 ten opzichte van de meest recente landelijke nalevingscijfers?

5) Welke interventies en ondersteunende systemen gebruiken verkopers in de sector om correcte naleving te stimuleren?

6) In hoeverre resulteren de gebruikte interventies en systemen in correcte naleving?

3. METHODE

In lijn met het eerder uitgevoerde onderzoek in 2015 is gebruik gemaakt van een mysteryshop onderzoek. Mysteryshopping is een objectief, op feitelijk gedrag gericht onderzoek. Bij de methode mysteryshopping wordt een bedrijf of instelling bezocht door één of meer personen die zich voordoen als klant, zonder dat het personeel van het bedrijf of de instelling op de hoogte is van het onderzoek en de onderzoeksdoelstelling. In dit onderzoek handelen de mysteryshoppers volgens een vast protocol (dat van tevoren is geoefend) en proberen zij alcohol te kopen bij verstrekkingspunten. Deze methode is betrouwbaar (daadwerkelijk gedrag wordt in kaart gebracht) en valide (leeftijdsverificatie en naleving worden gemeten).

Het onderzoeksprotocol om de naleving leeftijdsgrens te toetsen is wetenschappelijk gevalideerd en in Nederland reeds toegepast in duizenden aankooppogingen. Tevens zijn vele wetenschappelijke publicaties gerealiseerd[1][2][3][4] en heeft de Universiteit Twente het eerste landelijke onderzoek (voor het ministerie van VWS in 2011) ontwikkeld en uitgevoerd[5].

Om de naleving van de leeftijdsgrens bij de verkoop van alcoholhoudende dranken vast te kunnen stellen zijn speciaal daartoe opgeleide mysteryshoppers ingezet, een team bestaande uit een 17- en een 18-jarige mysteryshopper. De mysteryshoppers volgen een vooraf geoefend aankoopprotocol en proberen alcoholhoudende drank aan te schaffen. Verkopers weten niet dat ze te maken hebben met een mysteryshopper en zij handelen dus zoals zij bij andere klanten ook zouden doen.

---

[1] Van Hoof, J. J., Gosselt, J. F. (2013). Underage alcohol sales—It only takes a minute: A new approach to underage alcohol availability. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs, 74,* 423–427.

[2] Gosselt, J. F., Van Hoof, J. J., & De Jong, M. D. T. (2012). Why should I comply? Sellers' accounts for (non-)compliance with legal age limits for alcohol sales. *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy, 7*, 1-12.

[3] Van Hoof, J. J., Gosselt, J. F., Baas, N., & De Jong, M. D. T. (2012). Improving shop floor compliance with age restrictions for alcohol sales: Effectiveness of a feedback letter intervention. *European Journal of Public Health, 22,* 737-742.

[4] Gosselt, J. F., Van Hoof, J. J., De Jong, M. D. T., & Prinsen, S. (2007). Mystery shopping and alcohol sales: do supermarkets and liquor stores sell alcohol to underage customers? Journal of Adolescent Health, 41(3), 302-308.

[5] Joris van Hoof & Jim Krokké (2011). Alcoholverkoop aan jongeren. Een landelijk nalevingsonderzoek. Enschede, afdeling Communicatiewetenschap: Universiteit Twente.

3.1 MYSTERYSHOPPERS

De mysteryshoppers zijn geworven via een school in Zuid-Limburg en daarna volgde een selectie door het onderzoeksteam. Alle mysteryshoppers waren 'typische' 17- en 18-jarigen (qua uiterlijk, bouw en persoonlijkheid). Alle mysteryshoppers, hadden schriftelijke toestemming van de ouder(s)/verzorger(s) en ontvingen een onkostenvergoeding voor hun deelname.

3.2 STEEKPROEF

De regio heeft verzocht om een onderzoek met 465 bezoeken aan vijf verschillende typen verkooppunten (deze opzet is identiek aan het onderzoek uit 2015 om een betrouwbare vergelijking mogelijk te maken). In dit onderzoek zijn in totaal 490 verkooppunten bezocht, waarbij in 12 gevallen geen aankoop kon worden gedaan (meestal omdat bleek dat er geen alcohol in het assortiment was of omdat het verkooppunt gesloten was).

In totaal zijn 478 alcohol aankooppogingen verricht (118 keer bij een supermarkt, 147 keer in de horeca, 96 keer in een cafetaria, 76 keer in een bar van een sportkantine en 41 keer in een slijterij). Voor de verkooppunten is de gemeenten gevraagd om een selectie te maken van winkels en gelegenheden die populair zouden kunnen zijn bij jongeren (dus relevant om te meten en bovendien geschikt om minderjarigen naartoe te sturen). Uit de selecties van de gemeenten heeft het onderzoeksteam vervolgens een definitieve steekproef getrokken (op basis van ligging, openingstijden en ook in verhouding tot het aantal inwoners per gemeente).

3.3 DATAVERZAMELING

Alle verkooppunten zijn bezocht onder begeleiding van ervaren onderzoekers van de Universiteit Twente. In het verkooppunt is geprobeerd alcohol aan te schaffen volgens het vooraf getrainde protocol. Alle typen verkooppunten zijn bezocht door een team van mysteryshoppers, bestaande uit één 17-jarige en één 18-jarige jongere. In de supermarkten, slijterijen en cafetaria's heeft de 17-jarige bier gepakt

en heeft geprobeerd af te rekenen, het bier werd overgedragen aan de 18-jarige na een eventuele aankoop. In de horeca heeft de 17-jarige twee biertjes besteld en geprobeerd af te rekenen. In alle typen verkooppunten pleegde de 17-jarige mysteryshopper dus de volledige aankoophandeling.

In de (mogelijke) interactie met de verkoper hebben de jongeren hun echte identiteitskaart laten zien indien daar om gevraagd werd. Ze hebben beiden aangegeven dat ze 18 jaar waren indien daar om gevraagd werd. Ook hebben ze aangegeven dat ze de drank zelf zouden opdrinken indien daar om gevraagd werd.

Na elk bezoek zijn de bevindingen genoteerd op een digitale checklist. Omstandigheden die in kaart werden gebracht zijn o.m. het type verkooppunt, de aanwezigheid van systemen en hulpmiddelen, de drukte in het verkooppunt, het geslacht van de verkoper, de ingeschatte leeftijd van de verkoper, het vaststellen van de leeftijd aan de hand van een identiteitsbewijs, de kenmerken van de mysteryshopper (geslacht, opleiding, lengte) en de feiten rondom de aankooppoging zelf (dag, tijdstip, naleving en soort product).

Na het onderzoek kregen de mysteryshoppers een uitgebreide debriefing waarin de onderzoekservaringen zijn uitgewisseld en waarbij o.m. de gezondheidsrisico’s van alcoholgebruik zijn besproken.

4. RESULTATEN

In het huidige onderzoek zijn 478 aankooppogingen voor alcohol gedaan. In totaal hebben de verkopers in 31,0% van de aankooppogingen de wet correct nageleefd en geen alcohol verkocht aan de minderjarige mysteryshoppers. De naleving was het best in slijterijen (56%), gevolgd door supermarkten (50%), horeca (25%), sportkantines (20%) en cafetaria's (16%) (zie Tabel 1).

Tabel 1: *aantal aankooppogingen, ID-vraag en naleving (met percentage ten opzichte van het aantal aankooppogingen)*

	Aankopen	**ID-vraag (%)**	**Naleving (%)**
Supermarkten	118	83 (70%)	59 (50%)
Slijterijen	41	34 (83%)	23 (56%)
Cafetaria's	96	44 (46%)	15 (16%)
Horeca	147	55 (37%)	36 (25%)
Sportkantines	76	25 (33%)	15 (20%)
Totaal	**478**	**241 (50,4%)**	**148 (31,0%)**

Zoals ook in Tabel 1 valt af te lezen vroeg bij gemiddeld 50,4% van de aankooppogingen de verkoper naar de identiteitskaart van de minderjarige mysteryshopper. De ID-vraag was het hoogst in slijterijen (83%), gevolgd door supermarkten (70%), cafetaria's (46%), horeca (37%) en sportkantines (33%).

Tabel 2: *ID-vraag en naleving in Zuid-Limburg 2018 ten opzichte van Zuid-Limburg 2015*

	Zuid-Limburg 2015		**Zuid-Limburg 2018**	
	ID %	**Naleving %**	**ID %**	**Naleving %**
Supermarkten	78	56	70	50
Slijterijen	40	26	83	56
Cafetaria's	16	7	46	16
Horeca	8	6	37	25
Sportkantines	15	14	33	20
Totaal	**31,3**	**21,6**	**50,4**	**31,0**

Zoals te zien is in Tabel 2 zijn de naleving en ID-vraag in Zuid-Limburg verbeterd ten opzichte van 2015, met name in slijterijen, cafetaria's, horeca en sportkantines. In supermarkten zijn de ID-vraag en de naleving echter verslechterd ten opzichte van 2015.

Tabel 3: *ID-vraag en naleving in Zuid-Limburg 2018 ten opzichte van landelijk 2018*

	Landelijk 2018[6]		**Zuid-Limburg 2018**	
	ID %	**Naleving %**	**ID %**	**Naleving %**
Supermarkten	84	69	70	50
Slijterijen	48-92*	36-88	83	56
Cafetaria's	31	21	46	16
Horeca	26	18	37	25
Sportkantines	25	20	33	20
Totaal	**NB***	**37,7**	**50,4**	**31,0**

* In het landelijk onderzoek is onderscheid gemaakt tussen zelfstandige slijterijen (48% ID vraag; 36% naleving, borrelshops (89%; 83%) en ketenslijterijen (92%; 88%).

Met betrekking tot de naleving doen de verkopers in de horeca het beter dan landelijk is onderzocht in 2018 (20% in Zuid-Limburg t.o.v. 18% landelijk). In sportkantines scoren de verkopers gelijk aan landelijk en in supermarkten, slijterijen, en cafetaria's scoren verkopers in Zuid-Limburg lager dan de landelijke gemiddelden (zie Tabel 3).

In Tabel 4 zijn de ID-vraag en naleving per sub-regio en gemeente weergegeven. In het onderzoek in 2018 zijn nagenoeg evenveel bezoeken per gemeente en per sub-regio gedaan als in 2015 om een goede vergelijking mogelijk te waarborgen.

[6] Wolters, et al., (2019). Landelijk onderzoek naar de naleving van de leeftijdsgrens bij alcoholverkoop aan minderjarigen in 2018. Nijmegen: Objectief.

Tabel 4: *aantal aankooppogingen in 2018 (#), aantal keer (en percentage) dat verkopers om ID vroegen en aantal keer (en percentage) dat er geen alcohol is verkocht en de wet werd nageleefd per gemeente en sub-regio*

		Zuid-Limburg 2015		**Zuid-Limburg 2018**	
	#	**ID**	**Naleving**	**ID**	**Naleving**
Gulpen-Wittem	15	5 (33%)	2 (13%)	5 (33%)	2 (13%)
Eijsden-Margraten	20	4 (22%)	1 (6%)	9 (45%)	6 (30%)
Maastricht	91	24 (27%)	19 (21%)	50 (55%)	38 (42%)
Meerssen	14	4 (27%)	3 (20%)	7 (50%)	4 (29%)
Vaals	11	3 (27%)	2 (18%)	3 (27%)	3 (27%)
Valkenburg	22	6 (25%)	7 (29%)	5 (23%)	2 (9%)
Totaal Mstr Hvld	**173**	**46 (27%)**	**34 (20%)**	**79 (46%)**	**55 (32%)**
Brunssum	22	6 (27%)	5 (23%)	17 (77%)	11 (50%)
Heerlen	65	23 (37%)	14 (22%)	32 (49%)	23 (35%)
Kerkrade	48	19 (42%)	10 (22%)	20 (42%)	10 (21%)
Landgraaf	26	5 (24%)	4 (19%)	10 (39%)	4 (15%)
Nuth	11	3 (27%)	3 (27%)	5 (46%)	2 (18%)
Onderbanken (SV)	5	2 (40%)	2 (40%)	2 (40%)	1 (20%)
Simpelveld	7	3 (43%)	1 (14%)	3 (43%)	3 (43%)
Voerendaal	6	3 (27%)	2 (18%)	6 (100%)	2 (33%)
Totaal Parkstad	**190**	**64 (35%)**	**41 (22%)**	**95 (50%)**	**56 (30%)**
Beek	13	5 (46%)	5 (45%)	7 (54%)	5 (39%)
Schinnen	10	5 (63%)	3 (38%)	3 (30%)	2 (20%)
Sittard-Geleen	70	20 (28%)	13 (18%)	46 (66%)	24 (34%)
Stein	22	6 (32%)	5 (26%)	11 (50%)	6 (27%)
Totaal West Mn.	**115**	**36 (33%)**	**26 (24%)**	**67 (58%)**	**37 (32%)**
Totaal Zuid-Lim	**478**	**146 (31%)**	**101 (22%)**	**241 (50%)**	**148 (31%)**

De naleving is per sub-regio nagenoeg gelijk (30% - 32%) en in alle sub-regio's is de naleving aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2015. De ID-vraag verschilt per sub-regio (46% - 58%) en ook de ID-vraag is substantieel verbeterd ten opzichte van 2015. De ID-vraag varieert van 23% tot en met 100% en de naleving zit in de range van 9% tot en met 50%. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat bij een totaal aantal aankopen van minder dan 20 in een gemeente bijzonder voorzichtig omgegaan moet worden met het trekken van conclusies uit percentages (verdere uitsplitsingen, bijvoorbeeld typen verkooppunt per gemeente, zijn om die reden ook niet verantwoord). Het aantal aankopen is daarvoor te laag.

4.1 HULPMIDDELEN, INTERVENTIES EN EFFECTEN

Het vragen naar de ID-kaart leidt niet altijd tot correcte naleving. In het onderzoek hebben de minderjarige mysteryshoppers hun eigen (geldige) ID-kaart laten zien indien daar om gevraagd werd. Hieruit is af te leiden dat de kopers minderjarig zijn, en om die reden zou er dus geen alcohol verkocht mogen worden.

In totaal is 241 keer om ID gevraagd (zie Tabel 1). Van die 241 is vervolgens 146 keer de wet correct nageleefd (61%), terwijl 95 keer de wet niet correct is nageleefd. Ook is er twee keer geen alcohol verkocht zonder dat er om ID gevraagd was. Het is opvallend dat in 4 van de 10 gevallen alcohol is verkocht nadat er een ID getoond is.

De mysteryshoppers hebben aangegeven dat er in 50 gevallen een hulpmiddel is gebruikt om de leeftijd vast te stellen, dit betroffen ID-scanners of het intoetsen van de geboortedatum in de kassa. Bij het gebruik van een hulpmiddel is de naleving opmerkelijk hoger (rond de 90%) dan zonder het gebruik van een hulpmiddel (rond de 53%). Nagenoeg alle hulpmiddelen werden gebruikt in supermarkten. Het is mogelijk dat er vaker een hulpmiddel gebruikt is, bijvoorbeeld het intoetsen van een geboortedatum in de kassa is niet altijd goed waarneembaar.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk worden de onderzoeksvragen beantwoord en zullen richtingen voor beleidsadvies worden opgenomen.

5.1 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Naar aanleiding van de resultaten kunnen de volgende antwoorden op de onderzoeksvragen geformuleerd worden.

1) In hoeverre wordt de leeftijdsgrens van 18 jaar bij de verkoop van alcoholhoudende dranken in Zuid-Limburg nageleefd in de supermarkten, slijterijen, cafetaria's, horeca (cafés en discotheken) en sportkantines?

In totaal hebben de verkopers in het onderzoek in 2018 in 31,0% van de aankooppogingen de wet correct nageleefd en geen alcohol verkocht aan de minderjarige mysteryshoppers. De naleving was het best in slijterijen (56%), gevolgd door supermarkten (50%), horeca (25%), sportkantines (20%) en cafetaria's (16%).

Gemiddeld vroeg bij50,4% van de aankooppogingen de verkoper naar de identiteitskaart van de minderjarige mysteryshopper. De ID-vraag was het hoogst in slijterijen (83%), gevolgd door supermarkten (70%), cafetaria's (46%), horeca (37%) en sportkantines (33%).

Indien de ID-kaart werd gevraagd en getoond werd vervolgens in ruim 60% van de gevallen geen alcohol verkocht, terwijl in de andere gevallen wel alcohol is verkocht. Het is denkbaar dat verkopers denken dat wanneer een jongere zijn (echte) ID-kaart laat zien dat het dan wel goed zal zijn (anders durft de jongere het vast niet te laten zien zou een verkoper kunnen denken). Het is ook denkbaar dat het omrekenen van een geboortedatum naar de leeftijd lastig is, of dat verkopers geen confrontatie aan willen gaan met een minderjarige koper.

2) In hoeverre verschilt de naleving per gemeente en per sub-regio?

De naleving per sub-regio is nagenoeg gelijk (30% - 32%). De naleving per gemeente wisselt sterk en loopt uiteen van 9% tot 50%.

3) In hoeverre is de naleving in Zuid-Limburg per sector, in 2018 gestegen ten opzichte van de naleving per sector in 2015?

De naleving en ID-vraag in Zuid-Limburg is verbeterd ten opzichte van 2015, met name in slijterijen, cafetaria's, horeca en sportkantines. In slijterijen is de naleving gestegen van 26% naar 56%, in cafetaria's van 7% naar 16%, in de horeca van 6% naar 25% en in sportkantines van 14% naar 20%. In supermarkten zijn de naleving en ID-vraag echter verslechterd ten opzichte van 2015. De naleving is gezakt van 56% naar 50%.

4) In hoeverre verschilt de naleving, per sector, in 2018 ten opzichte van de meest recente landelijke nalevingscijfers?

Met betrekking tot de naleving doen de verkopers in de horeca het beter dan landelijk is onderzocht in 2018 (20% in Zuid-Limburg t.o.v. 18% landelijk). In sportkantines scoren de verkopers gelijk aan landelijk en in supermarkten, slijterijen, en cafetaria's scoren verkopers in Zuid-Limburg lager dan de landelijke gemiddelden.

5) Welke interventies en ondersteunende systemen gebruiken verkopers in de sector om correcte naleving te stimuleren?

Verkopers vragen naar ID-kaart, toetsen soms de geboortedatum van de minderjarige mysteryshoppers in of gebruiken een ID-scanner.

6) In hoeverre resulteren de gebruikte interventies en systemen in correcte naleving?

Het gebruiken van hulpmiddelen leidt tot een opvallend betere naleving. Toch is het gebruik van een hulpmiddel geen absolute garantie voor correcte naleving van de wet. Indien hulpmiddelen worden gebruikt bedraagt de naleving ongeveer 90%, zonder hulpmiddelen is dat ongeveer 53%. De cruciale factor voor de naleving is de

verkoper, ondersteuning is goed, maar ook dit onderzoek toont aan dat -in lijn met eerdere publicaties [7]- soms verkopers ook 'willens en wetens' de hulpmiddelen negeren en toch alcohol verkopen aan minderjarigen.

5.2 BELEIDSADVIES

Inleiding

Dit onderzoek laat opnieuw zien dat de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar nadrukkelijk verbetering behoeft. Enerzijds mag van de afzonderlijke typen alcoholverstrekkers zelf verwacht worden dat zij de wijze waarop zij de leeftijdsgrens naleven verbeteren. Anderzijds kan een verbetering van de naleving worden bereikt door de effectiviteit van het toezicht en de handhaving te verhogen. Onderstaand volgt een aantal concrete adviezen die als doel hebben om de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar bij de verstrekking van alcohol te verbeteren.

1. **Communiceer de resultaten van het onderzoek**

Het is van belang de uitkomsten van het onderzoek bekend te maken bij de verschillende sectoren alcoholverstrekkers maar ook bij het algemene publiek. Publieke bekendmaking onderstreept het feit dat de gemeenten in Zuid-Limburg het terugdringen van het alcoholgebruik onder jongeren serieus nemen. Daarmee wordt het draagvlak onder de bevolking om de leeftijdgrens van 18 jaar voor het schenken van alcohol ook in de privésfeer in acht te nemen versterkt.
Het verdient aanbeveling om voorafgaande aan het publiekelijk bekend maken van de resultaten deze te bespreken met de alcoholverstrekkers. Ervaring leert dat het effectief is om dat met de afzonderlijke sectoren te doen, omdat de setting per sector sterk uiteenloopt. Er is er een groot verschil tussen de setting waarin alcohol wordt verkocht voor thuisgebruik (off-premise: slijter, supermarkt) enerzijds en anderzijds de alcoholverkoop voor consumptie ter plekke (on-premise: horeca, sportkantine).

[7] Van Hoof, J. J. (2017). The effectiveness of ID readers and remote age verification in enhancing compliance with the legal age limit for alcohol. *European Journal of Public Health, 27,* 357-359.

2. Wat de alcoholverstrekkers kunnen doen

2.1. Vraag altijd naar het ID

Ook uit dit onderzoek blijkt dat een groot aantal alcoholverstrekkers in Zuid-Limburg (ruim 50%) niet naar het identiteitsbewijs van hun jonge klanten vraagt. Echter ook als verstrekkers wel naar het ID vragen garandeert dat niet altijd dat vervolgens correct gehandeld wordt. Het eerste concrete advies aan verstrekkers luidt dan ook: vraag bij de verkoop van alcohol aan jongeren die ogenschijnlijk de leeftijd van 25 jaar niet hebben bereikt altijd direct naar het identiteitsbewijs. Controleer dat ID op echtheid en ga na of het hoort bij degene die het ID aanbiedt. Daarna moet op basis van de geboortedatum vastgesteld worden of de koper jonger of ouder is dan 18 jaar en de aankoop vervolgens afgekeurd of goedgekeurd worden.

De Drank- en Horecawet (artikel 20, derde lid) schrijft voor dat de leeftijd van de jonge koper moet worden vastgesteld aan de hand van een ID, tenzij het iemand betreft die onmiskenbaar 18 jaar of ouder is. Alleen het vragen naar de leeftijd ("Hou oud ben je?" of "Je bent toch wel 18?") of het inschatten van de leeftijd leidt vaak tot een niet correcte naleving.

Gemeenten kunnen hun verstrekkers adviseren posters op te hangen waarop zij klanten die er jonger uitzien dan 25 jaar vragen om bij de aankoop van alcohol het identiteitsbewijs reeds bij de hand te hebben.

2.2. Maak gebruik van hulpmiddelen om leeftijd vast te stellen

Voor het snel en goed kunnen vaststellen van de leeftijd zijn hulpmiddelen beschikbaar. Zo kan met behulp van bepaalde software leeftijdsvaststelling plaatsvinden na het intikken van de geboortedatum in de kassa; ook kan de verkoper elke dag een briefje ophangen met de minimale geboortedatum van de klant die alcohol verstrekt kan krijgen (jongeren die na die datum geboren zijn kunnen geen alcohol kopen).

Deze hulpmiddelen worden reeds door veel alcoholverstrekkers gebruikt. Bij de bespreking van de resultaten van het onderzoek kunnen de ervaringen hiermee worden uitgewisseld.

2.3. Laat verstrekkers onderling ervaringskennis delen

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat veel slijterijen en in mindere mate supermarkten het naar verhouding 'goed doen'. Dat betekent dat in de regio de praktische knowhow met betrekking tot correct naleven voorhanden is. Voor de verschillende type verstrekkingspunten (supermarkt, slijter, horeca, cafetaria, sportkantine) zijn verschillende ervaringen en adviezen van toepassing.

3. Wat de gemeenten verder kunnen doen

Gemeenten zijn sinds 1 januari 2013 verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de leeftijdsgrens van 18 jaar. De afgelopen jaren is er veel ervaring ontwikkeld bij Nederlandse gemeenten om deze taak goed te uitvoeren. In het beleidsadvies dat is opgesteld naar aanleiding van het mysteryshop onderzoek dat in 2015 in Zuid-Limburg is uitgevoerd zijn de belangrijkste elementen van een goed toezicht- en handhavingsbeleid opgesomd. Hierbij worden ze herhaald: voldoende menskracht, goed opgeleide en deskundige toezichthouders, goede interne aansturing van de toezichthouders, samenwerking tussen toezichthouders op regionaal niveau, landelijke en regionale uitwisseling van ervaringen tussen toezichthouders, afstemming met de politie, goede en actuele kennis van de hotspots en het voeren van een eerlijk en consequent bonus-malus beleid tegenover verstrekkers (verstrekkers met een goede naleving belonen met minder / ander toezicht en extra toezien op verstrekkers met een slechte naleving).
Belangrijk hierbij is dat alle betrokken partijen (handhavers, verstrekkers, maar ook jongeren en ouders) weten waarom het verbeteren van de naleving van de leeftijdsgrens en daarmee het verminderen van de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren zo belangrijk is.
Aan deze opsomming kunnen nog enkele extra adviezen worden toegevoegd:

3.1 Analyseer beleid

Uit dit onderzoek blijkt dat de naleving per gemeente sterk wisselt sterk en uiteenloopt van 9% tot 50%. Het is aanbevelenswaardig om te analyseren welk beleid en welke handhaving per gemeente actief is om zo verklaringen voor goede en voor slechte naleving te achterhalen. De 'best practices' kunnen dan ook in andere gemeenten ingezet worden.

3.2. Praktijktraining DHW-toezichthouders

De Nederlandse Vereniging van Drank- en Horecawet Inspecteurs (NVDI) organiseert sinds enige tijd praktijktrainingen voor gemeentelijke DHW-toezichthouders. De reden daarvan is o.a. dat gebleken is dat de opleiding van nieuwe DHW-toezichthouders dikwijls onvoldoende is afgestemd op de praktijk van het toezicht. Het advies aan de gemeenten in Zuid-Limburg is om gebruik te maken van het aanbod van de NVDI.

3.3. Inzet testkopers

Het derde advies betreft de inzet van testkopers bij de handhaving. Testkopers zijn jongeren van 17 en of 18 jaar die onder begeleiding van de toezichthouders alcohol aankopen doen. Bij de inzet van 17 jarige testkopers kan worden nagegaan of de leeftijd van de testkoper goed wordt vastgesteld en of er al of niet alcohol wordt verkocht. Bij de inzet van 18 jarige testkoper kan alleen worden vastgesteld of de leeftijd op basis van het identiteitsbewijs correct wordt vastgesteld. Het inzetten van testkopers is effectief in termen van tijdsinvestering en verbeteren van de naleving. Positief is dat het maatschappelijke en juridische draagvlak voor het inzetten van deze testkopers de afgelopen tijd is toegenomen. Recent heeft de Raad van State geoordeeld dat de inzet van testkopers, gelet op het belang om alcoholgebruik onder minderjarigen tegen te gaan, niet in strijd is met het proportionaliteitsbeginsel (http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2019:195). Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft zich in het nieuwe zogenaamde Nationale Preventieakkoord (december 2018) uitgesproken voor het,

in samenwerking met de VNG, ontwikkelen van een landelijk handhavingsprotocol voor de inzet van testkopers.

3.4. Aanscherpen schenktijden sportkantines

Het recente mysteryshop-onderzoek in Zuid-Limburg leert dat bij de sportkantines de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar in 2018 ten opzichte van 2015 weliswaar is verbeterd (van 14% naar 20%), maar nog steeds erg laag is. Om de verkrijgbaarheid van alcohol voor minderjarigen te bemoeilijken is het advies aan gemeenten om, naast het verbeteren van de leeftijdscontrole, in de gemeentelijke paracommerciële verordeningen de schenktijden van alcohol (verder) te beperken. Daarmee kan worden bewerkstelligd dat het verkopen van alcohol een nevenactiviteit van de vereniging blijft naast de primaire activiteiten van sportieve aard. De schenktijden kunnen op verschillende manieren worden gereguleerd. Zo kan een gemeente kiezen voor exacte tijdstippen, maar men kan ook variabele schenktijden vaststellen die gekoppeld zijn aan "activiteiten die passen binnen de statutaire doelomschrijving van de betreffende rechtspersoon". Dat is tot nu toe een veel voorkomende bepaling. Dit geeft echter aanleiding tot allerlei creatieve constructies om de schenktijden op te rekken.

Gemeenten wordt geadviseerd voor sportverenigingen in de paracommerciële verordening exacte schenktijden op te nemen die voorkómen dat er alcohol wordt geschonken op tijdstippen dat er relatief veel minderjarigen aanwezig zijn. Ook wordt geadviseerd schenken niet toe te staan op tijdstippen dat er jeugdwedstrijden worden gespeeld.

UITVOERINGSPROGRAMMA HANDHAVING

DRANK- EN HORECAWET

GEMEENTE BRUNSSUM

2021-2024

Op basis van het Preventie- en Handhavingsplan

Jeugd, Alcohol & Omgeving

Team Veiligheid, Toezicht & Handhaving

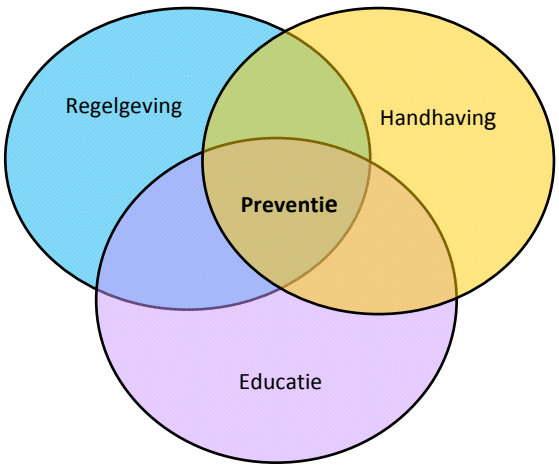
1. Inleiding

1.1 Algemeen
Op 1 januari 2013 is de Drank- en Horecawet in werking getreden. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor preventie en handhaving op het gebied van alcoholgebruik. De burgemeester is het bevoegd gezag voor toezicht op de naleving van de Drank- en Horecawet (hierna te noemen: DHW) in de gemeente. Deze taak komt naast de bevoegdheid voor het verlenen van DHW-vergunningen.

Per 1 januari 2014 is de leeftijdsgrens voor het kopen en in bezit hebben op een openbare plek van zwak alcoholische of sterke drank verhoogd van 16 naar 18 jaar. Het verstrekken van alcohol aan jongeren is ook strafbaar. Met de komst van het toezicht op de DHW naar gemeenten, zijn we in staat om aan de voorkant (preventie) en achterkant (repressie) werk te maken van het terugdringen van alcoholgebruik met name onder jongeren. De wetgever erkent dit belang. Het doel van de wet is gezondheidsschade door alcohol bij jongeren voorkomen en verstoring van de openbare orde door alcoholmisbruik onder jongeren en anderen terug te dringen.
Toezicht en handhaving zijn belangrijke instrumenten om de naleving te bevorderen. De Drank- en Horecawet maakt de burgemeester verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving hierop. De burgemeester wijst toezichthouders aan. De beperkte toezichtcapaciteit zal leiden dat het toezicht en de handhaving gericht en aan de hand van een risicoanalyse zal worden ingezet. De ondernemer of paracommerciële rechtspersoon die de regels goed naleeft, wordt minder gecontroleerd.

Dit uitvoeringsprogramma is gebaseerd op een integrale beleidsvisie en is opgesteld op basis van het Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024. Er wordt inzichtelijk gemaakt welke handhavingstaak de gemeente heeft ten aanzien van de Drank- en Horecawet en de wijze waarop het bevoegd gezag van deze bevoegdheid gebruik maakt. Hieruit volgt op welke wijze bij overtredingen van de Drank- en Horecawet wordt opgetreden. Er wordt gewerkt met een stappenplan en een sanctiestrategie. Het uitvoeringsprogramma handhaving is van toepassing op verschillende domeinen: horeca, supermarkten, evenementen, slijterijen en paracommercie.

1.2 Integrale aanpak
Als uitgangspunt voor integraal alcoholbeleid wordt het preventiemodel van Reynolds (2003) gehanteerd, dat ook de basis vormt voor de handreiking “gezonde gemeenten” van het RIVM. Het model kent 3 beleidspijlers: regelgeving, handhaving en educatie. De pijlers staan deels op zichzelf maar overlappen elkaar ook (figuur 6). Het model is gebaseerd op de systeemtheorie van Holder (1998) die duidelijk maakt dat alcoholgebruik altijd een resultaat is van een combinatie van factoren. Zowel de persoon, zijn sociale omgeving, het aanbod van drank als het overheidsbeleid beïnvloeden het alcoholgebruik. Voor een succesvolle alcoholmatiging is het belangrijk vooral de omgeving van de jonge drinker te beïnvloeden, zoals het uitgaansleven (horeca, verenigingen, evenementen), de school en de ouders.

Figuur 6: Preventiemodel Reynolds

1.3 Doelstellingen
Onderstaande doelstellingen zijn afkomstig van het Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol Zuid-Limburg 2021-2024.

Doel: Afname alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik onder de 18 jaar.

De uitgangspunten bij het nastreven van de doelstelling zijn als volgt geformuleerd:

1. In de eerste plaats wordt gestreefd naar bewustwording bij jongeren, hun opvoeders en verkoopkanalen van alcohol.
2. Wanneer de beschikbaarheid van alcohol voor jeugd onder de 18 afneemt, neemt ook hun alcoholgebruik af.
3. Handhavingsmaatregelen zijn aanvullend op preventiemaatregelen.
4. De gemeenten en haar bestuur dragen in haar communicatie naar buiten dezelfde boodschap uit, namelijk:
   o Beslist geen alcohol voor jeugd onder de 18
   o Er zijn alternatieven voor alcohol
   o Te veel alcohol heeft een negatieve invloed op de ontwikkeling van jeugdigen.

Dit streven is, net als 4 jaar geleden, vertaald in de volgende doelstellingen. De doelstellingen worden gemonitord door regionale onderzoeken (GGD, Mondriaan etc):

1. Jongeren en hun opvoeders zijn zich meer bewust van de gezondheidsrisico's van het gebruik van alcohol op jonge leeftijd.
2. De gemiddelde leeftijd waarop jongeren beginnen met het drinken van hun eerste glas alcohol is gestegen.
3. Het risicovol drankgebruik (binge drinken en coma zuipen) onder jongeren is afgenomen.
4. De tolerantie bij ouders/verzorgers ten opzichte van alcoholgebruik door hun kinderen is afgenomen.
5. Schenkers houden zich aan de leeftijdsgrens van 18 jaar.

2. Handhavingsmodel

Wanneer een overtreding van de Drank- en Horecawet wordt geconstateerd, zal in beginsel worden overgegaan tot handhaving. De gemeente heeft diverse handhavingsmiddelen die kunnen worden toegepast als de bepalingen van de Drank- en Horecawet worden overtreden. Het handhavingstraject dat de burgemeester start is afhankelijk van de aard en de ernst van de overtreding. Daarom stelt de burgemeester een handhavingsmodel op. Dit model is hieronder weergegeven. Waar mogelijk wordt eerst gewaarschuwd. Sancties zoals boetes, dwangsommen, tijdelijk verbod op het schenken van alcohol, en in het uiterste geval het afnemen van vergunningen, zijn mogelijke gevolgen van (herhaalde) overtredingen. Eén van de mogelijke sancties is het toepassen van een last onder dwangsom. Per overtreding is vastgesteld wat de hoogte van de boete is (zie bijlage).

2.1 Indeling in categorieën
In dit uitvoeringsprogramma handhaving zijn de overtredingen die betrekking hebben op de vergunningplichtige domeinen (horeca, paracommercie en slijterijen) in vier categorieën verdeeld:

- CATEGORIE 1 (met name het verstrekken van alcoholhoudende dranken zonder vergunning)
- CATEGORIE 2 (met name het verstrekken van alcoholhoudende dranken aan jongeren onder de 18 jaar)
- CATEGOGIE 3 (met name overtredingen die van directe invloed zijn op de gezondheid van jongeren en/of openbare orde)
- CATEGORIE 4 (overige overtredingen)

Voor iedere categorie is een stappenplan opgesteld. Daarnaast worden in het arrangement de overtredingen die betrekking hebben op niet Drank- en Horecawet vergunningplichtige bedrijven (bijvoorbeeld supermarkten) en evenementen apart vermeld. De categorieën zijn uitgewerkt in hoofdstuk 4.

2.2 Periode waarin een overtreding blijft meetellen
Voor het uitvoeringsprogramma handhaving geldt in algemene zin dat een volgende stap wordt gezet in het stappenplan wanneer binnen een jaar na een vorige constatering opnieuw een overtreding plaatsvindt. Een overtreding blijft drie jaar meetellen. Vindt een overtreding plaats binnen drie jaar na de vorige overtreding, maar is die vorige overtreding langer dan een jaar geleden, dan wordt de handhavingsstap die voor de betreffende ondernemer of paracommerciële rechtspersoon geldt, herhaald.

2.3 Niet-limitatieve opsomming
Dit uitvoeringsprogramma handhaving kent een niet-limitatieve opsomming van verschillende overtredingen en het daarbij horende stappenplan van waarschuwingen en maatregelen. Dit houdt in dat niet alle overtredingen van de Drank- en Horecawet zijn opgenomen in het handhavingskader. Hierdoor kan de toezicht- en handhavingscapaciteit gericht worden ingezet. Dit laat onverlet dat de bepalingen uit de Drank- en horecawet die niet zijn opgenomen in het handhavingsmodel de burgemeester te allen tijde de mogelijkheid bieden om handhavend op te treden. In dat geval wordt aansluiting gezocht bij de opgenomen categorisering.

2.4 Primair handhavingsproces
Een verzoek aan de burgemeester tot het nemen van een boete maatregel kan worden ingediend door de toezichthoudende partij. Vervolgens worden, indien daar aanleiding toe is, belanghebbenden uitgenodigd voor een zienswijzengesprek of bestaat de mogelijkheid om schriftelijk een zienswijze in te dienen.
Tijdens het zienswijzengesprek wordt de ondernemer of paracommerciële rechtspersoon (en/of raadsman) in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze te geven over het voorliggende dossier. Na dit zienswijzengesprek worden alle feiten en omstandigheden afgewogen ten opzichte van wet- en regelgeving en het handhavingsmodel. Vervolgens neemt de burgemeester een beslissing. Het besluit wordt bekend gemaakt aan de ondernemer of paracommerciële rechtspersoon, eventuele andere belanghebbenden en de handhavingspartners.
Indien de ondernemer of paracommerciële rechtspersoon van een inrichting of een andere belanghebbende zich niet kan verenigen met het besluit van de burgemeester kan hiertegen bezwaar worden gemaakt.

3. Uitgangspunten

3.1 Handhaving is onderdeel van de aanpak
Toezicht en handhaving zijn een integraal onderdeel van de aanpak om het schadelijk alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen en alcoholgerelateerde verstoringen van de openbare orde tegen te gaan. Een betere naleving van de wet en regelgeving kan op meerdere manieren worden bereikt dan met alleen toezicht en handhaving, zoals preventie.

3.2 Proportionaliteit en subsidiariteit
Een bestuursrechtelijke handhavingsmaatregel moet aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit voldoen. Dit houdt in dat de maatregel niet verder mag strekken dan noodzakelijk en dat bij de keuze uit verschillende bevoegdheden geen zwaardere bevoegdheid wordt gebruikt dan de concrete situatie vereist. De feiten en omstandigheden van de situatie spelen dan ook een rol bij de beoordeling of een maatregel nodig is, en zo ja, welke maatregel. De proportionaliteit en subsidiariteit zijn in het handhavingsmodel geïmplementeerd. De burgemeester toetst elke zaak op zijn merites, met als uitgangspunt dit handhavingsmodel.
De burgemeester weegt in zijn besluitvorming over een bestuurlijke maatregel het belang van de ondernemer en paracommerciële rechtspersoon af tegen dat van de gezondheid van jongeren en de openbare orde. De gezondheid van jongeren en de openbare orde wegen daarbij zwaar.

3.3 Afwijkingsbevoegdheid
De burgemeester heeft bij zijn besluitvorming over de te treffen maatregelen een inherente afwijkingsbevoegdheid. De stappen in het handhavingskader gelden daarbij als uitgangspunt. Als de feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven, kan de burgemeester afwijken van deze uitgangspunten. Zo kan worden besloten om een stap over te slaan en niet eerst te waarschuwen maar direct tot een maatregel over te gaan, bijvoorbeeld als sprake is van ernstige gezondheidsschade als gevolg van de verstrekking van alcoholhoudende drank. Bij een dergelijk besluit wordt dit expliciet gemotiveerd.

3.4 Schorsing van de vergunning
Onderdeel van het handhavingsmodel is de schorsing van de vergunning. In de sanctiestrategie wordt aangegeven wat de (maximale) schorsingsperiode is. De burgemeester hanteert deze periode als uitgangspunt. De burgemeester kan op basis van de omstandigheden van het geval, of op basis van de ernst van de overtreding, de schorsingsperiode verkorten.

3.5 Bestuursrecht en strafrecht
Het kan zijn dat een incident of overtreding maakt dat zowel op basis van bestuursrecht als op basis van strafrecht een maatregel of sanctie wordt getroffen. Bestuursrecht en strafrecht kunnen naast elkaar worden toegepast. Het OM kan besluiten om degene die de overtreding heeft begaan te vervolgen. De burgemeester kan daarnaast een bestuursrechtelijke maatregel nemen.

3.6 Erfelijke belasting
Handhaving vindt plaats per ondernemer/paracommerciële rechtspersoon, per instelling en per locatie. Wanneer een nieuwe ondernemer/paracommerciële rechtspersoon het bedrijf overneemt, worden in beginsel de stappen in het handhavingsmodel ‘gereset’, dus teruggebracht naar de startsituatie.
“Erfelijke belasting” geldt in ieder geval indien een ondernemer/paracommerciële rechtspersoon zijn ondernemingsvorm wijzigt, bijvoorbeeld wanneer er een vennoot in de zaak bij komt. De intredende ondernemer krijgt dan ook te maken met het verleden van zijn compagnon. Het stappenplan blijft in dit geval gewoon gelden, dus bij een volgende overtreding, ook al is er een nieuwe vennoot, volgt gewoon de volgende stap. Het stappenplan wordt niet ‘gereset’. Dit geldt ook als een ondernemer of paracommerciële rechtspersoon in de tussentijd zijn Drank- en Horecawetvergunning wijzigt of vernieuwt.

4. Categorieën en sanctiestrategie

4.1 Categorieën

Categorie 1 (met name het verstrekken van alcoholhoudende dranken zonder vergunning)

Toezichthouder	Gemeente (burgemeester)
1e constatering: waarschuwing (alcoholverstrekking dient onmiddellijk te worden gestaakt)	-----
2e constatering en verdere constateringen (binnen jaar na vorige constatering): (alcoholverstrekking dient onmiddellijk te worden gestaakt)	Sluiten (on)bepaalde tijd

Categorie 2 (met name het verstrekken van alcoholhoudende dranken aan jongeren onder de 18 jaar)

Toezichthouder	Gemeente (burgemeester)
1e constatering: waarschuwing	-----
2e constatering last onder dwangsom (binnen een jaar na vorige constatering)	-----
3e constatering (binnen jaar na vorige constatering)	Schorsen Drank- en horecavergunning voor (maximaal) 12 weken
4e constatering (binnen jaar na vorige constatering)	Intrekken Drank- en horecavergunning

Categorie 3 (met name overtredingen die van direct invloed zijn op de gezondheid van jongeren en/of openbare orde)

Toezichthouder	Gemeente (burgemeester)
1e constatering: waarschuwing	-----
2e constatering: last onder dwangsom (binnen een jaar na vorige constatering)	-----
3e constatering (binnen een jaar na eerste constatering): last onder dwangsom verhoogd met 50%	-----
4e constatering (binnen jaar na vorige constatering)	Schorsen Drank- en horecavergunning voor (maximaal) 12 weken
5e constatering (binnen jaar na vorige constatering)	Intrekken Drank- en horecavergunning

Categorie 4 (overige overtredingen)
Deze overtredingen zijn in ernst geringer van aard. Daarbij valt te denken aan het niet ter plaatse kunnen tonen van een verstrekte vergunning, of een terras dat buiten de vergunde afmetingen is uitgestald.

Toezichthouder	Gemeente (burgemeester)
1e constatering: waarschuwing	-----
2e constatering: last onder dwangsom	-----
3e constatering (binnen een jaar na eerste constatering): last onder dwangsom verhoogd met 50%	-----
4e constatering (binnen jaar na vorige constatering	Schorsen Drank- en horecavergunning voor (maximaal) 12 weken
5e constatering (binnen jaar na vorige constatering	Schorsen Drank- en horecavergunning voor (maximaal) 12 weken
6e constatering (binnen jaar na vorige constatering)	Intrekken Drank- en horecavergunning

4.2 Sanctiemogelijkheden
De Drank- en horecawet kent de volgende sanctie-instrumenten.

Bestuurlijke sancties

Onderwerp	Artikel
Intrekken DHW-Vergunning	31 DHW
Schorsen DHW-Vergunning	32 DHW
Dwangsom/Bestuursdwang	125 Gemeentewet
Sluiting van een horeca-inrichting	174 Gemeentewet
Verwijderen van bezoekers	36 DHW
Bestuurlijke boete	44 DHW e.v.
Three strikes out	19a DHW

Algemene Plaatselijke Verordening Brunssum

Onderwerp	Artikel
Sluitingstijd	2:29 APV
Regulering paracommerciële rechtspersonen	2:34b APV

Strafrechtelijke sancties

Onderwerp	Artikel
Wet Economische Delicten jo diverse art. DHW	1 WED
Strafbaarstelling jongeren < 18 jaar	45 DHW

Sanctiestrategie bij evenementen
Bij evenementen worden bovenstaande termijnen niet gehanteerd, vanwege de grote mogelijkheid dat hetzelfde evenement pas buiten de genoemde termijn van 1 jaar pas weer wordt georganiseerd. De overtredingen dienen binnen een termijn van 2 à 3 uren te worden geconstateerd. Tussen de 1e constatering en de nacontrole wordt de gelegenheid geboden om bijsturing en aanpassingen te doen in de leeftijdsgrenzencontrole, binnen een redelijke termijn. Indien er overtredingen worden geconstateerd bij een terugkerend evenement dan zullen extra voorwaarden worden gesteld in de evenementenvergunning. Bij herhaling van overtredingen door één en dezelfde vergunninghouder zullen wij bekijken of de mogelijkheid bestaat om dit evenement niet meer te vergunnen c.q. te laten plaatsvinden.

Sanctiestrategie jongeren
Bij iedere controleronde door de BOA wordt bepaald of, naast het handhaven op naleving de leeftijdsgrens door schenkers, er ook gehandhaafd wordt op artikel 45, lid 1 van de DHW. → Het is degenen, die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt, met uitzondering van personen van 16 tot 17 jaar die dienst doen in een inrichting waarin het horecabedrijf wordt uitgeoefend, waaronder begrepen het zijn van een barvrijwilliger in een inrichting in beheer bij een paracommerciële rechtspersoon, verboden op voor het publiek toegankelijke plaatsen alcoholhoudende drank aanwezig te hebben of voor consumptie gereed te hebben, met uitzondering van plaatsen waar bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank voor gebruik elders dan ter plaatse wordt verstrekt.

Inzet instrumenten
Hierbij is het van belang om de doelgroep goed te kennen en in kaart te brengen. Waarom leeft de één de regels wel na en de ander niet? Wat zijn de motieven? Door dit duidelijk in kaart te brengen, kan ook beter worden gekozen welke instrumenten in te zetten.

5. Toezicht

5.1 Toezicht
Bij het toezicht op de DHW worden twee vormen onderscheiden:

1. Basiscontroles
Onder basiscontroles vallen de inrichtings- en evenementencontroles. Deze vorm van toezicht richt zich op DHW-regels voor de drankverstrekkende inrichtingen (horeca, paracommerciële horeca, slijterijen, supermarkten, evenementen) en verkooppunten die geen alcohol mogen verstrekken. Het gaat hierbij over de aanwezigheid en actualiteit van de vergunning of ontheffing, het voldoen aan de voorschriften bij de vergunning/ontheffing en andere bepalingen uit de DHW. Deze controles vinden vaak overdag plaats en er is direct contact met de drankverstrekker, waardoor ook voorlichtings- en bewustwordingsinstrumenten zijn in te zetten. Er zijn mogelijkheden om de controle te integreren met andere toezichttaken zoals die op het terrein van brandveiligheid en milieu.

2. Leeftijdsgrenzeninspecties bij drankverstrekkers en jongeren
Leeftijdsgrenzeninspecties bij drankverstrekkers richten zich op het controleren van verstrekking van zwak alcoholhoudende drank aan een jongere onder de 18 jaar, of van sterk alcoholhoudende drank aan een jongere onder de 18 jaar. Het toezicht bestaat uit observaties op de plaatsen waar en tijdstippen waarop (’s avonds en in de weekenden) jongeren alcoholhoudende dranken kopen en gebruiken: supermarkten, evenementen e.d. Tijdens de leeftijdsgrenzeninspectie kan ook de controle op het doorschenken aan dronken personen (artikel 20, lid 6) worden meegenomen.
Leeftijdsgrenzeninspecties bij jongeren richten zich op het aanwezig hebben van alcoholhoudende drank door jongeren die jonger zijn dan 18 jaar en zich in de publieke ruimte bevinden. Het toezicht bestaat uit observaties op hotspots, plaatsen waar en tijdstippen waarop (’s avonds en in de weekenden) jongeren zich met alcoholhoudende dranken in de publiek toegankelijke ruimte begeven (art. 45 DHW).

5.2 Uitvoering van het toezicht
Uitvoering van het toezicht op de DHW gebeurt door afdeling bestuurszaken, team VTH. Een van de belangrijke uitgangspunten bij toezicht en handhaving is het handhaven volgens de beleidscyclus en in het bijzonder het programmatisch handhaven. Dat houdt in dat toezicht en handhaving gebeuren op basis van prioriteitenstelling, die is gebaseerd op een risico-analyse: hoe groot is de kans op niet-naleving van de regel en hoe groot zijn de effecten daarvan, i.c. voor met name de gezondheid van jeugdigen en voor verstoring van de openbare orde. Aan de hand van de uitkomsten van deze analyse wordt de toezichtstrategie bepaald.
De toezichtstrategie legt de vormen van toezicht vast, de wijze waarop het toezicht wordt uitgevoerd en bij welke doelgroepen het toezicht wordt ingezet.

De burgemeester is het bevoegd gezag om de gemeentelijke DHW-toezichthouder aan te wijzen.
Om de toezichthouders goed uit te rusten voor hun taak moeten een aantal specifieke aspecten van het DHW-toezicht voor hun aanwijzing geregeld zijn. In een ministeriële regeling worden enkele eisen vastgelegd die worden gesteld aan de DHW-toezichthouder. De toezichthouder moet tevens Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) zijn en moet een examen over de DHW met goed gevolg hebben afgelegd. Binnen afdeling bestuurszaken, team VTH beschikken we op dit moment niet over BOA’s met de vereiste documenten ten behoeve van het toezicht en de handhaving. De afgelopen jaren hebben we gebruik gemaakt van een opgeleide BOA op dit gebied vanuit gemeente Voerendaal. Op dit moment werven we vanuit team VTH een nieuwe BOA die zich met de Drank- en Horecawetcontroles zal bezighouden, waardoor externe inhuur niet meer hoeft plaats te vinden.

6. Sluitingstijden

6.1 Stappenplan bestuurlijke handhaving sluitingstijden horecabedrijven gemeente Brunssum

Inleiding

De burgemeester is bevoegd om beleid op te stellen voor de bestuursrechtelijke handhaving van sluitingstijden binnen de horeca. Door een stappenplan bestuurlijke handhaving sluitingstijden horecabedrijven op te stellen, komt er meer duidelijkheid over het traject van handhaving hierop.

Aanleiding handhavingsbeleid sluitingstijden horeca

Handhaving van de sluitingstijden vindt op dit moment plaats door de politie. De politie merkt op dat de opgelegde boetes vrij gering zijn en dat zij vaak niet serieus worden genomen bij de uitoefening van hun taak. De boete weegt vaak niet op tegen de opbrengst die gemaakt kan worden door de horecaondernemer als de horeca-inrichting langer geopend is en vaak wordt de boete dan gewoon op de koop toegenomen door de horeca-exploitant. De wijkagenten van de politie verzoeken dan ook om het bestuurlijk instrumentarium toe te passen door gemeentelijke aanschrijvingen.

Erfelijke belasting

Handhaving vindt plaats per ondernemer/paracommerciële rechtspersoon, per instelling en per locatie. Wanneer een nieuwe ondernemer/paracommerciële rechtspersoon het bedrijf overneemt, worden in beginsel de stappen in het handhavingsmodel 'gereset', dus teruggebracht naar de startsituatie.
"Erfelijke belasting" geldt in ieder geval indien een ondernemer/paracommerciële rechtspersoon zijn ondernemingsvorm wijzigt, bijvoorbeeld wanneer er een vennoot in de zaak bij komt. De intredende ondernemer krijgt dan ook te maken met het verleden van zijn compagnon. Het stappenplan blijft in dit geval gewoon gelden, dus bij een volgende overtreding, ook al is er een nieuwe vennoot, volgt gewoon de volgende stap. Het stappenplan wordt niet 'gereset'. Dit geldt ook als een ondernemer of paracommerciële rechtspersoon in de tussentijd zijn Drank- en Horecawetvergunning wijzigt of vernieuwt.

Overgangsregeling

Voor horeca-inrichtingen die onder het oude beleid reeds overtredingen hebben begaan en waarop het stappenplan van het oude beleid is toegepast, geldt het overgangsrecht. Voor deze horeca-inrichtingen zal het nieuwe stappenplan van toepassing zijn, indien en voor zover er tussen de overtredingen niet meer dan 1 jaar is verstreken.

Handhavingsschema

Handhavingsschema met betrekking tot overtredingen van sluitingstijden voor horecabedrijven, alsmede ten aanzien van de naleving van aan ontheffingen sluitingsuur verbonden voorschriften en verbonden voorschriften sluitingstijden terrassen.

Overtreding	**Sanctie**
1ste keer	Constatering en rapportering door politie en/of boa's, gevolgd door schriftelijk bestuurlijke waarschuwing, waarin aankondiging van nadere maatregelen (in de vorm van het opstarten van een dwangsomprocedure) bij de eerstvolgende overtreding na deze overtreding.
2de keer binnen één jaar	Indien hierna wederom een overtreding binnen 1 jaar wordt geconstateerd door politie en/of boa's, wordt een dwangsom opgelegd van ad € 1000,-.
3de keer binnen één jaar na 2de keer	Indien hierna binnen 1 jaar na 2de keer wederom een overtreding sluitingstijd wordt geconstateerd dan wordt de inrichting gesloten voor de duur van 2

	weken.
4de keer binnen één jaar na 3de keer	Indien hierna binnen 1 jaar na 3de keer wederom een overtreding sluitingstijd wordt geconstateerd dan wordt de inrichting gesloten voor de duur van 4 weken.
5de keer binnen één jaar na 4de keer	Indien hierna binnen 1 jaar na 4de keer wederom een overtreding sluitingstijd wordt geconstateerd dan wordt de inrichting gesloten voor de duur van 8 weken.
6de keer binnen één jaar na 5de keer	Intrekken exploitatievergunning

Voor de volledige tekst kan het vastgestelde 'stappenplan bestuurlijke handhaving sluitingstijden horecabedrijven gemeente Brunssum' worden geraadpleegd.

6.2 Regeling uitlooptijden

In de gemeente Brunssum gelden op grond van artikel 2:29 APV Brunssum de navolgende algemene sluitingsuren:

1. Openbare inrichtingen zijn gesloten op maandagavond (maandag op dinsdag), dinsdagavond (dinsdag op woensdag) woensdagavond (woensdag op donderdag) en donderdagavond (donderdag op vrijdag) tussen 02.00 uur en 07.00 uur, en vrijdagavond (vrijdag op zaterdag) zaterdagavond (zaterdag op zondag) en zondagavond (zondag op maandag) tussen 03.00 uur en 07.00 uur (sluitingstijd).
2. In afwijking van het eerste lid zijn openbare inrichtingen gesloten tussen 03.00 uur en 07.00 uur:
   a. in de nacht volgend op 31 december
   b. tijdens het traditionele Oud Wijvenbal
   c. in de nacht volgend op de maandag van carnaval
   d. in de nacht volgend op de dag waarop de verjaardag van de koning wordt gevierd
   e. in de nacht volgend op de dag waarop de bevrijding wordt gevierd
   f. in de nachten direct volgend op de Paradedagen
   g. in de nachten direct volgend op de dagen dat het oktoberfeest plaats vindt, indien deze nachten vallen op een maandagavond, dinsdagavond, woensdagavond of donderdagavond.
3. Het is verboden een openbare inrichting voor bezoekers geopend te hebben of bezoekers in de inrichting te laten verblijven tijdens sluitingstijd.
4. De burgemeester kan ontheffing verlenen van de sluitingstijd.
5. Voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28a lid 7 onder a, gelden dezelfde sluitingstijden als voor de winkel.
6. Het eerste, tweede en vierde lid zijn niet van toepassing in die situaties waarin bij of krachtens de Wet milieubeheer is voorzien.
7. Op de ontheffing is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Uitlooptijd

In de gehele gemeente Brunssum wordt een uitlooptijd van een half uur gehanteerd voor de 'natte'-horeca op vrijdag, zaterdag en de genoemde dagen in artikel 2:29 lid 2 APV Brunssum. Brunssum wil een veilige gemeente zijn, waar het goed wonen, werken en recreëren is. De geleidelijke uitloop van bezoekers heeft een positief gevolg voor de woon- en leefsituatie, de ondernemer kan het gastheerschap beter uitvoeren en de uitlooptijd is goed handhaafbaar. Hiervoor zijn de reguliere sluitingstijden op vrijdag en zaterdag niet verruimd, maar wordt wel onder voorwaarden een uitlooptijd gehanteerd tot 3.30 uur.

Op de dagen dat voor de 'natte'-horeca de sluitingstijd op vrijdag, zaterdag en de genoemde dagen in artikel 2:29 lid 2 APV Brunssum aanvangt, geldt als voorwaarde dat in de inrichting vanaf 3.00 uur:

- het groot licht aan dient te zijn;
- er geen alcoholhoudende drank en ook niet-alcoholhoudende drank wordt geschonken;
- geen nieuwe bezoekers worden toegelaten;

- de muziek uitgaat.

7. Risicogerichte inzet

In gemeente Brunssum zijn alle lokaliteiten betrokken in de risicoanalyse. Dit zijn horeca, café's, sportkantines, fritures, jeugdhonken, restaurants, slijterijen, supermarkten, gemeenschapshuizen, hotels, Bed&Breakfast en pensions. In de risicoanalyse zijn ook alle lokaliteiten betrokken die een DHW-vergunning hebben.

De ondernemer, vereniging of stichting geniet in beginsel het vertrouwen dat wordt voldaan aan de regels en voorwaarden. Wie de regels goed naleeft, wordt minder gecontroleerd. Daar staat tegenover dat degenen die het niet nauw nemen met de regels meer toezicht krijgen. Dit is het uitgangspunt voor de wijze waarop het toezicht wordt vormgegeven. Daarnaast is er – zoals altijd in het handhavingsdomein – beperkte toezichtscapaciteit, reden temeer om de capaciteit slim en efficiënt in te zetten.

De intensiteit van het toezicht wordt aan de hand van de volgende criteria bepaald:

1. Aard van de inrichting/verstrekker
Bepaalde horecazaken/lokaliteiten/verstrekker vormen een hoger risico. Dit kan onder meer te maken hebben met de openbare orde en veiligheid, volksgezondheid of het woon-en leefklimaat. Zo is er bij een lunchroom een minder groot risico op een ordeverstoring dan bij een discotheek. Op het moment dat de aard van de inrichting/verstrekker een hoger risico vormt, zal frequenter worden gecontroleerd.

2. Gebied
De omgeving waarin de horecazaak/lokaliteit/verstrekker is gelegen is medebepalend voor de intensiteit van het toezicht. Het ene gebied heeft steviger toezicht nodig dan het andere. Onder andere speelt mee of sprake is van een horecaconcentratiegebied, een woongebied, een industrieterrein of een buitengebied. Ook klachten, meldingen en ervaringen uit het verleden zijn van belang. Daarnaast kan het controlegebied bijvoorbeeld worden afgestemd op hotspots waar jongeren zich veelal ophouden. Zo kan nadrukkelijk toezicht worden gehouden op het aanwezig (of in het bezit) hebben van alcoholhoudende drank door jongeren op een voor het publiek toegankelijke plaats.

3. Gedrag
Horecazaken/verstrekkers die regelmatig de regels overtreden of waar zich regelmatig incidenten voordoen worden vaker gecontroleerd. Goede nalevers worden minder vaak gecontroleerd.

Wanneer een overtreding van de Drank- en Horecawet wordt geconstateerd, zal in beginsel worden overgegaan tot handhaving. Het handhavingstraject dat de burgemeester start, is afhankelijk van de aard en de ernst van de overtreding. Daarom heeft de burgemeester het handhavingsmodel opgesteld.

8. Handhavingsacties

Handhavingsactie DHW	Beschrijving	Verantwoordelijk
Horeca-inrichtingen preventief bezoeken	Tijdens dit bezoek zal informatie worden verstrekt over de geldende regelgeving en mogelijke sancties m.b.t. het schenken van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar.	IV*, BOA, politie taakveld horeca
Toezicht op (hinderlijk) drankgebruik in de openbare ruimte	Toezicht houden op en zo nodig handhaven bij overtredingen van het aanwezig hebben van alcoholhoudende drank door jongeren onder de 18 jaar in de openbare ruimte.	BOA
Leeftijdscontroles	Leeftijdsgrenscontrole gericht op artikel 45 (handelen van jongeren) en leeftijdsgrenscontrole gericht op artikel 20 (handelen van schenkers).	BOA
Integrale controle horeca	Tijdens een integrale controle worden zoveel mogelijk aspecten gecontroleerd. Daarbij kan gedacht worden aan bouw-, brand- en milieuvoorschriften alsmede bepalingen volgens de DHW, APV, Wet op de Kansspelen en andere bijzondere wetgeving. Een dergelijke controle vergt een goede voorbereiding en kosten relatief meer tijd en zal op beperkte schaal worden gehouden.	IV
Naleefgedrag bevorderen	Om het naleefgedrag te verhogen, moet meer ervaring worden opgedaan. Bijvoorbeeld door inzet van mystery guests bij een aantal horecazaken, verenigingen en winkels om meer inzicht te krijgen in het naleefgedrag.	IV
Toezicht bij evenementen	Tijdens evenementen zal door de BOA toezicht worden gehouden op het direct en indirect verstrekken van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar.	BOA
Voorbereidingscontrole	Er wordt gecontroleerd of de vergunning nog op orde is.	BOA, IV
Basiscontrole	Er wordt gecontroleerd of de algemene regels en voorwaarden van de afgegeven vergunning worden opgevolgd zoals aanwezigheid van een leidinggevende, eventueel toegangsbeleid, leeftijdsgrenzen aanduiding, aanwezigheid algemeen bestuursreglement (bij verenigingen) en inrichtingseisen.	BOA, IV

IV staat voor integrale veiligheid

Bijlage 1

HANDHAVINGSACTIES BIJ OVERTREDINGEN IN HET VERGUNNINGPLICHTIGE DOMEIN

In het navolgende worden de handhavingsacties gekoppeld aan overtredingen voor wat betreft de inrichtingen die vergunningplichtig zijn, te weten horeca, paracommerciële rechtspersonen en slijterijen.

Domein horeca

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 3 Verstrekken alcoholhoudende drank	Zonder (rechtsgeldige) vergunning	Categorie 1
Artikel 8	Leidinggevende voldoet niet langer aan de aan hem gestelde vereisten	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 10	Inrichting voldoet niet langer aan gestelde eisen	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 20 lid 1	Verstrekken alcoholhoudende drank aan jongeren onder de 18 jaar zonder daarbij de leeftijd vast te stellen. Onder verstrekken wordt eveneens begrepen het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, welke drank echter kennelijk bestemd is voor een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.	Categorie 2
Artikel 20 lid 4	Leeftijdsgrens niet duidelijk aangegeven bij toegang horeca-/slijtlokaliteit (sticker)	Categorie 4
Artikel 20 lid 5	5 Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 20 lid 6	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 2
Artikel 24 lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 24 lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar	Categorie 3
Artikel 29 lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting	Categorie 4

Domein paracommercie

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 3 Verstrekken alcoholhoudende drank	Zonder (rechtsgeldige) vergunning	Categorie 1
Artikel 8	Leidinggevende voldoet niet langer aan de aan hem gestelde vereisten	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 9 lid 1 en lid 2	Geen reglement vastgesteld, dan wel voldoet niet aan eisen lid 2	Categorie 4
Artikel 9 lid 3	Geen registratie van barvrijwilligers die voorlichtingsinstructie hebben gehad	Categorie 4
Artikel 9 lid 3 en lid 4	Reglement/registratie niet in de inrichting aanwezig	Categorie 4
Artikel 10	Inrichting voldoet niet langer aan gestelde eisen	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 20 lid 1	Verstrekken alcoholhoudende drank aan jongeren onder de 18 jaar zonder daarbij de leeftijd vast te stellen. Onder verstrekken wordt eveneens begrepen het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, welke drank echter kennelijk bestemd is voor een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.	Categorie 2
Artikel 20 lid 4	Leeftijdsgrens niet duidelijk aangegeven bij toegang horeca-/slijtlokaliteit (sticker)	Categorie 4
Artikel 20 lid 5	5 Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 20 lid 6	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 2
Artikel 24 lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 24 lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar	Categorie 3
Artikel 29 lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting	Categorie 4

Domein slijterijen

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 3 Verstrekken alcoholhoudende drank	Zonder (rechtsgeldige) vergunning	Categorie 1
Artikel 8	Leidinggevende voldoet niet langer aan de aan hem gestelde vereisten	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 10	Inrichting voldoet niet langer aan gestelde eisen	Categorie 1 (is verplicht op grond van artikel 31 DHW)
Artikel 20 lid 1	Verstrekken alcoholhoudende drank aan jongeren onder de 18 jaar zonder daarbij de leeftijd vast te stellen. Onder verstrekken wordt eveneens begrepen het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, welke drank echter kennelijk bestemd is voor een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.	Categorie 2
Artikel 20 lid 2	Het is verboden in een slijtlokaliteit de aanwezigheid toe te laten van een bezoeker van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, anders dan onder toezicht van een persoon van 21 jaar of ouder.	Categorie 2
Artikel 20 lid 4	Leeftijdsgrens niet duidelijk aangegeven bij toegang horeca-/slijtlokaliteit (sticker)	Categorie 4
Artikel 20 lid 5	5 Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 20 lid 6	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 24 lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf	Categorie 3
Artikel 24 lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar	Categorie 3
Artikel 29 lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting	Categorie 4

Handhavingsacties bij niet drank- en horecawet vergunningplichtige bedrijven

Het gaat hier om bijvoorbeeld supermarkten en snackbars. De handhavingsacties zijn met name gericht op de verkoop van alcoholhoudende dranken.

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 20 lid 1	Verkoop alcohol aan persoon < 18 jaar / leeftijd niet vastgesteld	1e constatering: Last onder dwangsom 2e constatering (binnen een jaar na eerste constatering): last onder dwangsom verhoogd met 50%
Artikel 19a lid 1	Three Strikes out	Burgemeester: 3e constatering (binnen een jaar na eerste constatering): Ontzeggen bevoegdheid verkoop zwak-alcoholhoudende drank voor 12 weken

Handhavingsacties bij overtredingen van artikel 2:34:1 en 2:34:2 van de APV; regulering paracommerciële rechtspersonen

Overtreding	Omschrijving	Categorie
4 DHW 2:34:1 APV	Paracommercieël horecabedrijf houdt zich niet aan de schenktijden voor alcoholhoudende drank	1ste constatering: Waarschuwing 2de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): waarschuwing 3de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): last onder dwangsom 4de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): schorsen DHW vergunning voor 12 weken 5de constatering (binnen een jaar na vorige constatering: intrekken DHW vergunning
4 DHW 2:34:2 APV	Paracommerciële rechtspersonen verstrekken geen alcoholhoudende drank tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard en tijdens bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet of niet rechtstreeks bij activiteiten van de rechtspersoon betrokken zijn.	1ste constatering: Waarschuwing 2de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): waarschuwing 3de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): last onder dwangsom 4de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): Half jaar na constatering het aantal afgesproken bijeenkomsten halveren. 5de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): Eén jaar geen bijeenkomsten toestaan.

Handhavingsacties bij evenementen
In de Drank – en Horecawet zijn vereisten opgesteld. Voor evenementen is het mogelijk om o.b.v. art. 35 een tijdelijke ontheffing te verkrijgen voor het verstrekken van zwak alcoholische dranken.

Overtreding	Omschrijving	Categorie
Artikel 35, lid 1	Verstrekken alcoholhoudende drank zonder ontheffing of het verstrekken van sterke drank	1ste constatering: Waarschuwing 2de en verdere constateringen (binnen een jaar na vorige constatering): sluiting alcoholverkoop
Artikel 35, lid 2	Verstrekken alcoholhoudende drank zonder dat wordt voldaan aan de ontheffing verbonden voorschriften	1ste constatering: Waarschuwing 2de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): last onder dwangsom 3de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): last onder dwangsom verhoogd met 50% 4de constatering (binnen een jaar na vorige constatering): De houder van de ontheffing komt komende 16 maanden niet in aanmerking voor een ontheffing

Bijlage 2

Dwangsomtabel DHW

Overtreding	Dwangsombedrag minimaal €	Dwangsombedrag maximaal €
Categorie A	**€ 500,-**	**€ 5000,-**
Artikel 3		
Artikel 4, vijfde lid		
Artikel 9, derde lid		
Artikel 9, vierde lid		
Artikel 20, vierde lid		
Artikel 29, derde lid		
Artikel 35, vierde lid		
Categorie B	**€ 1000,-**	**€ 7500,-**
Artikel 4, eerste lid		
Artikel 12, eerste lid		
Artikel 12, tweede lid		
Artikel 14, eerste lid		
Artikel 14, tweede lid		
Artikel 15, eerste lid		
Artikel 15, tweede lid		
Artikel 16		
Artikel 17		
Artikel 18, derde lid		
Artikel 19, eerste lid		
Artikel 19, tweede lid		
Artikel 20, zesde lid		
Artikel 24, eerste lid		
Artikel 24, tweede lid		
Artikel 24, derde lid		
Artikel 25a, eerste lid		
Artikel 25b, eerste lid		
Artikel 25c, eerste lid		
Artikel 25d, eerste lid, onder a		
Artikel 25d, eerste lid, onder b		
Artikel 35, tweede lid		

Categorie C	**€ 1500,-**	**€ 10000,-**
Artikel 2, tweede lid		
Artikel 3		
Artikel 13, eerste lid		
Artikel 13, tweede lid		
Artikel 18, eerste lid		
Artikel 20, eerste lid		
Artikel 20, tweede lid		
Artikel 20, derde lid		
Artikel 22, eerste lid, onder a		
Artikel 22, eerste lid, onder b		
Artikel 22, eerste lid, onder c		
Artikel 22, tweede lid, onder a		
Artikel 22, tweede lid, onder b		
Artikel 25, eerste lid, onder a		
Artikel 25, eerste lid, onder b		
Artikel 25, tweede lid		
Artikel 25, derde lid		
Artikel 38		

Toelichting dwangsomtabel DHW

Afwijken dwangsomtabel
Afhankelijk van de specifieke feiten en omstandigheden van het individuele geval kan gemotiveerd worden afgeweken van de in de tabel genoemde waarden.

Dwangsom en modaliteit
De dwangsom dient voldoende prikkelend te werken om de overtreding tegen te gaan of te (laten) beëindigen. De dwangsombedragen dienen in redelijke verhouding te staan tot de zwaarte van het geschonden belangen tot de beoogde werking van de dwangsom.
Het opleggen van een last onder dwangsom geschiedt in verschillende wettelijk voorgeschreven vormen(modaliteiten). Deze modaliteiten zijn vastgelegd in artikel 5:32b, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht: een bedrag ineens; een bedrag per tijdseenheid dat de last niet is uitgevoerd dan wel per overtreding van de last. Het bestuursorgaan komt beleidsvrijheid toe bij de keuze voor een van deze modaliteiten.

Begunstigingstermijn
Een last onder dwangsom omvat naast de te nemen herstelmaatregelen ook een termijn, waarbinnen de overtreder de door het bestuursorgaan opgelegde lastgeving kan uitvoeren zonder dat deze het dwangsombedrag verbeurt. Deze begunstigingstermijn mag niet wezenlijk langer worden gesteld dan noodzakelijk om de overtreding te kunnen opheffen.
Hoe urgenter de situatie hoe korter de termijn. Daarbij rekening houden met de technische en organisatorische realiseerbaarheid.

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	6 april 2021
Registratiekenmerk	**:**	1065098
Gemeentebladnr.	**:**	2021/32
Afdeling	**:**	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar	**:**	T.F.M.H. Peters
Bereikbaar onder	**:**	045-5278665 theo.peters@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	**:**	1065098
Portefeuillehouder	**:**	H. Janssen
Raadsverg. d.d.	**:**	25 mei 2021
Uiterlijke datum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. van ISD BOL

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding
De uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetten is door de gemeenten Brunssum, Beekdaelen (Onderbanken) en Landgraaf, opgedragen aan de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Onderbanken Landgraaf (ISD BOL). Conform de Gemeenschappelijke Regeling (GR) ISD BOL heeft Gemeente Brunssum de Jaarstukken ISD BOL 2020 en de Programmabegroting ISD BOL 2022 e.v. ontvangen op 19 maart 2021.

b. Huidige situatie/probleemstelling
<u>ISD BOL Jaarstukken 2020</u>
De jaarrekening en het jaarverslag zijn conform artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL (GR) tot stand gekomen. Door de accountant is een verslag afgegeven zoals omschreven in artikel 24, lid 1 van de GR. De accountantsverklaring maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening. Conform artikel 24, lid 4 van de GR kan de gemeenteraad binnen 2 maanden, nadat de jaarrekening is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL. De definitieve vaststelling van de jaarstukken zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de AB-vergadering op 23 juni 2021.

<u>Programmabegroting ISD BOL 2022 e.v.</u>
Op grond van artikel 21, lid 1 van de Gemeenschappelijke regeling van ISD BOL dient het Dagelijks Bestuur u de opgestelde ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar vóór 1 april toe te zenden. Op grond van lid 4 van genoemd artikel kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen twee maanden na toezending van de ontwerpbegroting hun gevoelen daarover doen blijken. De zienswijzen van de deelnemende gemeenten zullen worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur van ISD BOL in haar vergadering van 23 juni 2021 ter definitieve vaststelling van de Begroting 2022 e.v..

In de jaarstukken 2020 ISD BOL wordt beleidsmatig en financieel verslag gedaan van het boekjaar 2020. De jaarstukken betreffen: het jaarverslag 2020 en de jaarrekening 2020.
In de begroting 2022 e.v. wordt met name op financieel terrein vooruit gekeken naar 2022 en verder.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?
Kennis te nemen van de ISD BOL Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. en de gemeenteraad te adviseren ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven (Version 1065108).

b. Kaders
1. eerdere besluitvorming (Bbv nr.)
Niet aan de orde.
2. traject tot dusverre
- De Jaarstukken 2020 en de Begroting 2022 zijn op 10 maart door het DB van ISD BOL besproken en doorgeleid naar het AB;
- Op 24 maart zijn de jaarrekening en begroting door het AB van ISD BOL voorlopig vastgesteld en doorgeleid naar de gemeenten voor hun zienswijze.
3. Rol/ bevoegdheden college van B en W
Het college van B en W adviseert de gemeenteraad bij het afgeven van een zienswijze of het indienen van bezwaar bij het AB van ISD BOL.
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
- Participatiewet;
- Gemeentewet;
- Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL.
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met programmabegroting en uitvoeringsagenda?
Het betreft hier geen beleid, maar (financiële) verantwoording.

c. Argumenten en overwegingen
In deze paragraaf zal voor de jaarstukken 2020 en de Begroting 2022 e.v. worden ingegaan op de algemene ontwikkelingen, klantaantallen, maatschappelijke participatie en budgetten.
De vertaling naar de financiële consequenties voor Gemeente Brunssum wordt gemaakt in onderdeel 5b.

3.c.1. ISD BOL Jaarstukken 2020
De eerste landelijke Lock down en andere maatregelen, zoals het tijdelijk sluiten van de horeca, hebben bij veel bedrijven en werknemers gezorgd voor inkomstenverlies. Dit leidde in het tweede kwartaal van 2020 tot een snel oplopende werkloosheid. De Nederlandse overheid heeft met het snel inzetten van steunmaatregelen een verder oplopende werkloosheid nog (tijdelijk) kunnen voorkomen.

Uiteraard heeft de coronacrisis ook invloed op de ontwikkeling van de cliëntaantallen van ISD BOL. Daarbij zijn er factoren die een effect hebben op een hogere instroom maar ook op de lagere uitstroom.

We zien een verhoogde instroom doordat:
- In de beroepen die het hardst werden getroffen door de corona-maatregelen (detailhandel zoals winkelpersoneel, dienstverlenende beroepen zoals bediening (horeca) en schoonmaak) veel wordt gewerkt met flex-contracten. En het zijn vooral de flexwerkers die als eerste hun werk verliezen in crisistijden en
- Veel van de werkzaamheden in de detailhandel en dienstverlenende beroepen worden uitgevoerd door jongeren. Zij hebben bij ontslag veelal geen of nauwelijks WW-rechten opgebouwd en stromen dan (vrijwel) direct in de bijstand. Wij zien dan ook een verhoogde instroom van jongeren in de bijstand.

Wij zien een lagere uitstroom doordat:
- Re-integratietrajecten en ontwikkeltrajecten zijn stilgelegd, vooral in de periode van de eerste Lock down. Hierdoor kwam de in gang gezette ontwikkeling c.q. bemiddeling van cliënten richting arbeidsmarkt tot stilstand. In de loop van 2020 zijn deze trajecten mondjesmaat weer opgepakt, door de contact-beperkende maatregelen die corona met zich meebrengt worden deze voortgezet in afgeslankte vorm. Wat inhoudt dat er enerzijds minder cliënten kunnen deelnemen aan deze trajecten en anderzijds de trajecten langduriger lopen omdat de activiteiten over een langere periode moeten worden verspreid en
- Potentiele werkgevers vooral bij de eerste Lock down 'hun deur op slot gooiden' en daarna 'de deur slechts op een kier zetten'. Onzekerheid over de toekomst maakt dat zij terughoudend zijn met het bezetten van functies.

De beoogde daling van 2% van de cliëntaantallen bleek niet haalbaar. Het jaar 2020 is voor geheel ISD BOL afgesloten met een toename van de cliëntaantallen van 3,1%.

Het resultaat voor de gemeente Brunssum was - 0,9%, hetgeen een stuk beter was dan voor Beekdaelen (+ 9,3%) en Landgraaf (+ 5,6%).

3.c.2. Programmabegroting 2022 e.v.

Omvang van het budget BUIG
De laatste jaren daalde het BUIG-budget voor de gemeente Brunssum. Door de Coronacrisis is daar in 2020 verandering in gekomen en is het BUIG-budget voor Brunssum voor 2020 én 2021 naar boven bijgesteld.
Het budget voor 2021 (e.v.) is het voorlopig vastgestelde budget. In hoeverre het macrobudget vanaf 2021 zal worden bijgesteld is op dit moment nog niet in te schatten.
Voor de omvang van het BUIG-budget (gebundelde uitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004) geeft het ministerie aan de gemeenten geen meerjarenbeschikkingen af. Voor 2022 en de jaren daarna is de begroting daarom gebaseerd op het voorlopig vastgestelde BUIGbudget 2021.

Klantaantallen
In het meerjarenbeleidsplan 2018-2022 van ISD BOL werd er van uit gegaan dat het cliëntenbestand in deze 5 jaar met 10% zou gaan afnemen, dus met zo'n 2% per jaar.
Deze doelstelling is voor de gemeente Brunssum al in het eerste jaar bereikt. De doelstelling van een afname van jaarlijks 2% blijft voor de gemeente Brunssum echter staan!
Ondanks de coronatijd waar wij nu in zitten en de effecten die dit mogelijk heeft op de arbeidsmarkt blijven wij in 2022 inzetten op een afname van de cliëntaantallen met 2%.

Indien nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, zullen de prognoses op de ontwikkeling van de cliëntaantallen via de normale Planning & Control-cyclus van ISD BOL aangepast worden.

Brunssum	Realisatie 2020	2021	2022	2023	2024	2025
PW	-0,9%	-2,00%	-2,00%	-	-	-
Absoluut	736	721	708	708	708	708

Maatschappelijke participatie
De monitoring op de uitgaven voor het minimabeleid blijft ook voor 2022-2025 belangrijk. Bij deze regelingen is immers sprake van openeindregelingen.

Bedrijfsvoering
ISD BOL blijft zoeken naar efficiëntere manieren van werken en samenwerken, intern en extern en verdere professionalisering van de organisatie. Voor de toekomstige bedrijfsvoering is men op zoek gegaan naar innovatieve werkwijzen, waaronder digitale dienstverlening en analyse gestuurd werken. Daarnaast zal de overheveling van re-integratietaken naar Betere Buren leiden tot lagere salariskosten bij ISD BOL.

d. Opties en keuze
In feite zijn er 3 opties:
1. Bezwaar maken bij het AB van ISD BOL;
2. Geen bezwaar maken en een zienswijze afgeven;
3. Geen bezwaar maken en geen zienswijze afgeven.

Het college adviseert de raad om geen bezwaar te maken en bijgaande zienswijze af te geven (optie 2).
Ambtelijk is aan ISD BOL kenbaar gemaakt dat het voor uw gemeenteraad niet mogelijk is om binnen 2 maanden na verzending van de stukken uw zienswijze te geven. Er is afgesproken dat ISD BOL uw zienswijze per omgaande na de raadsvergadering van 25 mei 2021 ontvangt, waarmee uw zienswijze alsnog wordt meegenomen bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en programmabegroting in het AB van 23 juni 2021.

4. Bijlagen
- 979817: ISD BOL Jaarverslag en Jaarrekening 2019
- 979812: ISD BOL Programmabegroting 2021 e.v.
- 1065108: Zienswijze ISD BOL Jaarstukken 2019 en Programmabegroting 2021 e.v.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/32
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 1065098

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/32;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 april 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL;

Besluit:

1. Kennis te hebben genomen van de Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. ISD BOL;
2. Bijgaande zienswijze af te geven.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

Jaarstukken 2020

versie 2.1
17 maart 2021

isdbol
| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

Inhoudsopgave

SAMENVATTING 6

INLEIDING EN LEESWIJZER 9

ALGEMEEN 11

Ontwikkeling cliëntaantallen 11

Monitoring 21
Monitoring 1: De instroomreden per doelgroep 21
Monitoring 2: De inzet van de preventiemedewerker aan de poort 22
Monitoring 3: Het beperken van de instroom aan de poort 23
Monitoring 4: De uitgaven op de bijzondere bijstand en minimabeleid 24
Monitoring 5: De uitgaven op het Participatiebudget (W-deel) 26
Monitoring 6: De uitgaven op de LKS, additionele kosten en kosten persoonlijke ondersteuning 29
Monitoring 7: Het aantal uitkeringen met inkomstenkorting en de hoogte van het gekorte bedrag 30
Monitoring 8: De inzet van trajecten voor laaggeletterdheid 31
Monitoring 9: De bevordering van de financiële kracht 32
Monitoring 10: De uitstroomreden uit de uitkering 33
Monitoring 11: De ziekteverzuimcijfers 35

JAARVERSLAG 36

1.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING 37

1.1.1 Bevorderen uitstroom 38
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan 38
Activiteit 1: Uitstroom van de doelgroep 80 - 100 werkfit 38
Activiteit 2: Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL 40
Wat heeft het gekost 41

1.1.2 Beperken instroom 42
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan 42
Activiteit 3: Fraudebestrijding 42
Activiteit 4: Kwetsbare jongeren - VSO PRO 44
Wat heeft het gekost 45

1.1.3 Maatschappelijke participatie 46
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan 46
Wat heeft het gekost 46

1.1.4 Bedrijfsvoering 47
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan 47
Activiteit 5: Debiteurenontvangsten 47
Wat heeft het gekost 48
Overzicht van de kosten van overhead 49
Vennootschapsbelasting 49
Onvoorzien 49

1.1.5 Projecten 50
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan 50
Wat heeft het gekost 60

1.2 DE PARAGRAFEN 60

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 61

1.2.2 Financiering 67

1.2.3 Bedrijfsvoering 70

1.2.4 Covid-19 72

JAARREKENING 78

2.1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 79

2.1.1 Cumulatief overzicht 79

2.1.2 Analyse op hoofdlijnen 81

2.1.3 Toerekening salarissen naar de kerntaken 82

2.1.4 Kerntaak: bevorderen uitstroom 86

2.1.5 Kerntaak: beperken instroom 89

2.1.6 Kerntaak: maatschappelijke participatie 96

2.1.7 Financiële verantwoording bedrijfsvoeringskosten 100

2.1.8 Financiële verantwoording projecten 104

2.2 BALANS EN TOELICHTING 107

2.2.1 Balans en grondslagen 107

2.2.2 Toelichting op de balans 111

2.2.3 Informatie Wet normering topinkomens (WNT) 115

2.2.4 SiSa 117

2.2.5 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld 118

2.2.6 Overzicht incidentele baten en lasten 118

BIJLAGEN 119

A. Verdeling kosten 120

B. Gerealiseerde baten en lasten per gemeente 121

C. Beleidsindicatoren 125

D. Overzicht compensabele BTW 128

E. Specificaties per gemeente 129

F. Lijst van afkortingen 130

G. Vaststellingsbesluit 131

Samenvatting

Voor u liggen de 'Jaarstukken 2020' van ISD BOL. Met het vaststellen van deze jaarstukken legt het Dagelijks Bestuur van de ISD BOL verantwoording af over het gevoerde beleid in 2020. Vorig jaar is de indeling van de jaarstukken flink op de schop genomen. Dit boekwerk sluit hierop aan. Met deze nieuwe indeling voldoen de jaarstukken, na afstemming met de accountant, geheel aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Om de leesbaarheid te vergroten is een uitgebreide inleiding en leeswijzer opgenomen en deze samenvatting.

Begin 2020 is een nieuw rekeningschema vastgesteld. Hierdoor heeft er een herbudgettering van de producten plaatsgevonden. De jaarrekening 2019 alsook de begroting 2020 waren nog in het oude rekeningschema opgemaakt. Deze cijfers zijn opgenomen in de tabellen. Echter, om een goed vergelijk te kunnen maken met de cijfers uit de jaarrekening 2019 en de begroting 2020 zijn deze ook cijfers omgezet naar het nieuwe rekeningschema in de kolom 'geconverteerd'. Deze laatste cijfers waren overigens ook al opgenomen in de 1e en 2e BERAP.

De jaarstukken zijn opgebouwd uit 2 delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

- Het jaarverslag gaat in op de realisatie van de beleidsvoornemens zoals deze in het Bedrijfsplan 2020 zijn opgenomen. Het jaarverslag valt uiteen in de programmaverantwoording en de paragrafen. De programmaverantwoording bevat een beschrijving van de realisatie van de doelstellingen. In de paragrafen is de realisatie weergegeven over een aantal specifieke onderwerpen. Deze onderwerpen zijn gelijk aan de onderwerpen zoals die ook in de begroting 2020 waren opgenomen.
- Met de jaarrekening 2020 leggen wij verantwoording af over de financiële resultaten over het jaar 2020. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bevat naast een analyse op hoofdlijnen een toelichting per kerntaak over de realisatie van baten en lasten. In deze toelichting worden de cijfers uit de bijgestelde begroting (2e BERAP ISD BOL 2020) vergeleken met de daadwerkelijk gerealiseerde cijfers in 2020.

Jaarverslag

Het jaarverslag besteedt uitgebreid aandacht aan de ontwikkeling van de cliëntaantallen.
Het jaar 2020 is afgesloten met een toename van de cliëntaantallen van 3,1%.
We zien wel grote verschillen tussen de gemeenten:

- Gemeente Brunssum: – 0,9%
- Gemeente Beekdaelen: + 9,3%
- Gemeente Landgraaf: + 5,6%

De doelstelling van ISD BOL was om een daling van 2% van de cliëntaantallen te realiseren in 2020. Meteen aan het begin van het jaar werd ook een dalende lijn ingezet, de corona-maatregelen die in maart 2020 van kracht werden maakten hier vrijwel direct een einde aan. Ook zien we dat sinds half maart de cijfers voortdurend fluctueren met daarbij ook nog grote verschillen tussen de gemeenten.

Voor de gemeente Brunssum ligt het zwaartepunt van de afname in 2020 van de cliëntaantallen in de toename van de niet beïnvloedbare uitstroom. Te denken valt hierbij aan verhuizingen, bereiken pensioengerechtigde leeftijd enz..

Voor de gemeente Beekdaelen ligt het zwaartepunt van de toename in 2020 van de cliëntaantallen met name in de sterke toename van de instroom. Meest opvallende toegenomen instroomredenen zien we bij beëindiging studie, einde inkomsten uit arbeid/dienstbetrekking en verhuizing vanuit het buitenland.

Voor de gemeente Landgraaf ligt het zwaartepunt van de toename in 2020 van de cliëntaantallen eveneens in de toename van de instroom. Meest opvallende toegenomen instroomredenen zien we bij beëindiging huwelijk/relatie, einde inkomsten uit arbeid/dienstbetrekking en verhuizing vanuit het buitenland.

Jaarrekening

In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de grootste afwijkingen per gemeente over het jaar 2020. De realisatie wordt hierbij vergeleken met de begrotingscijfers uit de 2e BERAP. In het hoofdstuk 2.1 bij de verschillende kerntaken zijn de afwijkingen uitgebreid toegelicht.

bedragen in Euro	ISD BOL			Per gemeente		
	bijgestelde begroting	**werkelijk**	**saldo**	**Brunssum**	**Beekdaelen**	**Landgraaf**
Lasten						
w-deel trajecten incl. inzet betere buren	708.620	651.126	57.494	36.314	35.988	-14.809
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	44.000	13.722	30.278	10.000	0	20.278
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedragend	68.000	37.000	31.000	26.000	24.000	-19.000
Bbz starters uitk. levensond. om niet	66.000	36.022	29.978	5.870	0	24.108
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	-8.000	11.126	-19.126	-3.012	2.000	-18.115
Periodieke uitkeringen PW	27.473.368	26.629.537	843.831	807.460	2.678	33.692
Periodieke uitkeringen IOAW	1.240.000	1.187.936	52.064	24.099	12.593	15.372
Periodieke uitkeringen IOAZ	180.000	155.694	24.306	-2.552	15.636	11.222
Loonkostensubsidie	745.000	724.081	20.919	-1.855	17.097	5.676
Salariskosten beperken instroom	2.765.472	2.451.032	314.440	129.006	22.095	163.338
Inrichtingskosten statushouders (c)	15.000	26.923	-11.923	-3.421	155	-8.657
Overige voorzieningen voor wonen (c)	46.000	60.544	-14.544	-4.650	-1.552	-8.343
Individuele inkomenstoeslag (k)	452.000	477.302	-25.302	-1.537	60	-23.825
Maatschappelijke participatie (j)	358.000	338.250	19.750	8.300	6.950	4.500
Bewindvoering (e)	1.555.000	1.561.435	-6.435	25.055	-1.676	-29.814
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	82.500	6.550	75.950	32.904	500	42.546
Salariskosten maatschappelijke participatie	274.942	248.236	26.706	10.957	1.877	13.872
Minderkosten bedrijfsvoering	4.056.281	3.699.217	357.064	154.497	10.771	191.796
diverse kleine afwijkingen	0	0	22.513	2.477	3.501	16.535
Saldo generaal*			**1.828.961**	**1.255.913**	**152.674**	**420.374**

** een positief saldo betekent een teruggave voor de gemeente*

Enkele opvallende zaken in de tabel zijn:

- Er is in totaal € 1.013.250 bespaard op de BUIG. Met name bij het PW I-deel is er voor Brunssum een hoge onderuitputting (zie hoofdstuk 2.1.5).
- De toegerekende salariskosten op het beleidsterrein beperken instroom waren € 314.440 lager dan begroot (zie hoofdstuk 2.1.3).
- De kosten van bedrijfsvoering waren € 357.064 lager. Dit zijn met name de lagere toegerekende salarislasten, lagere uitgaven op het budget automatisering en Overige personeelskosten (zie hoofdstuk 2.1.7).
- Enkel de afwijkingen groter dan € 10.000 zijn opgenomen in deze tabel. Daardoor is er nog een regel toegevoegd 'diverse kleine afwijkingen' zodat het bedrag per gemeente exact aansluit bij de tabellen in bijlage B "Gerealiseerde baten en lasten per gemeente".

Door een maximale inspanning zijn wij erin geslaagd het jaar 2020 met een positief resultaat af te sluiten. In totaal zijn de werkelijke lasten € 1,8 miljoen lager dan geraamd in de 2e BERAP. Deze middelen vloeien terug naar de deelnemende gemeenten. Wij zijn dan ook tevreden over de behaalde resultaten.

Het Dagelijks Bestuur

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u liggen de 'Jaarstukken 2020' van ISD BOL. Met het vaststellen van deze jaarstukken legt het Dagelijks Bestuur van de ISD BOL verantwoording af over het gevoerde beleid in 2020.

De jaarrekening van ISD BOL is tot stand gekomen zoals bedoeld in artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL en voorziet tevens in de informatie van het beleidsplan zoals bedoeld in artikel 19 lid 5 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL en maakt onderdeel uit van de jaarstukken.

De 'Jaarstukken 2020' zijn samengesteld volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De opzet van de jaarstukken sluit aan bij de opzet van de programmabegroting 2020 en de daarop gebaseerde 1e en 2e BERAP 2020.
In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over heel 2020. Zowel de beleidsmatige als de financiële realisatie worden afgezet tegen de voornemens van de (bijgestelde) begroting en het onderliggende bedrijfsplan. Daarbij vindt de beleidsmatige verantwoording plaats in het jaarverslag en de financiële verantwoording in de jaarrekening.

Het jaarverslag en de jaarrekening maken onderdeel uit van de Planning & Control-cyclus. Planning en control staan centraal ten aanzien van het beheersen van de bedrijfsvoering. De planning wordt afgestemd op de missie, visie, maatschappelijke effecten en de hieruit afgeleide doelen. De beheersing vindt plaats door verantwoording af te leggen over de realisatie van de doelen en indien nodig actief bij te sturen. De verantwoording wordt toegepast op zogenaamde afwijkingen en/of relevante onderwerpen die van groot belang zijn voor de organisatie. Deze onderwerpen kunnen van politiek belang zijn of vormen een kans of bedreiging voor de bedrijfsvoering van ISD BOL.

De P&C-cyclus bestaat uit meerdere documenten (begroting, beleidsplan, bedrijfsplan, bestuursrapportages en jaarstukken). De volgtijdelijkheid van de verschillende documenten is belangrijk. Aangezien ISD BOL een gemeenschappelijke regeling is, ligt de productie van de jaarstukken, de 1e bestuursrapportage (BERAP) en begroting dicht op elkaar. Gevolg hiervan is dat de ontwerpbegroting 2020 al in maart 2019 is opgesteld. In de 2e BERAP ISD BOL 2020 is de begroting 2020 bijgesteld naar de op dat moment meest actuele situatie.

Leeswijzer

De jaarstukken bestaan uit 2 onderdelen: het jaarverslag en de jaarrekening. Beide onderdelen kunnen afzonderlijk geraadpleegd worden. Het jaarverslag gaat in op de beleidsinhoudelijke realisatie en de jaarrekening op de financiële realisatie over 2020.
Wie vooral geïnteresseerd is in de realisatie van beleid kan rechtstreeks naar het jaarverslag naar de betreffende programmaverantwoording gaan.
Wie vooral geïnteresseerd is in cijfers en analyses kan rechtstreeks naar de jaarrekening gaan.

Het jaarverslag sluit zo nauw mogelijk aan bij de maandelijkse managementrapportages en de 1e en 2e bestuursrapportage ISD BOL en zijn gebaseerd op het vastgestelde Bedrijfsplan 2020, waarbij het stramien van de programmabegroting wordt gevolgd. Conform dit stramien wordt gerapporteerd over de drie kerntaken te weten: kerntaak bevorderen uitstroom, kerntaak beperken instroom en kerntaak maatschappelijke participatie.

Het Bedrijfsplan 2020 is de uitwerking van het Beleidsplan 2019-2022: "Iedereen doet mee naar vermogen". In het Bedrijfsplan 2020 ISD BOL zijn 11 monitoringen en 5 beleidsinhoudelijke activiteiten opgenomen waarover we in dit jaarverslag rapporteren. Door op deze wijze te rapporteren wordt de verbinding gelegd tussen alle P&C-documenten van de ISD BOL.
Hiermee wordt invulling gegeven aan de PDCA-cyclus voor de P(lanning) & C(ontrol)-documenten en wordt over het hele verslagjaar gelijkluidend gerapporteerd.

De structuur van de jaarstukken is als volgt weer te geven:

Jaarstukken
1 Het jaarverslag
    1.1 Programmaverantwoording
    1.2 Paragrafen
2 De jaarrekening
    2.1 Overzicht van baten en lasten
    2.2 Balans en toelichting
3 Bijlagen

Het jaarverslag valt uiteen in de programmaverantwoording en de paragrafen. De programmaverantwoording bevat per kerntaak een realisatie van de doelstellingen zoals deze in het bedrijfsplan 2020 waren opgenomen. In de paragrafen is de realisatie weergegeven over een aantal specifieke onderwerpen.
De jaarrekening valt uiteen in het overzicht van baten en lasten en de balans met toelichting. In het overzicht van baten en lasten krijgt u inzicht in de totstandkoming van het resultaat. Het bevat naast een analyse op hoofdlijnen van het resultaat een toelichting per kerntaak over de gerealiseerde baten en lasten. In de balans en toelichting wordt de vermogenspositie van de gemeenschappelijke regeling per 31 december 2020 geschetst.
Ten slotte zijn in de bijlagen een aantal overzichten op detailniveau opgenomen die als achtergrondinformatie kunnen dienen.

Vanaf paragraaf 1.1.4 zult u naast de reeds vertrouwde tabellen, ook tabellen aantreffen die blauw gemarkeerd zijn. Naar het oordeel van de accountant zijn dit additionele tabellen die in het kader van een correcte toepassing van de BBV eveneens opgenomen dienen te worden.

Ter informatie: daar waar Beekdaelen wordt vermeld wordt het deelgebied van het voormalig postcodegebied Onderbanken bedoeld binnen de gemeente Beekdaelen.

Algemeen

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de cliëntaantallen. Het resultaat van de ontwikkeling cliëntaantallen wordt per deelnemende gemeente van ISD BOL weergegeven. Tevens wordt inzicht gegeven in de cliëntontwikkeling binnen de regio. Tot slot is in dit hoofdstuk de verantwoording opgenomen van de 11 monitoringen die opgenomen waren in het Bedrijfsplan 2020.

Ontwikkeling cliëntaantallen

Het jaar 2020 eindigde totaal anders dan dat het begon. In februari 2020 werd de eerste COVID-19-besmetting in Nederland geconstateerd en vanaf maart 2020 werd en wordt het leven in Nederland maar door één ding gedomineerd: COVID-19. Het toeslaan van het COVID-19 virus en de daarop volgende pandemie heeft mondiaal gezien vele mensenlevens op de kop gezet, veroorzaakt acute economische neergang en leidt mondiaal tot massale werkloosheid en verlies van werkgelegenheid.

Ook Nederland heeft te kampen met de gevolgen van de pandemie. Bij het opstellen van deze jaarstukken bevindt Nederland zich dus nog steeds in een gedeeltelijke Lock down en zijn de vooruitzichten nog altijd onduidelijk.
Ook economisch gezien heeft deze pandemie grote gevolgen. Weliswaar heeft de overheid met een snelle inzet van steunmaatregelen in het tweede kwartaal van 2020 een verder oplopende werkloosheid nog (tijdelijk) kunnen voorkomen, maar deze maatregelen zijn eindig. Deze crisis is anders dan alle eerdere crises, het verdere verloop ervan valt nauwelijks te voorspellen. Wat vaststaat is dat de coronacrisis de arbeidsmarkt in ieder geval tijdelijk, maar mogelijk ook permanent verandert.

Uiteraard heeft de coronacrisis ook invloed op de ontwikkeling van de cliëntaantallen van ISD BOL. Daarbij zijn er factoren die een effect hebben op een hogere instroom maar ook op de lagere uitstroom.
We zien een verhoogde instroom doordat:

- In de beroepen die het hardst werden getroffen door de corona-maatregelen (detailhandel zoals winkelpersoneel, dienstverlenende beroepen zoals bediening (horeca) en schoonmaak) veel wordt gewerkt met flex-contracten. En het zijn vooral de flexwerkers die als eerste hun werk verliezen in crisistijden en
- Veel van de werkzaamheden in de detailhandel en dienstverlenende beroepen worden uitgevoerd door jongeren. Zij hebben bij ontslag veelal geen of nauwelijks WW-rechten opgebouwd en stromen dan (vrijwel) direct in de bijstand. Wij zien dan ook een verhoogde instroom van jongeren in de bijstand.

Wij zien een lagere uitstroom doordat:

- Re-integratietrajecten en ontwikkeltrajecten zijn stilgelegd, vooral in de periode van de eerste Lock down. Hierdoor kwam de in gang gezette ontwikkeling c.q. bemiddeling van cliënten richting arbeidsmarkt tot stilstand. In de loop van 2020 zijn deze trajecten mondjesmaat weer opgepakt, door de contact-beperkende maatregelen die corona met zich meebrengt worden deze voortgezet in afgeslankte vorm. Wat inhoudt dat er enerzijds minder cliënten kunnen deelnemen aan deze trajecten en anderzijds de

trajecten langduriger lopen omdat de activiteiten over een langere periode moeten worden verspreid en

- Potentiele werkgevers vooral bij de eerste Lock down 'hun deur op slot gooiden' en daarna 'de deur slechts op een kier zetten'. Onzekerheid over de toekomst maakt dat zij terughoudend zijn met het bezetten van functies.

De beoogde daling van 2% van de cliëntaantallen bleek niet haalbaar. Het jaar 2020 is afgesloten met een toename van de cliëntaantallen van 3,1%.

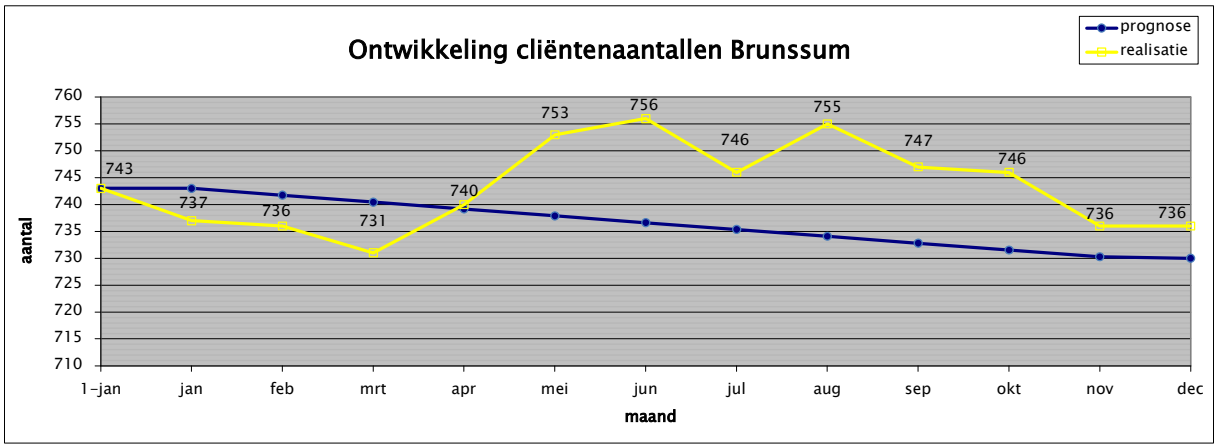
- Gemeente Brunssum: - 0,9%
- Gemeente Beekdaelen: + 9,3%
- Gemeente Landgraaf: + 5,6%

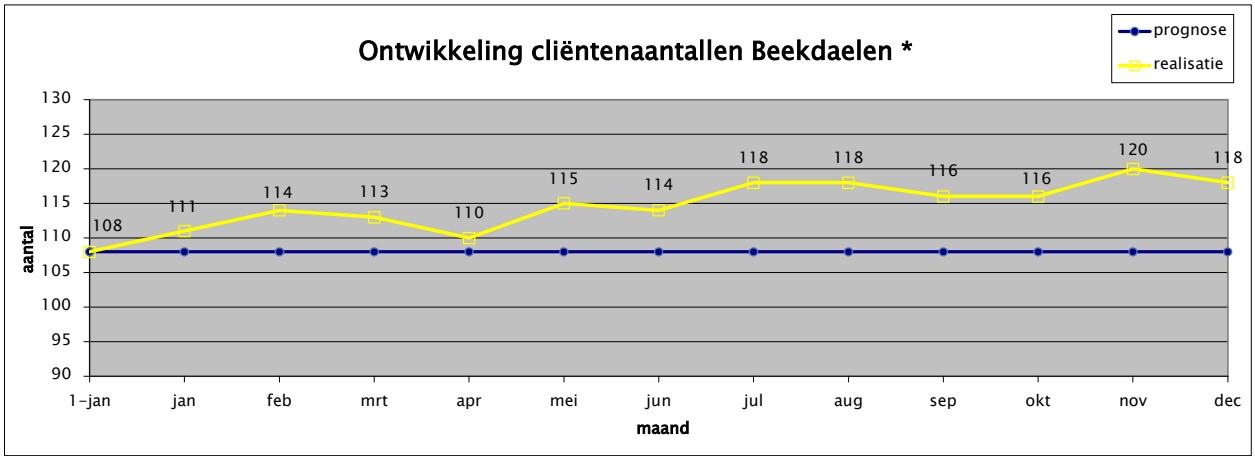
De coronacrisis is anders dan alle eerdere crises en het verdere verloop ervan valt nauwelijks te voorspellen. Ook zitten we op dit moment nog midden in een periode van Lock down. Nog nooit is het zo moeilijk geweest om een prognose te geven over de ontwikkeling van de cliëntaantallen.

In 2018 is voor de ontwikkeling van de aantallen bijstandspartijen, na afstemming met de gemeenten Brunssum en Landgraaf, gekozen voor een middellange termijn prognose. Het streven werd uitgesproken om over de jaren 2018 t/m 2022 een daling van het aantal bijstandspartijen te realiseren van 10%. Dat betekende per jaar een daling van 2% van de cliëntaantallen. Voor de gemeente Beekdaelen wordt de nullijn gehanteerd. Voor de jaren 2021 en 2022 blijven wij vasthouden aan deze prognose wat betekent dat wij uitgaan van een daling van de cliëntaantallen met 2% per jaar.
Naast alle onzekerheden is één ding zeker: het jaar 2020 gaat de geschiedenisboeken in!

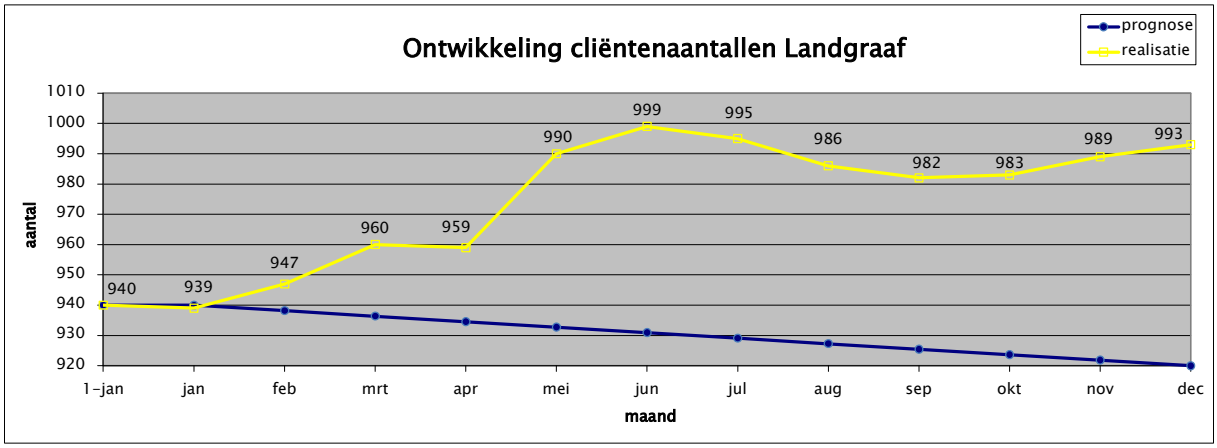
In hoofdstuk 1.2.4 vindt u een uitgebreidere toelichting over de gevolgen van de Covid-19 pandemie voor ISD BOL.

Ontwikkeling cliëntenaantallen PW per ultimo maand

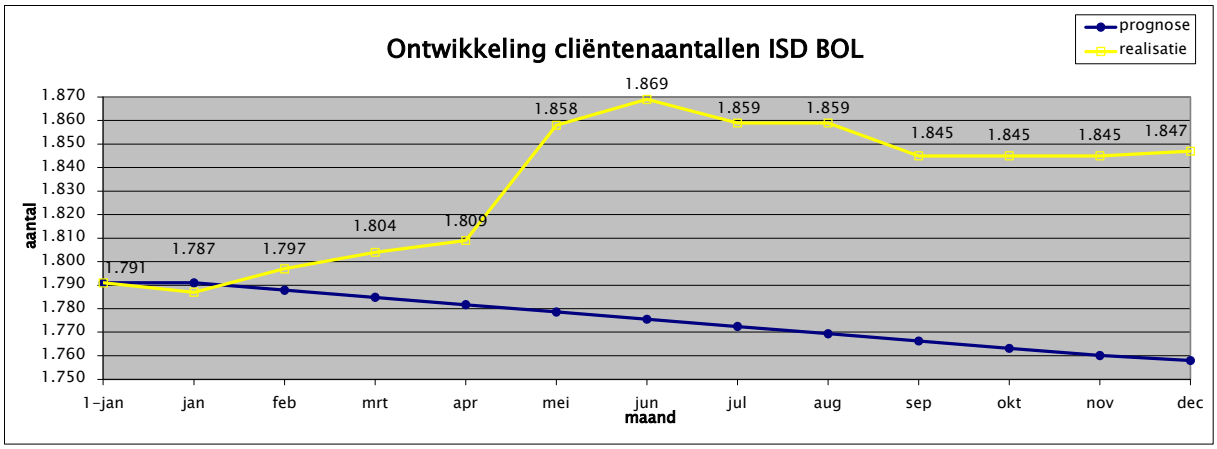

* Beekdaelen (postcodegebied Onderbanken)

Bovenstaande grafieken monitoren de cliëntaantallen waarbij rekening is gehouden met de procentuele afname van 2% (10% over 5 jaar) voor de gemeenten Brunssum en Landgraaf. De gemeente Beekdaelen (postcodegebied Onderbanken) gaat uit van de nullijn.

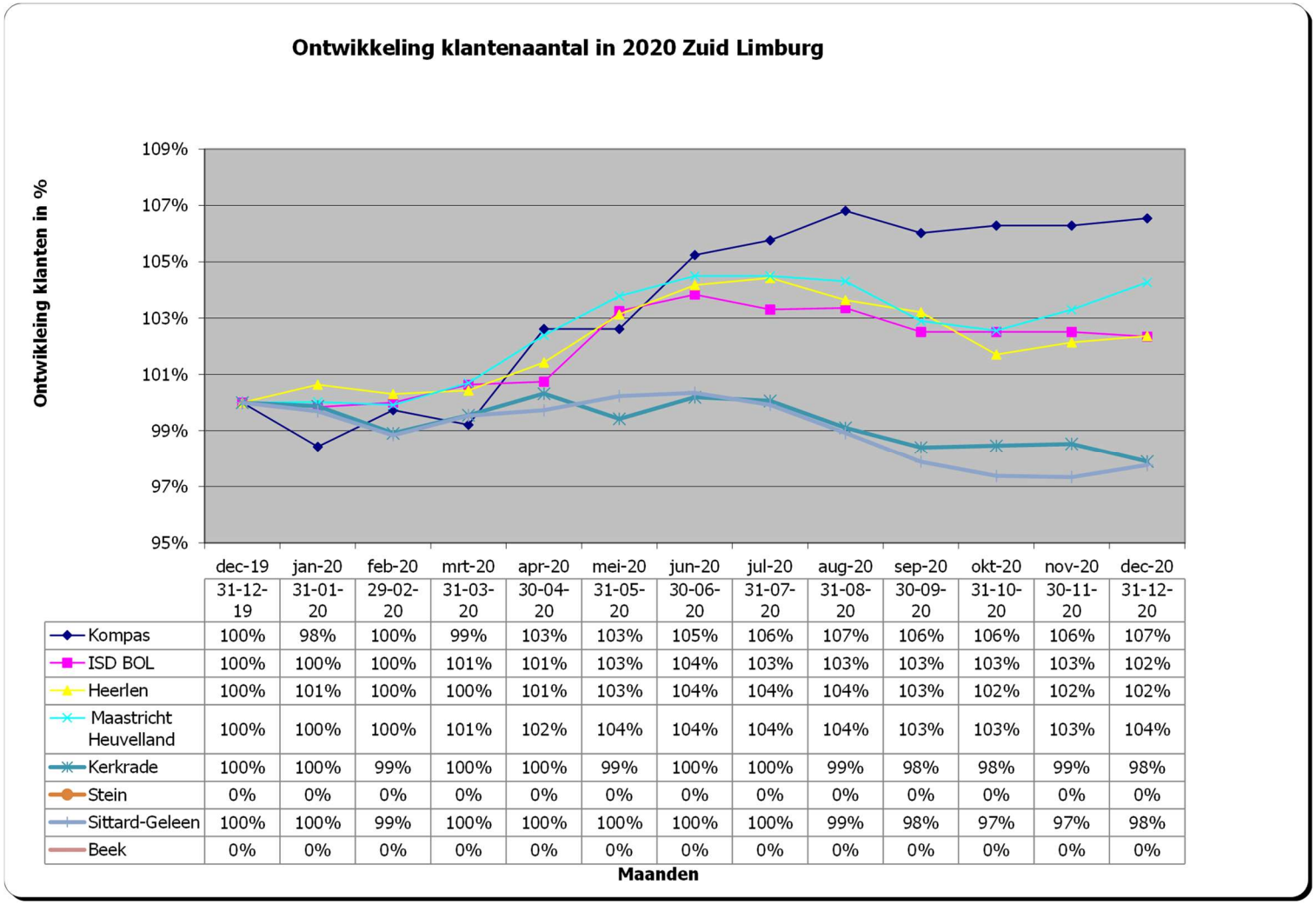
Bovenstaande cijfers betreffen de PW aantallen. Cijfers IOAW: Brunssum 21; Beekdaelen (postcodegebied Onderbanken) 6; Landgraaf 45.

De beginstand van de prognoselijn van het lopend jaar is de eindstand van de realisatielijn van voorgaand jaar. Dus het aantal cliënten per 1 januari van het lopend jaar is gelijk aan het aantal cliënten per 31 december van het voorgaand jaar.

De corona-crisis en de daarmee gepaard gaande maatregelen hebben gevolgen voor de Nederlandse economie. Deze crisis en de gevolgen daarvan krijgen hun weerslag op zowel de ontwikkeling van de cliëntaantallen alsook de resultaten van de activiteiten zoals benoemd in dit hoofdstuk.

Onderstaand overzicht laat de cliëntenontwikkeling (PW en IOAW) zien binnen de regio. Deze gegevens worden door iedere gemeente of samenwerkingsverband overhandigd aan de informatiemanager van Heerlen. Vervolgens worden de verzamelde gegevens als totaaloverzicht geretourneerd. Onderstaande cijfers zijn gerealiseerd per 31-12-2020.

	dec-19	jan-20	feb-20	mrt-20	apr-20	mei-20	jun-20	jul-20	aug-20	sep-20	okt-20	nov-20	dec-20
	31-12-19	31-01-20	29-02-20	31-03-20	30-04-20	31-05-20	30-06-20	31-07-20	31-08-20	30-09-20	31-10-20	30-11-20	31-12-20
Kompas	100%	98%	100%	99%	103%	103%	105%	106%	107%	106%	106%	106%	107%
ISD BOL	100%	100%	100%	101%	101%	103%	104%	103%	103%	103%	103%	103%	102%
Heerlen	100%	101%	100%	100%	101%	103%	104%	104%	104%	103%	102%	102%	102%
Maastricht Heuvelland	100%	100%	100%	101%	102%	104%	104%	104%	104%	103%	103%	103%	104%
Kerkrade	100%	100%	99%	100%	100%	99%	100%	100%	99%	98%	98%	99%	98%
Stein	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Sittard-Geleen	100%	100%	99%	100%	100%	100%	100%	100%	99%	98%	97%	97%	98%
Beek	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Dashboard

isdbol
| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

DASHBOARD
DOOR- EN UITSTROOM
PARTICIPATIEWET

Periode: DEC 2020

• *Aantal bijstandspartijen* (Participatiewet, in Jan 2021)

Start	Instroom	Uitstroom	Eind
1845	53	51	1847

• *Instroom* (aantal personen cumulatief t/m Jan 2021)

Instroom	647
Instroom - excl. binnenverh. en wijziging norm	542

• *Uitstroom* (aantal personen cumulatief t/m Jan 2021)

Uitstroom	588
Uitstroom - niet beïnvloedbaar	387
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: werk	169
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: handhaving	18
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: studie	14

• *Aantal bijstandspartijen, eindstand per gemeente*

	Brunssum	Beekdaelen	Landgraaf
Pw	736	118	993
IOAW	21	6	45
LKS	49	11	38

• *Financiële gegevens*

Uitgaven I-deel (excl. LKS)	28.165.124	Uitgaven minimabeleid en bijz. bijstand	2.897.748
Uitgaven I-deel (LKS)	724.082	Uitgaven bedrijfsvoeringskosten	6.849.988

Uitgaven W-deel Brunssum

€36.314 resterend

Uitgaven W-deel Beekdaelen

€35.988 resterend

Uitgaven W-deel Landgraaf

€32.726 resterend

Feb 2021

KPI dashboard 2019 | V1.0

Verklarende woordenlijst Dashboard:

Aantal bijstandspartijen

Betreft het aantal bijstandspartijen (alleenstaanden, alleenstaande ouders, echtparen) die op de eerste dag van de verslagmaand én op het meetmoment (laatste dag van de maand) een uitkering in het kader van de Participatiewet ontvingen naar de voor hen geldende norm.

Instroom

Betreft de cumulatieve instroom Participatiewet van cliënt en eventuele partner tot en met de laatste dag van de verslagperiode.

Uitstroom

Betreft de cumulatieve uitstroom Participatiewet van cliënt en eventuele partner tot en met de laatste dag van de verslagperiode.

Aantal bijstandspartijen, eindstand per gemeente

Stand van het aantal bijstandspartijen Participatiewet (alleenstaanden, alleenstaande ouders, echtparen) per gemeente op de laatste dag van de maand. Aangevuld met de aantallen IOAW en LKS.

Financiële gegevens

Weergave van de uitgaven ten opzichte van de vastgestelde budgetten.

Uitgaven W-deel per gemeente

Het percentage uitgaven inclusief verplichtingen van het budget W-deel per gemeente tot en met de laatste dag van de verslagperiode met vermelding van de resterende budgetruimte.

Factsheet

isdbol
| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

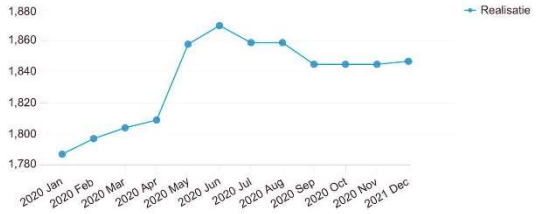
FACTSHEET
DOOR- EN UITSTROOM
PARTICIPATIEWET

Periode: Dec 2020
Organisatie: ISDBOL

VOLUME T/M Dec 2020

647	DOSSIERS INSTROOM
588	DOSSIERS UITSTROOM
Jan 2020	Dec 2020
1791	1847

BIJSTANDSVOLUME AFGELOPEN 12 MAANDEN

Jan 2020	LEEFTIJD	Dec 2020
8%	< 27 JAAR	9%
48%	27-50 JAAR	48%
44%	> 50 JAAR	43%

GEDIAGNOSTICEERD

Jan 2020	Dec 2020
97%	99%

ACTUEEL BESCHIKBAAR VOOR (REGULIERE) ARBEID

Jan 2020	Dec 2020
210	197

Jan 2020	Arbeidsfitheid	Dec 2020
66	0. Onbekend	30
106	A. Re-integratie. Direct naar werk 80-100	138
7	A. Re-integratie. Direct naar werk, doelgroepregister/LKS 80-100	11
57	A. Re-integratie. Parttime werk max haalbaar 80-100	53
97	A. Re-integratie. Parttime werk niet max haalbaar 80-100	48
222	B. Participatie. Ontwikkeltraject 12-24 maanden met minder arbeidspotentieel 30-50	239
207	B. Participatie. Ontwikkeltraject 3-12 maanden met hoog arbeidspotentieel 50-80	197
819	B. Participatie. Sociale activering 0-30	825
151	DAO Duurzaam arbeids- en trajectongeschiktheid	227
26	DAU Duurzaam arbeidsongeschikt UWV	29
210	TAO Tijdelijke arbeids- en trajectongeschiktheid	264
0	Zonder waarde	0

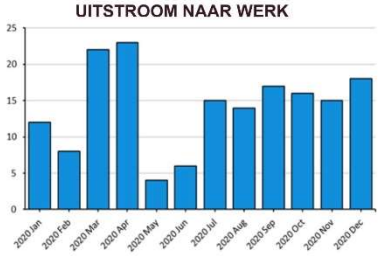
UITSTROOM

< 27 jaar	21%
27-50 jaar	47%
> 50 jaar	32%

UITGESTROOMD UIT UITKERING TOTAAL

588

UITSTROOM NAAR WERK

KPI factsheet 2019 | V1.0

Verklarende woordenlijst Factsheet:

Volume t/m

- ***Instroom:***

Aantal dossiers (bijstandspartijen) instroom Participatiewet (cumulatief) vanaf 01-01-2020.

- ***Uitstroom:***

Aantal dossiers (bijstandspartijen) uitstroom Participatiewet (cumulatief) vanaf 01-01-2020.

- ***Bijstandspartijen:***

Beginstand van het aantal dossiers Participatiewet per 01-01-2020 versus rapportageperiode.

Bijstandsvolume afgelopen 12 maanden

Verloop van het aantal dossiers (bijstandspartijen) Participatiewet afgelopen 12 maanden.

Leeftijd

Aantal cliënten Participatiewet vanaf 01-01-2020 versus rapportageperiode onderverdeeld naar leeftijdscategorieën.

Gediagnosticeerd

Aantal cliënten Participatiewet met de bijbehorende categorie arbeidsfitheid welke ook te diagnosticeren zijn. Cliënten waarbij er geen diagnose kan worden afgenomen zijn niet meegenomen in deze percentages (denk aan cliënten die in een instelling verblijven).

Actueel beschikbaar voor reguliere arbeid

Aantal cliënten Participatiewet welke binnen 6 maanden bemiddeld kunnen worden naar regulier werk (al dan niet met ondersteuning van loonkostensubsidie).

Arbeidsfitheid

Indeling cliënten Participatiewet naar arbeidsfitheid begin van het jaar versus rapportage periode.

Categorie 0. Onbekend = Diagnose is nog niet volledig afgerond, arbeidsfitheid nog niet vastgesteld.
Categorie A. Re-integratie. Direct naar werk 80-100 = Zonder LKS bemiddelbaar naar regulier werk.
Categorie A. Re-integratie. Direct naar werk, doelgroepregister/LKS 80-100 = Met LKS bemiddelbaar naar werk.
Categorie A. Re-integratie. Parttime werk max haalbaar 80-100 = Parttime werk maximaal haalbaar.
Categorie A. Re-integratie. Parttime werk niet max haalbaar 80-100 = Naast parttime werk, bemiddeling naar werk mogelijk
Categorie B. Participatie. Ontwikkeltraject 12-24 maanden met minder arbeidspotentieel 30-50 = Binnen 1 jaar in staat tot 12 uur vrijwilligerswerk/ontwikkelplek per week.
Categorie B. Participatie. Ontwikkeltraject 3-12 maanden met hoog arbeidspotentieel 50-80 = Binnen 1 jaar in staat tot 25 uur per week vrijwilligerswerk/ontwikkelplek.
Categorie B. Participatie. Sociale activering 0-30 = bemiddelbaar naar een maatschappelijke participatieplaats

DAO Duurzaam arbeids- en trajectongeschiktheid = duurzaam niet in staat tot werken of participatie
DAU Duurzaam arbeidsongeschiktheid UWV = op grond van uitkering UWV duurzaam arbeidsongeschikt
TAO Tijdelijke arbeids- en trajectongeschiktheid = 3 tot 12 maanden niet in staat tot werken of participatie
0 Zonder waarde = Diagnose niet afgenomen, arbeidsfitheid onbekend.

Uitstroom
Indeling cliënten Participatiewet dat in totaal is uitgestroomd onderverdeeld naar leeftijdscategorieën.

Uitstroom naar werk
Aantal cliënten Participatiewet dat maandelijks is uitgestroomd naar werk en daarmee onafhankelijk is geraakt van een bijstandsuitkering in het kader van de Participatiewet.

Uitgestroomd uit uitkering totaal
Aantal cliënten Participatiewet (cumulatief) welke zijn uitgestroomd met elke voorkomende reden.

Monitoring

Monitoring 1: De instroomreden per doelgroep

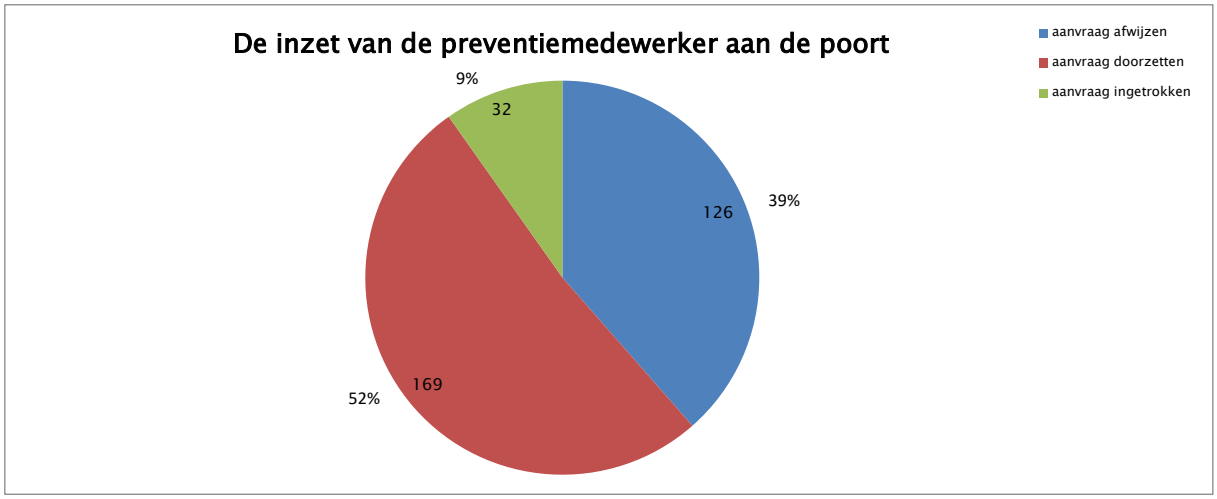
Onderstaande cijfers zijn cumulatief.

Instroomreden	*jan*	*feb*	*mrt*	*apr*	*mei*	*jun*
beëindiging studie	1	3	6	9	12	14
beëindiging huwelijk / relatie	3	4	14	19	27	33
einde inkomsten zelfstandig beroep of start bedrijf	1	1	1	4	5	8
einde inkomsten uitkering WW	1	5	12	16	27	38
einde inkomsten uitkering WAO / WIA		2	4	4	4	4
einde inkomsten ander inkomen	11	18	29	29	32	35
einde inkomsten arbeid dienstbetrekking	4	9	13	35	55	66
einde inkomsten uitkering ziekte	1	3	4	4	11	11
verhuizing vanuit buitenland	1	4	9	9	13	16
andere oorzaak		2	2	3	3	3
verhuizing binnen ISD BOL-gemeente		2	3	6	7	11
verhuizing binnen Parkstad (niet ISD BOL)	5	13	20	27	34	37
verhuizing van buiten Parkstad	2	5	11	8	12	14
detentie		3	4	8	9	9
wijzigen norm		13	16	24	30	43
eerder beëindigd niet voldoen aan inlichtingenplicht	2	3	7	8	8	9
Totaal	32	90	155	213	289	351

Instroomreden	*jul*	*aug*	*sep*	*okt*	*nov*	*dec*
beëindiging studie	17	20	23	26	27	30
beëindiging huwelijk / relatie	33	39	46	49	57	61
einde inkomsten zelfstandig beroep of start bedrijf	9	9	10	12	12	12
einde inkomsten uitkering WW	47	49	51	64	69	71
einde inkomsten uitkering WAO / WIA	6	8	9	10	10	10
einde inkomsten ander inkomen	36	40	44	44	50	57
einde inkomsten arbeid dienstbetrekking	73	77	80	88	100	109
einde inkomsten uitkering ziekte	11	13	15	16	16	19
verhuizing vanuit buitenland	21	24	26	36	39	52
andere oorzaak	3	3	3	3	3	3
verhuizing binnen ISD BOL-gemeente	12	14	16	18	20	22
verhuizing binnen Parkstad (niet ISD BOL)	40	44	47	53	62	66
verhuizing van buiten Parkstad	14	17	23	23	23	23
detentie	10	11	11	11	12	14
wijzigen norm	46	52	66	68	73	83
eerder beëindigd niet voldoen aan inlichtingenplicht	10	13	13	14	14	15
Totaal	388	433	483	535	587	647

- *De instroomreden geeft aan waarom een cliënt een uitkering heeft aangevraagd. Uitzondering zijn de instroomredenen 'verhuizing binnen ISD BOL-gemeente' en 'wijzigen norm'.*
    - *Verhuizing binnen ISD BOL : een cliënt verhuist van de ene BOL-gemeente naar een andere BOL-gemeente. De cliënt vraagt geen nieuwe uitkering aan, de verhuizing wordt doorgegeven als een wijziging in de leefomstandigheden waarna de uitkering wordt voortgezet.*
    - *Wijzigen norm: De leefvorm van een cliënt wijzigt (bv. van alleenstaande naar echtpaar). Ook hier geldt dat de cliënt geen nieuwe uitkering aanvraagt, hij geeft een wijziging in zijn leefomstandigheden door waarna de uitkering wordt voortgezet naar de nieuwe gewijzigde norm.*

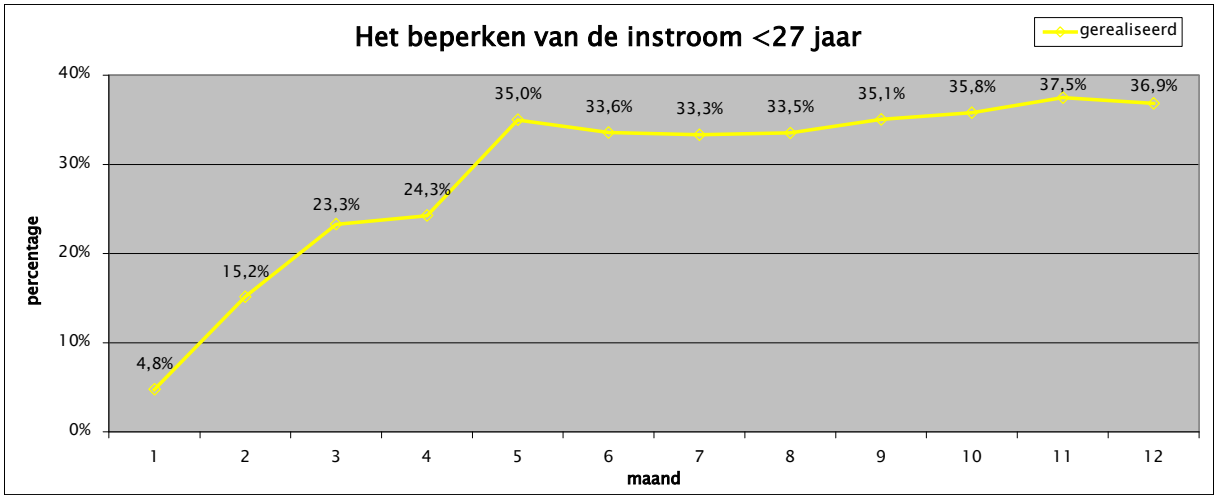
Monitoring 2: De inzet van de preventiemedewerker aan de poort

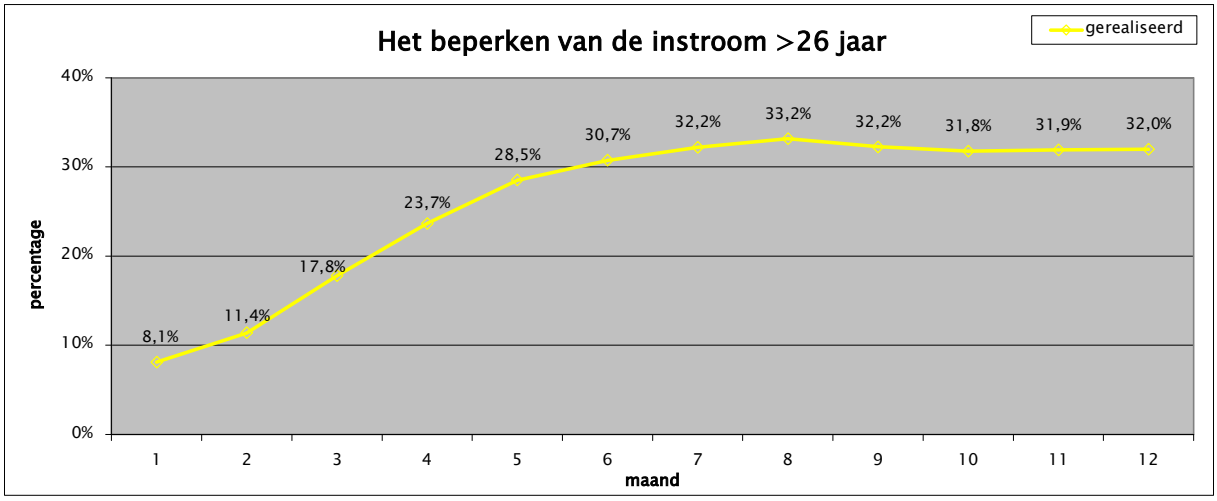
De preventiemedewerker screent alle inkomende aanvragen voor levensonderhoud op mogelijke onregelmatigheden. Is er sprake van onregelmatigheden start de preventiemedewerker een onderzoek. Deze grafiek geeft inzage in de resultaten van deze onderzoeken tot en met het meetmoment.

Aanvraag afwijzen: onderzoek heeft geleid tot afwijzing van de aanvraag levensonderhoud.
Aanvraag doorzetten: geen onregelmatigheden geconstateerd (na onderzoek) bij aanvraag levensonderhoud.
Aanvraag ingetrokken: cliënt trekt aanvraag levensonderhoud alsnog in.

Monitoring 3: Het beperken van de instroom aan de poort

Van alle jongeren die een uitkering aanvragen is 36,9% (101 aanvragen) tegengehouden aan de poort. De cliënten die in de 4 weken zoekperiode zitten worden buiten beschouwing gelaten. De vier weken wachttermijn voor jongeren wordt overigens onder coronatijd meestal niet toegepast. Bij het meten van het resultaat worden ook meegenomen: aanvraag buiten behandeling gesteld (cliënt verschijnt niet op afspraak), aanvraag afgewezen en aanvraag ingetrokken (op verzoek cliënt).

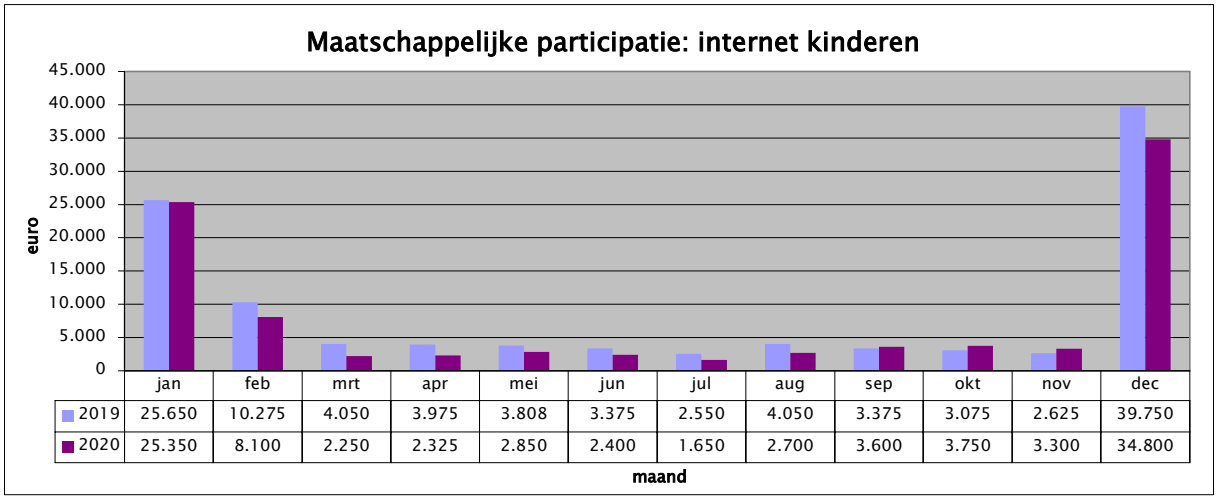
Van alle cliënten (vanaf 27 jaar) die een uitkering aanvragen is 32,0% (182 aanvragen) tegengehouden aan de poort. Bij het meten van het resultaat worden ook meegenomen: aanvraag buiten behandeling gesteld (cliënt verschijnt niet op afspraak), aanvraag afgewezen en aanvraag ingetrokken (op verzoek cliënt).

Monitoring 4: De uitgaven op de bijzondere bijstand en minimabeleid

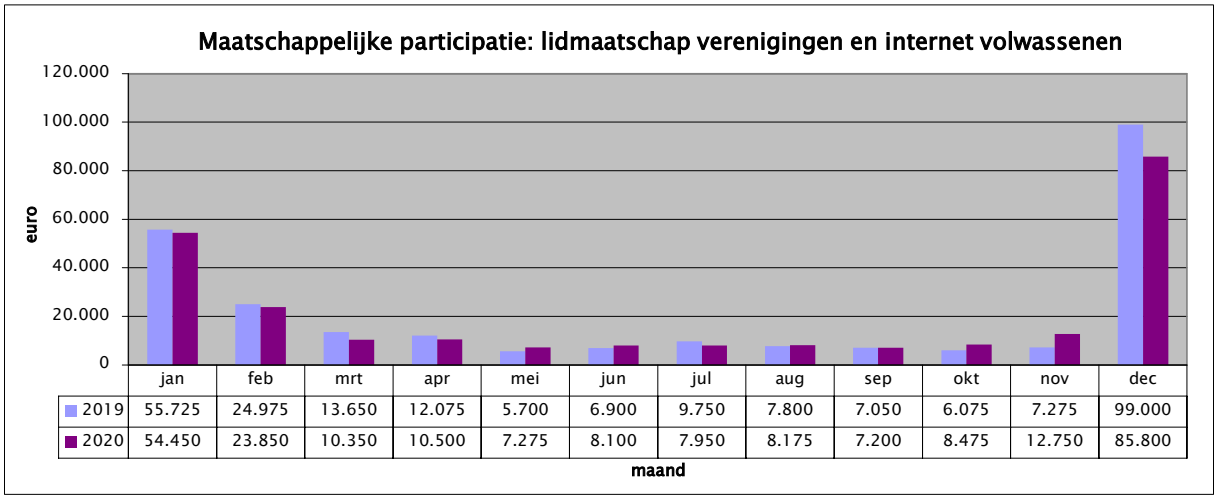
De gegevens van deze monitor zijn tot en met december.

omschrijving	*primitieve begr. 2020*	*berap 2 2020*	*realisatie t/m verslagmnd*
maatschappelijke participatie:			
- internet kinderen	120.000	108.000	93.075
- lidmaatschap vereniging en internet volwassenen	275.000	250.000	244.875
collectieve ziektekostenverzekering	139.000	127.000	123.716
studietoeslag *	0	20.000	3.740
individuele inkomenstoeslag	457.000	452.000	419.442
overige bijzondere bijstand	550.000	428.500	444.975
budgetbeheer	6.500	10.000	6.490
bewindvoering	1.495.000	1.555.000	1.561.435
totaal	**3.042.500**	**2.950.500**	**2.897.748**

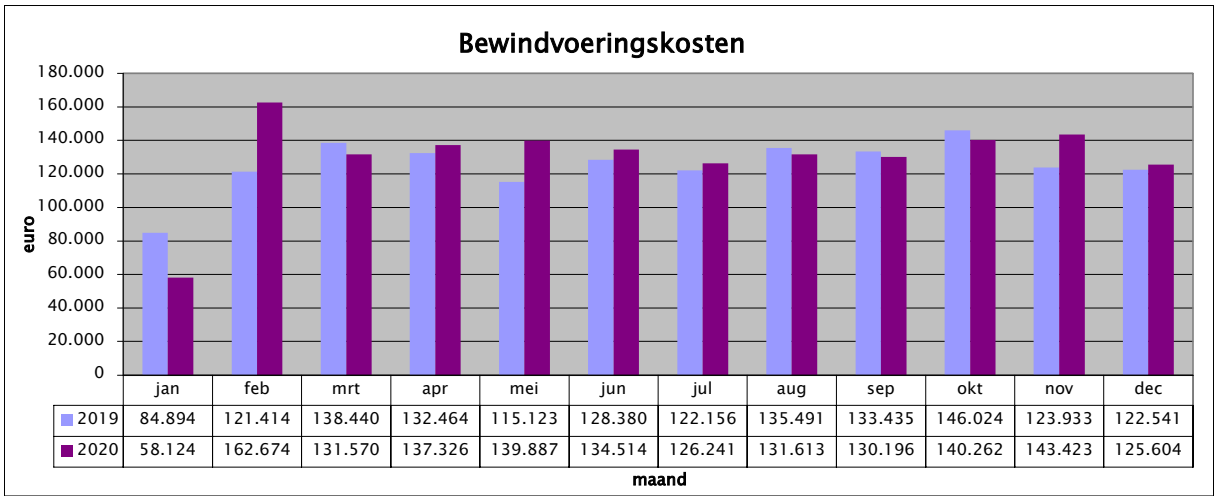
* voor de gemeente Landgraaf is € 20.000,- bijgeraamd voor de studietoeslag ivm gewijzigd beleid.

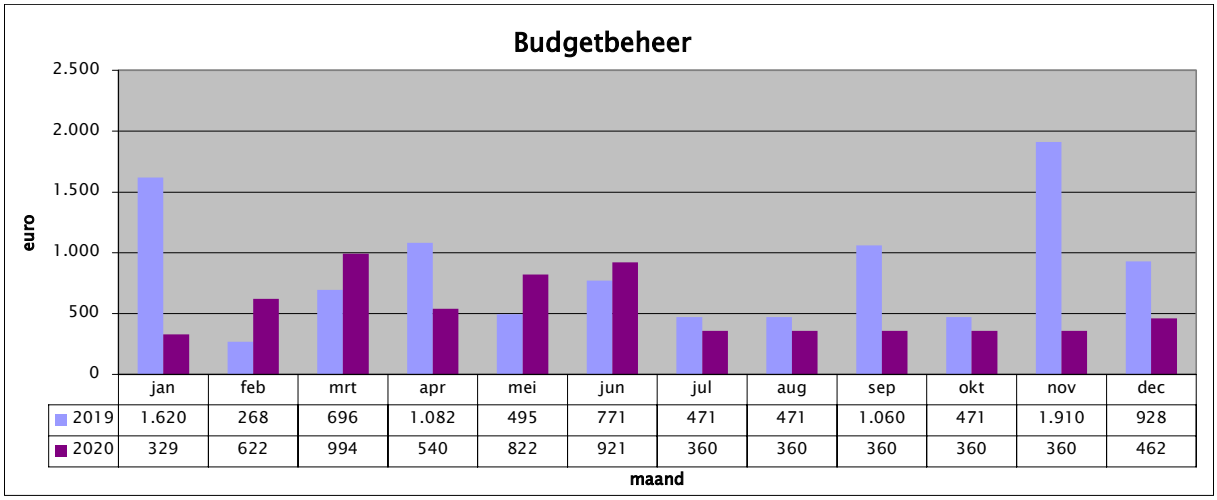
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	25.650	10.275	4.050	3.975	3.808	3.375	2.550	4.050	3.375	3.075	2.625	39.750
2020	25.350	8.100	2.250	2.325	2.850	2.400	1.650	2.700	3.600	3.750	3.300	34.800

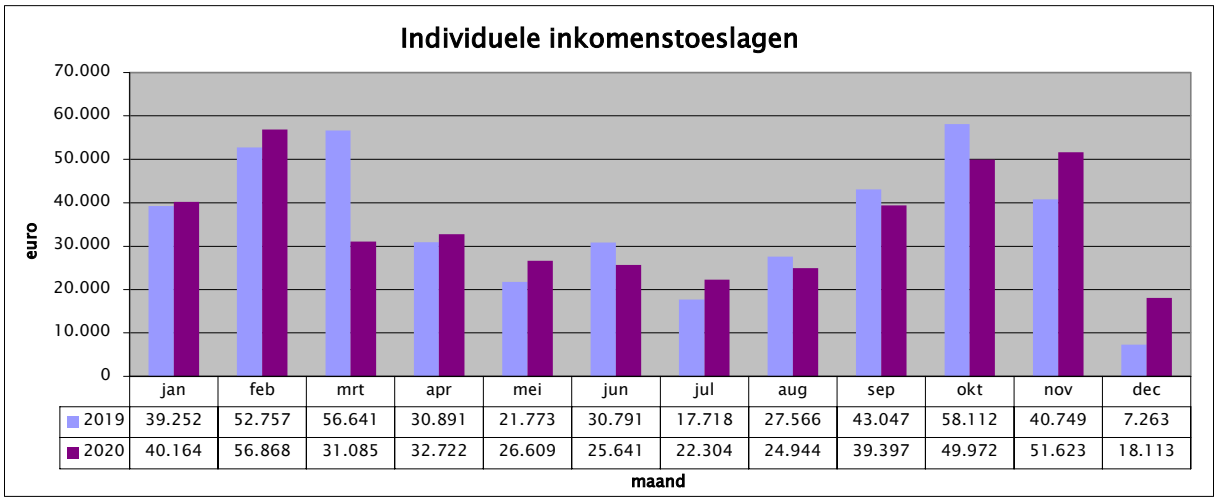
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	55.725	24.975	13.650	12.075	5.700	6.900	9.750	7.800	7.050	6.075	7.275	99.000
2020	54.450	23.850	10.350	10.500	7.275	8.100	7.950	8.175	7.200	8.475	12.750	85.800

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	84.894	121.414	138.440	132.464	115.123	128.380	122.156	135.491	133.435	146.024	123.933	122.541
2020	58.124	162.674	131.570	137.326	139.887	134.514	126.241	131.613	130.196	140.262	143.423	125.604

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	1.620	268	696	1.082	495	771	471	471	1.060	471	1.910	928
2020	329	622	994	540	822	921	360	360	360	360	360	462

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	39.252	52.757	56.641	30.891	21.773	30.791	17.718	27.566	43.047	58.112	40.749	7.263
2020	40.164	56.868	31.085	32.722	26.609	25.641	22.304	24.944	39.397	49.972	51.623	18.113

Monitoring 5: De uitgaven op het Participatiebudget (W-deel)

gemeente	*kostenpost*	*budget*	*betaald in 2020*	*restant verplichting*	*nog te besteden*
Brunssum	Arbo controles	35.000	20.780		14.220
	Diagnose	5.000	20.997		-15.997
	Maatwerk en overig	6.811	70.808		-63.997
	Préstarttrajecten	3.000	4.063		-1.063
	Reiskosten ivm traject	10.000	30.063		-20.063
	Premies	60.000	24.000		36.000
	Urenverantwoording	392.667	392.667		0
	Nog in te zetten middelen	37.543			37.543
	Voorzieningen PW	150.000	75.757		74.243
	Compensatie inzet Betere Buren	191.833	216.404		-24.571
Brunssum		**891.854**	**855.540**	**0**	**36.314**
Beekdaelen (vo	Arbo controles	1.000	284		716
	Diagnose	3.000	2.809		191
	Maatwerk en overig	8.078	14.394		-6.316
	Préstarttrajecten	1.000			1.000
	Reiskosten ivm traject	1.000	205		795
	Premies	15.000	7.541		7.459
	Urenverantwoording	67.255	67.255		0
	gemeentelijk werkbedrijf	7.766			7.766
	Voorzieningen PW	27.000	10.623		16.377
	Begeleidingstraj. naar werk	8.000			8.000
Beekdaelen (postcodegebied Onderbanken)		**139.099**	**103.111**	**0**	**35.988**
Landgraaf	Arbo controles	15.000	9.969		5.031
	Diagnose	5.000	28.051		-23.051
	Maatwerk en overig	15.000	13.533		1.467
	Préstarttrajecten	3.000	720		2.280
	Reiskosten ivm traject	5.000	11.442		-6.442
	Premies	50.000	21.000		29.000
	Urenverantwoording	497.171	497.171		0
	Voorzieningen PW	42.089	67.682		-25.593
	Begeleidingstraj. naar werk	2.500			2.500
Landgraaf		**634.760**	**649.569**	**0**	**-14.809**
totaal ISD BOL		**1.665.713**	**1.608.219**	**0**	**57.494**

Toelichting jaarresultaat besteding werkdeel 2020

De gemeenten Brunssum, Beekdaelen en Landgraaf hebben respectievelijk € 891.854, €139.099 en € 682.295 beschikbaar gesteld om mensen uit de bijstandsregelingen te begeleiden naar werk. Zowel ISD BOL alsook de mensontwikkelbedrijven van de gemeenten en de zelfredzaamheidscoach maken gebruik van dit budget. Voor alle de gemeente Brunssum en Beekdaelen is er sprake van onderuitputting van respectievelijk € 36.314 en € 35.988.

Voor de gemeente Landgraaf is er een tekort van € 14.809. In november 2020 is er echter een besluit genomen door de gemeenteraad van Landgraaf om het afgeraamde bedrag in de 2e BERAP van ISD BOL op de urenverantwoording ad € 47.535 in te zetten op het W-deel. Dit bedrag kon door de datum van besluitvorming door de gemeenteraad niet meer worden opgenomen in een gewijzigde begroting van ISD BOL, maar is dus wel beschikbaar gesteld door Landgraaf en ook ontvangen door ISD BOL. Dit resulteert derhalve in een teruggave van € 32.726. Op de volgende bladzijde nog ter verduidelijking de opsomming van de bedragen.

Tekort op basis van het begrote budget	€ -14.809
Beschikbaar gesteld door Landgraaf op 20-11-20	€ 47.535
Teruggaaf aan Landgraaf	€ 32.726

Om aan het budget over 2020 invulling te kunnen geven is met de gemeenten afstemming gezocht over de bestedingsdoeleinden. De keuzes die hierbij zijn gemaakt worden per gemeente getoond op het overzicht zoals op de vorige pagina getoond.

Per uitgavenpost wordt vermeld wat het beschikbare budget is en wat er daadwerkelijk is betaald. Dit overzicht werd door het MT van ISD BOL gebruikt om sturing aan de organisatie te geven bij de inspanningen die moeten leiden tot werk, re-integratie en participatie.
Onderstaand wordt ingegaan op de afwijkingen tussen prognose en realisatie.

Arbo controles
Het budget was voor alle gemeenten toereikend.

Diagnose
De reguliere kosten voor de CompetenSYS diagnose zijn voor Brunssum en Landgraaf hoger uitgevallen.

Maatwerk trajecten en overig
Het budget was voor de gemeente Brunssum en Beekdaelen niet toereikend, de gemeente Landgraaf is wel met het budget uitgekomen.

Préstarttrajecten
Dit budget was voor de gemeente Brunssum niet toereikend. Uit dit budget worden de kosten verbonden aan begeleiding vanuit het zelfstandigenloket gefinancierd.

Reiskosten ivm traject
In Brunssum en Landgraaf zijn meer reiskosten voor een traject vergoed. In Beekdaelen daarentegen minder.

Premies
Op dit budget drukken de uitstroompremies. Voor alle drie de gemeenten is er sprake van lagere kosten.

Voorzieningen Participatiewet
In Landgraaf is sprake van een overschrijding terwijl in Brunssum en Beekdaelen sprake is van een onderuitputting. Onder deze noemer worden de loonwaardemetingen en de jobcoaching van LKS PW trajecten verantwoord. Gebleken is dat het plaatsen van cliënten met een arbeidsbeperking op een betaalde baan met loonkostensubsidie (LKS) steeds beter lukt.

Compensatie Betere Buren en gemeentelijk werkbedrijf
Drie medewerkers van ISD BOL waren tot 1 januari 2021 op detacheringsbasis werkzaam als ontwikkelcoaches bij het mensontwikkelbedrijf Betere Buren. Om de werkzaamheden bij ISD BOL uit te kunnen blijven voeren stelt de gemeente Brunssum een bedrag ter beschikking waarmee ISD BOL capaciteit inhuurt voor de uitvoering van taken op doelmatigheidsgebied.

Om gebruik te kunnen maken van de systemen bij ISD BOL hebben de medewerkers die werken bij de mensontwikkelbedrijven van de gemeenten alsook de zelfredzaamheidscoach van de gemeente Beekdaelen een eigen inlog-account. De kosten voor deze accounts van medewerkers die werken voor Betere Buren en de zelfredzaamheidscoach zijn ten laste gebracht van het Werk-deel. Dit op verzoek van de gemeenten Brunssum en Beekdaelen.

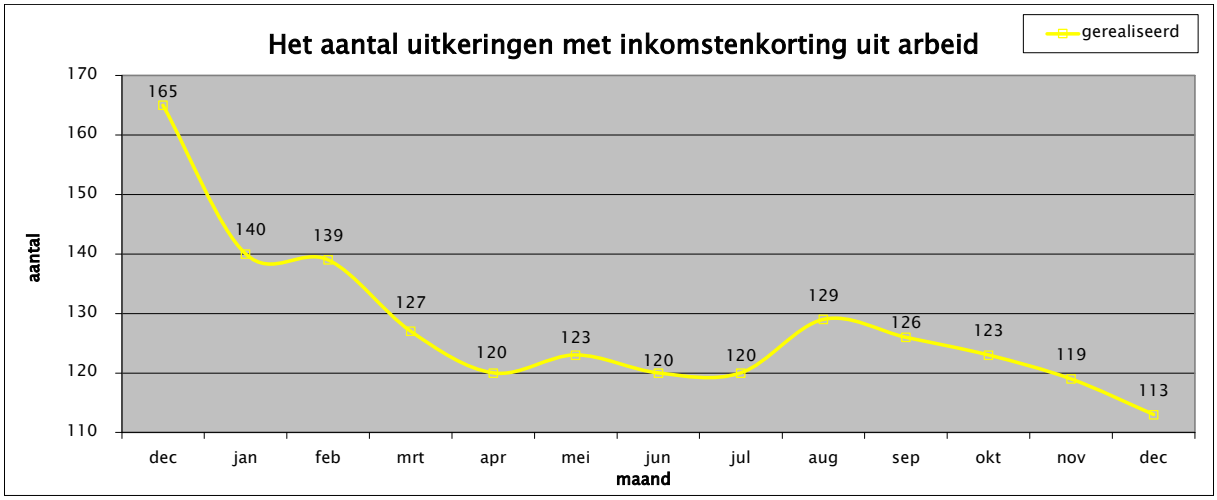
Monitoring 6: De uitgaven op de LKS, additionele kosten en kosten persoonlijke ondersteuning

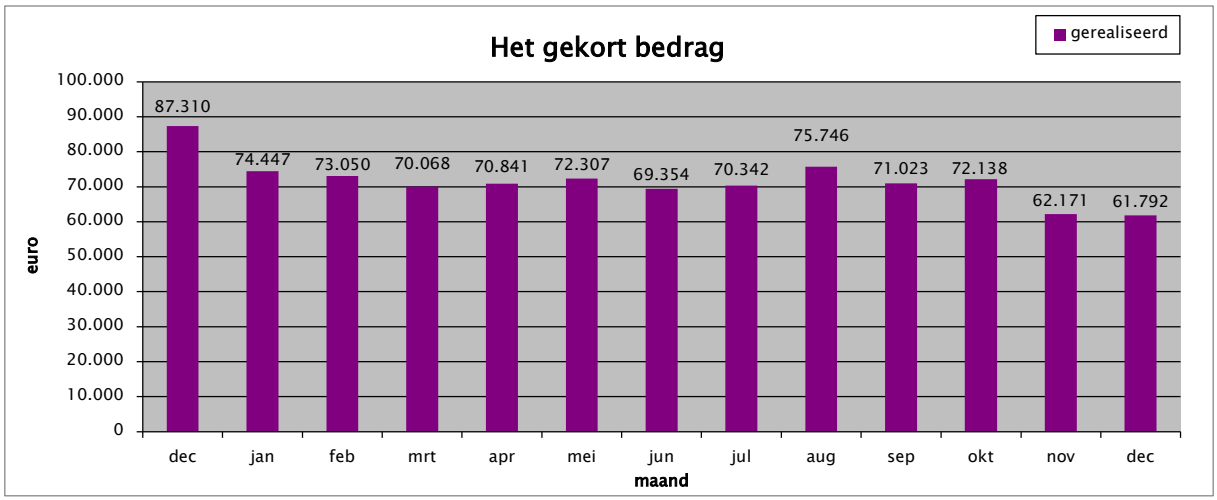
De gegevens van deze monitor zijn tot en met december.

	kostenpost	*betaald in 2020*
Brunssum		
	Loonkostensubsidies	351.855
	Additionele kosten	13.741
	Persoonlijke ondersteuning	5.717
	Loonwaardemeting	14.065
Brunssum		**385.377**
Beekdaelen (postcodebied Onderbanken)		
	Loonkostensubsidies	87.903
	Additionele kosten	5.525
	Persoonlijke ondersteuning	48
	Loonwaardemeting	1.563
Beekdaelen (postcodebied Onderbanken)		**95.038**
Landgraaf		
	Loonkostensubsidies	284.324
	Additionele kosten	24.101
	Persoonlijke ondersteuning	2.694
	Loonwaardemeting	13.023
Landgraaf		**324.142**
totaal ISD BOL		**804.558**

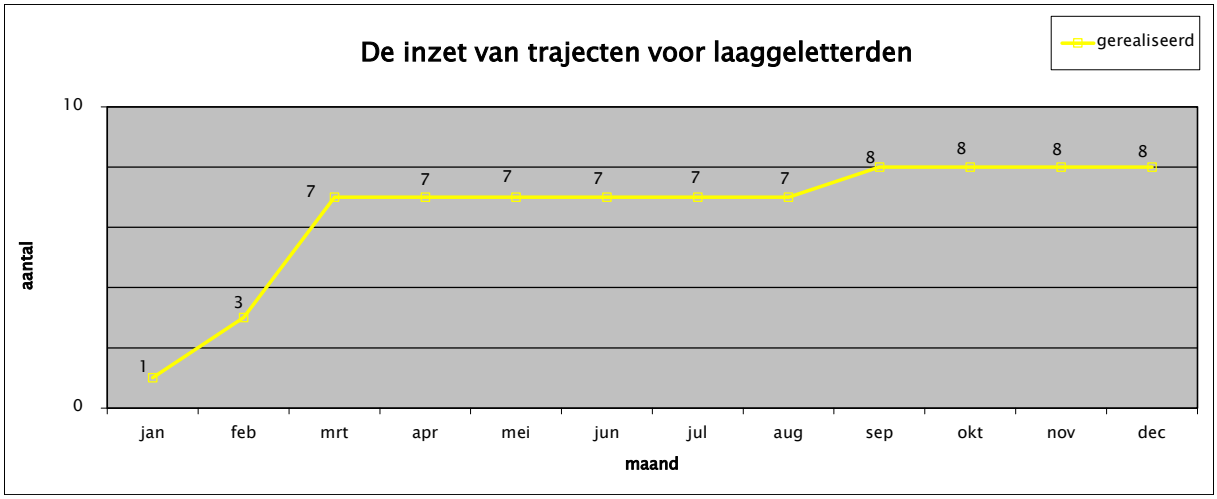
Monitoring 7: Het aantal uitkeringen met inkomstenkorting en de hoogte van het gekorte bedrag

De gegevens van deze monitor zijn tot en met december.

Monitoring 8: De inzet van trajecten voor laaggeletterdheid

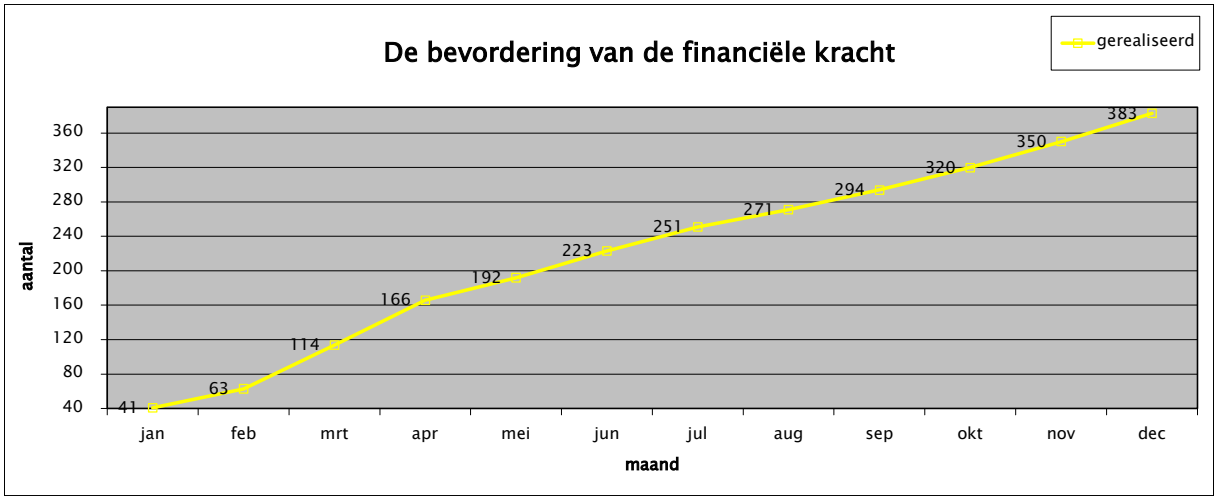

Indien het vermoeden bestaat bij de consulent dat er mogelijk sprake is van laaggeletterdheid wordt de Taalmeter ingezet. Door het inzetten van de Taalmeter kan eventuele laaggeletterdheid worden opgespoord. De Taalmeter is een instrument waarmee wij, d.m.v. online screening, op een snelle en eenvoudige manier mensen die laaggeletterd zijn en moeite hebben met lezen op het spoor kunnen komen. Aan mensen die de Taalmeter minder goed maken wordt een passende taalvoorziening aangeboden. Deze voorziening wordt afgestemd op de situatie en taalbehoeften van de klant. Er kan doorverwijzing plaatsvinden naar het ROC, de bibliotheek, een maatschappelijke organisatie, een (non)formele taalaanbieder of een vrijwilligersorganisatie.

Bovenstaande cijfers tonen bij hoeveel cliënten er laaggeletterdheid geconstateerd is en dat er tevens een passend traject is ingezet.

Om te kunnen bepalen of er mogelijk sprake is van laaggeletterdheid vult de cliënt een taaltest in. Het invullen van deze test vindt plaats in het bijzijn van de consulent zodat daarna direct, indien nodig, de Taalmeter kan worden ingezet. Door de corona maatregelen is een fysiek één-op-één gesprek tussen consulent en cliënt niet mogelijk. Hierdoor is er een achterstand ontstaan in de afname van de Taalmeters. Deze achterstand zal (zodra de coronamaatregelen dit toestaan) projectmatig worden aangepakt en ingehaald.

Monitoring 9: De bevordering van de financiële kracht

Bovenstaande cijfers tonen het aantal signalen waarbij geconstateerd is dat er mogelijk een risico is op het ontstaan van problematische schulden. Alle signalen (ongeacht of de uitkeringsaanvraag leidt tot een toekenning) worden doorgegeven aan het maatschappelijk werk. Bij het maatschappelijk werk wordt bepaald of er ondersteuning nodig is.

Monitoring 10: De uitstroomreden uit de uitkering

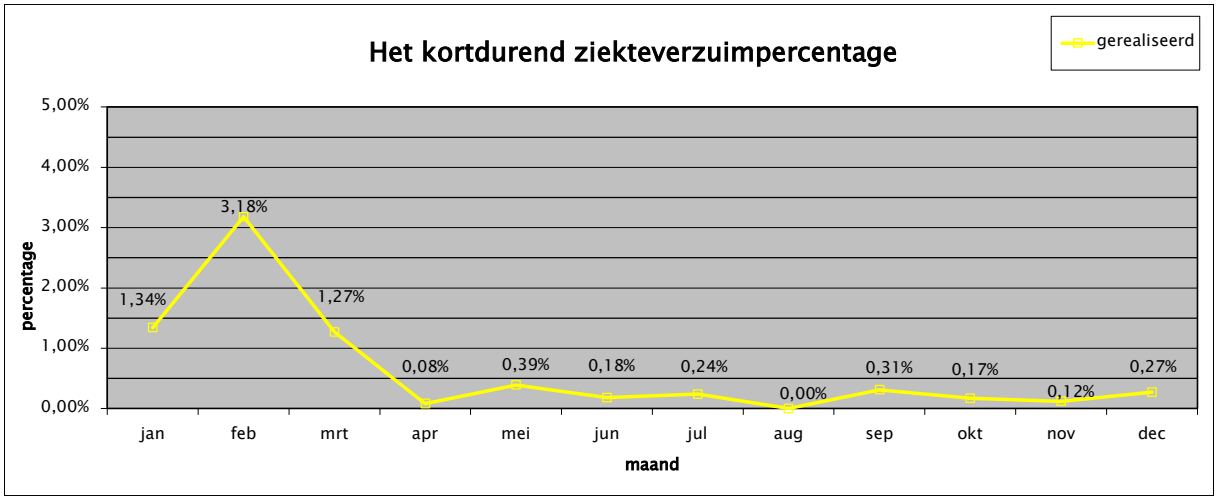
Onderstaande cijfers zijn cumulatief.

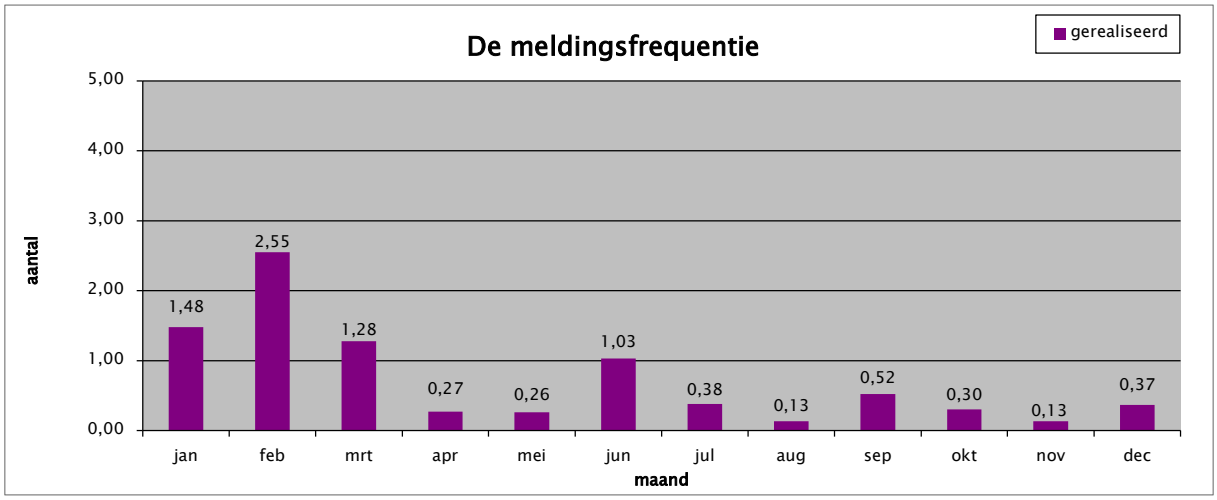
Uitstroomreden	*jan*	*feb*	*mrt*	*apr*	*mei*	*jun*
beïnvloedbaar						
aanvang studie	3	5	5	5	5	6
zelfstandig beroep/bedrijf	1	1	1	1	1	1
werk	11	18	40	61	61	74
andere oorzaak: handhaving (TBO)	4	5	8	8	9	11
Subtotaal	*19*	*29*	*54*	*75*	*76*	*92*
niet-beïnvloedbaar						
aangaan relatie	2	2	5	6	6	7
bereiken AOW-gerechtigde leeftijd	5	8	10	13	17	22
overlijden	1	1	3	5	8	9
detentie		2	4	5	5	5
uitkering: werkloosheid			1		2	2
uitkering: arbeidsongeschiktheid					1	1
allimentatie					1	1
ander inkomen (inclusief vermogen)	1	6	11	14	12	15
geen inlichtingen	3	5	10	10	10	14
verhuizing: binnen ISD BOL-gemeenten		1	1	2	3	7
verhuizing: binnen Parkstad niet zijnde ISD BOL	9	12	19	27	28	39
verhuizing: buiten Parkstad			2	4	8	9
andere oorzaak: wijzigen norm		8	11	18	22	31
andere oorzaak: op eigen verzoek		2	2	3	3	3
oorzaak bij partner	3	4	8	16	17	19
overig	1	1	1	1	1	1
Subtotaal	*25*	*52*	*89*	*124*	*144*	*185*
Totaal	44	81	143	199	220	277

Uitstroomreden	*jul*	*aug*	*sep*	*okt*	*nov*	*dec*
beïnvloedbaar						
aanvang studie	6	6	11	13	14	14
zelfstandig beroep/bedrijf	3	3	3	6	6	6
werk	85	98	118	129	146	163
andere oorzaak: handhaving (TBO)	11	13	15	16	19	18
Subtotaal	*105*	*120*	*147*	*164*	*185*	*201*
niet-beïnvloedbaar						
aangaan relatie	8	11	10	12	12	15
bereiken AOW-gerechtigde leeftijd	26	29	33	37	42	47
overlijden	12	14	18	19	21	23
detentie	6	6	7	7	8	9
overschrijden maximale verblijfsduur buitenland		1	1	1	1	1
uitkering: werkloosheid	2	2	2	2	3	3
uitkering: arbeidsongeschiktheid	1	1	2	2	3	3
allimentatie	1	1	1	1	2	2
ander inkomen (inclusief vermogen)	19	22	23	27	25	28
werk: uitkering ziekte				1	1	1
geen inlichtingen	16	19	20	22	23	32
verhuizing: buitenland				1	1	1
verhuizing: binnen ISD BOL-gemeenten	7	10	12	13	15	16
verhuizing: binnen Parkstad niet zijnde ISD BOL	47	55	58	68	74	78
verhuizing: buiten Parkstad	13	13	16	16	23	25
andere oorzaak: wijzigen norm	31	32	42	46	50	56
andere oorzaak: op eigen verzoek	6	7	8	8	9	9
oorzaak bij partner	21	25	28	31	36	38
overig	1	1	0	0	0	0
Subtotaal	*217*	*249*	*281*	*314*	*349*	*387*
Totaal	322	369	428	478	534	588

- *De uitstroomreden geeft aan waarom de uitkering is beëindigd. Uitzondering zijn de uitstroomredenen 'verhuizing binnen ISD BOL-gemeente' en 'andere oorzaak: wijzigen norm'.*
    - *Verhuizing binnen ISD BOL : een cliënt verhuist van de ene BOL-gemeente naar een andere BOL-gemeente. De uitkering wordt niet beëindigd, deze wordt voortgezet.*
    - *Wijzigen norm: De leefvorm van een cliënt wijzigt (bv. van alleenstaande naar echtpaar). Ook hier geldt dat de uitkering niet wordt beëindigd, deze wordt voortgezet in gewijzigde vorm.*

Monitoring 11: De ziekteverzuimcijfers

Deel 1
Jaarverslag

1.1 Programmaverantwoording

De programmaverantwoording gaat in op de programma's. Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten. De verschillende programma's zijn:
1. Bevorderen uitstroom
2. Beperken instroom
3. Maatschappelijke participatie
4. Bedrijfsvoering
5. Projecten

De programmaverantwoording bevat per programma een beschrijving van de realisatie van de doelstellingen. In het programmaplan van de begroting 2020 staan de voornemens die betrekking hebben op de programma's. Nu in de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van deze voornemens.

Tevens wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van de voornemens opgenomen in het Bedrijfsplan 2020 ISD BOL. In het Bedrijfsplan zijn 5 beleidsinhoudelijke activiteiten opgenomen die betrekking hebben op 4 kerntaken. Deze 4 kerntaken staan gelijk aan de eerste 4 programma's in de jaarstukken. Daarnaast zijn in het Beleidsplan 9 projecten opgenomen, hierover wordt binnen het programma Projecten verantwoording afgelegd.

Naast de verantwoording van de activiteiten wordt ook verantwoording afgelegd over de baten en lasten per programma. Ten slotte zijn in een aparte bijlage de verplichte beleidsindicatoren opgenomen.

1.1.1 Bevorderen uitstroom

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Activiteit 1: Uitstroom van de doelgroep 80 - 100 werkfit

Doel:
Nieuwe cliënten van de doelgroep 80-100% werkfit zo snel mogelijk laten uitstromen naar werk.

Bron:
MJBP 2019-2022 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunten 5 en 9.

Maatregel:
Cliënten die een beroep doen op de Participatiewet door een versterkte ketensamenwerking aan de poort laten uitstromen naar werk waarbij in 2020 verschillende werkwijzen voor de gemeenten worden gehanteerd.

Resultaat:
Van de nieuwe instroom Beekdaelen en Landgraaf doelgroep 80-100% werkfit, stroomt in 2020 75% binnen 6 maanden uit naar betaalde arbeid.

Van de nieuwe instroom Brunssum doelgroep 80-100% werkfit wordt:

- rekening houdend met de corona-crisis en
- rekening houdend met een ingroeimodel tot 1 september 2020,

in samenspraak met de gemeente Brunssum vastgesteld welke percentage binnen 3 maanden uitstroomt naar betaalde arbeid. De target hierbij dient minimaal vergelijkbaar te zijn met de target van 6 maanden in een genormaliseerde arbeidsmarkt.

Toelichting:
In 2020 blijft de samenwerking met het WSP aan de poort onverminderd van toepassing.
De werkwijze per gemeente is vervolgens als volgt:

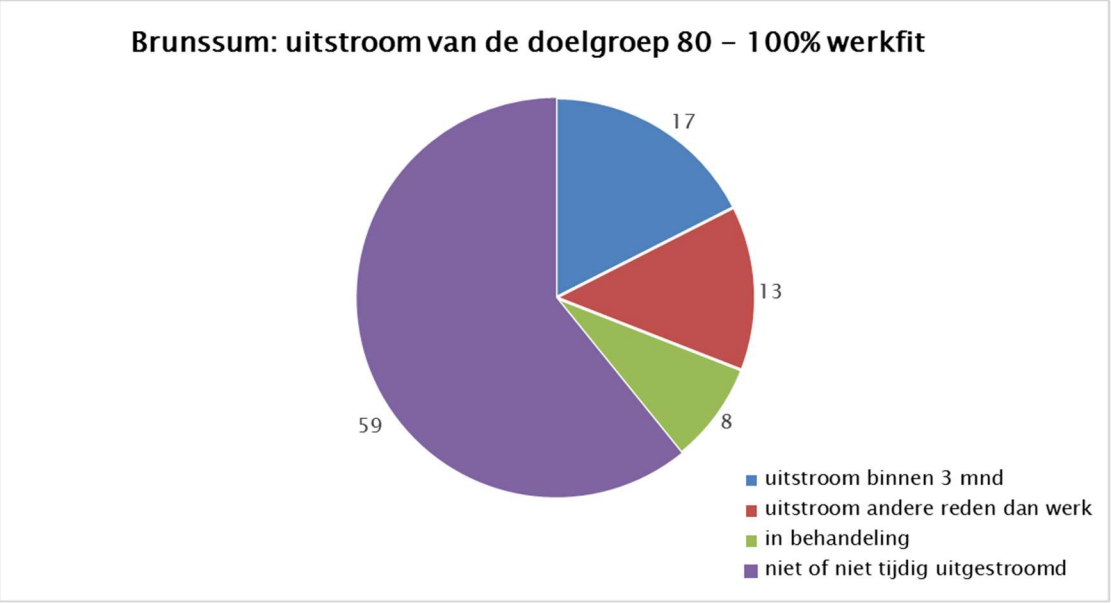
Brunssum
De werkcoaches van ISD BOL gaan in nauwe samenwerking met de ontwikkelcoaches van Betere Buren zoeken naar mogelijkheden om elkaar verder te ondersteunen om de gezamenlijke uitstroomresultaten te versterken. Daarnaast beoordelen de werkcoaches of directe activering binnen het mensontwikkelbedrijf Betere Buren van meerwaarde is voor de cliënt.

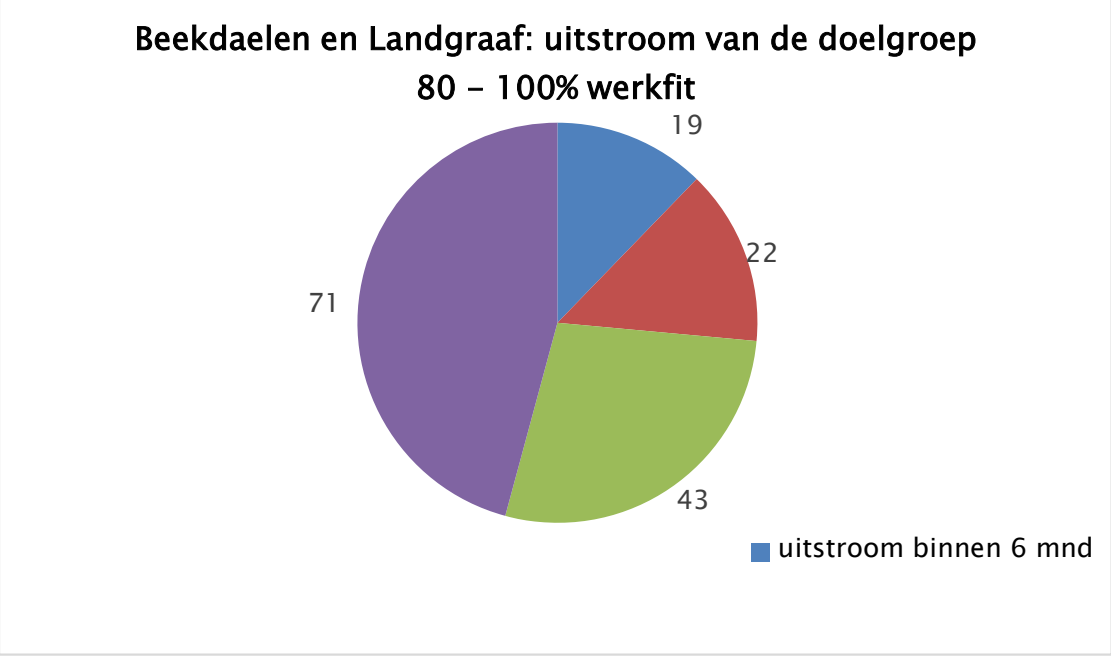
Beekdaelen
De samenwerking tussen de werkcoaches van ISD BOL en de zelfredzaamheidscoach (werkcoach) van de gemeente Beekdaelen is aan de poort reeds geruime tijd geïmplementeerd en blijft onverminderd in stand.

Landgraaf

De werkcoaches van ISD BOL zullen samen met de ontwikkelcoaches van het mensontwikkelbedrijf Landgraaf (MOB) zoeken naar mogelijkheden om elkaar verder te ondersteunen om de gezamenlijke uitstroomresultaten te versterken.

Rapportage:

Bij de start van de coronamaatregelen in maart 2020 ging de arbeidsmarkt 'op slot'. Potentiele werkgevers schrapten de werving van nieuwe mensen en hielden letterlijk de deur dicht omdat fysiek contact zoveel als mogelijk moest worden vermeden. Daarmee kwam de uitstroom naar arbeid behoorlijk onder druk te staan. Met de versoepeling van de maatregelen in juni kwam de bereidheid bij werkgevers weer langzaam op gang om in gesprek te gaan over eventuele plaatsing van cliënten. Door het stijgend aantal corona-infecties in het najaar zagen we aan het einde van 2020 dat werkgevers weer voorzichtiger werden en de deur weer op slot ging. Door de aanhoudende corona-pandemie is het gestelde resultaat niet behaald.

Activiteit 2: Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL

Doel:
Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL en de invulling van de doelstelling in het kader van de Wet Banenafspraak.

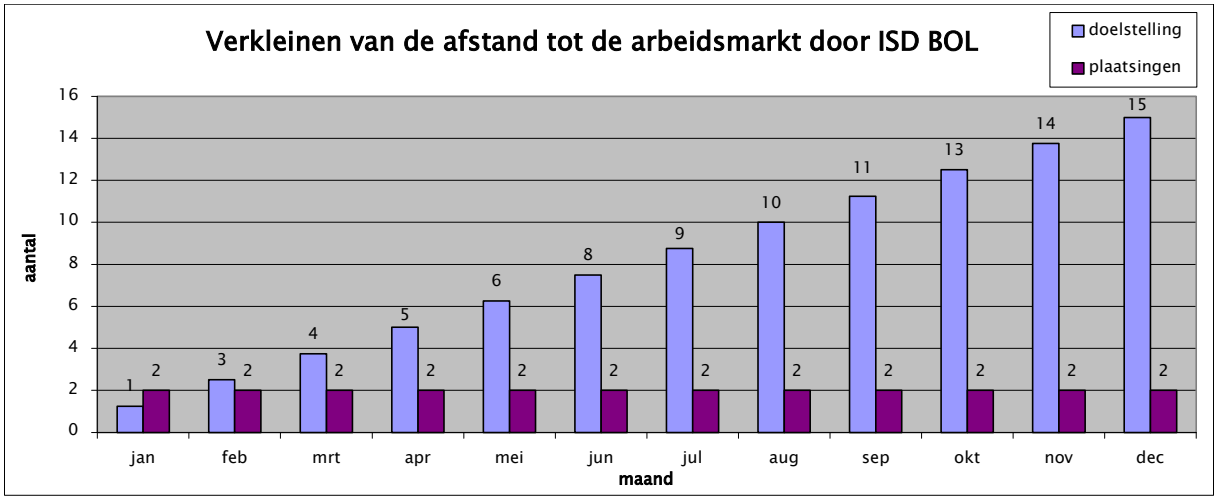
Bron:
MJBP 2019-2022 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunt 6.

Maatregel:
Voor cliënten een WBU-plek (werken met behoud van uitkering) inzetten, zodat de kans om toe te treden tot de arbeidsmarkt vergroot wordt. Met de verwachting dat cliënt sneller zal uitstromen naar regulier werk (eventueel met loonkostensubsidie). Naast WBU-plekken kunnen er ook ontwikkelplekken voor de klanten met een werkfitheid van 50-80 worden aangeboden.

Resultaat:
ISD BOL realiseert voor 15 cliënten WBU-plekken (duur 3 maanden) bij ISD BOL of bij de aangesloten gemeenten.

Toelichting:
Vanaf 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020 wordt gemeten hoeveel WBU-plekken bij ISD BOL of bij de aangesloten gemeenten zijn gerealiseerd.

Rapportage:

Een persoon werkzaam op een WBU-plek heeft recht op adequate begeleiding op de werkplek. De corona-maatregelen hebben ertoe geleid dat vrijwel alle medewerkers van ISD BOL van thuis uit werken. Daardoor is goede begeleiding van iemand werkzaam op een WBU-plek niet meer gewaarborgd. Om die reden zijn in 2020 geen nieuwe WBU-plekken gerealiseerd.

Wat heeft het gekost

bevorderen van de uitstroom bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	2020 saldo**
lasten							
w-deel trajecten	593.851	593.851		577.429	516.787	434.722	82.065
w-deel urenverantwoording	1.269.082	1.092.105		979.660	957.093	957.093	0
w-deel inzet betere buren		176.977		344.392	191.833	216.404	-24.571
toegekend re-integratiebudget			1.879.893				
kosten bedrijfsvoering re-integratiebudget			21.588				
kinderopvang	118.768	118.768	37.900	37.900	214.500	208.536	5.964
salarissen en sociale lasten kinderopvang	9.984	9.984	39.165	39.165	19.802	17.662	2.140
totaal lasten	**1.991.684**	**1.991.684**	**1.978.546**	**1.978.546**	**1.900.015**	**1.834.417**	**65.598**
baten							
toegekend budget aan ISD BOL	2.120.981	2.120.981	1.879.893	921.821	516.787	434.722	-82.065
bijdrage gemeente bedrijfsvoering re-integratiebudget			21.588				
bijdrage gemeente re-integratie	-258.048	-258.048		979.660	1.148.926	1.173.497	24.571
bijdrage gemeente kinderopvang	118.768	118.768	37.900	37.900	214.500	208.536	-5.964
bijdrage toerekening salarissen en sociale lasten kinderopva	9.984	9.984	39.165	39.165	19.802	17.662	-2.140
totaal baten	**1.991.684**	**1.991.684**	**1.978.546**	**1.978.546**	**1.900.015**	**1.834.417**	**-65.598**
saldo programma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema
** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

1.1.2 Beperken instroom

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Activiteit 3: Fraudebestrijding

Doel:
Het bestrijden van fraude.

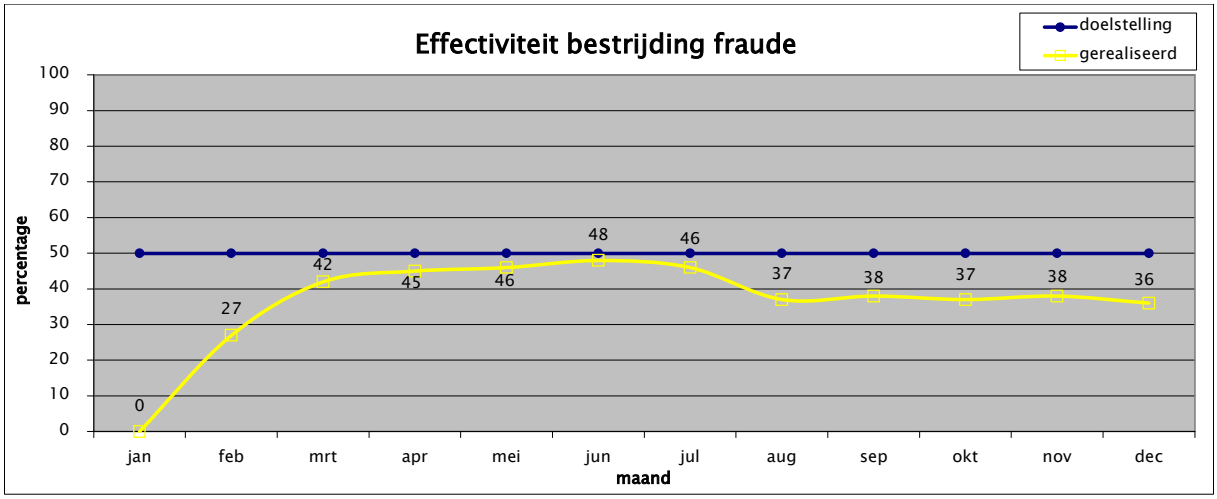
Bron:
MJBP 2019-2022 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunten 8 en 17.

Maatregel:
Effectieve bestrijding van frauduleus handelen van cliënten.

Resultaat:
50% van de onderzochte fraudezaken leidt tot een beëindiging van de uitkering of in voorkomend geval aangifte bij het Openbaar Ministerie.

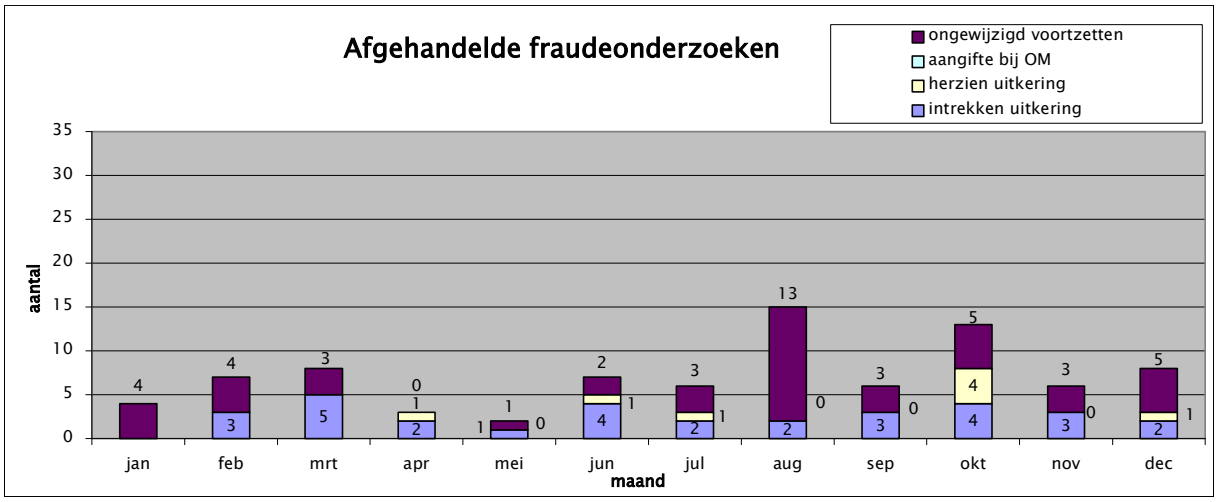
Toelichting:
De doelstelling is gelijk gebleven aan die van 2019. Het aantal afhandelcodes is aangepast en bij deze activiteit worden alleen de zaken meegeteld die feitelijk onderzocht zijn. Zaken die op voorhand niet onderzoekswaardig zijn, worden niet meegenomen bij deze activiteit.

Rapportage:

De sociale recherche van ISD BOL heeft in samenwerking met enkele andere sociale diensten in de regio een protocol opgesteld voor het afleggen van huisbezoeken. Er is dan ook in juni weer een voorzichtige start gemaakt met de huisbezoeken. In de coronatijd zijn de aanvragen levensonderhoud waarbij twijfels waren toch toegekend en in augustus heeft een inhaalslag plaatsgevonden door middel van huisbezoeken. Een groot deel van deze extra onderzoeken (inhaalslag) heeft niets opgeleverd. Door deze inhaalslag daalt het percentage "effectiviteit

bestrijding fraude" over de maand augustus. Ook hier is corona de oorzaak dat de doelstelling niet is behaald.

Activiteit 4: Kwetsbare jongeren – VSO PRO

Doel:
Beperken instroom cliënten < 27 jaar (kwetsbare jongeren).

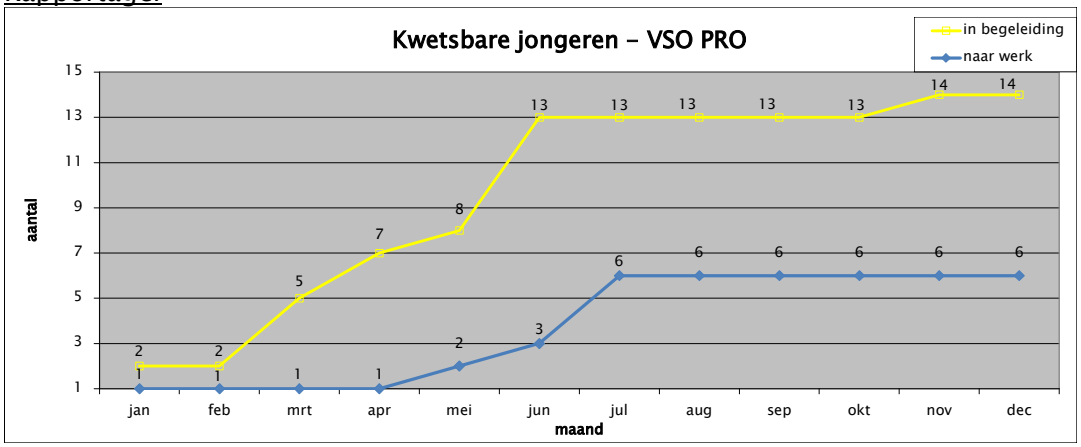
Bron:
MJBP 2019-2022 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunten 1 en 2.

Maatregel:
De VSO- en PRO-scholen worden proactief – en preventief bezocht om te voorkomen dat kwetsbare jongeren instromen in de uitkering.

Resultaat:
De jongeren van de VSO- en PRO-scholen komen voor de aanvraag van de bijstandsuitkering in beeld en in een vroegtijdig stadium wordt afstemming gezocht met het sociaal domein binnen de gemeenten.

Toelichting:
ISD BOL voert een proactief en bovenal preventief beleid richting het bijzonder- en speciaal onderwijs. Deze kwetsbare jongeren zijn het best geholpen met deze aanpak vanuit ISD BOL. Gezien het belang van ondersteuning voor deze doelgroep werken we samen met allerlei niveaus en zoeken we bewust de afstemming met het sociaal domein binnen de gemeenten. Onze medewerkers hebben bijvoorbeeld regelmatig overleg met team Jeugd. Verzoeken van de school of de werkgever voor ondersteuning en loonkostensubsidie worden door ISD BOL voortvarend opgepakt. Er vinden individuele gesprekken plaats met de leerling of er vinden groepsvoorlichtingen plaats.

Rapportage:

In bovenstaande grafiek zien we hoeveel VSO-PRO jongeren in 2020 in begeleiding zijn genomen (gele lijn). Daarnaast wordt in beeld gebracht hoeveel van deze jongeren bemiddeld zijn naar een betaalde baan met LKS (blauwe lijn). Momenteel zijn ook nog 13 VSO-PRO jongeren in begeleiding van voorgaande jaren.
Door de coronamaatregelen bleek het lastig om in contact te komen en te blijven met deze jongeren. Het contact wat er was, was vooral telefonisch. Vanaf juni was er een stabilisering zichtbaar waarna deze aan het einde van 2020 nog licht is gestegen.

Wat heeft het gekost

beperken van de instroom bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	2020 saldo**
lasten							
Bbz declarabel	121.845		168.000				
Kosten bedrijfsvoering Bbz			94.846				
Bbz i-deel	26.131		87.000				
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet		55.070		34.000	44.000	13.722	30.278
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos		-13.676		10.000	-1.000	6.641	-7.641
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedragend		45.000		75.000	68.000	37.000	31.000
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten		35.451		49.000	39.000	32.660	6.340
Bbz uitbestede apparaatskosten	58.030	58.030		94.846	60.000	54.786	5.214
Bbz starters uitk. levensond. om niet		17.162		99.000	66.000	36.022	29.978
Bbz starters uitk. levensond. renteloos		8.970		-12.000	-8.000	11.126	-19.126
Periodieke uitkeringen PW	26.226.062	26.226.062	26.494.952	26.494.952	27.473.368	26.629.537	843.831
Periodieke uitkeringen IOAW	1.413.788	1.413.788	1.485.000	1.485.000	1.240.000	1.187.936	52.064
Periodieke uitkeringen IOAZ	185.706	185.705	175.000	175.000	180.000	155.694	24.306
Loonkostensubsidie	653.552	653.553	278.000	278.000	745.000	724.081	20.919
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	57.048	57.048		0	50.000	49.410	590
Salarissen en sociale lasten	2.416.234	2.416.234		2.353.429	2.765.472	2.451.032	314.440
Kosten bedrijfsvoering			2.353.429				
totaal lasten	**31.158.396**	**31.158.396**	**31.136.227**	**31.136.227**	**32.721.840**	**31.389.648**	**1.332.192**
baten							
BBZ declarabel			262.846				
Debiteurenontvangsten Bbz		59.420		0	0	63.414	63.414
Bijdrage gemeente rijksvergoeding advieskosten		71.061		9.940	39.000	0	-39.000
Bijdr gem rijksverg programmakst declarabel budget		0		133.350	0	0	0
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		-8.634		24.710	0	6.247	6.247
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten		58.030		94.846	60.000	54.786	-5.214
Debiteurenontvangsten Pw		562.492		0	0	468.445	468.445
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten	27.382.194	27.311.133		28.000.037	27.678.125	28.685.428	1.007.303
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	1.359.968	631.614		519.915	2.129.243	-389.112	-2.518.355
Bijdrage gemeente overige kosten		57.048		0	50.000	49.410	-590
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	2.416.234	2.416.234		2.353.429	2.765.472	2.451.032	-314.440
Inkomsten van het Rijk			28.000.037				
Bijdrage gemeente			519.915				
Bijdrage gemeente bedrijfsvoering			2.353.429				
totaal baten	**31.158.396**	**31.158.396**	**31.136.227**	**31.136.227**	**32.721.840**	**31.389.648**	**-1.332.192**
saldo programma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema
** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

1.1.3 Maatschappelijke participatie

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Voor dit programma waren geen activiteiten opgenomen in het Bedrijfsplan 2020.

Wat heeft het gekost

maatschappelijke participatie bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	2020 saldo**
lasten							
Medische keuringen	1.684	1.684		0	0	2.566	-2.566
Directe levensbehoeften (a)				220.800	126.000	125.367	633
Voorzieningen voor het huishouden (b)				3.900	4.500	2.936	1.564
Kosten inrichting/huisraad (c)				29.000	20.000	22.964	-2.964
Inrichtingskosten statushouders (c)				38.000	15.000	26.923	-11.923
Overige voorzieningen voor wonen (c)				84.500	46.000	60.544	-14.544
Peuteropvang (d)	8.804	8.804		17.500	14.000	11.285	2.715
Overige voorzieningen voor opvang (d)				1.800	0	847	-847
Vervoerskst en overige kosten maatschappelijke zorg (e)				19.000	19.000	18.620	380
Rechtsbijstand (f)				97.000	108.000	99.609	8.391
Overige kosten financiële transacties (f)				16.500	8.000	7.003	997
Medische dienstverlening (h)		273		9.000	5.500	5.342	158
Individuele inkomenstoeslag (k)	463.858	463.858	457.000	457.000	452.000	477.302	-25.302
Maatschappelijke participatie (j)	362.533	362.533	395.000	395.000	358.000	338.250	19.750
Bewindvoering (e)	1.504.295	1.504.295	1.495.000	1.495.000	1.555.000	1.561.435	-6.435
Budgetbeheer (e)	10.244	10.244	6.500	6.500	10.000	6.490	3.510
VGZ-tientje (m)	131.821	131.821	139.000	139.000	127.000	123.716	3.284
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	413.746	413.473	550.000	13.000	82.500	6.550	75.950
Minima-effectrapportage	0	0	21.750	21.750	27.750	33.100	-5.350
Salarissen en sociale lasten	244.305	244.305	254.332	254.332	274.942	248.236	26.706
totaal lasten	**3.141.291**	**3.141.291**	**3.318.582**	**3.318.582**	**3.253.192**	**3.179.085**	**74.107**
baten							
Bijdrage gemeente programmakosten	2.896.986	2.896.986	3.042.500	3.042.500	2.950.500	2.826.211	-124.289
Debiteurenontvangsten		0		0	0	71.538	71.538
Bijdrage minima-effectrapportage		0	21.750	21.750	27.750	33.100	5.350
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	244.305	244.305	254.332	254.332	274.942	248.236	-26.706
totaal baten	**3.141.291**	**3.141.291**	**3.318.582**	**3.318.582**	**3.253.192**	**3.179.085**	**-74.107**
saldo programma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema
** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

1.1.4 Bedrijfsvoering

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Activiteit 5: Debiteurenontvangsten

Doel:
De lastendruk van de deelnemende gemeenten verminderen.

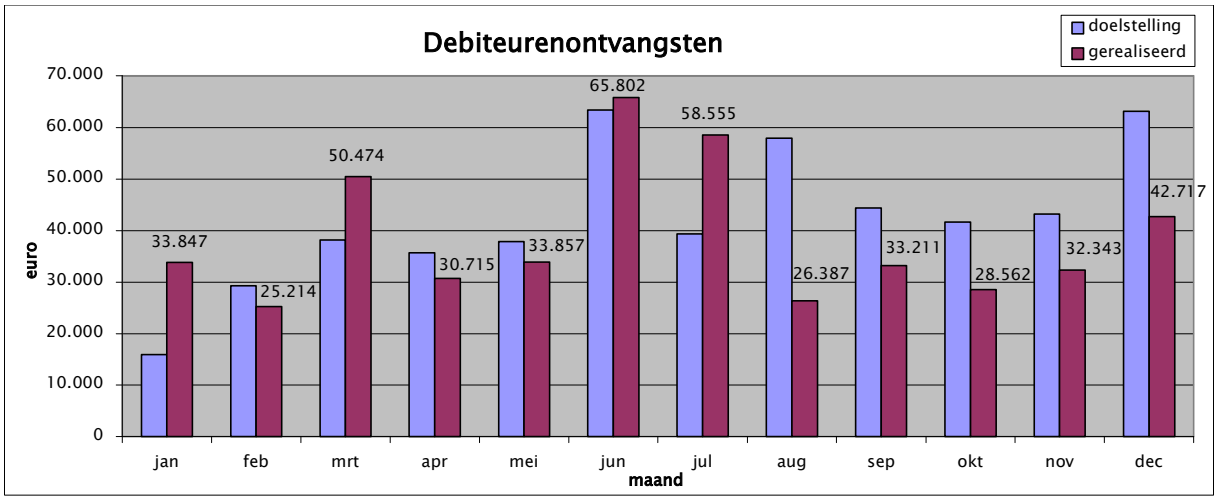
Bron:
MJBP 2019-2022 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunt 3.

Maatregel:
Een effectief invorderingsbeleid hanteren.

Resultaat:
Ultimo 2020 totaal € 515.000 aan debiteurenontvangsten innen.

Toelichting:
Ten onrechte genoten uitkering dient teruggevorderd te worden. Onder debiteurenontvangsten worden tevens de ontvangsten begrepen die de onderhoudsplichtige bijdraagt in de kosten van levensonderhoud van de cliënt (verhaal). Ook is hier de invordering van boetes bij inbegrepen. De invoeringsregels omtrent boetes zijn aangescherpt. De ontvangsten op boetes is daardoor verminderd. De invordering ten aanzien van de componenten krediethypotheken en verrekeningen is moeilijk te voorspellen. Deze componenten zijn dan ook niet opgenomen in de doelstelling van deze activiteit.

Rapportage:

Totaal debiteurenontvangsten tot en met december: € 461.684 (90,00% van € 515.000).

Het achterblijven van de debiteurenontvangsten in 2020 t.o.v. de prognose is gelegen in het feit dat:

1. in verband met het uitbreken van het Covid-19 virus, begin april 2020, is besloten tijdelijk geen beslagen te leggen. Deze beslagopdrachten zijn een half jaar vooruitgeschoven en tegen het einde van 2020 voorzichtig opgepakt en
2. in 2020 is er geen geval geweest van een hoge verrekening of teruggave ineens. In de jaren hiervoor was dat steeds wel het geval.

Wat heeft het gekost

bedrijfsvoering bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	2020 saldo**
lasten							
Salariskosten	1.690.172	1.690.172	2.781.624	1.902.574	1.855.186	1.687.156	168.030
Overige personeelskosten		188.170		194.263	214.263	163.806	50.457
Inhuur en uitzendkrachten		346.792		115.283	115.283	77.711	37.572
Huisvestings- en kantoorkosten	976.103	976.103	1.009.969	1.009.969	1.009.969	1.009.507	462
Automatisering	883.990	883.990	979.402	944.202	917.555	875.227	42.328
Representatie	5.104	5.104	7.774	7.774	14.547	16.952	-2.405
Communicatie en promotiekosten	10.810	10.810	15.547	15.547	10.374	9.025	1.349
Vakliteratuur		34.847		53.120	53.120	55.039	-1.919
Accountantskosten		23.656		24.702	55.250	55.588	-338
Advieskosten		24.219		26.713	63.360	57.678	5.682
Algemene kosten		24.812		35.688	56.975	57.731	-756
Treasury		64.980		70.556	70.556	67.639	2.917
Overige baten en lasten		0		24.876	24.876	0	24.876
Opleidingsbudget	42.017		53.774				
Personele knelpunten	346.792		115.283				
Kosten arbodienst	56.759		26.386				
Uitbestede werkzaamheden - accountant	23.656		24.702				
Uitbestede werkzaamheden - adviesbureau	24.219		32.513				
Inhuur salarisadministratie	57.946		40.000				
Overige personele kosten	31.448		20.330				
Abonnementen en contributies	34.847		20.730				
Onvoorzien	0		24.876				
Overige organisatielasten	24.812		37.630				
Kapitaallasten	64.980		161.225				
totaal lasten	**4.273.655**	**4.273.655**	**5.351.765**	**4.425.267**	**4.461.314**	**4.133.058**	**328.256**
baten							
Salarisbaten	123.704	123.704	850.777	6.500	173.500	199.721	26.221
Huisvestings- en kantoorkosten	157.054	157.054	151.529	178.372	151.529	151.529	0
Algemene kosten		13.599		20.000	20.000	22.586	2.586
Treasury		66.077		52.161	60.004	60.004	0
Overige baten en lasten		3.913.221		4.168.234	4.056.281	3.699.217	-357.064
Overige organisatielasten	13.599		20.000				
Kapitaallasten	66.077		161.225				
Bijdrage gemeenten	3.913.221		4.168.234				
totaal baten	**4.273.655**	**4.273.655**	**5.351.765**	**4.425.267**	**4.461.314**	**4.133.058**	**-328.256**
saldo programma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema
** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

Overzicht van de kosten van overhead

Conform het BBV dient inzicht gegeven te worden in de totale kosten van overhead. Van bovenstaande tabel zijn dit alle kosten van bedrijfsvoering met uitzondering van de kosten van de accountant, onvoorzien, kapitaallasten en het renteresultaat.

Overzicht overhead bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
Lasten				
Salariskosten	1.690.172	1.902.574	1.855.186	1.687.156
Overige personeelskosten	188.170	194.263	214.263	163.806
Inhuur en uitzendkrachten	346.792	115.283	115.283	77.711
Huisvestings- en kantoorkosten	976.103	1.009.969	1.009.969	1.009.507
Automatisering	883.990	944.202	917.555	875.227
Representatie	5.104	7.774	14.547	16.952
Communicatie en promotiekosten	10.810	15.547	10.374	9.025
Vakliteratuur	34.847	53.120	53.120	55.039
Advieskosten	24.219	26.713	63.360	57.678
Algemene kosten	24.812	35.688	56.975	57.731
Totale lasten	**4.185.019**	**4.305.133**	**4.310.632**	**4.009.831**
Baten				
Salarisbaten	123.704	6.500	173.500	199.721
Huisvestings- en kantoorkosten	157.054	178.372	151.529	151.529
Algemene kosten	13.599	20.000	20.000	22.586
Bijdrage gemeenten	3.913.221	4.168.234	4.056.281	3.699.217
Totale baten	**4.207.578**	**4.373.106**	**4.401.310**	**4.073.054**
saldo overhead	**22.560**	**67.973**	**90.678**	**63.223**

Vennootschapsbelasting

De activiteiten van de GR ISD BOL zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Derhalve is er geen bedrag opgenomen voor de heffing van de vennootschapsbelasting.

Vennootschapsbelasting bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
Lasten vennootschapsbelasting	0	0	0	0

Onvoorzien

De post ‘onvoorzien’ is bedoeld als dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting. Het bedrag hiervoor wordt voor de begroting in zijn geheel geraamd. Het is wettelijk voorgeschreven dat er een post ‘onvoorzien’ wordt opgenomen in de begroting. Er wordt echter niet verplicht gesteld wat de hoogte van deze post is.
ISD BOL heeft geen gebruik gemaakt van de post onvoorzien.

Onvoorzien bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
Onvoorzien	0	24.876	24.876	0

1.1.5 Projecten

In dit hoofdstuk wordt verantwoording afgelegd over de uitgevoerde projecten in 2020. Deze waren opgenomen in het Bedrijfsplan 2020. Het gaat om de volgende projecten:
Project 1 Themacontroles
Project 2 P&C 2.0
Project 3 Administratieve leerfabriek
Project 4 Diagnose-consulenten en Werkcoaches
Project 5 Dienstverlening op maat door actieve benadering
Project 6 E-nnovatie
Project 7 Rechtmatigheidsverantwoording 2021
Project 8 Poortwachtersfunctie LKS
Project 9 Onderzoek arbeidsontheffing

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Project 1 Themacontroles

Doel:
Bestrijden bijstandsfraude met vermogen in buitenland.

Beleidsveld:
Bevorderen uitstroom

Resultaat:
Opsporen van vermogen in het buitenland met ondersteuning van een externe partij.

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
In samenwerking met een externe partij wordt er door de team TBO vermogen in het buitenland opgespoord met als doel om bijstandsfraude te bestrijden.

Rapportage:
Er zijn gesprekken gevoerd met verschillende partijen die ieder gespecialiseerd zijn in een bepaald land dan wel regio. De voorzichtige conclusie was dat we in zee wilden gaan met verschillende partijen (minimaal 2 en mogelijk 3). Uit de gevoerde gesprekken is gebleken dat een vermogensonderzoek in het buitenland gevoelige materie is en dat koste wat het kost voorkomen moet worden dat we tegen een discriminatieklacht aan gaan lopen. Bij andere gemeenten is gebleken dat de rechterlijke macht hier zeer stringent aan toetst. Dit betekent dat we meerdere trajecten naast elkaar willen laten lopen. Door de beperkende corona maatregelen in Nederland maar ook daarbuiten was een start van de themacontroles in 2020 niet opportuun. De hoop wordt uitgesproken dat de themacontroles vanaf de tweede helft van 2021 wel opgepakt kunnen worden. Dit vergt echter een normalisatie naar de periode van vóór februari 2020.

Project 2 P&C 2.0

Doel:
Modernisering afdeling Planning & Control (P&C)

Beleidsveld:
Bedrijfsvoering

Resultaat:
De inrichting van de afdeling P&C sluit aan bij een moderne bedrijfsvoering en is daarbij klaar voor de rechtmatigheidsverantwoording 2021

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
Het project 'modernisering afdeling Planning en Control' werd gestart in 2019. De aankomende nieuwe wetgeving (rechtmatigheidsverantwoording 2021) leidt ertoe dat bij de afdeling P&C hierop gedurende het jaar 2020 de processen moeten worden ingericht.

De modernisering van de afdeling P&C betekent:

- Inrichting van een modern digitaal geautomatiseerd systeem waarbij: verwerking van verplichtingen en facturaties en het opstellen van de P&C-documenten (semi-) automatisch plaatsvindt.

Over het jaar 2021 moet het Dagelijks Bestuur voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording afgeven. Daarbij zal de scope van deze verantwoording zich richten op (financiële) beheershandelingen (zoals dat nu het geval is in het accountantsoordeel).
De rechtmatigheidsverantwoording 2021betekent dat:

- De focus van P&C moet worden verschoven van achteraf verantwoorden naar proactief sturen in een continu proces van risicomanagement, procesmanagement, audits, verbeterinitiatieven en monitoring.

<u>Rapportage:</u>
Het project 'modernisering van de afdeling P&C' heeft tot de volgende resultaten geleid:

- een doorgevoerde modernisering van het financiële systeem;
- een nieuw rekenschema;
- (semi-) automatische opstelling van P&C-documenten.

Het project 'modernisering van de afdeling P&C' wordt in 2021 voortgezet waarbij wordt ingezet op:

- (semi-)automatische verwerking van verplichtingen en facturaties;
- verschuiving binnen de P&C-cyclus van achteraf verantwoorden naar proactief sturen in een continu proces van risicomanagement, procesmanagement, audits, verbeterinitiatieven en monitoring.

Project 3 Administratieve leerfabriek

Doel:
Binnen ISD BOL aanbieden van WBU-plekken.

Beleidsveld:
Door- en Uitstroom

Resultaat:
We bieden per jaar 15 WBU-plekken aan. Binnen deze plekken kunnen mensen ervaring opdoen op een administratieve werkplek. Zo verbreden we de mogelijkheden op uitstroom.

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
ISD BOL heeft een lange historie met het verstrekken van werkervaringsplekken op de afdeling archief. In 2019 zijn de RVE's Archief en SWAT samengevoegd tot de RVE backoffice. Een plek waar zowel de post- als archiefwerkzaamheden worden gecombineerd met administratieve ondersteuning, oftewel een administratieve hotspot. De medewerkers van deze afdeling zijn uitgegroeid tot ervaren werkbegeleiders en kunnen zo de nodige inhoudelijke kennis bieden en overdragen. Een werk- participatieconsulent is fysiek op de afdeling aanwezig om professionele begeleiding te bieden. Voor cliënten betekent dit naast een goed ingevulde WBU-plek en de nodige werkervaring ook een boost in zelfvertrouwen. Daarnaast vergroten we de mogelijkheden op de arbeidsmarkt.
Het project "administratieve leerfabriek" verbreedt de inhoud en de output van het traject. De reeds bestaande praktijk wordt op deze manier geprofessionaliseerd en geoptimaliseerd.

Rapportage:
ISD BOL heeft in het begin van 2020 aan 2 cliënten een WBU-plek kunnen bieden.
Als gevolg van de corona maatregelen heeft ISD BOL daarna geen nieuwe WBU-plekken meer aangeboden.

Project 4 Diagnose-consulenten en Werkcoaches

Doel:

1. De 'Diagnose'-consulent is aan de poort verantwoordelijk voor een rechtmatige toekenning van de uitkering én voor de eerste CompetenSYS-diagnose (triage) aan de poort.
2. Vergroten en versnellen uitstroom van de meest werkfitte cliënten. De werkcoaches (combinatie W/P-poortconsulenten en banenmakelaars) focussen zich volledig op uitstroom naar betaalde arbeid na melding aan de poort.
   (zie in dit verband tevens de toelichting onder Activiteit 1 Uitstroom doelgroep 80-100 werkfit onder paragraaf 3.2)

Beleidsveld:
In- en Uitstroom

Resultaat:
Het instroomproces is zo geoptimaliseerd dat de meest werkfitte cliënten zo snel mogelijk uitstromen.

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
Een wezenlijk deel van het instroomproces bestaat uit een diagnose. Door het samenvoegen van de toekenning van de uitkering en de diagnose binnen één functie wordt het instroomproces geoptimaliseerd. Door daarnaast de administratieve processen van de W/P-poortconsulent zoveel mogelijk te bundelen binnen de afdeling die verantwoordelijk is voor de inkomensverstrekking wordt capaciteit en dus tijd vrijgespeeld die rechtstreeks aan de 80-100% arbeidsfitte cliënten besteed kan worden.

Om de uitstroom van de volledig arbeidsfitte cliënten efficiënt en zo optimaal mogelijk te laten verlopen moeten 3 voorwaarden worden ingevuld:

1. ken je cliënt / klant (werkgever). We werken in de basis vanuit de cliënt;
2. ken je omgeving (wijk/dorp) en
3. wees snel in je dienstverlening.

De manier om dit te realiseren is het samenvoegen van de functies W/P-poortconsulent en banenmakelaars tot de functie van werkcoach. Omdat deze werkcoach geen poortgesprekken meer voert en het grootste deel van zijn administratieve taken elders zijn ondergebracht, kan hij zich volledig richten op de 80-100% arbeidsfitte cliënten.
Door samen te werken met het WSP en een vertegenwoordiger uit de uitzendbranche (via een publiek- privaatrechtelijke samenwerking met Tempo Team) vergroten we de mogelijkheid op uitstroom aanzienlijk.

Deze werkwijze moet erin voorzien dat bij het vroegste signaal dat een cliënt in de categorie 80-100 werkfit valt direct wordt opgepakt door de betreffende werkcoach.

Rapportage:

Dit project is gerealiseerd per 1 september 2020 (herinrichtingsnotitie 'De nieuwe koers van ISD BOL').

Project 5 Dienstverlening op maat door actieve benadering

Doel:
De actuele situatie van de 0-30 cliënt wordt tweejaarlijks uitgevraagd door middel van een digitaal serviceformulier, met als doel die dienstverlening aan te bieden die past bij de persoonlijke behoefte van de cliënt.

Beleidsveld:
MJBP 2019-2022 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunt 14.

Resultaat:
- Cliënt is actueel in beeld en dienstverlening op maat is ingezet;
- Bevorderen doorstroom;
- Gezamenlijke (keten)dienstverlening wordt geoptimaliseerd.

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
In 2020 starten we met de pilot 'dienstverlening op maat door actieve benadering'.
De 0-30 cliënten worden voor hun verdere ontwikkelbaarheid beoordeeld door de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven. De cliënten die een werkfitheid van 0-30 behouden of waarvan de ontwikkelbaarheid nog niet beoordeeld is, willen niet uit het oog verliezen en actief blijven volgen. Life-events kunnen er immers toe leiden dat een cliënt wel verder ontwikkelbaar is/wordt.
In 2020 worden op pilot-basis de 0-30 cliënten actief benaderd. In eerste instantie door middel van een digitaal serviceformulier. In voorkomende gevallen zullen wij de 0-30 cliënten middels een service-bezoek ondersteuning bieden.
In het serviceformulier worden een aantal vragen gesteld om de huidige situatie in beeld te krijgen. Hierbij komen o.a. de volgende thema's aanbod: participatiemogelijkheden, inkomensvoorzieningen, financiële situatie, terugdringing van armoede enz.
Op basis hiervan wordt onderzocht in hoeverre inzet van één van onze ketenpartners gewenst is en/of de 0-30 cliënt wel gebruik maakt van de ter beschikking staande voorzieningen.
Hiermee houden we ons 0-30 cliëntenbestand in beeld, ondersteunen we in de behoefte van de cliënt (armoedebestrijding) en blijft de ontwikkeling van de cliënt een continu proces.

Rapportage:
In deze pilot hebben 20 klanten het digitale serviceformulier ontvangen. Inmiddels is de pilot afgerond en is het serviceformulier opgenomen binnen onze reguliere dienstverlening.

Project 6 E-nnovatie

Doel:
Optimaliseren van onze dienstverlening.

Beleidsveld:
Bedrijfsvoering

Resultaat:
De aanvraag levensonderhoud is gedigitaliseerd en geautomatiseerd.

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
ISD BOL is op gebied van digitalisering van de dienstverlening koploper in de regio en zelfs landelijk toonaangevend. Op dit moment zijn onze voornaamste producten al digitaal beschikbaar. Klanten kunnen via onze website zaken regelen en maken hier ook grif gebruik van. Door het voortschrijden van de techniek en het verder door ontwikkelen van onze organisatie zijn er legio kansen om onze digitale dienstverlening te verbeteren. Hierbij ligt onze eerste focus op de aanvraag levensonderhoud.
Dit zal een impuls zijn voor zowel de kwaliteit als voor de efficiency. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Sneller antwoord voor onze klanten;
- Borgen van processtappen;
- Meer grip op data voor toekomstige analyses.

Rapportage:
In 2020 zijn er vergaande stappen gezet om de afhandeling van de digitale aanvraag voor levensonderhoud te automatiseren. ISD BOL staat nu aan de vooravond om de automatische afhandeling van de aanvraag levensonderhoud te implementeren. Dit zal in de eerste helft van 2021 plaatsvinden.

Project 7 Rechtmatigheidsverantwoording 2021

Doel:
Implementatie rechtmatigheidsverantwoording 2021

Beleidsveld:
Bedrijfsvoering:
Vanaf het boekjaar 2021 is het Dagelijks Bestuur zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording. Deze verantwoording vervangt de huidige rechtmatigheidsverklaring van de accountant en heeft betrekking op:

- Rechtmatigheid (naleving regelgeving): werken we rechtmatig?
- Bedrijfsvoering (doelmatigheid): doen we de dingen goed?
- Beleid (doeltreffendheid): doen we de goede dingen?

Dit heeft gevolgen voor de (interne) verantwoording binnen gemeentelijke organisaties.

Resultaat:
ISD BOL is ultimo 2020 klaar voor de rechtmatigheidsverantwoording 2021

Gereed:
31 december 2020

Toelichting:
Tot en met het boekjaar 2020 geven externe accountants een rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening af. Door een wetswijziging (Gemeentewet) wordt het Dagelijks Bestuur vanaf het boekjaar 2021 zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording.
De rechtmatigheidsverantwoording 2021 betekent een cultuuromslag:
van achteraf controleren naar een gedurende het gehele jaar continue proces van risicomanagement, procesmanagement, audits, verbeterinitiatieven en monitoring.
Implementatie vraagt om een gedegen en zorgvuldige gefaseerde aanpak bestaande uit:

1. Bewustwordingsfase: vergaren van informatie over de wetswijziging, investeren in bewustwording en gevolgen voor de noodzakelijke cultuurverandering binnen de organisatie;
2. Vaststellen scope en normenkader: uitgangspunt is het rechtmatigheidsoordeel boekjaar 2019. Wat is de huidige scope en de mate van diepgang? Welke significante processen dienen binnen de scope van de rechtmatigheidsverantwoording te vallen? Binnen welk normenkader vinden de risicoanalyses op deze processen plaats? Wordt ook ingezet op niet-financiële rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid?

Met als uitkomst: een duidelijke scope en normenkader voor boekjaar 2021.

Rapportage:
De medewerkers (medewerker IC, medewerker P&C en controller) belast met de uitvoering van de rechtmatigheidsverantwoording 2021 hebben deelgenomen aan een training met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording 2021. Deze training bood de handvatten om aan de slag te gaan met de opzet van het (ver)nieuwe(de) verantwoordingsplan. Dit plan zal in de eerste helft van 2021 worden aangeboden ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur. Tevens leidt dit plan tot de implementatie-maatregelen om te komen tot een gedegen rechtmatigheidsverantwoording over het boekjaar 2021.

Project 8 Poortwachtersfunctie LKS

Doel:
Uitvoeren re-integratietaak bij zieke werknemers waarbij een loonkostensubsidie (LKS) wordt betaald aan een werkgever.

Beleidsveld:
Bevorderen uitstroom

Resultaat:
ISD BOL vult conform wetgeving de poortwachtersrol in bij cliënten die geplaatst zijn bij een werkgever met LKS en vervolgens ziek uit dienst gaan.

Gereed:
1 april 2020

Toelichting:
UWV heeft per 1-1-2017 de re-integratietaak voor vangnetters ziektewet. Dit betreft werknemers die ziek uit dienst gaan en waarbij er loonkostensubsidie is verstrekt aan de voormalige werkgever. In deze gevallen is de gemeente verantwoordelijk voor de poortwachtersrol.

Rapportage:
De uitvoering van de poortwachtersrol bij cliënten met LKS die ziek uit dienst gaan, is opgepakt door ISD BOL. Er is samen met UWV gekeken wie welke rol heeft op welk moment. Dit is samen met het UWV uitgewerkt. Vervolgens is binnen ISD BOL het proces zodanig ingericht dat op het juiste moment door de juiste organisatie de noodzakelijke stappen worden ondernomen. Het project is daarmee afgerond.

Project 9 Onderzoek arbeidsontheffing

Doel:
Inzicht in de oorzaak van de verschillen omtrent het percentage arbeidsontheffing ISD BOL t.o.v. het landelijk gemiddelde.

Beleidsveld:
Maatschappelijke participatie

Resultaat:
ISD BOL kan verklaren waardoor de verschillen in het percentage arbeidsontheffing t.o.v. het landelijk gemiddelde wordt veroorzaakt.

Gereed:
1 juli 2020

Toelichting:
Divosa publiceert de benchmark Werk & Inkomen. Binnen deze benchmark wordt ook inzicht geboden in het percentage bijstandsgerechtigden met een arbeidsontheffing.
Dit onderdeel van de benchmark laat een groot verschil zien tussen de realisatie binnen ISD BOL en het landelijk gemiddelde. Nader onderzoek op deze verschillen is noodzakelijk.

Rapportage:
In de benchmark Divosa is zichtbaar dat ISD BOL aanzienlijk meer ontheffingen heeft dan andere organisaties. Het aantal individuele ontheffingen als percentage van alle bijstandsgerechtigden bedroeg per september 2020 ± 45%.

Het CBS onderscheidt 3 soorten ontheffingen:

1. Ontheffing alleenstaande ouder met een jong kind (< 5jr);
2. Ontheffing dringende reden
3. Ontheffing duurzame arbeidsongeschiktheid

Deze 3 ontheffingen zijn meegenomen in de benchmark. De gegevens die betrekking hebben op de aangeleverde ontheffingen komen uit de zogenaamde bestand BUSPLUS. Probleem van deze BUSPLUS is dat alle ontheffingen worden meegenomen.
De ontheffingen dringende redenen bestaat echter uit 2 verschillende ontheffingen namelijk 1. de ontheffing arbeidsplicht en 2. de ontheffing arbeidsplicht en re-integratie.
Doordat de ontheffing arbeidsplicht ook wordt meegenomen in de BUSPLUS, neemt het aantal ontheffingen met meer dan de helft toe.
De ontheffing van arbeidsplicht is een gedeeltelijke ontheffing waarbij voorzieningen zoals de mensontwikkelbedrijven worden ingezet om de cliënt te laten re-integreren/participeren. Deze cliënten krijgen in beginsel een ontheffing arbeidsplicht die op een later moment wordt opgeheven.
Als de ontheffing van arbeidsplicht niet wordt meegenomen in de BUSPLUS, zal het percentage van cliënten met een ontheffing met de helft afnemen tot ± 22% en is daarmee vergelijkbaar met andere organisaties.

Wat heeft het gekost

projecten bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	2020 saldo*
lasten					
Pilot Landgraaf Bepaling ontwikkelbaarheidbaar	164.195	0	22.850	22.849	1
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	207.733	0	201.983	193.513	8.469
TCG Onderbanken	30.094	0	29.208	21.858	7.350
TCG Landgraaf	105.793	0	105.344	85.094	20.250
Mantelzorgcompliment Landgraaf	100.938	0	99.151	80.794	18.357
Instroomtraject Betere Buren	0	0	42.411	52.349	-9.938
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	0	120.652	32.229	88.423
Project screening Landgraaf	22.025	0	0	0	0
totaal lasten	**630.779**	**0**	**621.599**	**488.687**	**132.912**
baten					
Pilot Landgraaf Bepaling ontwikkelbaarheidbaar	164.195	0	22.850	22.849	-1
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	207.733	0	201.983	193.513	-8.469
TCG Onderbanken	30.094	0	29.208	21.858	-7.350
TCG Landgraaf	105.793	0	105.344	85.094	-20.250
Mantelzorgcompliment Landgraaf	100.938	0	99.151	80.794	-18.357
Instroomtraject Betere Buren	0	0	42.411	52.349	9.938
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	0	120.652	32.229	-88.423
Project screening Landgraaf	22.025	0	0	0	0
totaal baten	**630.779**	**0**	**621.599**	**488.687**	**-132.912**
saldo programma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

1.2 De paragrafen

De paragrafen zijn bedoeld om een goed inzicht te geven in de financiële positie en het financiële beheer. Dit proberen we door onderwerpen die versnipperd in de jaarstukken staan te bundelen in een kort overzicht. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de jaarstukken. Voor de gemeenschappelijke regeling ISD BOL zijn de volgende paragrafen opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
2. Financiering;
3. Bedrijfsvoering.

In deze jaarstukken is daar nog een nieuwe paragraaf aan toegevoegd, namelijk:

4. Covid-19

De overige paragrafen die het BBV voorschrijft zijn niet van toepassing op ISD BOL.

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft een indicatie in welke mate het vermogen van ISD BOL toereikend is om financiële risico's op te vangen. Het begrip weerstandsvermogen kent twee componenten: weerstandscapaciteit en risico's. De relatie tussen beide noemt men het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële risico's op te vangen om taken te kunnen voortzetten.
Op grond van art. 11 BBV bevat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de risico's;
- Het beleid over weerstandscapaciteit en risico's.

COVID-19 (coronavirus)
Het virus stak al de kop op eind 2019 maar sinds maart 2020 is de wereld in de ban van COVID-19, een pandemie van ongekende omvang die nog steeds in alle hevigheid door raast. De uitbraak van dit virus heeft tot nu toe al vergaande gevolgen, zowel op persoonlijk vlak voor burgers maar ook op maatschappelijk en economisch gebied.
Vanaf 15 december 2020 ging Nederland in een strenge Lock down en bij het opstellen van deze jaarstukken zijn de genomen maatregelen wel enigszins versoepeld maar bevindt Nederland zich dus nog steeds in een gedeeltelijke Lock down en zijn de vooruitzichten nog altijd onduidelijk.

Specifiek voor COVID-19 zijn er cruciale beroepsgroepen (zoals mensen in de zorg) om de samenleving draaiende te houden tijdens deze COVID-19-uitbraak. Ook ambtenaren werkzaam in noodzakelijke overheidsprocessen (Rijk, provincie en gemeente), bijvoorbeeld betalen uitkeringen en toeslagen, burgerzaken, consulaten en ambassades, justitiële inrichtingen en forensische klinieken zijn benoemd tot cruciale beroepsgroepen. Dat geldt dus ook bij ISD BOL. Het betalen van de uitkeringen moet te allen tijde doorgaan en daar zijn alle activiteiten op gericht.

In hoofdstuk 1.2.4 vindt u een uitgebreidere toelichting over de gevolgen van de Covid-19 pandemie voor ISD BOL.

Weerstandscapaciteit
Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan het geheel van middelen en mogelijkheden waar ISD BOL over beschikt om niet geraamde kosten te dekken, die onverwacht substantieel zijn, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Om onvoorziene uitgaven op te kunnen vangen werd in de primitieve begroting een post opgenomen van € 24.876. In 2020 heeft ISD BOL geen gebruik hoeven maken van dit budget.

ISD BOL bouwt in beginsel geen weerstandsvermogen op. De gemeenschappelijke regeling ISD BOL schrijft voor dat ISD BOL een eventuele tussentijdse onder- of overschrijding van de begroting bij de tussentijdse rapportages verrekent met de deelnemende gemeenten. Datzelfde geldt voor de jaarrekening, een positief of negatief resultaat wordt verrekend met de deelnemende gemeenten. Verrekening geschiedt op voorhand, voor de definitieve

vaststelling. De jaarrekening leidt nooit tot een resultaat. Dit laatste is vastgelegd in de Financiële verordening ISD BOL ex artikel 212 Gemeentewet. Hierdoor heeft ISD BOL geen eigen vermogen. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt via het weerstandsvermogen van de drie deelnemende gemeenten. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeenten om gevormde reserves en voorzieningen op peil te houden en indien nodig aan te passen.

Risico's

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste risico's voor ISD BOL.

Op hoofdlijnen kunnen deze onderverdeeld worden in:

a. Financiële risico's;
b. Risico's in interne bedrijfsvoering.

Ad a. Financiële risico's

BUIG-budget

Het budget van het inkomensdeel per gemeente (BUIG) wordt bepaald met behulp van een zogenaamde historische kosten verdeelmodel én een objectief verdeelmodel.
Het budget voor zowel de gemeenten Brunssum, Beekdaelen en Landgraaf werd voor het jaar 2020 berekend gebaseerd op beide modellen.
De ontwikkeling van het budget van het inkomensdeel voor de komende jaren is altijd onduidelijk en op voorhand niet te calculeren. De batenkant van het inkomensdeel blijft daarmee onzeker en daarmee dus risicovol. Aan de lastenkant is er sprake van een open eindregeling waarmee ook de uitgavenkant onzeker is. De huidige corona-pandemie waarvan totaal onduidelijk is welke gevolgen deze heeft op de economie en arbeidsmarkt maakt dat de uitgavenkant nog extra onzeker is.
Om dit risico zo veel mogelijk te beperken wordt door de ISD BOL sterk ingezet op het beperken van instroom. Daarnaast wordt in een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de uitstroomketen WSP – mensontwikkelbedrijven – ISD BOL sterk ingezet op bevordering van uitstroom van cliënten.
De verantwoording van de uitvoering van de Participatiewet is gebaseerd op strikte regels. Gezien de opbouw van het budget van het inkomensdeel (BUIG) bepalen zowel de financiële verantwoording aan het Rijk als de verantwoording van de aantallen aan het CBS de opbouw van het budget van dit inkomensdeel in de toekomst. Dat betekent dat een betrouwbare informatievoorziening intern en extern uitermate belangrijk is, reden waarom de ISD BOL daarin voortdurend intensief op inzet en blijft investeren.

Extra kosten coronamaatregelen

De gemeenten worden geconfronteerd met andere extra kosten als gevolg van de corona-pandemie. Zo komen de kosten van de opvang van kwetsbare kinderen in het kader van de kinderopvang of op basis van een sociaal medische Indicatie in de periode dat de scholen gesloten waren voor rekening van de gemeenten.
Ook zijn inmiddels een aantal interne maatregelen genomen om verspreiding van het virus te voorkomen.
Het virus is nog steeds niet onder controle. De extra kosten van coronamaatregelen waren in het jaar 2020 € 6.712. De onduidelijkheid of er nog verdere maatregelen moeten worden

genomen duurt voort, daarmee is het ongewis of ISD BOL geconfronteerd zal worden met nog meer extra kosten in 2021.

In hoofdstuk 1.2.4 vindt u een uitgebreidere toelichting over de gevolgen van de Covid-19 pandemie voor ISD BOL.

Beekdaelen

Met ingang van 1 januari 2019 is de gemeente Beekdaelen ontstaan, een fusie van de gemeenten Nuth, Schinnen en Onderbanken. Op 17 december 2019 heeft de raad van Beekdaelen:

- Voor zo ver het raadsbevoegdheden betreft ingestemd met het zo spoedig als mogelijk laten uittreden van het grondgebied/postcodegebied 'voormalig Onderbanken' van de gemeente Beekdaelen uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL om dit grondgebied/postcode gebied daarna zo spoedig als mogelijk te laten toe treden tot de gemeenschappelijke regeling ISD Kompas;
- Voor zo ver het collegebevoegdheden betreft, toestemming te verlenen aan het college van burgemeester & wethouders om het grondgebied/postcodegebied 'voormalig Onderbanken' van de gemeente Beekdaelen zo spoedig als mogelijk te laten uittreden uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL om dit grondgebied/ postcodegebied daarna zo spoedig als mogelijk te laten toe treden en
- De als gevolg van de uittreding van het grondgebied/postcodegebied 'voormalig Onderbanken' van de gemeente Beekdaelen uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL op grond van artikel 28 van diezelfde regeling ontstane en nog in gezamenlijkheid via een onafhankelijk bindend advies vast te stellen financiële schade (uittredingskosten) ten laste te brengen van de begroting Beekdaelen 2021.

Bij brief van 7 juli 2020 heeft Burgemeester en Wethouders van Beekdaelen aan het Dagelijks en Algemeen Bestuur van ISD BOL te kennen gegeven om het grondgebied 'voormalig Onderbanken' per 31-12-2021 te laten uittreden uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL. Tevens heeft het College het Algemeen en Dagelijks Bestuur van ISD BOL verzocht om samen het proces van uittreding en de overdracht naar de gemeenschappelijke regeling ISD Kompas te starten. Direct na het zomerreces 2020 zijn hier de eerste stappen in gezet. Hiertoe is het startdocument uittredingsproces 'voormalig Onderbanken' vastgesteld door ISD BOL en het college van B&W van de gemeente Beekdaelen en is overeenstemming bereikt over de te volgen berekeningssystematiek voor de vaststelling van de financiële schade door de uittreding van de gemeente Beekdaelen uit de ISD BOL. Naar verwachting zal in april 2021 duidelijk zijn wat het bedrag van de financiële schade is.

Nieuwe financieringssystematiek Bbz-kapitaalverstrekking

De nieuwe financieringssystematiek voor de Bbz-kapitaalverstrekking is vanaf 1 januari 2020 van kracht. In het jaar volgend op de feitelijke Bbz-kapitaalverstrekking ontvangt de gemeente 100% financiering van het Rijk. Echter, in de daaropvolgende vijf jaren vordert het Rijk 75% van die financiering terug van de gemeente. Dat gaat in vijf jaarlijkse stappen van achtereenvolgens 20%, 20%, 15%, 10% en 10%. Per saldo ontvangt de gemeente van het Rijk dus uiteindelijk 25% van het bedrag dat de gemeente heeft verstrekt als Bbz-bedrijfskapitaal. Voor de bekostiging van de overige 75% van het door de gemeente verstrekte Bbz-bedrijfskapitaal is de gemeente zelf verantwoordelijk. Daartoe mag de gemeente alle terug

ontvangsten uit die kapitaalverstrekking (rente en aflossing) zelf houden. Het debiteurenrisico inclusief de terugbetalingsverplichting van 75% ligt volledig bij de deelnemende gemeenten.

Ad b. Risico's in de interne bedrijfsvoering

Met de overdracht van verantwoordelijkheden van ISD BOL voor specifieke doelgroepen naar de mensontwikkelbedrijven verschuift een deel van de werkzaamheden naar de mensontwikkelbedrijven. Begin 2019 is in overleg met de mensontwikkelbedrijven in een plan van aanpak voor overdracht van deze verantwoordelijkheden vastgesteld wanneer deze overdracht plaatsvindt en in welke omvang. De overdracht vindt gefaseerd plaats gedurende de jaren 2019 en 2020 (en voor Landgraaf gedeeltelijk ook in 2021). Een aantal taken blijft de verantwoordelijkheid van ISD BOL. Dit zal van verdere invloed zijn op de benodigde formatie bij ISD BOL. ISD BOL houdt hier rekening mee door te werken met een flexibele schil. Indien deze flexibele schil niet voldoende blijkt te zijn, bestaat er een risico dat er in de toekomst weer bijgeraamd moet worden op het salarisbudget. In 2019 zijn de salarislasten afgeraamd met € 212.027 als gevolg van de gewijzigde re-integratieopdracht. In de 2e BERAP 2020 zijn wederom de salariskosten met € 79.120 gedaald als gevolg van deze gewijzigde re-integratieopdracht. Door het (gedeeltelijk) terugdraaien van deze aframing zal de bijdrage van de gemeenten verhoogd worden. Vooralsnog wordt hier niet vanuit gegaan.

Financiële kengetallen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat er financiële kengetallen opgenomen moeten worden in de begroting en de jaarstukken. Het opnemen van financiële kengetallen past in het streven naar meer transparantie. Op basis van deze set kengetallen is in één oogopslag een beeld van de financiële positie te zien.

Jaarverslag 2020 Kengetallen	Verloop van de kengetallen		
	Jaarverslag 2019	Begroting 2020	Jaarverslag 2020
Solvabiliteitsrisico	0%	0%	0%
Netto schuldquote	2,81%	2,91%	2,19%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	2,81%	2,91%	2,19%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Grondexploitatie	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	0%	0%	0%

Hieronder wordt per kengetal een toelichting gegeven met ten slotte een overzicht van de normering per kengetal.

1. Solvabiliteitsrisico

Ondanks dat het solvabiliteitsratio op 0% staat, kan ISD BOL aan al haar financiële verplichtingen voldoen. ISD BOL komt op een ratio van 0% doordat deze ratio via een voorgeschreven formule van het ministerie van Binnenlandse Zaken berekend dient te worden.

Een van de componenten van de formule betreft het eigen vermogen. Omdat ISD BOL geen eigen vermogen heeft komt de uitkomst altijd uit op 0.

2 en 3. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. Bij ISD BOL is dit zeer gering. ISD BOL heeft ook maar 1 lening van de gemeente Brunssum ter dekking van de investeringskosten van de verbouwing en herinrichting van de gehuurde ruimten.
Bij het kengetal 'Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen' worden tevens alle verstrekte leningen meegenomen in de berekening. Dit laatste is niet van toepassing bij ISD BOL, derhalve is dit percentage gelijk aan het eerste kengetal.

4. Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Bij ISD BOL is het percentage nul, dat betekent dat de structurele baten precies toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

5. Grondexploitatie
Dit kengetal is niet van toepassing op ISD BOL omdat ISD BOL geen grondexploitaties heeft.

6. Belastingcapaciteit
Dit kengetal is niet van toepassing op ISD BOL omdat ISD BOL geen belastingen heft.

Normering kengetallen

Het belang van financiële kengetallen is drieledig: naast inzicht in de financiële positie en vergelijkbaarheid hebben kengetallen een signaalfunctie. Het Rijk heeft aan de verplichte financiële kengetallen geen normen verbonden. De VNG adviseert de kengetallen te relateren aan bijvoorbeeld signaleringswaarden die voor stresstesten gelden. Deze testen geven ook informatie over de financiële positie. Onderstaand de signaleringswaarden per kengetal:

Signaalwaarden kengetallen	Categorie A. Minste risico	Categorie B. Gemiddeld risico	Categorie C. Meeste risico
Solvabiliteitsratio	>50%	20% - 50%	< 20%
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Structurele exploitatieruimte	Begr > 0%	Begr = 0%	Begr < 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

Op basis van deze normeringen valt ISD BOL ruim in de categorie van het minste risico.

Beleid over weerstandscapaciteit en risico's

ISD BOL heeft geen beleid vastgesteld ten aanzien van weerstandscapaciteit en risico's. Veelal wordt bij gemeenten een Nota weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld waarin gemeenteraden het beleidskader betreffende het aanhouden van weerstandsvermogen hebben benoemd. Doordat ISD BOL geen eigen vermogen heeft, is dit niet van toepassing.

1.2.2 Financiering

Er zijn drie financieringsstromen te onderkennen, te weten:

1. Financiering van de programmakosten, waaronder worden verstaan alle kosten direct voortvloeiend uit de toepassing van beleid en regelgeving.
2. Financiering van de extra kosten veroorzaakt door gemeentelijk beleid zoals uitvoering van het minimabeleid.
3. Financiering van de indirecte kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de opgedragen taken, die via een verdeelsleutel ten laste van de gemeenten komen, de zogenaamde bedrijfsvoeringkosten.

Ten aanzien van de directe programmakosten is bepaald, dat alle betalingen van het rijk aan de gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de wettelijke regelingen direct na ontvangst door de gemeenten aan ISD BOL worden overgemaakt. Kosten, voor zover niet gedekt door rijksbudgetten en andere ontvangsten worden als volgt in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten:

Participatiebudget (deel re-integratie)
Afrekening 1 x per jaar.

Kinderopvang
Afrekening 1 x per jaar op basis van werkelijke uitgaven.

Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

Bijzondere bijstand en minimaregelingen
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven;

Kosten bedrijfsvoering
Per kwartaal wordt op voorschotbasis cf. vastgestelde (bijgestelde) begroting ¼ van het begrotingsbedrag in rekening gebracht. Na vaststelling van een begrotingsbijstelling worden, indien nodig, bij het eerstvolgende voorschot de voorschotten over eerder gefactureerde termijnen gecorrigeerd.

Overige kosten
Afrekening 1 x per jaar.

Mocht er ondanks deze wijze van facturering een liquiditeitstekort ontstaan dan zal ISD BOL conform artikel 25 van de GR een met redenen omkleed verzoek aan de gemeenten doen voor extra liquiditeiten.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarmee de gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De kasgeldlimiet wordt bepaald door een ministerieel vastgesteld percentage (8,20%) van de totale omvang van de begroting (lasten). Hiermee wordt de maximale hoogte aangegeven van de kort aan te trekken middelen.

Kasgeldlimiet	**Werkelijk** Kwartaal 1 bedrag in €	**Werkelijk** Kwartaal 2 bedrag in €	**Werkelijk** Kwartaal 3 bedrag in €	**Werkelijk** Kwartaal 4 bedrag in €
Omvang begroting (lasten)	40.858.622	40.787.174	40.787.174	42.957.959
1. Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
- in bedrag	3.350.407	3.344.548	3.344.548	3.522.553
2. Omvang vlottende korte schuld	3.878.430	3.939.469	4.000.507	4.061.545
3. Vlottende middelen				
- contante in kas	30	30	30	30
- tegoeden in rekening-courant	7.521	7.661	7.802	7.942
- overige uitstaande gelden < 1 jaar	3.711.371	3.708.583	3.705.795	3.703.006
Toets kasgeldlimiet				
- totaal netto-vlottende schuld (2-3)	159.508	223.195	286.881	350.567
- Toegestane kasgeldlimiet	3.350.407	3.344.548	3.344.548	3.522.553
- ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	3.190.899	3.121.354	3.057.667	3.171.986

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal komt daarbij in de plaats van de totale vaste schuld. In de onderstaande tabel wordt de renterisiconorm weergegeven. We blijven ruimschoots binnen de norm voor het renterisico.

Renterisiconorm	**Werkelijk** Kwartaal 1 bedrag in €	**Werkelijk** Kwartaal 2 bedrag in €	**Werkelijk** Kwartaal 3 bedrag in €	**Werkelijk** Kwartaal 4 bedrag in €
1. Renteherziening op leningen o/g	0	0	0	0
2. Betaalde aflossingen	0	0	0	92.074
3. Renterisico (1+2)	0	0	0	92.074
Begrotingstotaal	40.858.622	40.787.174	40.787.174	42.957.959
Het bij Min. regeling vastgestelde %	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm	8.171.724	8.157.435	8.157.435	8.591.592
Toets renterisiconorm				
- ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	8.171.724	8.157.435	8.157.435	8.499.518

Het EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de collectieve sector (Rijk, medeoverheden en sociale fondsen). In het Verdrag van Maastricht (1992) is afgesproken dat het EMU- tekort van een land maximaal 3% BBP mag bedragen. Hierbij is gebruik gemaakt van definities en conventies van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 1995). Deze definities bepalen wat het EMU-saldo en het EMU-tekort van de gehele overheid is: Rijk, Sociale Fondsen en overige publiekrechtelijke lichamen (lokale overheid).

In de volgende tabel is de berekening gemaakt van het EMU-saldo.

EMU-saldo	**Werkelijk** bedrag in €
1. Exploitatiesaldo	0
+2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	101.221
-3 Investeringen in (im)materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0
Totaal EMU-saldo	101.221

1.2.3 Bedrijfsvoering

Algemeen

Bedrijfsvoering omvat het geheel van de zogenaamde PIOFACH-functies. Het betreft Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting. Kortom alle rand voorwaardelijke zaken die geregeld moeten zijn wil de organisatie op het gebied van de primaire processen goed kunnen functioneren.
Bedrijfsvoering betekent echter ook: sturing en beheersing van primaire en ondersteunende processen in een organisatie om zo de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. ISD BOL zal haar beleid op rechtmatige en doelmatige wijze realiseren en het Dagelijks Bestuur (DB) legt hierover verantwoording af. Het basisuitgangspunt is, dat de organisatie 'in control' is.
We blijven zoeken naar efficiëntere manieren van werken en samenwerken, intern en extern en verdere professionalisering van de organisatie.

De bedrijfsvoeringskosten

ISD BOL houdt haar uitgaven scherp in de gaten. Ook stellen wij ons voortdurend de vraag of een uitgave noodzakelijk of nuttig is. Tevens zoeken wij continu naar manieren om onze bedrijfsvoering efficiënter en daarmee goedkoper uit te kunnen voeren.
Ons streven daarbij is om onder het niveau van de (bijgestelde) begrotingen te blijven om daarmee de financiële last voor de deelnemende gemeenten zo laag mogelijk te houden.

Analyse gestuurd werken/datagedreven werken

ISD BOL is in 2016 gestart met 'analyse gestuurd werken' (of anders gezegd: datagedreven werken) met als eerste inzet: de digitale weg voor het indienen van een aanvraag voor een tegemoetkoming vanuit het minimabeleid waarbij:

- De burger op een eenvoudige, snelle manier een verzoek hiertoe kon indienen;
- bij vastgesteld recht wordt tegemoetkoming binnen 1 dag betaalbaar gesteld en
- door vereenvoudiging van het afhandelingsproces de aanvraag efficiënter kon worden afgehandeld, het kostte de medewerker minder tijd.

Daarna heeft ISD BOL deze ontwikkeling verder doorgetrokken en op dit moment kan via de digitale weg:

- een burger van de BOL-gemeenten een aanvraag voor een uitkering voor levensonderhoud indienen (is er sprake van een wettelijke afwijzingsgrond ontvangt de aanvrager per ommegaande een beschikking) en/of;
- een aanvraag indienen voor bijzondere bijstand. Bij een aantal kostensoorten vindt eveneens een automatische afhandeling plaats (en wordt de aanvraag automatisch afgehandeld, lees betaling binnen 1 werkdag);
- zijn de eerste stappen gezet om contacten met werkgevers met betrekking tot loonkostensubsidies via de digitale weg te laten plaatsvinden;
- is er een bewindvoerdersportaal ontwikkeld waarin bewindvoerders via een 'eigen' digitaal portal bepaalde voorzieningen voor hun cliënten aanvragen.

Uitvoeringsorganisatie

ISD BOL is een organisatie die zijn administratie op orde heeft. ISD BOL wordt dan ook al meerdere jaren gevraagd door haar opdrachtgevers om diverse regelingen uit te voeren:

- Sinds 2016 voert ISD BOL de regeling tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten / bijdrage eigen risico zorgverzekering uit ten behoeve van de BOL-gemeenten;
- Voor de gemeente Landgraaf voert ISD BOL sinds 2017 het mantelzorgcompliment uit;
- ISD BOL voert voor de BOL-gemeenten in voorkomende gevallen de terug- en invordering uit van ten onrechte genoten WMO-uitkeringen en voorzieningen uit de Jeugdwet;
- In 2020 heeft ISD BOL voor de gemeente Landgraaf de uitreiking van mondkapjes aan de burgers met een minimuminkomen uitgevoerd;
- ISD BOL voert sinds de oprichting van de mensontwikkelbedrijven van de BOL-gemeenten voor deze bedrijven de administratieve werkzaamheden uit.

In 2021 zal ISD BOL:

- de uitreiking van het abonnement bibliotheek ten behoeve van de inwoners van Brunssum met een minimuminkomen voor haar rekening nemen;
- invulling geven aan het administratieve proces vanuit de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening die op 1 januari 2021 is ingegaan;
- voor de mensontwikkelbedrijven ter ondersteuning van de ontwikkelcoaches de administratieve werkzaamheden blijven uitvoeren én verder uitbreiden. In 2020 werd in een pilot-periode bekeken welke administratieve werkzaamheden de backoffice ISD BOL nog meer voor haar rekening kan nemen ten dienste van de ontwikkelcoaches van de mensontwikkelbedrijven. Met de ervaringen opgedaan in deze pilot-periode worden de administratieve werkzaamheden uit te voeren door de backoffice ISD BOL in 2021 verder uitgebreid.

<u>De gewijzigde re-integratieopdracht</u>

Met de invoering van de PW stonden gemeenten voor de taak om een hogere uitstroom naar de arbeidsmarkt te realiseren (iedereen doet mee naar vermogen) en dat voor een grotere, gevarieerdere en complexere doelgroep dan voor de komst van de PW.

Door nieuwe aanpakken betekende dat niet meer uitsluitend ISD BOL verantwoordelijk is voor de participatie-opdracht. Nieuwe spelers betraden het speelveld van de PW nl. de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven. Ook was een herpositionering van het gewestelijk Werkgeversservicepunt (WSP) Parkstad noodzakelijk.

De nieuwe aanpakken kenmerken zich hoofdzakelijk door de overgang van de verantwoordelijkheid voor specifieke doelgroepen van ISD BOL naar de mensontwikkelbedrijven in Brunssum en Landgraaf. In een plan van aanpak is deze overgang verder uitgewerkt en in 2018 is hiermee een begin gemaakt door de nieuwe instroom van cliënten over te dragen. In 2019 is deze overdracht van verantwoordelijkheden voortgezet. Gefaseerd werden cliënten reeds in het bestand van ISD BOL overgedragen naar de mensontwikkelbedrijven. Het doel was dat in 2019 de overdracht zou worden afgerond.

Voortschrijdend inzicht heeft ertoe geleid dat de nadere diagnose voor de doelgroep '0-30% arbeidsfit zittend bestand' naar de ontwikkelbaarheid naar 30-80% arbeidsfit op projectbasis is opgepakt in 2019 en een overloop kent naar 2020/2021.

1.2.4 Covid-19

Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn voor het jaarverslag een aantal paragrafen verplicht voorgeschreven. Deze paragrafen gaan over onderwerpen die de gehele decentrale overheid betreffen. Deze onderwerpen raken meerdere programma's en taakvelden. Het staat de decentrale overheid vrij om naast de verplichte paragrafen zelf paragrafen aan de begroting of jaarstukken toe te voegen.
Covid-19 is ook een gebeurtenis die niet aan een programma of taakveld is toe te rekenen. Het heeft betrekking op de gehele decentrale overheid en heeft betrekking op veel programma's en taakvelden. Voor de overzichtelijkheid en op advies van het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft ISD BOL ook gekozen voor een Covid19-paragraaf. Op deze manier is in één oogopslag te zien welke gevolgen Covid-19 op de begroting heeft gehad en welke maatregelen zijn genomen.

Algemeen

Het virus stak al de kop op eind 2019 maar sinds maart 2020 is de wereld in de ban van COVID-19, een pandemie van ongekende omvang die nog steeds in alle hevigheid door raast. Het jaar 2020 eindigde dan ook totaal anders dan dat het begon. In februari 2020 werd de eerste COVID-19-besmetting in Nederland geconstateerd en vanaf maart 2020 werd en wordt het leven in Nederland maar door één ding gedomineerd: COVID-19. Het toeslaan van het COVID-19 virus en de daarop volgende pandemie heeft mondiaal gezien vele mensenlevens op de kop gezet, veroorzaakt acute economische neergang en leidt mondiaal tot massale werkloosheid en verlies van werkgelegenheid.

De uitbraak van dit virus heeft tot nu toe al vergaande gevolgen, zowel op persoonlijk vlak voor burgers maar ook op maatschappelijk en economisch gebied:

- Bijeenkomsten zijn verboden, evenementen zijn afgelast;
- Alle winkels zijn gesloten, met uitzondering van winkels waar overwegend levensmiddelen worden verkocht;
- Het is verboden om tussen 20:00 uur en 06:00 uur alcoholische dranken te verkopen of bezorgen;
- Kan iemand thuis werken, wordt verzocht dit ook te doen. Is dat niet mogelijk wordt verzocht om werktijden te spreiden;
- Thuis mag, buiten het eigen gezin, maximaal 2 personen per dag worden ontvangen, buiten de eigen woning geldt dat maximaal 2 personen in groepsverband ergens heen mogen gaan of iets mogen ondernemen;
- Nederland heeft voor vrijwel de hele wereld een oranje reisadvies afgegeven (voor een aantal landen geldt zelfs een rood reisadvies). Een oranje reisadvies betekent: reizen naar deze landen wordt vanwege de risico's afgeraden. Maak en boek geen reizen naar deze landen, tenzij strikt noodzakelijk. Een rood reisadvies: niet reizen! Door zeer ernstige veiligheidsrisico's kan voor reizigers een levensbedreigende situatie ontstaan. Daarom het advies om niet naar dit gebied te reizen.

Bij het opstellen van deze jaarstukken is er vanaf 15 december 2020 in Nederland sprake van een strenge Lock down:

- alle winkels met niet-essentiële levensbehoeften gingen dicht, alleen winkels met eerste levensbehoeften mochten openblijven;
- theaters, bioscopen, sauna's, dierentuinen en musea moesten verplicht hun deuren sluiten;
- Contactberoepen als pedicures en kappers mochten geen werk meer verrichten (met uitzondering van de medische contactberoepen, zoals fysiotherapeuten);
- Ook scholen gingen dicht.

Met ingang van 23 januari 2021 werd de avondklok ingevoerd. Wat betekent dat iedereen tussen 21.00 uur en 4.30 uur binnen moet blijven.
Met ingang van 8 februari 2021 gingen de basisscholen en kinderopvang weer open. En op 23 februari 2021 kondigde het kabinet een voorzichtige versoepeling aan van de Lock down-maatregelen. Een groot aantal maatregelen zoals de avondklok en het sluiten van horecagelegenheden, theaters, bioscopen, sauna's, dierentuinen, musea en sportscholen bleven echter gehandhaafd. Voorlopig gelden deze maatregelen tot 15 maart 2021.
Bij het opstellen van deze jaarstukken bevindt Nederland zich dus nog steeds in een gedeeltelijke Lock down en zijn de vooruitzichten nog altijd onduidelijk. Het is dan ook niet te voorspellen wat de gevolgen van deze pandemie zullen zijn voor de Nederlandse economie en werkgelegenheid.

<u>Korte termijneffecten op ISD BOL</u>
Uiteraard heeft de coronacrisis ook invloed op de ontwikkeling van de cliëntaantallen van ISD BOL. Daarbij zijn er factoren die een effect hebben op een hogere instroom maar ook op de lagere uitstroom.
We zien een verhoogde instroom doordat:

- In de beroepen die het hardst werden getroffen door de corona-maatregelen (detailhandel zoals winkelpersoneel, dienstverlenende beroepen zoals bediening (horeca) en schoonmaak) veel wordt gewerkt met flex-contracten. En het zijn vooral de flexwerkers die als eerste hun werk verliezen in crisistijden en
- Veel van de werkzaamheden in de detailhandel en dienstverlenende beroepen worden uitgevoerd door jongeren. Zij hebben bij ontslag veelal geen of nauwelijks WW-rechten opgebouwd en stromen dan (vrijwel) direct in de bijstand. Wij zien dan ook een verhoogde instroom van jongeren in de bijstand.

Wij zien een lagere uitstroom doordat:

- Re-integratietrajecten en ontwikkeltrajecten zijn stilgelegd, vooral in de periode van de eerste Lock down. Hierdoor kwam de in gang gezette ontwikkeling c.q. bemiddeling van cliënten richting arbeidsmarkt tot stilstand. In de loop van 2020 zijn deze trajecten mondjesmaat weer opgepakt, door de contact-beperkende maatregelen die corona met zich meebrengt worden deze voortgezet in afgeslankte vorm. Wat inhoudt dat er enerzijds minder cliënten kunnen deelnemen aan deze trajecten en anderzijds de trajecten langduriger lopen omdat de activiteiten over een langere periode moeten worden verspreid en
- Potentiele werkgevers vooral bij de eerste Lock down ‘hun deur op slot gooiden’ en daarna ‘de deur slechts op een kier zetten’. Onzekerheid over de toekomst maakt dat zij terughoudend zijn met het bezetten van functies.

De beoogde daling van 2% van de cliëntaantallen bleek niet haalbaar. Het jaar 2020 is afgesloten met een toename van de cliëntaantallen van 3,1%.

- Gemeente Brunssum: - 0,9%
- Gemeente Beekdaelen: + 9,3%
- Gemeente Landgraaf: + 5,6%

Verwachte lange termijneffecten op de gemeente

Bij het opstellen van deze jaarstukken bevindt Nederland zich dus nog steeds in een gedeeltelijke Lock down en zijn de vooruitzichten nog altijd onduidelijk. Gaat het langzaam de goede kant uit of is het Kabinet half maart gedwongen om de voorzichtige versoepelingen weer terug te draaien?

De coronacrisis is anders dan alle eerdere crises en het verdere verloop ervan valt nauwelijks te voorspellen. Ook zitten we op dit moment nog midden in een periode van Lock down. Nog nooit is het zo moeilijk geweest om een prognose te geven over de ontwikkeling van de cliëntaantallen.

In 2018 is voor de ontwikkeling van de aantallen bijstandspartijen, na afstemming met de gemeenten Brunssum en Landgraaf, gekozen voor een middellange termijn prognose. Het streven werd uitgesproken om over de jaren 2018 t/m 2022 een daling van het aantal bijstandspartijen te realiseren van 10%. Dat betekende per jaar een daling van 2% van de cliëntaantallen. Voor de gemeente Beekdaelen wordt de nullijn gehanteerd. Voor de jaren 2021 en 2022 blijven wij vasthouden aan deze prognose wat betekent dat wij uitgaan van een daling van de cliëntaantallen met 2% per jaar.

Totaal van de financiële effecten

Onderstaand zijn de financiële effecten per programma gegroepeerd.

Bevorderen uitstroom, Beperken instroom en Maatschappelijke participatie

Zoals hierboven genoemd heeft de coronacrisis grote invloed op de ontwikkeling van de cliëntaantallen van ISD BOL. In de 2e BERAP 2020 zijn daarom de budgetten fors naar boven bijgesteld. Uiteindelijk bleek dat deze stijging voor de gemeente Brunssum niet heeft doorgezet. Voor de gemeenten Beekdaelen en Landgraaf is deze prognose wel nagenoeg de werkelijkheid geworden.

Daarnaast worden de gemeenten geconfronteerd met andere extra kosten als gevolg van de corona-pandemie. Zo komen de kosten van de opvang van kwetsbare kinderen in het kader van de kinderopvang of op basis van een sociaal medische Indicatie in de periode dat de scholen gesloten waren voor rekening van de gemeenten.

Het kabinet doet er alles aan banen en inkomens van zoveel mogelijk mensen veilig te stellen, en de vitaliteit van onze economie te ondersteunen. Daartoe zijn er meerdere financiële noodregelingen in het leven geroepen voor werkgevers en zelfstandigen. Het gaat onder meer om:

- Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW);
- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo);
- Tegemoetkoming Vaste Lasten MKB (TVL);

- Belastingmaatregelen;
- Energiebelastingen;
- Garantie Ondernemersfinanciering (GO-C);
- Borgstelling MKB-kredieten (BMKB);
- Klein Krediet Corona;
- Regelingen landbouw-, tuinbouw- en visserijsector;
- Regelingen voor culturele en creatieve sector;
- Regelingen mediasector.

Bedrijfsvoering

In 2020 zijn een aantal interne maatregelen genomen om verspreiding van het virus te voorkomen. Alle medewerkers hebben de beschikking gekregen over een persoonlijke opberg box waarin zij hun eigen bureau-materialen bewaren. Zo wordt voorkomen dat besmetting van het virus kan plaatsvinden door contact met andermans spullen.
De gemeente Brunssum alsook de gemeente Landgraaf hebben maatregelen moeten treffen om het werken op locatie 'corona-proof' te maken. De spreekkamers en balies zijn voorzien van zgn. spatschermen en op ieder bureau waaraan wordt gewerkt staat desinfecterend materiaal. Tevens zijn de medewerkers van het Team Bijzonder Onderzoek voorzien van beschermingsmateriaal zodat zij op een veilige manier huisbezoeken kunnen afleggen. De kosten die hiermee gemoeid waren, zijn in 2020 doorberekend naar ISD BOL.
Ook heeft Parkstad-IT (PIT) een aantal maatregelen moeten treffen voor haar deelnemers noodzakelijk om de bedrijfsvoering van organisaties alsook de dienstverlening aan de burgers te kunnen continueren. Zo wordt er veel meer een oproep gedaan bij PIT op 'hulp op afstand' en hebben zij in no time 'Microsoft Teams' uitgerold bij alle medewerkers van alle deelnemers zodat er een overleg-mogelijkheid werd gecreëerd. De hiermee gepaard gaande kosten zijn eveneens in 2020 doorberekend naar ISD BOL.
Ook hebben de medewerkers een schouderklopje gekregen vanuit het MT en het DB in de vorm van een bloemetje en bemoedigend kaartje. Dit omdat ondanks de crisis de bedrijfsvoering voor onze cliënten gewoon doorloopt en dat is mede te danken aan hun flexibiliteit.
Het virus is nog steeds niet onder controle. De extra kosten van coronamaatregelen waren in het jaar 2020 € 6.712. Deze kosten zijn opgenomen in het programma bedrijfsvoering onder de budgetten Overige personeelskosten, Huisvestings- en kantoorkosten en Representatie. De onduidelijkheid of er nog verdere maatregelen moeten worden genomen duurt voort, daarmee is het ongewis of ISD BOL geconfronteerd zal worden met nog meer extra kosten in 2021.

Projecten

Binnen het programma projecten was er 1 project, het project Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf, dat vertraging heeft opgelopen door de beperkende coronamaatregelen. De vitaliteitstrajecten konden deels niet plaatsvinden waardoor er binnen dit project € 88.423 nog niet besteed is. Het project zal doorlopen in 2021. Vooralsnog gaan we ervan uit dat alle vitaliteitstrajecten doorgaan, waardoor dit bedrag volledig besteed gaat worden in 2021. Voor ISD BOL betekende dit minder lasten waar ook minder baten tegenover staan.

Totaal van de risico's

De risico's voor ISD BOL zijn zeer beperkt. Onderstaand zijn de risico's per programma gegroepeerd.

Bevorderen uitstroom, Beperken instroom en Maatschappelijke participatie

De grootste risico's zijn gelegen bij de gemeenten. Zij hebben te kampen met stijgende cliëntaantallen waardoor de BUIG-gelden onder druk kunnen komen staan. De ontwikkeling van de BUIG-gelden is altijd onduidelijk en niet op voorhand te calculeren. De batenkant van het inkomensdeel blijft om die reden dan ook onzeker en risicovol. Aan de lastenkant is er sprake van een openeindregeling. ISD BOL bouwt geen reserves op, dat betekent dat financiële tegenvallers op het inkomensdeel moeten worden opgevangen vanuit het weerstandsvermogen van de deelnemende gemeenten. In deze periode van economische onzekerheid als gevolg van Covid-19 pandemie brengt dit des te meer risico's met zich mee. Om dit risico zo veel mogelijk te beperken wordt door de ISD BOL sterk ingezet op het beperken van instroom. Daarnaast wordt in een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de uitstroomketen WSP – mensontwikkelbedrijven – ISD BOL sterk ingezet op bevordering van uitstroom van cliënten.

Bedrijfsvoering

De extra kosten van coronamaatregelen waren in het jaar 2020 € 6.712. Het blijft ongewis of ISD BOL geconfronteerd zal worden met nog meer extra kosten in 2021. De extra kosten die de organisatie in 2020 heeft gemaakt, waren makkelijk op te vangen met de bestaande budgetten. We gaan ervan uit dat dit voor volgende jaren ook zo is.

Projecten

Binnen de projecten die ISD BOL uitvoert voor de deelnemende gemeenten is er het risico dat deze (gedeeltelijk) geen doorgang kunnen vinden door beperkende Coronamaatregelen. ISD BOL factureert bij de projecten alle kosten 1-op-1 door naar de gemeente. Dat betekent dat als er geen kosten zijn, er ook geen opbrengsten zijn. Er bestaat hierdoor geen financieel risico.

Inzet van de ambtelijke organisatie

Specifiek voor COVID-19 zijn er cruciale beroepsgroepen (zoals mensen in de zorg) om de samenleving draaiende te houden tijdens deze COVID-19-uitbraak. Ook ambtenaren werkzaam in noodzakelijke overheidsprocessen (Rijk, provincie en gemeente), bijvoorbeeld betalen uitkeringen en toeslagen, burgerzaken, consulaten en ambassades, justitiële inrichtingen en forensische klinieken zijn benoemd tot cruciale beroepsgroepen. Dat geldt dus ook bij ISD BOL. Het betalen van de uitkeringen moet te allen tijde doorgaan en daar zijn alle activiteiten op gericht. Dat betekent dat:

- Het aantal medewerkers aanwezig op kantoor minimaal is. Het merendeel van de medewerkers van ISD BOL werkt thuis;
- De balie en spreekkamers zijn in principe gesloten om direct fysiek contact zoveel mogelijk te voorkomen;
- De cliënten krijgen zoveel mogelijk telefonische ondersteuning geboden;
- Een fysiek gesprek alleen plaats vindt indien dit absoluut dringend noodzakelijk is;

- Een telefoonteam cliënten en ondernemers/ZZP-ers telefonisch te woord staat op maandag tot en met donderdag van 09:00 tot 16:00 uur en op vrijdag van 09:00 tot 13:00 uur.

Verwachtingen voor 2021 en verder

De eerste landelijke Lock down en andere maatregelen, zoals het tijdelijk sluiten van de horeca, hebben bij veel bedrijven en werknemers gezorgd voor inkomstenverlies. Dit leidde in het tweede kwartaal van 2020 tot een snel oplopende werkloosheid. De Nederlandse overheid heeft met het snel inzetten van steunmaatregelen een verder oplopende werkloosheid nog (tijdelijk) kunnen voorkomen.

Deze steunpakketten zullen in versoberde vorm tot aan de zomer van 2021 worden gecontinueerd. De maatregelen fungeren als vangnet waarmee veel directe werkloosheid voorkomen wordt. Deze maatregelen zijn echter eindig. Er zullen bedrijven zijn die nu nog overeind staan, maar het uiteindelijk toch niet redden, met alle gevolgen van dien. De uiteindelijke effecten van deze coronacrisis zijn dan ook niet altijd meteen zichtbaar in statistieken.

De coronacrisis is anders dan alle eerdere crises, het verdere verloop ervan valt nauwelijks te voorspellen. Deze situatie is zo uniek, dat bestaande modellen niet voorzien in een situatie als deze. Wat wel vaststaat is dat de coronacrisis de arbeidsmarkt in ieder geval tijdelijk, maar mogelijk ook permanent verandert.

Deel 2
Jaarrekening

2.1 Overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening geeft de gerealiseerde baten en lasten in 2020 per kerntaak weer en de totstandkoming van het rekeningresultaat.
De belangrijkste financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2020 (inclusief wijzigingen) worden toegelicht.

2.1.1 Cumulatief overzicht

Onderstaand is het cumulatief overzicht van baten en lasten op programmaniveau weergegeven met een, op grond van het BBV, verplichte uitsplitsing naar een aantal onderdelen.

Cumulatief overzicht	Primitieve begroting			Primitieve begroting - geconverteerd			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
bedragen in Euro	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bevorderen uitstroom	1.978.546	1.978.546	0	1.978.546	1.978.546	0	1.900.015	1.900.015	0	1.834.417	1.834.417	0
Beperken instroom	31.136.227	31.136.227	0	31.136.227	31.136.227	0	32.721.840	32.721.840	0	31.389.648	31.389.648	0
Maatschappelijke participatie	3.318.582	3.318.582	0	3.318.582	3.318.582	0	3.253.192	3.253.192	0	3.179.085	3.179.085	0
Bedrijfsvoering	161.225	185.927	-24.702	52.161	95.258	-43.097	60.004	125.806	-65.802	60.004	123.227	-63.223
Projecten	0	0	0	0	0	0	621.599	621.599	0	488.687	488.687	0
Subtotaal programma's	**36.594.580**	**36.619.282**	**-24.702**	**36.485.516**	**36.528.613**	**-43.097**	**38.556.649**	**38.622.451**	**-65.802**	**36.951.840**	**37.015.064**	**-63.223**
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde kosten Overhea	5.190.540	5.140.962	49.578	4.373.106	4.305.133	67.973	4.401.310	4.310.632	90.678	4.073.054	4.009.831	63.223
Onvoorzien	0	24.876	-24.876	0	24.876	-24.876	0	24.876	-24.876	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**41.785.120**	**41.785.120**	**0**	**40.858.622**	**40.858.622**	**0**	**42.957.959**	**42.957.959**	**0**	**41.024.894**	**41.024.894**	**0**
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	**41.785.120**	**41.785.120**	**0**	**40.858.622**	**40.858.622**	**0**	**42.957.959**	**42.957.959**	**0**	**41.024.894**	**41.024.894**	**0**

Met dit overzicht wordt specifiek inzichtelijk gemaakt wat de algemene dekkingsmiddelen zijn, de gerealiseerde kosten overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. De overhead en onvoorzien zijn bij ISD BOL onderdeel van alle lasten bij Bedrijfsvoering. De totale lasten van overhead en onvoorzien zijn reeds toegelicht in hoofdstuk 1.1.4 Bedrijfsvoering. De overige kosten zijn niet van toepassing bij ISD BOL.

Doordat de gerealiseerde kosten overhead en de post onvoorzien in bovenstaand overzicht afzonderlijk worden weergegeven, sluit het subtotaal van het programma Bedrijfsvoering niet aan met het overzicht van baten en lasten Bedrijfsvoering in het hoofdstuk 2.1.7 Financiële verantwoording bedrijfsvoeringskosten. Hiervoor dient dit samengeteld te worden.

Dit cumulatief overzicht is in de onderstaande 3 tabellen gesplitst naar de 3 deelnemende gemeenten. Indien de cijfers van de 3 gemeenten bij elkaar opgeteld worden, zit er een verschil in bij de realisatie van € 433.841. Dit zijn exact de baten van bedrijfsvoering (exclusief de bijdrage van gemeenten). Deze baten worden dus niet betaald door de 3 gemeenten, maar elders. Bijvoorbeeld detacheringen, kosten van renovatie van de hoogbouw waar de langlopende geldlening tegenover staat en de kapitaallasten.

Cumulatief overzicht Brunssum

Brunssum bedragen in euro	Primitieve begroting geconverteerd			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bevorderen uitstroom	1.026.055	1.026.055	0	936.978	936.978	0	909.768	909.768	0
Beperken instroom	12.760.150	12.760.150	0	13.356.526	13.356.526	0	12.365.061	12.365.061	0
Maatschappelijke participatie	1.449.768	1.449.768	0	1.309.186	1.309.186	0	1.226.444	1.226.444	0
Bedrijfsvoering	1.702.530	1.702.530	0	1.651.007	1.651.007	0	1.496.510	1.496.510	0
Projecten	0	0	0	244.394	244.394	0	245.862	245.862	0
Gerealiseerde resultaat	**16.938.503**	**16.938.503**	**0**	**17.498.090**	**17.498.090**	**0**	**16.243.646**	**16.243.646**	**0**

Cumulatief overzicht Beekdaelen

Beekdaelen (Onderbanken) bedragen in euro	Primitieve begroting geconverteerd			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bevorderen uitstroom	174.596	174.596	0	183.990	183.990	0	132.319	132.319	0
Beperken instroom	2.325.629	2.325.629	0	2.178.298	2.178.298	0	2.082.967	2.082.967	0
Maatschappelijke participatie	201.400	201.400	0	196.770	196.770	0	201.869	201.869	0
Bedrijfsvoering	316.866	316.866	0	282.824	282.824	0	272.053	272.053	0
Projecten	0	0	0	29.208	29.208	0	21.858	21.858	0
Gerealiseerde resultaat	**3.018.491**	**3.018.491**	**0**	**2.871.091**	**2.871.091**	**0**	**2.711.067**	**2.711.067**	**0**

Cumulatief overzicht Landgraaf

Landgraaf bedragen in euro	Primitieve begroting geconverteerd			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bevorderen uitstroom	777.895	777.895	0	779.046	779.046	0	792.330	792.330	0
Beperken instroom	16.050.448	16.050.448	0	17.187.016	17.187.016	0	16.941.619	16.941.619	0
Maatschappelijke participatie	1.667.414	1.667.414	0	1.747.236	1.747.236	0	1.750.772	1.750.772	0
Bedrijfsvoering	2.148.838	2.148.838	0	2.122.450	2.122.450	0	1.930.654	1.930.654	0
Projecten	0	0	0	347.997	347.997	0	220.966	220.966	0
Gerealiseerde resultaat	**20.644.595**	**20.644.595**	**0**	**22.183.745**	**22.183.745**	**0**	**21.636.341**	**21.636.341**	**0**

In bijlage B ‘Gerealiseerde baten en lasten per gemeente’ zijn per gemeente de kerntaken uitgesplitst in meerdere onderdelen.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Baten en lasten, alsmede de balansposten dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma’s. In onderstaande tabel is per programma aangegeven of zich in 2020 een begrotingsoverschrijding heeft voorgedaan.

Programma bedragen in Euro	2020			Opmerking
	bijgestelde begroting	werkelijk	Verschil	
bevorderen van de uitstroom	1.900.015	1.834.417	65.598	Geen overschrijding
beperken van de instroom	32.721.840	31.389.648	1.332.192	Geen overschrijding
maatschappelijke participatie	3.253.192	3.179.085	74.107	Geen overschrijding
bedrijfsvoering	125.806	123.227	2.579	Geen overschrijding
projecten	621.599	488.687	132.912	Geen overschrijding

2.1.2 Analyse op hoofdlijnen

In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de grootste afwijkingen per gemeente over het jaar 2020. De realisatie wordt hierbij vergeleken met de begrotingscijfers uit de 2e BERAP. Een toelichting op de afwijkingen is opgenomen in de volgende hoofdstukken per kerntaak.

bedragen in Euro	ISD BOL			Per gemeente		
	bijgestelde begroting	**werkelijk**	**saldo**	**Brunssum**	**Beekdaelen**	**Landgraaf**
Lasten						
w-deel trajecten incl. inzet betere buren	708.620	651.126	57.494	36.314	35.988	-14.809
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	44.000	13.722	30.278	10.000	0	20.278
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedragend	68.000	37.000	31.000	26.000	24.000	-19.000
Bbz starters uitk. levensond. om niet	66.000	36.022	29.978	5.870	0	24.108
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	-8.000	11.126	-19.126	-3.012	2.000	-18.115
Periodieke uitkeringen PW	27.473.368	26.629.537	843.831	807.460	2.678	33.692
Periodieke uitkeringen IOAW	1.240.000	1.187.936	52.064	24.099	12.593	15.372
Periodieke uitkeringen IOAZ	180.000	155.694	24.306	-2.552	15.636	11.222
Loonkostensubsidie	745.000	724.081	20.919	-1.855	17.097	5.676
Salariskosten beperken instroom	2.765.472	2.451.032	314.440	129.006	22.095	163.338
Inrichtingskosten statushouders (c)	15.000	26.923	-11.923	-3.421	155	-8.657
Overige voorzieningen voor wonen (c)	46.000	60.544	-14.544	-4.650	-1.552	-8.343
Individuele inkomenstoeslag (k)	452.000	477.302	-25.302	-1.537	60	-23.825
Maatschappelijke participatie (j)	358.000	338.250	19.750	8.300	6.950	4.500
Bewindvoering (e)	1.555.000	1.561.435	-6.435	25.055	-1.676	-29.814
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	82.500	6.550	75.950	32.904	500	42.546
Salariskosten maatschappelijke participatie	274.942	248.236	26.706	10.957	1.877	13.872
Minderkosten bedrijfsvoering	4.056.281	3.699.217	357.064	154.497	10.771	191.796
diverse kleine afwijkingen	0	0	22.513	2.477	3.501	16.535
Saldo generaal			**1.828.961**	**1.255.913**	**152.674**	**420.374**

In totaal zijn de werkelijke lasten € 1,8 miljoen lager dan geraamd in de 2e BERAP. Deze middelen vloeien terug naar de deelnemende gemeenten.
Enkel de afwijkingen groter dan € 10.000 zijn opgenomen in deze tabel. Daardoor is er nog een regel toegevoegd ‘diverse kleine afwijkingen’ zodat het bedrag per gemeente exact aansluit bij de tabellen in de bijlage B “Gerealiseerde baten en lasten per gemeente”.

2.1.3 Toerekening salarissen naar de kerntaken

Sinds de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in 2017 zijn we verplicht om salarissen zoveel mogelijk direct toe te rekenen aan de desbetreffende beleidsvelden. In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het toegerekende bedrag per beleidsveld dat in de hierop volgende hoofdstukken steeds in de financiële tabel is weergegeven.

Systematiek van toerekening

De totale som van salarissen van ISD BOL wordt toegerekend aan alle vier de beleidsvelden. Bij de toerekening worden verschillende verdeelsleutels gebruikt. De overhead (salarissen indirecte functies) komen op het beleidsveld Bedrijfsvoering. De urenverantwoording uit het W-deel (W/P consulent, werkcoach, gedeelte diagnoseconsulent, gedeelte medewerker backoffice en gedeelte administratieve ondersteuning) gaat rechtstreeks naar het beleidsterrein bevorderen uitstroom. De resterende salarislasten worden verdeeld over de beleidsterreinen Bevorderen uitstroom (excl. w-deel), beperken instroom en maatschappelijke participatie naar verhouding van de totale uitgaven op dat beleidsterrein. Onderstaand is in tabelvorm te zien hoe de salarislasten toegerekend worden.

Kostensoort	Toelichting	Toerekening aan	Verdeelsleutel
Salarislasten uitvoerende functies	Functies inkomensconsulent, medewerker uitkeringsadministratie en sociaal rechercheur	Producten BUIG en maatschappelijke participatie	Naar rato van de hoogte directe lasten producten BUIG, IOAW en maatschappelijke participatie
Salarislasten uitvoerende functies	Functies W/P consulent, werkcoach, gedeelte diagnoseconsulent, gedeelte mdw backoffice en gedeelte administratieve ondersteuning	Product Werkdeel (re-integratie)	Urenverantwoording
Salarislasten ondersteunende functies	Functies backoffice en post & archiefmedewerker, medewerker verhaal en terugvordering, medewerker juridische zaken en controller uitkeringsadministratie	Kinderopvang, BUIG, Bbz declarabel en maatschappelij-ke participatie	Naar rato van de hoogte van de directe lasten producten Kinderopvang, BUIG, Bbz declarabel en maatschappelijke participatie
Salarislasten indirecte functies	Functies directeur, directie secretaresse, projectleider, afdelingshoofd bedrijfsvoering en juridische zaken, communicatiemdw, controller etc.	Beleidsveld Bedrijfsvoering	100%

Resultaat salariskosten

In de primitieve begroting was een totale salarissom begroot van € 5.873.552. In de 2e BERAP is de herinrichtingsnotitie 'De nieuwe koers van ISD BOL' verwerkt in de begroting. Het begrotingsbedrag van de salarissen was na alle wijzigingen € 5.872.496. Het werkelijk betaalde bedrag in 2020 is € 5.465.839. Dit is € 406.657 lager dan begroot.

De oorzaak hiervan is dat een aantal functies niet gedurende het hele jaar was ingevuld. Dat heeft twee redenen:

- De herinrichtingsnotitie 'De nieuwe koers van ISD BOL' zorgde o.a. voor een verschuiving van taken van de ene functiegroep naar een andere functiegroep. Om tot een goede invulling van alle functieplekken te komen heeft enige tijd gekost, daardoor waren gedurende een bepaalde periode een aantal vacatures niet ingevuld en
- ISD BOL heeft ervoor gekozen om de ontwikkelingen als gevolg van de corona-maatregelen af te wachten om een goede inschatting te kunnen maken waar behoefte aan zou kunnen zijn in het personeelsbestand om deze crisis zo efficiënt mogelijk het hoofd te bieden. Daardoor is later in het jaar gestart met werven.

In beide situaties betrof het met name vacatures bij de inkomensconsulenten.

Ook binnen bedrijfsvoering is een aantal functies niet gedurende het hele jaar ingevuld. De functie Informatiebeveiligingsfunctionaris hebben wij vooralsnog niet kunnen invullen, dit als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Noodzakelijke werkzaamheden behorend bij deze functie hebben wij door een externe partij laten uitvoeren. Ook heeft het tijd gekost om de vacatureruimte bij Projectondersteuning en procesoptimalisatie op te vullen.

Ten slotte zijn de werkzaamheden van de projecten die apart gefactureerd worden aan de gemeenten door het eigen personeel uitgevoerd en zijn hier geen extra medewerkers voor aangetrokken.

Toegerekend bedrag salarissen per beleidsveld

In de volgende tabel is weergegeven hoe de totale salarislasten verdeeld zijn over de vier beleidsvelden. Deze verdeling is exclusief de urenverantwoording uit het W-deel, deze gaan namelijk rechtstreeks naar het beleidsterrein Bevorderen uitstroom. Ter volledigheid zijn deze wel in de regel onder te tabel wel opgenomen.

Tevens is ter volledigheid opgenomen de salariskosten die ingezet zijn op de projecten. Deze salariskosten zijn reeds afgerekend met de gemeente waarvoor het project is uitgevoerd. Om een totaalbeeld te verkrijgen van alle salariskosten van ISD BOL zijn deze wel opgenomen bij de werkelijke kosten.

ISD BOL bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
- salariskosten bedrijfsvoering	1.690.172	1.902.574	1.855.186	1.687.156
- salariskosten bevorderen uitstroom	9.984	39.165	19.802	17.662
- salariskosten beperken instroom	2.416.233	2.353.429	2.765.472	2.451.032
- salariskosten maatschappelijke participatie	244.305	254.332	274.942	248.236
Subtotaal	**4.360.695**	**4.549.500**	**4.915.402**	**4.404.086**
- toegewezen salarisen in W-deel	1.253.503	1.324.052	957.094	957.093
- afgerekende salariskosten in de projecten				104.660
Totale salariskosten	**5.614.198**	**5.873.552**	**5.872.496**	**5.465.839**

In de onderstaande tabellen zijn de totale salariskosten verdeeld over de 3 gemeenten.

Brunssum bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
- salariskosten bedrijfsvoering	721.300	780.570	761.128	692.190
- salariskosten bevorderen uitstroom	4.261	18.273	8.124	7.246
- salariskosten beperken instroom	1.031.155	965.542	1.134.591	1.005.585
- salariskosten maatschappelijke participatie	104.260	104.345	112.801	101.844
Subtotaal	**1.860.976**	**1.868.730**	**2.016.643**	**1.806.865**
- toegewezen salarisen in W-deel	627.054	749.742	392.667	392.667
- afgerekende salariskosten in de projecten				49.780
Totale salariskosten	**2.488.030**	**2.618.472**	**2.409.310**	**2.249.312**

Beekdaelen bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
- salariskosten bedrijfsvoering	119.931	133.694	130.364	118.557
- salariskosten bevorderen uitstroom	708	3.417	1.391	1.241
- salariskosten beperken instroom	171.451	165.376	194.330	172.235
- salariskosten maatschappelijke participatie	17.335	17.872	19.320	17.444
Subtotaal	**309.426**	**320.359**	**345.407**	**309.476**
- toegewezen salarisen in W-deel	73.613	94.122	67.255	67.255
- afgerekende salariskosten in de projecten				1.758
Totale salariskosten	**383.039**	**414.481**	**412.662**	**378.489**

Landgraaf bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk
- salariskosten bedrijfsvoering	848.941	988.310	963.694	876.409
- salariskosten bevorderen uitstroom	5.015	17.475	10.286	9.175
- salariskosten beperken instroom	1.213.628	1.222.511	1.436.550	1.273.212
- salariskosten maatschappelijke participatie	122.710	132.115	142.821	128.949
Subtotaal	**2.190.293**	**2.360.411**	**2.553.352**	**2.287.744**
- toegewezen salarisen in W-deel	552.836	480.188	497.171	497.171
- afgerekende salariskosten in de projecten				53.123
Totale salariskosten	**2.743.129**	**2.840.599**	**3.050.523**	**2.838.038**

2.1.4 Kerntaak: bevorderen uitstroom

Dit programma omvat alles wat samenhangt met de bevordering dat iedereen meedoet naar vermogen, bij voorkeur door betaald werk. Daar waar dat niet mogelijk is, wordt ingezet op professionele diagnose waarmee de cliënten een passend (vervolg)traject wordt aangeboden. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

bevorderen uitstroom

Jaarrekening 2020 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
Participatiewet re-integratiedeel							
Brunssum	954.933						
re-integratie		304.634	978.525	237.640	307.354	246.469	60.885
Salarissen en sociale lasten		650.299	8.857	749.742	584.500	609.071	-24.571
Beekdaelen (Onderbanken)	140.703						
re-integratie		65.985	167.162	74.557	71.844	35.856	35.988
Salarissen en sociale lasten		74.719	1.517	94.122	67.255	67.255	0
Landgraaf	767.296						
re-integratie		206.636	734.206	265.232	137.589	152.398	-14.809
Salarissen en sociale lasten		560.660	11.214	480.188	497.171	497.171	0
Kinderopvang							
Brunssum	20.438	**20.438**	**38.673**	**38.673**	**45.124**	**54.228**	**-9.104**
Kinderopvang re-integratie		1.615	400	400	10.000	5.809	4.191
Kinderopvang sociaal medische indicatie		14.562	20.000	20.000	27.000	41.174	-14.174
Salarissen en sociale lasten		4.261		18.273	8.124	7.246	878
Toerekening bedrijfsvoeringskosten			10.000				
Kosten bedrijfsvoering			8.273				
Beekdaelen (Onderbanken)	33.523	**33.523**	**5.917**	**5.917**	**44.891**	**29.208**	**15.683**
Kinderopvang re-integratie		148	500	500	500	16	484
Kinderopvang sociaal medische indicatie		32.667	2.000	2.000	43.000	27.951	15.049
Salarissen en sociale lasten		708		3.417	1.391	1.241	150
Toerekening bedrijfsvoeringskosten			2.000				
Kosten bedrijfsvoering			1.417				
Landgraaf	74.790	**74.790**	**32.475**	**32.475**	**144.286**	**142.761**	**1.525**
Kinderopvang re-integratie		4.346	8.000	8.000	4.000	1.767	2.233
Kinderopvang sociaal medische indicatie		65.429	7.000	7.000	130.000	131.820	-1.820
Salarissen en sociale lasten		5.015		17.475	10.286	9.175	1.111
Toerekening bedrijfsvoeringskosten			7.000				
Kosten bedrijfsvoering			10.475				
totaal	**1.991.685**	**1.991.685**	**1.978.546**	**1.978.546**	**1.900.015**	**1.834.417**	**65.598**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

bevorderen uitstroom

Jaarrekening 2020 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
Participatiewet re-integratiedeel							
Brunssum	954.933						
Bijdrage gemeente programmakosten		304.634	978.525	582.032	307.354	246.469	-60.885
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		650.299	8.857	405.350	584.500	609.071	24.571
Beekdaelen (Onderbanken)	140.703						
Bijdrage gemeente programmakosten		65.985	167.162	74.557	71.844	35.856	-35.988
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		74.719	1.517	94.122	67.255	67.255	0
Landgraaf	767.296						
Bijdrage gemeente programmakosten		206.636	734.206	265.232	137.589	152.398	14.809
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		560.660	11.214	480.188	497.171	497.171	0
Kinderopvang							
Brunssum	20.438						
Bijdrage gemeente programmakosten		16.177	30.400	20.400	37.000	46.982	9.982
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		4.261	8.273	18.273	8.124	7.246	-878
Beekdaelen (Onderbanken)	33.523						
Bijdrage gemeente programmakosten		32.815	4.500	2.500	43.500	27.967	-15.533
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		708	1.417	3.417	1.391	1.241	-150
Landgraaf	74.790						
Bijdrage gemeente programmakosten		69.776	22.000	15.000	134.000	133.586	-414
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		5.015	10.475	17.475	10.286	9.175	-1.111
totaal	**1.991.685**	**1.991.685**	**1.978.546**	**1.978.546**	**1.900.015**	**1.834.417**	**-65.598**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Toelichting jaarrekening 2020

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, S = structureel, I = Incidenteel).

Toelichting lasten:

W-deel	V	€ 57.494 (i)

Gemeente Brunssum

De onderuitputting bedraagt € 36.314. De overschrijding onder 'bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten' heeft betrekking op de AD-accounts, betaald door ISD BOL, voor de re-integratieconsulenten die werken voor Betere Buren.

Gemeente Beekdaelen

De onderuitputting bedraagt € 35.988.

Gemeente Landgraaf
Binnen de jaarrekening van ISD BOL is er een tekort van € 14.809. Echter heeft de gemeenteraad van Landgraaf een besluit genomen om een extra bedrag van € 47.535 ter beschikking te stellen wat ook ontvangen is door ISD BOL. Dit resulteert derhalve in een teruggave van € 32.726. Zie ook monitoring 5: De uitgaven op het Participatiebudget (W-deel).

Kinderopvang	V	€ 8.104 (i)

Het voordeel van de kosten kinderopvang is onderverdeeld in diverse posten.
Gemeente Brunssum, totaal (N) € 9.104:
- Uitgaven kinderopvang regulier (V) € 4.191 (i)
- Uitgaven SMI (N) € 14.174 (i)
- Kosten bedrijfsvoering kinderopvang (V) € 878 (i)

Gemeente Beekdaelen, totaal (V) € 15.683:
- Uitgaven kinderopvang regulier (V) € 484 (i)
- Uitgaven SMI (V) € 15.049 (i)
- Kosten bedrijfsvoering kinderopvang (V) € 150 (i)

Gemeente Landgraaf, totaal (V) € 1.525:
- Uitgaven kinderopvang regulier (V) € 2.233 (i)
- Uitgaven SMI (N) € 1.820 (i)
- Kosten bedrijfsvoering kinderopvang (V) € 1.111 (i)

In de uitgaven SMI is voor alle drie de gemeenten ook een bedrag opgenomen voor de noodopvang SMI:
Gemeente Brunssum € 586 (i)
Gemeente Beekdaelen € 274 (i)
Gemeente Landgraaf € 1.548 (i)

Toelichting baten:

Bijdrage gemeente re-ïntegratie	N	€ 57.494 (i)

Dit betreft de som van de onderuitputting die aan de drie gemeenten wordt toegekend.

Bijdrage gemeente kinderopvang	N	€ 8.104 (i)

De som van de bovenstaande bedragen kinderopvang resulteert in een lagere bijdrage van de gemeenten dan begroot.

Informatie over de (financiële) impact en risico's van het coronavirus op dit programma is opgenomen in paragraaf 1.2.4 Covid-19.

2.1.5 Kerntaak: beperken instroom

Dit programma omvat alle uitkeringen aan bijstandsgerechtigden waarbij gestreefd wordt dat zo min mogelijk mensen een beroep moeten doen op een uitkering door zoveel mensen tegen te houden aan de poort. Het strikt handhaven van wetten en regels en het intensief bestrijden van fraude is hierbij ook een belangrijk speerpunt. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

beperken van de instroom

Jaarrekening 2020 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
BUIG inkomensdeel							
Brunssum	**12.521.841**	**12.521.841**	**12.760.150**	**12.760.150**	**13.336.012**	**12.336.339**	**999.673**
Bbz declarabel	83.292		60.000				
Kosten bedrijfsvoering Bbz			38.912				
Bbz buig	24.659		47.000				
PW - I deel	11.888.202		10.883.696				
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten		19.604		20.000	18.000	8.705	9.295
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedrage		33.000		15.000	26.000	0	26.000
Bbz uitbestede apparaatskosten		24.767		38.912	24.616	22.477	2.139
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet		7.116		18.000	15.000	5.000	10.000
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos		-1.196		7.000	1.000	7.778	-6.778
Bbz starters uitk. levensond. om niet		17.162		50.000	40.000	34.130	5.870
Bbz starters uitk. levensond. renteloos		7.498		-3.000	-4.000	-988	-3.012
Periodieke uitkeringen PW		10.537.000		10.883.696	11.245.805	10.438.345	807.460
Periodieke uitkeringen IOAW	434.192	434.192	500.000	500.000	390.000	365.901	24.099
Periodieke uitkeringen IOAZ	91.496	91.496	90.000	90.000	95.000	97.552	-2.552
Loonkostensubsidie		320.047	175.000	175.000	350.000	351.855	-1.855
Salarissen en sociale lasten		1.031.155		965.542	1.134.591	1.005.585	129.006
Kosten bedrijfsvoering			965.542				
Beekdaelen (Onderbanken)	**2.142.376**	**2.142.376**	**2.325.629**	**2.325.629**	**2.174.785**	**2.081.329**	**93.456**
Bbz declarabel	5.095		35.000				
Kosten bedrijfsvoering Bbz			6.665				
Bbz buig	0		6.000				
PW - I deel	1.949.397		1.914.588				
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten		975		5.000	0	3.010	-3.010
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedrage		0		30.000	24.000	0	24.000
Bbz uitbestede apparaatskosten		4.120		6.665	4.216	3.850	366
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet		0		0	0	0	0
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos		0		0	0	0	0
Bbz starters uitk. levensond. om niet		0		8.000	0	0	0
Bbz starters uitk. levensond. renteloos		0		-2.000	2.000	0	2.000
Periodieke uitkeringen PW		1.682.172		1.914.588	1.680.238	1.677.560	2.678
Periodieke uitkeringen IOAW	128.607	128.607	155.000	155.000	100.000	87.407	12.593
Periodieke uitkeringen IOAZ	59.277	59.277	35.000	35.000	65.000	49.364	15.636
Loonkostensubsidie		95.774	8.000	8.000	105.000	87.903	17.097
Salarissen en sociale lasten		171.451		165.376	194.330	172.235	22.095
Kosten bedrijfsvoering			165.376				
Landgraaf	**16.437.132**	**16.437.132**	**16.050.448**	**16.050.448**	**17.161.043**	**16.922.570**	**238.473**
Bbz declarabel	91.489		73.000				
Kosten bedrijfsvoering Bbz			49.269				
Bbz buig	1.472		34.000				
PW - I deel	15.458.250		13.696.668				
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten		14.872		24.000	21.000	20.945	55
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedrage		12.000		30.000	18.000	37.000	-19.000
Bbz uitbestede apparaatskosten		29.143		49.269	31.168	28.459	2.709
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet		47.954		16.000	29.000	8.722	20.278
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos		-12.480		3.000	-2.000	-1.137	-863
Bbz starters uitk. levensond. om niet		0		41.000	26.000	1.892	24.108
Bbz starters uitk. levensond. renteloos		1.472		-7.000	-6.000	12.115	-18.115
Periodieke uitkeringen PW		14.006.890		13.696.668	14.547.325	14.513.633	33.692
Periodieke uitkeringen IOAW	850.989	850.989	830.000	830.000	750.000	734.628	15.372
Periodieke uitkeringen IOAZ	34.932	34.932	50.000	50.000	20.000	8.778	11.222
Loonkostensubsidie		237.732	95.000	95.000	290.000	284.324	5.676
Salarissen en sociale lasten		1.213.628		1.222.511	1.436.550	1.273.212	163.338
Kosten bedrijfsvoering			1.222.511				
Overig							
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	57.048	57.048	0	0	50.000	49.410	590
totaal	**31.158.396**	**31.158.396**	**31.136.227**	**31.136.227**	**32.721.840**	**31.389.648**	**1.332.192**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

beperken van de instroom

Jaarrekening 2020 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
BUIG inkomensdeel							
Brunssum	**12.521.842**	**12.521.841**	**12.760.150**	**12.760.150**	**13.336.012**	**12.336.339**	**-999.673**
BBZ declarabel	83.292		98.912				
PW - I deel	12.438.550						
Debiteurenontvangsten Bbz		11.354		0	0	12.829	12.829
Bijdrage gemeente rijksvergoeding uitbestede onderzoekskosten		29.105		4.334	18.000	0	-18.000
Bijdr gem rijksverg programmakst declarabel budget		0		48.000	0	0	0
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		18.065		7.666	0	-4.125	-4.125
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten		24.767		38.912	24.616	22.477	-2.139
Debiteurenontvangsten Pw		271.079		0	0	188.463	188.463
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten		11.508.760		11.792.148	11.309.842	11.731.414	421.572
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		-372.444		-96.452	848.963	-620.304	-1.469.267
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		1.031.155		965.542	1.134.591	1.005.585	-129.006
Inkomsten van het Rijk			11.792.148				
Bijdrage gemeente			-96.452				
Bijdrage gemeente bedrijfsvoering			965.542				
Beekdaelen (Onderbanken)	**2.142.375**	**2.142.376**	**2.325.629**	**2.325.629**	**2.174.785**	**2.081.329**	**-93.456**
BBZ declarabel	5.095		41.665				
PW - I deel	2.137.280						
Debiteurenontvangsten Bbz		17.493		0	0	12.808	12.808
Bijdrage gemeente rijksvergoeding uitbestede onderzoekskosten		0		1.270	0	0	0
Bijdr gem rijksverg programmakst declarabel budget		0		27.000	0	0	0
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		-16.517		6.730	0	-9.797	-9.797
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten		4.120		6.665	4.216	3.850	-366
Debiteurenontvangsten Pw		16.633		0	0	34.368	34.368
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten		2.041.869		2.108.551	2.041.869	2.093.585	51.716
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		-92.673		10.037	-65.631	-225.720	-160.089
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		171.451		165.376	194.330	172.235	-22.095
Inkomsten van het Rijk			2.108.551				
Bijdrage gemeente			10.037				
Bijdrage gemeente bedrijfsvoering			165.376				
Landgraaf	**16.437.132**	**16.437.133**	**16.050.448**	**16.050.448**	**17.161.043**	**16.922.570**	**-238.473**
BBZ declarabel	91.489		122.269				
PW - I deel	16.345.643						
Debiteurenontvangsten Bbz		30.573		0	0	37.777	37.777
Bijdrage gemeente rijksvergoeding uitbestede onderzoekskosten		41.956		4.336	21.000	0	-21.000
Bijdr gem rijksverg programmakst declarabel budget		0		58.350	0	0	0
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		-10.182		10.314	0	20.168	20.168
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten		29.143		49.269	31.168	28.459	-2.709
Debiteurenontvangsten Pw		274.781		0	0	245.613	245.613
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten		13.760.504		14.099.338	14.326.414	14.860.429	534.015
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten		1.096.730		606.330	1.345.911	456.912	-888.999
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		1.213.628		1.222.511	1.436.550	1.273.212	-163.338
Inkomsten van het Rijk			14.099.338				
Bijdrage gemeente			606.330				
Bijdrage gemeente bedrijfsvoering			1.222.511				
Overig							
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	57.048	57.048	0	0	50.000	49.410	-590
totaal	**31.158.395**	**31.158.396**	**31.136.227**	**31.136.227**	**32.721.840**	**31.389.648**	**-1.332.192**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Toelichting jaarrekening 2020

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, S = structureel, I = Incidenteel).

Toelichting lasten:

"BUIG" (Bbz + PW + Lks + Ioaw + Ioaz)	V 1.017.160 (i)

De uitgaven BBZ rentedragend kapitaal, onderzoekskosten en apparaatskosten laten t.o.v. de prognose uit de 2e BERAP ISD BOL 2020 voor de gemeenten het volgende beeld zien:

- Brunssum heeft geen rentedragend bedrijfskapitaal verstrekt, € 26.000 (V). De onderzoekskosten m.b.t. levensvatbaarheid zijn veel lager uitgevallen dan begroot, € 9.295 (V). De uitvoeringskosten betaald aan Maastricht zijn € 2.139 (V) lager uitgevallen dan begroot;
- Beekdaelen heeft geen rentedragend bedrijfskapitaal verstrekt, € 24.000 (V). De onderzoekskosten m.b.t. levensvatbaarheid zijn hoger uitgevallen dan begroot, € 3.010 (N). De uitvoeringskosten betaald aan Maastricht zijn € 366 (V) lager uitgevallen dan begroot;
- Landgraaf is het verstrekte rentedragend bedrijfskapitaal hoger dan begroot, € 19.000 (N). De onderzoekskosten m.b.t. de levensvatbaarheid van een eigen bedrijf zijn conform begroot met een minimaal verschil, € 55 (V). De uitvoeringskosten betaald aan Maastricht zijn € 2.709 (V) lager uitgevallen dan begroot.

De Bbz declarabel (Bbz gevestigd) laat elk jaar een grillig verloop zien en is moeilijk te prognosticeren. Ten opzichte van de 2e BERAP ISD BOL 2020 betekent dit voor:

- De gemeente Brunssum lagere lasten tot een bedrag van (V) € 3.222 (i);
- De gemeente Beekdaelen geen wijziging;
- De gemeente Landgraaf lagere lasten tot een bedrag van (V) € 19.415 (i).

De Bbz I-deel (Bbz starters) laat elk jaar een grillig verloop zien en is moeilijk te prognosticeren. Ten opzichte van de 2e BERAP ISD BOL 2020 betekent dit voor:

- De gemeente Brunssum lagere lasten tot een bedrag van (V) € 2.858 (i);
- De gemeente Beekdaelen lagere lasten tot een bedrag van (V) € 2.000 (i);
- De gemeente Landgraaf lagere lasten tot een bedrag van (V) € 5.993 (i).

Bij het PW I-deel is sprake van een onderuitputting voor alle drie gemeenten. In de 2e BERAP ISD BOL is rekening gehouden met een stijging van de cliënten aantallen van de gemeenten Brunssum (5%), Beekdaelen (10%) en Landgraaf (10%). Deze stijging heeft voor de gemeente Brunssum niet doorgezet. Voor de gemeenten Beekdaelen en Landgraaf is deze prognose wel nagenoeg de werkelijkheid geworden.
In cijfers:

- Brunssum (V) € 807.460 (i)
- Beekdaelen (V) € 2.678 (i)
- Landgraaf (V) € 33.692 (i)

De aantallen IOAW-gerechtigden van de drie gemeenten zijn niet opvallend gefluctueerd. Ten opzichte van de 2e BERAP ISD BOL 2020 betekent dit voor:
- De gemeente Brunssum lagere lasten tot een bedrag van (V) € 24.099 (i);
- De gemeente Beekdaelen lagere lasten tot een bedrag van (V) € 12.593 (i);
- De gemeente Landgraaf lagere lasten tot een bedrag van (V) € 15.372 (i).

Bij de IOAZ zien we ten opzichte van de 2e BERAP ISD BOL 2020 voor:
- De gemeente Brunssum hogere lasten tot een bedrag van (N) € 2.552 (i);
- De gemeente Beekdaelen lagere lasten tot een bedrag van (V) € 15.636 (i);
- De gemeente Landgraaf lagere lasten tot een bedrag van (V) € 11.222 (i).

Onderdeel van het PW I-deel is de LKS. Bij de LKS is sprake van een onderuitputting voor de gemeenten Beekdaelen en Landgraaf en een overschrijding voor de gemeente Brunssum.
In cijfers:
- Brunssum (N) € 1.855 (i)
- Beekdaelen (V) € 17.097 (i)
- Landgraaf (V) € 5.676 (i)

Salarissen en sociale lasten	V	314.440 (i)

De toegerekende salariskosten naar dit beleidsterrein zijn € 314.440 lager dan begroot. Enerzijds doordat de totale lasten binnen deze kerntaak lager zijn dan begroot, anderzijds door een lagere salarissom van ISD BOL. Zie hoofdstuk 2.1.3 voor een toelichting.
Per gemeente is het voordeel als volgt:
- Brunssum (V) € 129.006 (i)
- Beekdaelen (V) € 22.095 (i)
- Landgraaf (V) € 163.338 (i)

Overig	V	€ 590 (i)

In 2020 zijn wederom door een extern bureau onderzoeken gedaan naar voorliggende voorzieningen. De kosten van de inhuur van dit extern bureau waren € 590 lager dan begroot.

Toelichting baten:

Rijksbijdrage	V € 1.007.303 (i)

Baten "BUIG" (Bbz + PW I-deel + Ioaw I-deel + Ioaz I-deel):

De macrobudgetten voor de verschillende regelingen worden afzonderlijk geraamd, vervolgens opgeteld en over de gemeenten verdeeld. De gemeenten ontvangen dus één budget.

In de 2E BERAP ISD BOL 2020 is over de BUIG-budgetten gerapporteerd dat deze gebaseerd blijven op het voorlopig vastgesteld budget 2020. Ook is toegezegd door het Rijk dat bij de vaststelling van het definitieve budget 2020 (eind september) rekening zal worden gehouden met de actuele conjuncturele situatie.
In cijfers:

- Brunssum (V) € 421.572 (i)
- Beekdaelen (V) € 51.716 (i)
- Landgraaf (V) € 534.015 (i)

PW - I deel	N € 2.024.465 (i)

Baten BBz rentedragend kapitaal, onderzoekskosten en apparaatskosten

Per 1 januari 2020 is de financieringssystematiek van de Bbz declarabel veranderd. De uitkering levensonderhoud valt nu onder de Pw. Voor onderzoekskosten krijgt iedere gemeente een vast bedrag per jaar. Heeft een gemeente minder nodig dan is het overschot vrij besteedbaar. Heeft een gemeente te kort dan moet uit eigen middelen worden aangevuld. Het rentedragend kapitaal krijgt een gemeente het jaar ná verstrekking van het Rijk terugbetaald. In de vijf jaren ná de verstrekking door het Rijk moet de gemeente dit rentedragend kapitaal voor 75% terugbetalen aan het Rijk. Wordt het verstrekte rentedragend kapitaal dus volledig terugbetaald door de zelfstandige dan mag de gemeente 25% van het verstrekte kapitaal houden.

De gemeentelijke bijdrage voor de onderzoekskosten en het rentedragende kapitaal van de Bbz declarabel is in totaal € 30.660 hoger.

- Brunssum (N) € 9.296 (i)
- Beekdaelen (V) € 3.011 (i)
- Landgraaf (V) € 36.945 (i)

De gemeentelijke bijdrage voor de apparaatskosten van de Bbz declarabel is in totaal € 5.214 lager.

- Brunssum (N) € 2.139 (i)
- Beekdaelen (N) € 366 (i)
- Landgraaf (N) € 2.709 (i)

De gemeentelijke bijdrage voor de Bbz I-deel, PW, IOAW en IOAZ kan nu in deze jaarrekening worden vastgesteld. In totaal is de bijdrage € 2.049.911 lager.

- Brunssum (N) € 1.280.804 (i)
- Beekdaelen (N) € 125.721 (i)
- Landgraaf (N) € 643.386 (i)

Bijdrage salarissen en sociale lasten	N	€ 314.439 (i)

De bijdrage toerekening salariskosten staat altijd in relatie met de uitgaven.

Overig	N	€ 590 (i)

De gemeentelijke bijdrage wordt verlaagd met € 590 voor de kosten van het extern bureau dat onderzoeken heeft gedaan naar voorliggende voorzieningen.

Informatie over de (financiële) impact en risico's van het coronavirus op dit programma is opgenomen in paragraaf 1.2.4 Covid-19.

2.1.6 Kerntaak: maatschappelijke participatie

Dit programma omvat het minimabeleid en de bijzondere bijstand dat als instrument wordt ingezet om financiële belemmeringen weg te nemen die bestaan voor participatie in de samenleving. Dit laatste wordt nagestreefd omdat dit mensen perspectief geeft en bijdraagt aan het functioneren en de kwaliteit van de stad/wijk. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

maatschappelijke participatie

Jaarrekening 2020 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
Bijzondere bijstand							
Brunssum	**1.297.306**	**1.297.306**	**1.440.845**	**1.440.845**	**1.297.801**	**1.214.055**	**83.745**
Medische keuringen		906		0	0	227	-227
Directe levensbehoeften (a)		0		117.000	50.000	47.450	2.550
Voorzieningen voor het huishouden (b)		0		1.000	2.000	615	1.385
Kosten inrichting/huisraad (c)		0		8.000	12.000	9.976	2.024
Inrichtingskosten statushouders (c)		0		11.000	3.000	6.421	-3.421
Overige voorzieningen voor wonen (c)		0		50.000	25.000	29.650	-4.650
Peuteropvang (d)		1.111		4.000	4.000	3.166	834
Overige voorzieningen voor opvang (d)		0		0	0	0	0
Vervoerskosten en overige kosten maatschappelijke zorg (e)		0		9.000	13.000	12.184	816
Rechtsbijstand (f)		0		40.000	48.000	43.190	4.810
Overige kosten financiële transacties (f)		0		13.000	0	1.726	-1.726
Medische dienstverlening (h)		0		2.000	2.000	1.089	911
Individuele inkomenstoeslag (k)		195.162	205.000	205.000	190.000	191.537	-1.537
Maatschappelijke participatie (j)		150.975	155.000	155.000	150.000	141.700	8.300
Bewindvoering (e)		599.564	650.000	650.000	595.000	569.945	25.055
Budgetbeheer (e)		1.782	1.500	1.500	1.000	0	1.000
VGZ-tientje (m)		54.240	60.000	60.000	55.000	51.240	3.760
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)		189.306	265.000	10.000	35.000	2.096	32.904
Salarissen en sociale lasten		104.260	104.345	104.345	112.801	101.844	10.957
Beekdaelen (Onderbanken)	**190.602**	**190.602**	**199.872**	**199.872**	**194.820**	**196.843**	**-2.023**
Medische keuringen		0		0	0	0	0
Directe levensbehoeften (a)		0		12.000	6.000	10.449	-4.449
Voorzieningen voor het huishouden (b)		0		500	500	0	500
Kosten inrichting/huisraad (c)		0		5.000	0	2.864	-2.864
Inrichtingskosten statushouders (c)		0		0	2.000	1.845	155
Overige voorzieningen voor wonen (c)		0		500	1.000	2.552	-1.552
Peuteropvang (d)		0		500	0	203	-203
Overige voorzieningen voor opvang (d)		0		0	0	0	0
Vervoerskosten en overige kosten maatschappelijke zorg (e)		0		0	1.000	904	96
Rechtsbijstand (f)		0		6.000	7.000	7.721	-721
Overige kosten financiële transacties (f)		0		500	0	190	-190
Medische dienstverlening (h)		0		0	500	0	500
Individuele inkomenstoeslag (k)		22.992	22.000	22.000	22.000	21.940	60
Maatschappelijke participatie (j)		24.900	30.000	30.000	25.000	18.050	6.950
Bewindvoering (e)		98.843	95.000	95.000	100.000	101.676	-1.676
Budgetbeheer (e)		0	1.000	1.000	1.000	327	673
VGZ-tientje (m)		10.680	9.000	9.000	9.000	10.680	-1.680
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)		15.852	25.000	0	500	0	500
Salarissen en sociale lasten		17.335	17.872	17.872	19.320	17.443	1.877
Landgraaf	**1.653.382**	**1.653.382**	**1.656.115**	**1.656.115**	**1.732.821**	**1.735.086**	**-2.265**
Medische keuringen		778		0	0	2.340	-2.340
Directe levensbehoeften (a)		0		91.800	70.000	67.467	2.533
Voorzieningen voor het huishouden (b)		0		2.400	2.000	2.322	-322
Kosten inrichting/huisraad (c)		0		16.000	8.000	10.125	-2.125
Inrichtingskosten statushouders (c)		0		27.000	10.000	18.657	-8.657
Overige voorzieningen voor wonen (c)		0		34.000	20.000	28.343	-8.343
Peuteropvang (d)		7.693		13.000	10.000	7.916	2.084
Overige voorzieningen voor opvang (d)		0		1.800	0	847	-847
Vervoerskosten en overige kosten maatschappelijke zorg (e)		0		10.000	5.000	5.532	-532
Rechtsbijstand (f)		0		51.000	53.000	48.698	4.302
Overige kosten financiële transacties (f)		0		3.000	8.000	5.086	2.914
Medische dienstverlening (h)		273		7.000	3.000	4.253	-1.253
Individuele inkomenstoeslag (k)		245.704	230.000	230.000	240.000	263.825	-23.825
Maatschappelijke participatie (j)		186.658	210.000	210.000	183.000	178.500	4.500
Bewindvoering (e)		805.888	750.000	750.000	860.000	889.814	-29.814
Budgetbeheer (e)		8.462	4.000	4.000	8.000	6.164	1.836
VGZ-tientje (m)		66.901	70.000	70.000	63.000	61.796	1.204
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)		208.315	260.000	3.000	47.000	4.454	42.546
Salarissen en sociale lasten		122.710	132.115	132.115	142.821	128.949	13.872
Overige kosten							
Minima-effectrapportage	0	0	21.750	21.750	27.750	33.100	-5.350
totaal	**3.141.291**	**3.141.291**	**3.318.582**	**3.318.582**	**3.253.192**	**3.179.085**	**74.107**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

maatschappelijke participatie

Jaarrekening 2020 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
Bijzondere bijstand							
Brunssum	**1.297.306**	**1.297.306**	**1.440.845**	**1.440.845**	**1.297.801**	**1.214.055**	**-83.745**
Bijdrage gemeente programmakosten		1.193.046	1.336.500	1.336.500	1.185.000	1.078.695	-106.305
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		104.260	104.345	104.345	112.801	101.844	-10.957
Debiteurenontvangsten		0		0	0	33.516	33.516
Beekdaelen (Onderbanken)	**190.603**	**190.603**	**199.872**	**199.872**	**194.820**	**196.843**	**2.023**
Bijdrage gemeente programmakosten		173.268	182.000	182.000	175.500	174.702	-798
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		17.335	17.872	17.872	19.320	17.443	-1.877
Debiteurenontvangsten		0		0	0	4.698	4.698
Landgraaf	**1.653.382**	**1.653.382**	**1.656.115**	**1.656.115**	**1.732.821**	**1.735.086**	**2.265**
Bijdrage gemeente programmakosten		1.530.672	1.524.000	1.524.000	1.590.000	1.572.813	-17.187
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten		122.710	132.115	132.115	142.821	128.949	-13.872
Debiteurenontvangsten		0		0	0	33.324	33.324
Overige kosten - minima-effectrapportage	**0**	**0**	**21.750**	**21.750**	**27.750**	**33.100**	**5.350**
bijdrage van gemeente Brunssum		0	8.923	8.923	11.385	12.389	1.004
bijdrage van gemeente Beekdaelen (Onderbanken)		0	1.528	1.528	1.950	5.026	3.076
bijdrage van gemeente Landgraaf		0	11.299	11.299	14.415	15.686	1.271
totaal	**3.141.291**	**3.141.291**	**3.318.582**	**3.318.582**	**3.253.192**	**3.179.085**	**-74.107**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Toelichting jaarrekening 2020

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, S = structureel, I = Incidenteel).

Toelichting lasten:

Directe levensbehoeften, voorzieningen voor het huishouden, kosten inrichting/huisraad, inrichtingskosten statushouders, overige voorzieningen voor wonen, peuteropvang, vervoerskosten en overige kosten, maatschappelijke zorg, rechtsbijstand, overige kosten financiële dienstverlening, medische dienstverlening, individuele inkomenstoeslag, maatschappelijke participatie, bewindvoering, budgetbeheer, VGZ-tientje en overige bijzondere bijstand	V	€ 52.751 (i)

Het voordeel is opgebouwd
Gemeente Brunssum heeft € 72.788 (V) minder uitgekeerd dan begroot;
Gemeente Beekdaelen heeft € 3.900 (N) meer uitgekeerd dan begroot;
Gemeente Landgraaf heeft € 16.137 (N) meer uitgekeerd dan begroot.

Salarissen en sociale lasten	V	€ 26.706 (i)

De toegerekende salariskosten naar dit beleidsterrein zijn € 26.706 lager dan begroot.
Enerzijds doordat de totale lasten binnen deze kerntaak lager zijn dan begroot, anderzijds door een lagere salarissom van ISD BOL. Zie hoofdstuk 2.1.3 voor een toelichting.
Per gemeente is het voordeel als volgt:

- Brunssum (V) € 10.957 (i)
- Beekdaelen (V) € 1.877 (i)
- Landgraaf (V) € 13.872 (i)

Overige kosten – minima effectenrapportage	N	€ 5.350 (i)

De totale kosten van de minima effectenrapportage waren € 30.196. Daarnaast is er nog een extra inkomenseffectrapportage gemaakt voor de gemeente Beekdaelen ad € 2.904. De kosten hiervan komen volledig voor rekening van de gemeente Beekdaelen.

Toelichting baten:

Bijdrage gemeente in de programmakosten	N	€ 52.751 (i)

De som van de bovenstaande bedragen resulteert in een lagere bijdrage van de gemeenten.

Bijdrage gemeente in de salarissen en de sociale lasten	N	€ 26.706 (i)

De bijdrage toerekening salariskosten staat altijd in relatie met de uitgaven.

Overige kosten – minima effectenrapportage	V	€ 5.350 (i)

De som van de bovenstaande bedragen resulteert in een hogere bijdrage van de gemeenten.

Informatie over de (financiële) impact en risico's van het coronavirus op dit programma is opgenomen in paragraaf 1.2.4 Covid-19.

2.1.7 Financiële verantwoording bedrijfsvoeringskosten

Dit programma omvat alle lasten en baten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het zijn de bedrijfsvoeringskosten die niet direct aan een kerntaak kunnen worden toegerekend. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

bedrijfsvoering

Jaarrekening 2020 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
bedrijfsvoering							
Salariskosten	1.690.172	1.690.172	2.781.624	1.902.574	1.855.186	1.687.156	168.030
Overige personeelskosten		188.170		194.263	214.263	163.806	50.457
Inhuur en uitzendkrachten		346.792		115.283	115.283	77.711	37.572
Huisvestings- en kantoorkosten	976.103	976.103	1.009.969	1.009.969	1.009.969	1.009.507	462
Automatisering	883.990	883.990	979.402	944.202	917.555	875.227	42.328
Representatie	5.104	5.104	7.774	7.774	14.547	16.952	-2.405
Communicatie en promotiekosten	10.810	10.810	15.547	15.547	10.374	9.025	1.349
Vakliteratuur		34.847		53.120	53.120	55.039	-1.919
Accountantskosten		23.656		24.702	55.250	55.588	-338
Advieskosten		24.219		26.713	63.360	57.678	5.682
Algemene kosten		24.812		35.688	56.975	57.731	-756
Treasury		64.980		70.556	70.556	67.639	2.917
Overige baten en lasten		0		24.876	24.876	0	24.876
Opleidingsbudget	42.017		53.774				
Personele knelpunten	346.792		115.283				
Kosten arbodienst	56.759		26.386				
Uitbestede werkzaamheden - accountant	23.656		24.702				
Uitbestede werkzaamheden - adviesbureau	24.219		32.513				
Inhuur salarisadministratie	57.946		40.000				
Overige personele kosten	31.448		20.330				
Abonnementen en contributies	34.847		20.730				
Onvoorzien	0		24.876				
Overige organisatielasten	24.812		37.630				
Kapitaallasten	64.980		161.225				
totaal	**4.273.655**	**4.273.655**	**5.351.765**	**4.425.267**	**4.461.314**	**4.133.058**	**328.256**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema
** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

bedrijfsvoering

Jaarrekening 2020 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2019 werkelijk geconverteerd*	2020 primitieve begroting	2020 primitieve begroting geconverteerd*	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo**
bedrijfsvoering							
Salarisbaten	123.704	123.704	**850.777**	6.500	173.500	199.721	26.221
overige opbrengsten			6.500				
Toerekening aan kinderopvang			19.000				
Toerekening aan W-deel			825.277				
Huisvestings- en kantoorkosten	157.054	157.054	151.529	178.372	151.529	151.529	0
Algemene kosten		**13.599**		**20.000**	**20.000**	**22.586**	**2.586**
bijdrage van gemeente Brunssum		4.715		8.535	8.535	12.484	3.949
bijdrage van gemeente Beekdaelen (Onderbanken)		1.728		1.419	1.419	0	-1.419
bijdrage van gemeente Landgraaf		7.156		10.046	10.046	10.102	56
Treasury		66.077		52.161	60.004	60.004	0
Overige baten en lasten		**3.913.221**		**4.168.234**	**4.056.281**	**3.699.217**	**-357.064**
bijdrage van gemeente Brunssum		1.652.209		1.702.530	1.651.007	1.496.510	-154.497
bijdrage van gemeente Beekdaelen (Onderbanken)		273.777		316.866	282.824	272.053	-10.771
bijdrage van gemeente Landgraaf		1.987.235		2.148.838	2.122.450	1.930.654	-191.796
Overige organisatielasten	13.599		20.000				
Kapitaallasten	66.077		161.225				
Verrekening kosten bedrijfsvoering	**3.913.221**		**4.168.234**				
	1.652.209		1.702.530				
	273.777		316.866				
	1.987.235		2.148.838				
totaal	**4.273.655**	**4.273.655**	**5.351.765**	**4.425.267**	**4.461.314**	**4.133.058**	**-328.256**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Gevonverteerd naar het nieuwe rekeningschema

** Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

In het cumulatief overzicht van hoofdstuk 2.1.1 zijn van bovenstaande baten en lasten de overhead en onvoorzien afzonderlijk inzichtelijk gemaakt, daardoor sluiten de totalen niet aan op het subtotaal van het programma. Dit is ook in dit hoofdstuk toegelicht.

Toelichting jaarrekening 2020

Het aandeel van de gemeenten in de kosten van bedrijfsvoering valt € 328.256 lager uit dan geraamd in de bijgestelde begroting. Hieronder is de verklaring voor deze afwijking gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, I = incidenteel, S = structureel)

Toelichting lasten:

Salariskosten	V	168.031 (i)

De toegerekende salariskosten naar bedrijfsvoering bedragen € 1.690.172, zie hoofdstuk 2.1.2. Dit is € 168.031 lager dan begroot. De oorzaak hiervan is dat een aantal functies niet gedurende het hele jaar waren ingevuld. De functie Informatiebeveiligingsfunctionaris hebben wij vooralsnog niet kunnen invullen, dit als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Noodzakelijke werkzaamheden behorend bij deze functie hebben wij door een externe partij laten uitvoeren. Ook heeft het tijd gekost om de vacatureruimte bij Projectondersteuning en procesoptimalisatie op te vullen.

Overige personeelskosten	V	50.457 (i)

Van het budget Overige personeelskosten is € 50.457 niet besteed. Dit is grotendeels te danken aan minder reis- en verblijfkosten.

Inhuur en uitzendkrachten	V	37.572 (i)

De kosten voor inhuur vielen het afgelopen jaar € 37.572 lager uit. Doordat er hoofdzakelijk is thuisgewerkt door alle medewerkers, was het lastiger om ingehuurd personeel te begeleiden, waardoor hier ook minder gebruik van is gemaakt.

Automatisering	V	€ 42.328 (i)

Ondanks dat de ICT-kosten jaarlijks stijgen, is er op het budget automatisering sprake van een onderuitputting van € 42.328. Dit is te danken aan het feit dat de kosten van de AD-accounts in mindering zijn gebracht op dit budget die gebruikt worden door de deelnemende gemeenten. In totaal was dit € 74.835. Zowel de gemeente Beekdaelen (€ 3.564) als Brunssum (€ 24.945) hebben ervoor gekozen om deze kosten op het W-deel te laten drukken, aan de gemeente Landgraaf (€ 46.326) is in overleg een factuur gestuurd.

Overige baten en lasten - onvoorzien	V	€ 24.876 (i)

Dit budget wordt gebruikt voor onvoorziene uitgaven waar ISD BOL geen rekening mee heeft gehouden in de begroting. In 2020 is hier geen gebruik van gemaakt.

Extra kosten coronamaatregelen

Binnen de bedrijfsvoeringslasten heeft ISD BOL met extra uitgaven te maken gehad als gevolg van de pandemie Covid-19. Zie ook de paragraaf 1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing voor een toelichting hierop. De totale kosten van € 6.712 zijn opgenomen in de budgetten Overige personeelskosten, Huisvestings- en kantoorkosten en Representatie. Meer informatie over de (financiële) impact en risico's van het coronavirus op dit programma is opgenomen in paragraaf 1.2.4 Covid-19.

Toelichting baten:

Salariskosten	V	€ 26.221 (i)

De baten op de salarissen waren € 26.221 hoger dan geraamd. Dit is grotendeels te danken aan een aantal detacheringsvergoedingen van eigen medewerkers.

Bijdrage gemeente	N	€ 357.064 (i)

De voorgaande onderdelen betekenen dat de bijdrage van de gemeenten naar beneden wordt bijgesteld. Voor Brunssum is dit € 154.497, Beekdaelen € 10.771 en Landgraaf € 191.796.

2.1.8 Financiële verantwoording projecten

Dit programma omvat alle lasten en baten van de projecten die ISD BOL op verzoek uitvoert voor de deelnemende gemeenten. Telkens in de 2e BERAP worden de budgetten voor de projecten incidenteel geraamd. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

projecten

Jaarrekening 2020 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	saldo*
Projecten					
pilot Landgraaf Bepaling ontwikkelbaarheidba	164.195	0	22.850	22.849	1
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brur	207.733	0	201.983	193.513	8.469
TCG Onderbanken	30.094	0	29.208	21.858	7.350
TCG Landgraaf	105.793	0	105.344	85.094	20.250
Mantelzorgcompliment Landgraaf	100.938	0	99.151	80.794	18.357
Instroomtraject Betere Buren	0	0	42.411	52.349	-9.938
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	0	120.652	32.229	88.423
Project screening Landgraaf	22.025	0	0	0	0
totaal projecten	**630.779**	**0**	**621.599**	**488.687**	**132.912**

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

projecten

Jaarrekening 2020 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	2019 werkelijk	2020 primitieve begroting	2020 bijgestelde begroting	2020 werkelijk	2020 saldo*
Projecten					
pilot Landgraaf Bepaling ontwikkelbaarheidbaar	164.195	0	22.850	22.849	1
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	207.733	0	201.983	193.513	8.469
TCG Onderbanken	30.094	0	29.208	21.858	7.350
TCG Landgraaf	105.793	0	105.344	85.094	20.250
Mantelzorgcompliment Landgraaf	100.938	0	99.151	80.794	18.357
Instroomtraject Betere Buren	0	0	42.411	52.349	-9.938
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	0	120.652	32.229	88.423
Project screening Landgraaf	22.025	0	0	0	0
totaal projecten	**630.779**	**0**	**621.599**	**488.687**	**132.912**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2020

Toelichting jaarrekening 2020

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, S = structureel, I = Incidenteel).

Toelichting lasten:

project TCG Landgraaf V 20.250 (i)

De projectkosten van de Tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten (TCG) van Landgraaf zijn € 20.250 lager uitgevallen. Dit komt doordat er minder aanvragen voor de TCG zijn binnengekomen. Het geraamde bedrag was gebaseerd op de toekenningen in 2019, in 2020 echter waren er 226 minder aanvragen.

project Mantelzorgcompliment Landgraaf V 18.357 (i)

De projectkosten van het Mantelzorgcompliment van Landgraaf zijn € 18.357 lager uitgevallen. Dit komt doordat er minder aanvragen voor het compliment zijn binnengekomen. Het geraamde bedrag was gebaseerd op de toekenningen in 2019. In 2020 waren er 141 minder aanvragen.

project Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf V € 88.423 (i)

Binnen dit project is er € 88.423 nog niet besteed. Door de coronamaatregelen hebben de vitaliteitstrajecten deels niet plaatsgevonden. Het project zal doorlopen in 2021. Vooralsnog gaan we ervan uit dat alle vitaliteitstrajecten in 2021 doorgaan, waardoor dit bedrag volledig besteed gaat worden in 2021.

Toelichting baten:

Omdat ISD BOL de projecten uitvoert voor de deelnemende gemeenten, worden ook de kosten gedeclareerd bij de desbetreffende gemeente. Dit betekent dat als kosten hoger of lager zijn dan begroot, de inkomsten voor ISD BOL met hetzelfde bedrag hoger of lager zijn.

Informatie over de (financiële) impact en risico's van het coronavirus op dit programma is opgenomen in paragraaf 1.2.4 Covid-19.

2.2 Balans en toelichting

2.2.1 Balans en grondslagen

balans per 31 december

Activa bedragen in Euro	2020	2019
<u>Vaste Activa</u>		
Materiële vaste activa	**898.946**	**1.000.167**
- investeringen met een economisch nut	898.946	1.000.167
Totaal vaste activa	898.946	1.000.167
<u>Vlottende Activa</u>		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**3.703.006**	**3.714.159**
- vorderingen op openbare lichamen	674.221	103.751
- rijksschatkist met een rentetypische looptijd <1 jaar	3.028.785	3.610.408
Liquide middelen	**7.971**	**7.410**
-kassaldi	30	30
-banksaldi	7.942	7.381
Overlopende Activa	**1.962.124**	**1.581.051**
- overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.962.124	1.581.051
Totaal vlottende activa	5.673.102	5.302.620
Totaal generaal	**6.572.048**	**6.302.787**

balans per 31 december

Passiva bedragen in Euro	2020	2019
Vaste Passiva		
Eigen vermogen	**0**	**0**
- algemene reserve	0	0
- gerealiseerd resultaat	0	0
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jr of langer	**898.946**	**991.020**
- onderhandse lening van een openbaar lichaam	898.946	991.020
Totaal vaste passiva	898.946	991.020
Vlottende Passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**4.061.545**	**3.817.392**
- overige schulden	4.061.545	3.817.392
Overlopende Passiva	**1.611.557**	**1.494.375**
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.611.557	1.494.375
Totaal vlottende passiva	5.673.102	5.311.767
Totaal generaal	**6.572.048**	**6.302.787**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het Algemeen Bestuur op d.d. 25 maart 2020 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa - Algemeen
Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct te relateren salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.
De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Installaties	5 jaar
Automatisering	5 jaar
Digitalisering	5 jaar
Renovatie hoogbouw: installaties	15 jaar
Renovatie hoogbouw: gebouw	30 jaar

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.2.2 Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut weer:

Bedragen in Euro	Boekwaarde 1-1-2020	Investe-ringen	Desinveste-ringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Gebouwen							
- Installaties	202.361	0	0	50.566	0	0	151.795
- Gebouw	788.659	0	0	41.508	0	0	747.151
Apparaten							
- aanschaf scanner	2.655	0	0	2.655	0	0	0
- aanschaf website	6.492	0	0	6.492	0	0	0
Totaal	**1.000.167**	**0**	**0**	**101.221**	**0**	**0**	**898.946**

Investeringen hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn óf als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. ISD BOL heeft 4 investeringen met een economisch nut. De investeringen in de apparaten (scanner en website) zijn in 2020 volledig afgeschreven.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen in Euro	Boekwaarde 1-1-2020	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2020	Balanswaarde 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	103.751	0	674.221	103.751
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd <1 jaar	3.610.408	0	3.028.785	3.610.408
	3.714.160	**0**	**3.703.006**	**3.714.160**

De vorderingen op de openbare lichamen bestaat voor € 665.605 uit debiteuren. Dit zijn de facturen die door ISD BOL verzonden zijn, maar waarvan op 31-12-2020 het geld nog niet ontvangen was. Midden januari 2021 zijn deze grotendeels ontvangen.

Schatkistbankieren

De Wet schatkistbankieren schrijft voor dat de decentrale overheden, waaronder ook ISD BOL, al hun overtollige middelen aanhouden bij het Rijk. In 2020 is een drempelbedrag bij de bank gehanteerd van € 322.185. Er zijn geen overschrijdingen geweest in 2020.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**322,185**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**6**	**5**	**6**	**5**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	316	317	317	317
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	42.958			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	42.958			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	322,185			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	519	499	511	488
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	6	5	6	5

Door automatisch het saldo van de hoofdrekening af te romen zodra deze het bedrag van €5.000 bereikt, wordt voorkomen dat het wettelijk vastgesteld drempelbedrag wordt overschreden.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
- Saldo kas	30	30
- Saldo BNG	5.516	4.366
- Saldo BNG prepaid pin	2.426	3.015
Totaal	**7.971**	**7.410**

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.962.124	1.581.051
Totaal	**1.962.124**	**1.581.051**

Onder deze post is met name opgenomen de afrekening 2020 van de gemeenten. Onder de overlopende activa zijn de bedragen opgenomen waarbij het voorschot onvoldoende was en er dus geld door de gemeenten bijbetaald dient te worden.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Algemene reserve	0	0
Bestemmingsreserves	0	0
Gerealiseerde resultaat	0	0
Totaal	**0**	**0**

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL heeft ISD BOL geen eigen reserves. Voor de opstelling van de jaarstukken heeft, op grond van de Financiële verordening ISD BOL, de afrekening van het resultaat 2020 plaatsgevonden waardoor deze ook nul is.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2020:

Bedragen in Euro	Saldo 1-1-2020	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Onderhandse lening van een openbaar lichaam				
- Installaties	202.361	0	50.566	151.795
- Gebouw	788.659	0	41.508	747.151
Totaal	**991.020**	**0**	**92.074**	**898.946**

Genoemde onderhandse leningen zijn door de gemeente Brunssum verstrekt ter financiering van de bijdrage van ISD BOL in de renovatiekosten van de hoogbouw.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Overige schulden	4.061.545	3.817.392
Totaal	**4.061.545**	**3.817.392**

Onder vlottende schulden (verplichtingen) worden de schulden verstaan met een looptijd kleiner dan 1 jaar. De overige schulden zijn met name de crediteuren. Hierbij heeft ISD BOL de factuur ontvangen, maar is deze op 31-12-2020 nog niet betaald. Midden januari 2021 zijn deze allemaal betaald.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaren komen	1.611.557	1.494.375
Totaal	**1.611.557**	**1.494.375**

Onder deze post is met name opgenomen de afrekening 2020 van de gemeenten. Onder de overlopende passiva zijn de bedragen opgenomen waarbij het voorschot te hoog was en er dus geld door ISD BOL terugbetaald wordt.

Niet in de balans opgenomen langlopende financiële verplichtingen

In aanvulling op de balans wordt een overzicht van niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen opgemaakt. ISD BOL is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

- DVO gemeente Brunssum huur en facilitaire ondersteuning € 759.629
- DVO gemeente Landgraaf ICT € 459.702

DVO gemeente Brunssum heeft een contractduur van 1 mei 2007 tot en met 31 december 2014. Deze overeenkomst wordt stilzwijgend verlengd met de duur van één jaar tenzij een der partijen de overeenkomst uiterlijk 4 maanden vóór het einde van de periode per aangetekend schrijven heeft opgezegd. In deze overeenkomst is huisvesting, het gebruik van facilitaire middelen en ondersteuning door middel van producten en diensten ter ondersteuning van de werkprocessen vastgesteld.

DVO gemeente Landgraaf heeft een contractduur van 1 oktober 2016 tot en met 1 januari 2021. In deze overeenkomst is de afname van facilitaire diensten met betrekking tot ICT ter ondersteuning van de werkprocessen vastgesteld.

2.2.3 Informatie Wet normering topinkomens (WNT)

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) van kracht. De WNT is van toepassing op ISD BOL. Deze wet regelt onder meer dat overheidsinstellingen jaarlijks bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen dienen te publiceren. Voor topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen worden deze gegevens, ongeacht de hoogte, gepubliceerd. Voor het jaar 2020 is de generieke maximum bezoldigingsnorm vastgesteld op € 201.000. Dit is inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioen en inclusief de werkgeverslast.

Bij de definiëring van topfunctionarissen gaat het om personen die tot de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon of instelling behoren en/of hoogst leidinggevenden binnen een rechtspersoon of instelling. Hieronder vallen de leden van het algemeen en dagelijks bestuur en de functionarissen die formeel lid zijn van een (centraal) management- of directieteam.

Indien de bezoldiging van een topfunctionaris € 1.700 of minder bedraagt dan hoeft van deze topfunctionaris alleen de naam en functie te worden vermeld. Onderstaand het overzicht van topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Gegevens 2020 **Naam topfunctionaris**	**Functie**
Dhr. H.J. Janssen	AB voorzitter / DB voorzitter
Dhr. R. van der Broek	Lid AB/Lid DB
Dhr. C.P.G. Wilbach	Lid AB/Lid DB
Dhr. J.H.J. Janssen	Lid AB
Mw. M. Janssen	Lid AB
Dhr. J.Z.T. Pieper	Lid AB
Dhr. H.M.J. Reijnders	Lid AB
Mw. P. Willemsen-Nadenoen	Lid AB
Dhr. M. van Caldenberg	Lid AB
Dhr. C.R.M. Claus	Plv. Lid AB
Mw. M.G.E. Lamerichs-Dormans	Plv. Lid AB
Dhr. T. Boijmans	Plv. Lid AB
Dhr. G. Huth	Plv. Lid AB

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2020				
bedragen x € 1		**De heer Smeijsters**		**De heer Hanssen**
Functiegegevens		Algemeen directeur		Plaatsvervangend directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020		01/01 - 31/12		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1		1
Dienstbetrekking?		ja		ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	97.802,58	€	89.708,61
Beloningen betaalbaar op termijn	€	17.205,48	€	15.430,08
Subtotaal	*€*	*115.008,06*	*€*	*105.138,69*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	201.000,00	€	201.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging	€	115.008,06	€	105.138,69
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.

Gegevens 2019				
Functiegegevens		Algemeen directeur		Plaatsvervangend directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019		01/01 - 31/12		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1		1
Dienstbetrekking?		ja		ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	95.043,63	€	99.250,37
Beloningen betaalbaar op termijn	€	16.266,48	€	13.151,76
Bezoldiging	*€*	*111.310,11*	*€*	*112.402,13*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	194.000,00	€	194.000,00

2.2.4 SiSa

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021

SZW	G2B	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2020** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/01*	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet **(PW)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/02*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet **(PW)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/03*	Besteding (jaar T) **IOAW** Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers **(IOAW)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/04*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers **(IOAW)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/05*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen **(IOAZ)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/06*
			1 060899 Gemeente Brunssum	€ 10.437.844	€ 176.686	€ 366.402	€ 5.355	€ 97.552
			2 061954 Gemeente Beekdaelen	€ 1.677.457	€ 29.146	€ 87.500	€ 1.703	€ 49.364
			3 060882 Gemeente Landgraaf	€ 14.514.073	€ 236.875	€ 736.128	€ 8.713	€ 8.778
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/07*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen **(IOAZ)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/08*	Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) **(Bbz 2004)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/09*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) **(Bbz 2004)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/10*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars **(WWIK)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/11*	
			1 060899 Gemeente Brunssum	€ 3.600	€ 45.920	€ 1.817	€ 0	
			2 061954 Gemeente Beekdaelen	€ 0	€ 0	€ 2.500	€ 0	
			3 060882 Gemeente Landgraaf	€ 8	€ 21.592	€ 0	€ 0	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/12*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet **(PW)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/13*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet **(PW)** *Aard controle R* *Indicator: G2B/14*			
			1 060899 Gemeente Brunssum	€ 351.855	€ 0			
			2 061954 Gemeente Beekdaelen	€ 87.903	€ 0			
			3 060882 Gemeente Landgraaf	€ 284.324	€ 0			
SZW	G3B	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3B/01*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3B/02*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3B/03*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3B/04*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3B/05*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3B/06*
			1 060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 0	€ 12.829	€ 0	€ 0
			2 061954 Gemeente Beekdaelen	€ 0	€ 0	€ 12.808	€ 0	€ 0
			3 060882 Gemeente Landgraaf	€ 37.000	€ 0	€ 37.777	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3B/07*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3B/08*				
			1 060899 Gemeente Brunssum	€ 8.705				
			2 061954 Gemeente Beekdaelen	€ 3.010				
			3 060882 Gemeente Landgraaf	€ 20.945				

2.2.5 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Op grond van het BBV wordt onderstaand een overzicht gegeven van alle gerealiseerde baten en lasten, maar nu onderverdeeld in de voorgeschreven taakvelden.

Taakveld	Primitieve begroting			Primitieve begroting - geconverteerd			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
bedragen in Euro	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	0	24.702	-24.702	0	24.702	-24.702	0	55.250	-55.250	0	55.588	-55.588
0.4 Overhead	5.190.540	5.140.962	49.578	4.373.106	4.305.133	67.973	4.401.310	4.310.632	90.678	4.073.054	4.009.831	63.223
0.5 Treasury	161.225	161.225	0	52.161	70.556	-18.395	60.004	70.556	-10.552	60.004	67.639	-7.635
0.8 Overige baten en lasten	0	24.876	-24.876	0	24.876	-24.876	0	24.876	-24.876	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	34.454.809	34.454.809	0	34.454.809	34.454.809	0	36.410.717	36.410.717	0	34.949.992	34.949.992	0
6.5 Arbeidsparticipatie	1.978.546	1.978.546	0	1.978.546	1.978.546	0	2.085.928	2.085.928	0	1.941.844	1.941.844	0
Gerealiseerde resultaat	**41.785.120**	**41.785.120**	**0**	**40.858.622**	**40.858.622**	**0**	**42.957.959**	**42.957.959**	**0**	**41.024.894**	**41.024.894**	**0**

Het verdelingsprincipe waarmee de taakvelden over de programma's zijn verdeeld is als volgt. Het taakveld 6.3 gaat naar het programma Beperken instroom en Maatschappelijke participatie. Het taakveld 6.5 gaat naar het programma Bevorderen uitstroom. Daarnaast zit van beide taakvelden nog een klein gedeelte op het programma Projecten. De taakvelden 6.3 en 6.5 zijn directe kosten. De indirecte kosten zijn de overige taakvelden en deze zitten in het programma Bedrijfsvoering. Vanuit dit programma worden wel nog salarislasten doorverdeeld naar de programma's. De systematiek hiervan is uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 2.1.3.

2.2.6 Overzicht incidentele baten en lasten

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de gerealiseerde incidentele baten en lasten. Bij ISD BOL zijn het enkel de projecten binnen het programma Projecten die onder deze categorie vallen. Deze projecten zijn in de 2e BERAP incidenteel voor 2020 geraamd nadat de opdrachtverleningen van de gemeenten voor de uitvoering hiervan waren ontvangen.

	2020		
Incidentele Baten en Lasten bedragen in Euro	primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
lasten			
Programma Projecten:			
pilot Landgraaf Bepaling ontwikkelbaarheidbaar	0	22.850	22.849
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	0	201.983	193.513
TCG Onderbanken	0	29.208	21.858
TCG Landgraaf	0	105.344	85.094
Mantelzorgcompliment Landgraaf	0	99.151	80.794
Instroomtraject Betere Buren	0	42.411	52.349
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	120.652	32.229
totaal lasten	**0**	**621.599**	**488.687**
baten			
Programma Projecten:			
pilot Landgraaf Bepaling ontwikkelbaarheidbaar	0	22.850	22.849
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	0	201.983	193.513
TCG Onderbanken	0	29.208	21.858
TCG Landgraaf	0	105.344	85.094
Mantelzorgcompliment Landgraaf	0	99.151	80.794
Instroomtraject Betere Buren	0	42.411	52.349
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	120.652	32.229
totaal baten	**0**	**621.599**	**488.687**
saldo incidentele baten en lasten	**0**	**0**	**0**

Deel 3
Bijlagen

A. Verdeling kosten

Voor de verdeling van de kosten van ISD BOL naar de 3 gemeenten worden verschillende rekenmethoden gebruikt. Ten eerste zijn er kosten die direct aan een gemeente zijn toe te wijzen. Deze worden niet verdeeld. Ten tweede zijn er indirecte kosten. Deze worden met een verdeelsleutel verdeeld. Onderstaand een toelichting hierop.

Direct toe te wijzen kosten

Conform artikel 22 lid 3 van de GR worden bij direct aan de gemeente toe te wijzen kosten niet de verdeelsleutel toegepast. De direct toe te rekenen kosten zijn:

- kosten Burgerhoes worden volledig aan de gemeente Landgraaf doorberekend;
- kapitaallasten van de renovatie hoogbouw Brunssum komen volledig ten laste van de gemeente Brunssum;
- toerekeningen aan het w-deel;
- kosten bezwaar en beroep;
- kosten van het gebruik van AD-accounts;
- kosten van diverse projecten of onderzoeken uitgevoerd in opdracht van de desbetreffende gemeente.

Indirecte kosten middels de verdeelsleutel

De indirect aan een gemeente toe te rekenen kosten betreffen die kosten, die niet rechtstreeks ten behoeve van een gemeente zijn gemaakt en die derhalve slechts via een verdeelsleutel zijn toe te rekenen aan de betreffende gemeenten. Het betreft hier beheerskosten zoals organisatielasten, huisvestingslasten, etc.. De salarislasten zijn hierbij uitgezonderd, deze worden verdeeld met een meervoudige beoordeling die toegelicht is in hoofdstuk 2.1.3.

De toegepaste verdeelsleutel is de verhouding van de cliëntaantallen per 31-12-2018 (T-2).

%-bedrijfsvoeringssleutel

	Brunssum	Beekdaelen	Landgraaf	Totaal
Cliëntaantallen	759	130	961	1.850
Percentage	41,03%	7,03%	51,94%	100,00%

cliëntaantal PW per 31-12-2018

B. Gerealiseerde baten en lasten per gemeente

totaaloverzicht baten en lasten Brunssum

bedragen in Euro

beleidsveld	primitieve begroting Brunssum		bijgestelde begroting Brunssum		realisatie Brunssum		afwijking Brunssum	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
bevorderen uitstroom								
Werkdeel PW								
lasten								
- uitgaven urenverantwoording	749.742		584.500		609.071		-24.571	
- uitgaven trajecten	237.640		307.354		246.469		60.885	
baten								
- budget Rijk		987.382		891.854		855.540		36.314
Wet kinderopvang								
lasten								
- uitgaven	20.400		37.000		46.982		-9.982	
- salarissen en sociale lasten	18.273		8.124		7.246		878	
baten								
-bijdrage gemeente		20.400		37.000		46.982		-9.982
- bijdrage salarissen en sociale lasten		18.273		8.124		7.246		878
totaal bevorderen uitstroom	**1.026.055**	**1.026.055**	**936.978**	**936.978**	**909.768**	**909.768**	**27.210**	**27.210**
beperken instroom								
Gebundelde uitkering								
lasten								
- uitkeringen Bbz	87.000		78.000		45.920		32.080	
- Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskst	20.000		18.000		8.705		9.295	
- Bbz uitbestede apparaatskosten	38.912		24.616		22.477		2.139	
- periodieke uitkeringen PW	10.883.696		11.245.805		10.438.345		807.460	
- periodieke uitkeringen IOAW	500.000		390.000		365.901		24.099	
- periodieke uitkeringen IOAZ	90.000		95.000		97.552		-2.552	
- loonkostensubsidie	175.000		350.000		351.855		-1.855	
- salarissen en sociale lasten	965.542		1.134.591		1.005.585		129.006	
baten								
- budget Rijk advieskosten BBZ		4.334		18.000		0		18.000
- bijdrage gemeente BBZ		55.666		0		-4.125		4.125
- bijdrage apparaatskosten BBZ		38.912		24.616		22.477		2.139
- budget Rijk		11.792.148		11.309.842		11.731.414		-421.572
- bijdrage gemeente		-96.452		848.963		-620.304		1.469.267
- debiteurenopbrengsten		0		0		201.292		-201.292
- bijdrage salarissen en sociale lasten		965.542		1.134.591		1.005.585		129.006
Overige								
lasten onderzoek rechtmatigheid								
- uitgaven	0		20.514		28.722		-8.209	
baten								
-bijdrage gemeente		0		20.514		28.722		-8.209
totaal beperken instroom	**12.760.150**	**12.760.150**	**13.356.526**	**13.356.526**	**12.365.061**	**12.365.061**	**991.464**	**991.464**
maatschappelijke participatie								
Overig								
lasten minima effectrapportage								
- uitgaven	8.923		11.385		12.389		-1.004	
baten								
- bijdrage gemeente		8.923		11.385		12.389		-1.004
Bijzondere bijstand								
lasten								
- uitgaven	1.336.500		1.185.000		1.112.211		72.789	
- salarissen en sociale lasten	104.345		112.801		101.844		10.957	
baten								
- bijdrage gemeente		1.336.500		1.185.000		1.078.695		106.305
- debiteurenopbrengsten		0		0		33.516		-33.516
- bijdrage salarissen en sociale lasten		104.345		112.801		101.844		10.957
totaal maatschappelijke participatie	**1.449.768**	**1.449.768**	**1.309.186**	**1.309.186**	**1.226.444**	**1.226.444**	**82.742**	**82.742**
bedrijfsvoering								
lasten								
- uitgaven (excl. kapitaallasten)	921.960		889.880		804.320		85.559	
- salarissen en sociale lasten	780.570		761.128		692.190		68.938	
baten								
- bijdrage gemeente (excl. kapitaallasten)		921.960		889.880		804.320		85.559
- bijdrage salarissen en sociale lasten		780.570		761.128		692.190		68.938
totaal bedrijfsvoering	**1.702.530**	**1.702.530**	**1.651.007**	**1.651.007**	**1.496.510**	**1.496.510**	**154.497**	**154.497**
totaal								
lasten								
- uitgaven	15.069.773		15.237.053		14.190.919		1.046.135	
- salarissen en sociale lasten	1.868.730		2.016.643		1.806.865		209.778	
baten								
- budget Rijk		12.783.864		12.219.696		12.586.954		-367.258
- bijdrage gemeente		2.285.909		3.017.357		1.369.156		1.648.201
- debiteurenopbrengsten		0		0		234.808		-234.808
- bijdrage salarissen en sociale lasten		1.868.730		2.016.643		1.806.865		209.778
totaal generaal	**16.938.503**	**16.938.503**	**17.253.697**	**17.253.697**	**15.997.783**	**15.997.783**	**1.255.913**	**1.255.913**
totaal projecten Brunssum (hfst 2.1.8)	**0**	**0**	**244.394**	**244.394**	**245.862**	**245.862**	**-1.469**	**-1.469**

*De debiteurenontvangsten worden niet bij ISD BOL verantwoord.

totaaloverzicht baten en lasten Beekdaelen

bedragen in Euro

beleidsveld	primitieve begroting Beekdaelen		bijgestelde begroting Beekdaelen		realisatie Beekdaelen		afwijking Beekdaelen	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
bevorderen uitstroom								
Werkdeel PW								
lasten								
- uitgaven urenverantwoording	94.122		67.255		67.255		0	
- uitgaven trajecten	74.557		71.844		35.856		35.988	
baten								
- budget Rijk		168.679		139.099		103.111		35.988
Wet kinderopvang								
lasten								
- uitgaven	2.500		43.500		27.967		15.533	
- salarissen en sociale lasten	3.417		1.391		1.241		150	
baten								
-bijdrage gemeente		2.500		43.500		27.967		15.533
- bijdrage salarissen en sociale lasten		3.417		1.391		1.241		150
totaal bevorderen uitstroom	**174.596**	**174.596**	**183.990**	**183.990**	**132.319**	**132.319**	**51.672**	**51.672**
beperken instroom								
Gebundelde uitkering								
lasten								
- uitkeringen Bbz	36.000		26.000		0		26.000	
- Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskst	5.000		0		3.010		-3.010	
- Bbz uitbestede apparaatskosten	6.665		4.216		3.850		366	
- periodieke uitkeringen PW	1.914.588		1.680.238		1.677.560		2.678	
- periodieke uitkeringen IOAW	155.000		100.000		87.407		12.593	
- periodieke uitkeringen IOAZ	35.000		65.000		49.364		15.636	
- loonkostensubsidie	8.000		105.000		87.903		17.097	
- salarissen en sociale lasten	165.376		194.330		172.235		22.095	
baten								
- budget Rijk advieskosten BBZ		1.270		0		0		0
- bijdrage gemeente BBZ		33.730		0		-9.797		9.797
- bijdrage apparaatskosten BBZ		6.665		4.216		3.850		366
- budget Rijk		2.108.551		2.041.869		2.093.585		-51.716
- bijdrage gemeente		10.037		-65.631		-225.720		160.089
- debiteurenopbrengsten		0		0		47.176		-47.176
- bijdrage salarissen en sociale lasten		165.376		194.330		172.235		22.095
Overige								
lasten onderzoek rechtmatigheid								
- uitgaven	0		3.514		1.639		1.875	
baten								
-bijdrage gemeente		0		3.514		1.639		1.875
totaal beperken instroom	**2.325.629**	**2.325.629**	**2.178.298**	**2.178.298**	**2.082.967**	**2.082.967**	**95.331**	**95.331**
maatschappelijke participatie								
Overig								
lasten minima effectrapportage								
- uitgaven	1.528		1.950		5.026		-3.076	
baten								
- bijdrage gemeente		1.528		1.950		5.026		-3.076
Bijzondere bijstand								
lasten								
- uitgaven	182.000		175.500		179.400		-3.900	
- salarissen en sociale lasten	17.872		19.320		17.443		1.877	
baten								
- bijdrage gemeente		182.000		175.500		174.702		798
- debiteurenopbrengsten		0		0		4.698		-4.698
- bijdrage salarissen en sociale lasten		17.872		19.320		17.443		1.877
totaal maatschappelijke participatie	**201.400**	**201.400**	**196.770**	**196.770**	**201.869**	**201.869**	**-5.099**	**-5.099**
bedrijfsvoering								
lasten								
- uitgaven (excl. kapitaallasten)	183.172		152.460		153.497		-1.037	
- salarissen en sociale lasten	133.694		130.364		118.557		11.808	
baten								
- bijdrage gemeente (excl. kapitaallasten)		183.172		152.460		153.497		-1.037
- bijdrage salarissen en sociale lasten		133.694		130.364		118.557		11.808
totaal bedrijfsvoering	**316.866**	**316.866**	**282.824**	**282.824**	**272.053**	**272.053**	**10.771**	**10.771**
totaal								
lasten								
- uitgaven	2.698.132		2.496.476		2.379.733		116.743	
- salarissen en sociale lasten	320.359		345.407		309.476		35.931	
baten								
- budget Rijk		2.278.500		2.180.968		2.196.695		-15.727
- bijdrage gemeente		419.632		315.508		131.164		184.345
- debiteurenopbrengsten		0		0		51.874		-51.874
- bijdrage salarissen en sociale lasten		320.359		345.407		309.476		35.931
totaal generaal	**3.018.491**	**3.018.491**	**2.841.883**	**2.841.883**	**2.689.209**	**2.689.209**	**152.674**	**152.674**
totaal projecten Beekdaelen (hfst 2.1.8)	**0**	**0**	**29.208**	**29.208**	**21.858**	**21.858**	**7.350**	**7.350**

*De debiteurenontvangsten worden niet bij ISD BOL verantwoord.

totaaloverzicht baten en lasten Landgraaf

bedragen in Euro

beleidsveld	primitieve begroting Landgraaf		bijgestelde begroting Landgraaf		realisatie Landgraaf		afwijking Landgraaf	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
bevorderen uitstroom								
Werkdeel PW								
lasten								
- uitgaven urenverantwoording	480.188		497.171		152.398		344.773	
- uitgaven trajecten	265.232		137.589		497.171		-359.582	
baten								
- budget Rijk		745.420		634.760		649.569		-14.809
Wet kinderopvang								
lasten								
- uitgaven	15.000		134.000		133.586		414	
- salarissen en sociale lasten	17.475		10.286		9.175		1.111	
baten								
-bijdrage gemeente		15.000		134.000		133.586		414
- bijdrage salarissen en sociale lasten		17.475		10.286		9.175		1.111
totaal bevorderen uitstroom	**777.895**	**777.895**	**779.046**	**779.046**	**792.330**	**792.330**	**-13.284**	**-13.284**
beperken instroom								
Gebundelde uitkering								
lasten								
- uitkeringen Bbz	83.000		65.000		58.592		6.408	
- Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskst	24.000		21.000		20.945		55	
- Bbz uitbestede apparaatskosten	49.269		31.168		28.459		2.709	
- periodieke uitkeringen PW	13.696.668		14.547.325		14.513.633		33.692	
- periodieke uitkeringen IOAW	830.000		750.000		734.628		15.372	
- periodieke uitkeringen IOAZ	50.000		20.000		8.778		11.222	
- loonkostensubsidie	95.000		290.000		284.324		5.676	
- salarissen en sociale lasten	1.222.511		1.436.550		1.273.212		163.338	
baten								
- budget Rijk advieskosten BBZ		4.336		21.000		0		21.000
- bijdrage gemeente BBZ		68.664		0		20.168		-20.168
- bijdrage apparaatskosten BBZ		49.269		31.168		28.459		2.709
- budget Rijk		14.099.338		14.326.414		14.860.429		-534.015
- bijdrage gemeente		606.330		1.345.911		456.912		888.999
- debiteurenopbrengsten		0		0		283.390		-283.390
- bijdrage salarissen en sociale lasten		1.222.511		1.436.550		1.273.212		163.338
Overige								
lasten onderzoek rechtmatigheid								
- uitgaven	0		25.973		19.049		6.924	
baten								
-bijdrage gemeente		0		25.973		19.049		6.924
totaal beperken instroom	**16.050.448**	**16.050.448**	**17.187.016**	**17.187.016**	**16.941.619**	**16.941.619**	**245.397**	**245.397**
maatschappelijke participatie								
Overig								
lasten minima effectrapportage								
- uitgaven	11.299		14.415		15.686		-1.271	
baten								
- bijdrage gemeente		11.299		14.415		15.686		-1.271
Bijzondere bijstand								
lasten								
- uitgaven	1.524.000		1.590.000		1.606.137		-16.137	
- salarissen en sociale lasten	132.115		142.821		128.949		13.872	
baten								
- bijdrage gemeente		1.524.000		1.590.000		1.572.813		17.187
- debiteurenopbrengsten		0		0		33.324		-33.324
- bijdrage salarissen en sociale lasten		132.115		142.821		128.949		13.872
totaal maatschappelijke participatie	**1.667.414**	**1.667.414**	**1.747.236**	**1.747.236**	**1.750.772**	**1.750.772**	**-3.536**	**-3.536**
bedrijfsvoering								
lasten								
- uitgaven (excl. kapitaallasten)	1.160.528		1.158.756		1.054.245		104.511	
- salarissen en sociale lasten	988.310		963.694		876.409		87.285	
baten								
- bijdrage gemeente (excl. kapitaallasten)		1.160.528		1.158.756		1.054.245		104.511
- bijdrage salarissen en sociale lasten		988.310		963.694		876.409		87.285
totaal bedrijfsvoering	**2.148.838**	**2.148.838**	**2.122.450**	**2.122.450**	**1.930.654**	**1.930.654**	**191.796**	**191.796**
totaal								
lasten								
- uitgaven	18.284.184		19.282.396		19.127.630		154.766	
- salarissen en sociale lasten	2.360.411		2.553.352		2.287.745		265.607	
baten								
- budget Rijk		14.849.094		14.982.174		15.509.998		-527.824
- bijdrage gemeente		3.435.090		4.300.222		3.300.918		999.304
- debiteurenopbrengsten						316.714		-316.714
- bijdrage salarissen en sociale lasten		2.360.411		2.553.352		2.287.745		265.607
totaal generaal	**20.644.595**	**20.644.595**	**21.835.748**	**21.835.748**	**21.415.375**	**21.415.375**	**420.373**	**420.373**
totaal projecten Landgraaf (hfst 2.1.8)	**0**	**0**	**347.997**	**347.997**	**220.966**	**220.966**	**127.031**	**127.031**

*De debiteurenontvangsten worden niet bij ISD BOL verantwoord.

C. Beleidsindicatoren

Het BBV schrijft voor dat een vaste set aan beleidsindicatoren in de jaarstukken moet worden opgenomen met daarbij de verplichte bronnen. ISD BOL voert de Participatiewet, IOAW en IOAZ uit. De volgende verplichte beleidsindicatoren zijn van belang:

Banen

Eenheid = aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar

	aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar
Brunssum	349,5
Landgraaf	350,8
Beekdaelen	404,2
Nederland	677,1

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreft zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.

Periode: jaar 2019 / Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA – bewerking ABC Research

Kinderen in een uitkeringsgezin

Eenheid = % kinderen tot 18 jaar

	% kinderen in armoede
Brunssum	8,0%
Landgraaf	8,0%
Beekdaelen	4,0%
Nederland	6,0%

Het gaat om minderjarige kinderen waarvan de ouder(s)/verzorger(s) een bijstandsuitkering Ontvangen en kinderen die zelf een bijstandsuitkering ontvangen.

Periode: jaar 2019 / Bron: CBS jeugd

Netto arbeidsparticipatie

Eenheid = % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking

	Netto arbeidsparticipatie
Brunssum	63,6%
Landgraaf	64,1%
Beekdaelen	66,1%
Nederland	69,0%

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiele) beroepsbevolking.

Periode: jaar 2019 / Bron CBS Arbeidsdeelname

Werkloze jongeren 2019

Eenheid = % 16 t/m 22-jarigen

	% jeugdwerkloosheid
Brunssum	3,0%
Landgraaf	3,0%
Beekdaelen	1,0%
Nederland	2,0%

Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)

Periode: jaar 2019 / Bron: CBS Jeugd

Personen met een bijstandsuitkering

Eenheid = Aantal per 1000 inwoners

	Personen met bijstandsuitkeringen(per 1000 inwoners 18 jaar en ouder)
Brunssum	44,2
Landgraaf	43,0
Beekdaelen	21,5
Nederland	46,0

Het aantal personen met een uitkering op grond van de Participatiewet. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling (de elders verzorgden), dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Periode: jaar 2020 / Bron: CBS Participatiewet

Lopende re-integratievoorzieningen

Eenheid = Aantal per 1000 inwoners van 15 - 74 jaar

	Aantal re-integratievoorzieningen (per 1000 inwoners in de leeftijd 15 tot 74 jaar)
Brunssum	20,8
Landgraaf	20,8
Beekdaelen	12,5
Nederland	26,1

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet.

Periode: t/m tweede kwartaal 2020 / Bron: CBS Participatiewet

De gegevens van een aantal beleidsindicatoren die moeten worden opgenomen in de programma's kunnen niet via een landelijke bronhouder worden ontsloten. Voor deze beleidsindicatoren in het taakveld 'bestuur en ondersteuning' beschikt ISD BOL zelf over de informatie. Het betreft de volgende beleidsindicatoren:

Formatie

Toelichting:
Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. In dit jaarverslag is dat de datum 1 januari 2020.

2020	81,00 fte

Bezetting

Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is.
Terugkijkend naar een begrotingsjaar wordt de werkelijke bezetting berekend. Conform de definitie van Vensters voor Bedrijfsvoering dient de gemiddelde bezetting in dat begrotingsjaar te worden berekend door het gemiddelde te nemen van de werkelijke bezetting op 1 januari en op 31 december. Voor het jaarverslag 2020 betekent dit de bezetting op 1 januari 2020 + bezetting op 31 december 2020 gedeeld door 2.

2020	80,39 fte

Apparaatskosten

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.
Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

2020	€ 7.500.487

Externe inhuur

Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

2020	€ 77.711

Overhead

Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

2020	€ 4.009.831

D. Overzicht compensabele BTW

De gemeenschappelijke regeling ISD BOL heeft een bijzondere plaats in het zogenaamde BTW regime. Een gemeenschappelijke regeling valt formeel niet onder het BTW compensatiefonds. De wetgever heeft echter vastgesteld, dat de inkoop BTW (voorbelasting) van de regeling doorgeschoven wordt naar de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten kunnen vervolgens deze doorgeschoven BTW ten laste van het BTW compensatiefonds brengen.
De verdeling per gemeente is in onderstaande tabel weergegeven.

Compensabele btw:

Omschrijving	Brunssum	Beekdaelen	Landgraaf	Totaal
BTW 2020	147.476	25.259	186.726	359.462

E. Specificaties per gemeente

Specificaties per gemeente				
Indicator	**B**	**Be**	**L**	**totaal**
aantal cliënten pw per 31-12-2020	736	118	993	1.847
aantal cliënten ioaw per 31-12-2020	21	6	45	72
uitstroom naar werk	77	14	87	178
uitstroom naar opleiding	3	2	11	16
verkleinen afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL	2	0	0	2
beperken instroom cliënten < 27 jaar	36	5	72	113
beperken instroom cliënten > 26 jaar	75	10	111	196
Uitgaven minimabeleid (totaal)***	1.112.283	179.401	1.606.066	2.897.750
maatschappelijke participatie	141.700	18.050	178.200	337.950
collectieve ziekekostenverzekering	51.240	10.680	61.796	123.716
studietoeslag	0	0	3.740	3.740
individuele inkomenstoeslag	173.794	18.998	226.650	419.442
budgetbeheer	0	327	6.164	6.491
bewindvoering	569.945	101.676	889.814	1.561.435
overige bijzondere bijstand	175.604	29.670	239.702	444.976
Kinderopvang				
aanvragen kinderopvang	12	1	6	19
aantal kinderen	12	1	6	19
aanvragen smi	9	3	21	33
aantal kinderen	9	3	21	33
Debiteuren* **				
opboekingen	281.184	99.868	321.572	702.624
ontvangsten	177.124	24.624	191.789	393.537
oninbaar verklaard	5.993	6.281	87.541	99.815

* excl. BBZ/IOAZ; wordt aangeleverd door de gemeente Maastricht

** excl. verrekeningen/krediethypotheek

*** afgeronde bedragen

F. Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AOW	Algemene Ouderdomswet
BBP	bruto binnenlands product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijstandsbesluit zelfstandigen
BERAP	Bestuursrapportage
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BUIG	Wet Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
CPB	Centraal Planbureau
DAO	Duurzaam arbeids- en trajectongeschiktheid
DAU	Duurzaam arbeidsongeschikt UWV
DB	Dagelijks Bestuur
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
I-deel	Inkomensdeel = het deel van het rijksbudget Participatiewet dat bedoeld is voor de uitbetaling van de uitkeringen
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IIT	Individuele InkomensToeslag
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISD BOL	Intergemeentelijke sociale dienst Brunssum, Onderbanken, Landgraaf
LKS	Loonkostensubsidie
Marap	Managementrapportage
MER	Minima Effect Rapportage
MJBP	Meerjarenbeleidsplan
MT	Management Team
NOW	Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid
Nugger	Niet uitkeringsgerechtigde
P&C	Planning en Control
PDCA-cyclus	Plan-Do-Check-Act-cyclus
PW	Participatiewet
SMI	Sociaal medische indicatie
TAO	Tijdelijk arbeids- en trajectongeschiktheid
TBO	Team Bijzonder Onderzoek
TCG	Tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
UWV	Uitvoeringsinstelling werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
W-deel	Werkdeel = het deel van het rijksbudget WWB dat bedoeld is voor de re-integratie
Wajonger	Jongere met een uitkering Wajong (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten)
WAO	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering
WBU plek	Werken met behoud van uitkering
Wia	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WSP Parkstad	Werkgeversservicepunt Parkstad
WW	Werkloosheidswet
ZZP'er	Zelfstandige Zonder Personeel

G. Vaststellingsbesluit

Het algemeen bestuur van de Intergemeentelijke Sociale dienst van de gemeenten Brunssum, Beekdaelen en Landgraaf (ISD BOL);

gezien de jaarstukken van ISD BOL voor het dienstjaar 2020;

gelet op de artikelen 197 van de gemeentewet en 34 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen;

besluit

de jaarstukken 2020 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 23 juni 2021.

Het algemeen bestuur voornoemd,

De secretaris,	De voorzitter,
Mr. H.C.A. Smeijsters	H.J. Janssen

Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025

versie 2.0
11 maart 2021

isdbol
| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

Inhoudsopgave

SAMENVATTING 5

INLEIDING EN LEESWIJZER 7

BELEIDSBEGROTING 9

1.1 PROGRAMMAPLAN 10

1.1.1 Wat willen we bereiken? 10
Algemeen 10
Omvang van het budget Participatie 10
Omvang van het budget BUIG 11
Ontwikkeling cliëntaantallen 12
Missie 16
Meerjarenbegroting 2022 – 2025 16

1.1.2 Wat gaan we daarvoor doen? 17
Algemeen 17
Het bevorderen van de uitstroom 18
Het beperken van de instroom 19
Maatschappelijke participatie 20

1.1.3 Wat mag het kosten? 21
Programma Bevorderen van de uitstroom 21
Programma Beperken van de instroom 22
Programma Maatschappelijke participatie 23
Bedrijfsvoering 24
Overzicht van de kosten van overhead 25
Vennootschapsbelasting 25
Onvoorzien 25

1.2 DE PARAGRAFEN 27

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 28

1.2.2 Financiering 33

1.2.3 Bedrijfsvoering 34

FINANCIËLE BEGROTING 37

2.1 MEERJARIG OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 38

2.1.1 Cumulatief overzicht 38

2.1.2 Toerekening salarissen naar de kerntaken 39

2.1.3 Kerntaak: bevorderen uitstroom 42

2.1.4 Kerntaak: beperken instroom 44

2.1.5 Kerntaak: maatschappelijke participatie 46

2.1.6 Bedrijfsvoeringskosten 49

2.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD 51

2.3 GEPROGNOSTICEERDE BALANS 52

BIJLAGEN 53

A. Verdeling kosten 54
B. Begrote baten en lasten per gemeente 55
C. Beleidsindicatoren 56
D. Overzicht compensabele BTW 59
E. Lijst van afkortingen 60
F. Vaststellingsbesluit 61

Samenvatting

Voor u ligt de Begroting 2022 inclusief de Meerjarenraming 2023-2025 van ISD BOL. Met het vaststellen van de Begroting worden de kaders bepaald voor de komende jaren. Vorig jaar is de indeling van de begroting flink op de schop genomen. Dit boekwerk sluit hierop aan. Met deze nieuwe indeling voldoet de begroting aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Om de leesbaarheid te vergroten is een uitgebreide inleiding en leeswijzer opgenomen en deze samenvatting.

Dit is de eerste begroting van ISD BOL zonder Beekdaelen. Het grondgebied 'voormalig Onderbanken' treedt per 31-12-2021 uit. Op dit moment van schrijven is het proces van uittreding in volle gang. Het startdocument uittredingsproces 'voormalig Onderbanken' is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van ISD BOL en het college van B&W van de gemeente Beekdaelen. Tevens is overeenstemming bereikt over de te volgen berekeningssystematiek voor de vaststelling van de financiële schade door de uittreding van de gemeente Beekdaelen uit de ISD BOL. Naar verwachting zal in april 2021 duidelijk zijn wat het bedrag van de financiële schade is. Een en ander zal verwerkt worden in de 2e BERAP 2021.

De meerjarenbegroting is opgebouwd uit 2 delen: de beleidsbegroting en de financiële begroting.

In de beleidsbegroting worden de missie, visie en doelen waar ISD BOL voor staat vertaald naar concrete activiteiten. Onveranderd is het gegeven dat activiteiten zijn gekoppeld aan indicatoren, dit om de resultaten van de acties te meten en indien nodig bij te sturen. We hebben gekozen voor een beperkt aantal indicatoren met een hoge beleidsresistentie. Alleen die indicatoren zijn opgenomen die onder praktisch alle beleidsomstandigheden een toegevoegde waarde hebben in relatie tot de huidige doelstellingen van ISD BOL.

In de financiële begroting wordt een overzicht van baten en lasten gegeven en de uiteenzetting van de financiële positie. Onderstaand is een totaaloverzicht gegeven waarbij ter volledigheid ook de cijfers van de jaarstukken 2020 en de begroting 2021 zijn opgenomen.

Totaaloverzicht bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bevorderen uitstroom	1.834.417	1.765.561	1.541.490	1.541.490	1.541.490	1.541.490
Beperken instroom	31.389.648	31.366.440	30.422.525	30.113.756	30.113.756	30.113.756
Maatschappelijke participatie	3.179.085	3.093.057	3.035.827	3.018.403	3.036.502	3.018.729
Bedrijfsvoering	4.133.058	4.404.003	4.418.606	4.412.130	4.378.453	4.378.323
Projecten	488.687	0	0	0	0	0
Totaal programma's	**41.024.894**	**40.629.061**	**39.418.447**	**39.085.779**	**39.070.200**	**39.052.298**

Enkele opvallende zaken in de tabel zijn:

- De begrotingscijfers 2021 zijn inclusief Beekdaelen, vanaf de begrotingscijfers 2022 is Beekdaelen niet meer opgenomen. De daling in 2022 van de totale baten en lasten ten opzichte van de begroting 2021 ad € 1.210.614 is hierdoor vertekend.

- De afname op de BUIG in 2022 van Brunssum en Landgraaf ten opzichte van 2021 is € 1.115.423. In 2023 ten opzichte van 2022 daalt deze met € 258.769. In de raming is rekening gehouden met een daling van de cliëntaantallen van 2% tot en met 2022. Voor de jaren vanaf 2023 is nog geen beleid vastgesteld voor de ontwikkeling van de cliëntaantallen en is derhalve de nullijn aangehouden.
- De kosten van bedrijfsvoering stijgen licht met € 14.602. Dit komt voornamelijk door de indexering die is verwerkt op de budgetten. Er is geïndexeerd met 0,8% (Centraal Planbureau, goederen en diensten excl. energie).

In februari 2020 werd de eerste COVID-19 besmetting (coronavirus) vastgesteld in Nederland. Sindsdien is Nederland, net als de rest van de wereld, in de ban van dit virus en ondervindt de hele samenleving dagelijks de gevolgen. In de risicoparagraaf zal hier aandacht aan worden besteed.

Het Dagelijks Bestuur

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u ligt de Begroting 2022 inclusief de Meerjarenraming 2023-2025 van ISD BOL.
Met ingang van het begrotingsjaar 2004 is voor gemeenten de programmabegroting van kracht geworden die toegesneden is op het dualisme. De formele voorwaarden daarvoor zijn neergelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV). De minister van BZK heeft daarnaast besloten om het BBV volledig van toepassing te verklaren op samenwerkingsverbanden tussen gemeenten, de zogenaamde Gemeenschappelijke Regelingen.

Dit is de eerste begroting van ISD BOL zonder Beekdaelen. Het grondgebied 'voormalig Onderbanken' treedt per 31-12-2021 uit. Op dit moment van schrijven is het proces van uittreding in volle gang. Het startdocument uittredingsproces 'voormalig Onderbanken' is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van ISD BOL en het college van B&W van de gemeente Beekdaelen. Tevens is overeenstemming bereikt over de te volgen berekeningssystematiek voor de vaststelling van de financiële schade door de uittreding van de gemeente Beekdaelen uit de ISD BOL. Naar verwachting zal in april 2021 duidelijk zijn wat het bedrag van de financiële schade is. Een en ander zal verwerkt worden in de 2e BERAP 2021.

Het vigerende programma, "Iedereen doet mee naar vermogen!" vertaalt de missie, visie en doelen van ISD BOL zoals benoemd in het beleidsplan 2019-2022 naar concrete activiteiten.

De drie kerntaken van het vigerende beleidsplan 'bevorderen uitstroom', 'beperken instroom' en 'maatschappelijke participatie' komen in deze begroting terug als zogenaamde beleidsvelden. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de paragrafen Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering en Bedrijfsvoering.

Verder is in de begroting gekozen voor een beperkt aantal indicatoren met een hoge beleidsresistentie. Dat wil zeggen dat de begroting beleidsarm is opgesteld.
Alleen die indicatoren zijn opgenomen die onder praktisch alle beleidsomstandigheden een toegevoegde waarde hebben in relatie tot de doelstellingen van de ISD BOL.
Bij het opstellen van de begroting 2022 zijn de cijfers gekoppeld aan de in 2018 afgesproken 5-jarige daling van de cliëntaantallen van 2% per jaar.

Leeswijzer

De structuur van de begroting is als volgt weer te geven:

1 Beleidsbegroting
    1.1 Programmaplan
    1.2 Paragrafen
2 Financiële begroting
    2.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten
    2.2 Overzicht baten en lasten per taakveld

2.3 Geprognosticeerde balans

3 Bijlagen

Verder omvat de begroting een samenvatting en deze inleiding met leeswijzer.

De onderdelen van de begroting zijn zo opgesteld dat zij afzonderlijk geraadpleegd kunnen worden. Wie vooral geïnteresseerd is in het beleidsmatige aspect van de begroting kan hiervoor de beleidsbegroting raadplegen. In het programmaplan wordt het beleidsplan "Iedereen doet mee naar vermogen!" vertaald naar de 3 W-vragen (wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat gaat dat kosten) waarbij de laatste vraag inzicht geeft in de baten en lasten per kerntaak. De financiële toelichting is uitgebreid in de programmabegroting opgenomen om nadrukkelijker de link te leggen tussen beleid en financiën.

In de paragrafen (hoofdstuk 1.2) staat over een aantal specifieke onderwerpen uitgebreidere informatie. De paragrafen zijn primair bedoeld om een goed inzicht te geven in de financiële positie en het financiële beheer van de gemeente. Doel daarbij is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting.

Wie vooral geïnteresseerd is in de financiën van de begroting kan hiervoor deel 2 van de begroting raadplegen. In dit hoofdstuk is een recapitulatie opgenomen van de financiële positie van ISD BOL. Het hoofdstuk begint met een meerjarig overzicht van baten en lasten. In de meerjarenraming is rekening gehouden met de dingen die we nu zien aankomen. Ongetwijfeld zullen er zich veranderingen voordoen, zowel op rijksniveau als op lokaal niveau, die we nu nog niet voorzien. Jaarlijks zal daarom de meerjarenraming worden bijgesteld aan de hand van de dan beschikbare kennis. Voorts is in dit hoofdstuk het overzicht van baten en lasten per taakveld opgenomen. Ten slotte is hierin nog de geprognosticeerde balans opgenomen.

Ter informatie: daar waar Beekdaelen wordt vermeld wordt het deelgebied van het voormalig postcodegebied Onderbanken bedoeld binnen de gemeente Beekdaelen.

Deel 1
Beleidsbegroting

1.1 Programmaplan

In het programmaplan wordt het beleidsplan 'Iedereen doet mee naar vermogen!' vertaalt naar de volgende drie W-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag dat kosten?

1.1.1 Wat willen we bereiken?

Algemeen

Vanaf 1 januari 2015 is de Participatiewet (PW) van kracht. De doelstelling van de Participatiewet is om zo veel mogelijk mensen, waaronder ook mensen met een arbeidsbeperking, aan het werk te helpen. Daarnaast is de PW bedoeld om de kansen op arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of een arbeidsbeperking op de lange termijn te verbeteren. Zo draagt de PW bij aan de ambitie van de regering om zoveel mogelijk mensen mee te laten doen aan de maatschappij. Kortom: "iedereen doet mee naar vermogen". Daarbij blijft onze missie: 'Deelname aan de samenleving, bij voorkeur in een vorm van betaald werk, staat voorop!' overeind. De ketenpartners ISD BOL - gemeentelijke mensontwikkelbedrijven - WSP Parkstad staan hierbij gezamenlijk voor de uitstroomopdracht.

Omvang van het budget Participatie

De gemeenten bepalen jaarlijks de omvang van het Participatiebudget dat aan ISD BOL ter beschikking wordt gesteld. Onderstaand is de omvang van het re-integratiebudget opgenomen voor ISD BOL op basis van het vastgestelde budget 2021. In de 1e BERAP zal het begrotingsbedrag voor 2021 ook aangepast worden naar het vastgestelde budget 2021.

gemeente	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*
	€	*€*	*€*	*€*	*€*	*€*	*€*
Brunssum	978.525	891.854	891.854	709.824	709.824	709.824	709.824
Beekdaelen (Onderbanken)	152.117	145.530	145.530				
Landgraaf	845.966	682.295	682.295	727.087	727.087	727.087	727.087
Totaal	1.976.608	1.719.679	1.719.679	1.436.911	1.436.911	1.436.911	1.436.911

Zoals hierboven gemeld bepalen de gemeenten jaarlijks de omvang van het budget. Er zal worden onderzocht of het wenselijk is dat ISD BOL vooraf aangeeft welk budget zij denkt nodig te hebben om de doelen te bereiken. Hierdoor kan mogelijk worden voorkomen dat er jaarlijks door de gemeenten bijgeraamd moet worden.

Omvang van het budget BUIG

Gemeenten tot 15.000 inwoners ontvangen de Buig-gelden op basis van historische uitkeringslasten. Gemeenten boven 40.000 inwoners ontvangen de Buig-gelden volledig op basis van de objectieve verdeling. Dit model berekent de objectieve kans dat een huishouden afhankelijk is van een bijstandsuitkering. Die kans is afhankelijk van kenmerken van het desbetreffende huishouden (zoals leeftijd, samenstelling, gezondheid), de buurt waar dit huishouden woont (overlast en onveiligheid) en de gemeente (arbeidsmarktkansen). Het objectieve kansmodel is geijkt op basis van het landelijk gemiddelde van de bijstandsafhankelijkheid. Voor gemeenten met 15.000 inwoners of minder is het budget vastgesteld op basis van de gemeentelijke lasten van twee jaar eerder, op - of afgeschaald met de groei of krimp in een gemeente.
De Buig-budgetten van gemeenten met 15.000 tot 40.000 inwoners worden deels historisch en deels objectief bepaald.
Voor deze begroting geldt voor de BOL-gemeenten dat het BUIG-budget deels historisch en deels objectief is bepaald.

Omvang BUIG budget voor ISD BOL voor 2021 en volgende jaren.
Onderstaand is de omvang van het budget BUIG voor ISD BOL opgenomen op basis van voorlopig budget 2021 gepubliceerd door het Ministerie SZW.

gemeente	*2019* *€*	*2020* *€*	*2021* *€*	*2022* *€*	*2023* *€*	*2024* *€*	*2025* *€*
Brunssum	11.508.760	11.731.414	12.160.678	12.160.678	12.160.678	12.160.678	12.160.678
Beekdaelen (Onderbanken)	2.041.869	2.093.585	2.132.481				
Landgraaf	13.760.504	14.860.429	15.612.121	15.612.121	15.612.121	15.612.121	15.612.121
Totaal	27.311.133	28.685.428	29.905.280	27.772.799	27.772.799	27.772.799	27.772.799

De budgetten 2021 zijn de voorlopig vastgestelde budgetten. In hoeverre het macrobudget vanaf 2021 zal worden bijgesteld is op dit moment nog niet in te schatten.
Voor de omvang van het BUIG-budget (gebundelde uitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004) geeft het ministerie aan de gemeenten geen meerjarenbeschikkingen af. Voor 2022 en de jaren daarna is de begroting daarom gebaseerd op het voorlopig vastgestelde BUIG-budget 2021.

Ontwikkeling cliëntaantallen

Het jaar 2020 eindigde totaal anders dan dat het begon. In februari 2020 werd de eerste COVID-19-besmetting in Nederland geconstateerd en vanaf maart 2020 werd het leven in Nederland maar door één ding gedomineerd: COVID-19. Het toeslaan van het COVID-19 virus en de daarop volgende pandemie heeft mondiaal gezien vele mensenlevens op de kop gezet, veroorzaakt acute economische neergang en leidt mondiaal tot massale werkloosheid en verlies van werkgelegenheid.
Ook in Nederland zijn de gevolgen van deze pandemie goed merkbaar. Op 23 maart 2020 werd de eerste 'intelligente' Lock down afgeroepen over heel Nederland. Na een aantal versoepelingen ingezet in de zomer van 2020 volgde in oktober wederom een (gedeeltelijke) Lock down, in december omgezet naar een zgn. harde Lock down waarin de maatregelen nog verder gingen dan in de 'intelligente' Lock down van maart. Daarop volgde vanaf 23 januari 2021 de avondklok. Dat betekent dat iedereen tussen 21.00 uur en 4.30 uur binnen moet blijven. Al deze maatregelen zijn in het leven geroepen om de verspreiding van het COVID-19 virus af te remmen.
Met ingang van 8 februari 2021 gingen de basisscholen en kinderopvang weer open. En op 23 februari 2021 kondigde het kabinet een voorzichtige versoepeling van de Lock down-maatregelen aan:

- middelbare scholen en het mbo gingen vanaf 1 maart deels weer open;
- en vanaf 3 maart:
    - mochten jongeren tot en met 26 jaar weer samen buiten sporten op sportaccommodaties;
    - mochten contactberoepen weer worden uitgeoefend en
    - mocht de detailhandel open voor winkelen op afspraak.

De overige maatregelen zoals de avondklok en het sluiten van horecagelegenheden, theaters, bioscopen, sauna's, dierentuinen, musea en sportscholen bleven gehandhaafd. Voorlopig golden deze maatregelen tot 15 maart 2021.
Bij het opstellen van deze begroting bevindt Nederland zich nog steeds in een gedeeltelijke Lock down en blijven de vooruitzichten nog altijd onduidelijk. Gaat het langzaam de goede kant uit of is het Kabinet half maart gedwongen om de voorzichtige versoepelingen terug te draaien?

De eerste landelijke Lock down en andere maatregelen, zoals het tijdelijk sluiten van de horeca, hebben bij veel bedrijven en werknemers gezorgd voor inkomstenverlies. Dit leidde in het tweede kwartaal van 2020 tot een snel oplopende werkloosheid. De Nederlandse overheid heeft met het snel inzetten van steunmaatregelen een verder oplopende werkloosheid nog (tijdelijk) kunnen voorkomen.
Deze steunpakketten zullen in versoberde vorm tot aan de zomer van 2021 worden gecontinueerd. De maatregelen fungeren als vangnet waarmee veel directe werkloosheid voorkomen wordt. Deze maatregelen zijn echter eindig. Er zullen bedrijven zijn die nu nog overeind staan, maar het uiteindelijk toch niet redden, met alle gevolgen van dien. De uiteindelijke effecten van deze coronacrisis zijn dan ook niet altijd meteen zichtbaar in statistieken.

Uiteraard heeft de coronacrisis ook invloed op de ontwikkeling van de cliëntaantallen van ISD BOL. Daarbij zijn er factoren die een effect hebben op een hogere instroom maar ook op de lagere uitstroom.
We zien een verhoogde instroom doordat:

- In de beroepen die het hardst werden getroffen door de corona-maatregelen (detailhandel zoals winkelpersoneel, dienstverlenende beroepen zoals bediening (horeca) en schoonmaak) veel wordt gewerkt met flex-contracten. En het zijn vooral de flexwerkers die als eerste hun werk verliezen in crisistijden en
- Veel van de werkzaamheden in de detailhandel en dienstverlenende beroepen worden uitgevoerd door jongeren. Zij hebben bij ontslag veelal geen of nauwelijks WW-rechten opgebouwd en stromen dan (vrijwel) direct in de bijstand. Wij zien dan ook een verhoogde instroom van jongeren in de bijstand.

Wij zien een lagere uitstroom doordat:

- Re-integratietrajecten en ontwikkeltrajecten zijn stilgelegd, vooral in de periode van de eerste Lock down. Hierdoor kwam de in gang gezette ontwikkeling c.q. bemiddeling van cliënten richting arbeidsmarkt tot stilstand. In de loop van 2020 zijn deze trajecten mondjesmaat weer opgepakt, door de contact-beperkende maatregelen die corona met zich meebrengt worden deze voortgezet in afgeslankte vorm. Wat inhoudt dat er enerzijds minder cliënten kunnen deelnemen aan deze trajecten en anderzijds de trajecten langduriger lopen omdat de activiteiten over een langere periode moeten worden verspreid en
- Potentiele werkgevers vooral bij de eerste Lock down 'hun deur op slot gooiden' en daarna 'de deur slechts op een kier zetten'. Onzekerheid over de toekomst maakt dat zij terughoudend zijn met het bezetten van functies.

De coronacrisis is anders dan alle eerdere crises en het verdere verloop ervan valt nauwelijks te voorspellen. Ook zitten we op dit moment nog midden in een periode van Lock down. Nog nooit is het zo moeilijk geweest om een prognose te geven over de ontwikkeling van de cliëntaantallen.

De missie van ISD BOL is en blijft dat cliënten moeten kunnen blijven "meedoen naar vermogen". Ook in deze corona-tijd blijft ISD BOL hier maximaal mogelijk op inzetten. Ook voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt geldt dat zij mee moeten kunnen meedoen.
Met de inzet van vaak langdurige en intensieve trajecten wordt getracht dit te realiseren. Ook is maatwerk steeds vaker het instrument om te komen tot duurzame inzetbaarheid van een cliënt.
Dit alles heeft geleid tot nieuwe inzichten en nieuwe uitdagingen voor ISD BOL maar ook voor de uitstroompartners, de mensontwikkelbedrijven en WSP-Parkstad. Realisatie van uitstroom van cliënten naar de arbeidsmarkt vraagt om maximale inzet van de uitstroomketen ISD BOL – gemeentelijke mensontwikkelbedrijven – WSP Parkstad.
De mensontwikkelbedrijven spelen hierin uiteraard een belangrijke en cruciale rol. Door de inzet van een ontwikkeltraject kunnen cliënten in een werksetting, waar nodig in combinatie met scholing of training, werken aan hun vaardigheden die hen geschikt maakt voor de arbeidsmarkt.

Na afstemming met de gemeenten Brunssum en Landgraaf in 2018 is de ontwikkeling van de cliëntaantallen voor de periode 2018 t/m 2022 vastgesteld op een afname van 10%, betekent per jaar een afname van 2%. Ondanks de coronatijd waar wij nu in zitten en de effecten die dit mogelijk heeft op de arbeidsmarkt blijven wij in 2022 inzetten op een afname van de cliëntaantallen met 2%.

Indien nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, zullen de prognoses op de ontwikkeling van de cliëntaantallen via de normale Planning & Control-cyclus van ISD BOL aangepast worden.

Om meer inzicht te geven in de opbouw van de totale cliëntaantallen, worden in onderstaande tabellen de geprognosticeerde ontwikkelingen van de cliëntaantallen afzonderlijk getoond van de PW (Participatiewet) en de IOAW (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers).

In onderstaande tabel worden de aantallen PW gepresenteerd.

Gemeente		**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Brunssum		-2%	-2%	0%	0%	0%
Landgraaf		-2%	-2%	0%	0%	0%
Aantallen	**Realisatie 2020**	**Ultimo 2021**	**Ultimo 2022**	**Ultimo 2023**	**Ultimo 2024**	**Ultimo 2025**
Brunssum	736	721	708	708	708	708
Landgraaf	993	973	953	953	953	953
TOTAAL	1.729	1.694	1.661	1.661	1.661	1.661

In onderstaande tabel worden de aantallen IOAW gepresenteerd.

Gemeente		2021	2022	2023	2024	2025
Brunssum		-2%	-2%	0%	0%	0%
Landgraaf		-2%	-2%	0%	0%	0%
Aantallen	**Realisatie 2020**	**Ultimo 2021**	**Ultimo 2022**	**Ultimo 2023**	**Ultimo 2024**	**Ultimo 2025**
Brunssum	21	21	21	21	21	21
Landgraaf	45	44	43	43	43	43
TOTAAL	66	65	64	64	64	64

Missie

De missie van ISD BOL is: iedereen doet mee naar vermogen, bij voorkeur door middel van betaald werk!

Deze missie blijft onverkort van kracht en ligt in de geest van de nieuwe Participatiewet.

Meerjarenbegroting 2022 – 2025

In het kader van de samenstelling van de (financiële) meerjarenbegroting gelden onderstaande uitgangspunten:

Indicator	2021	2022	2023	2024	2025
bedrag per uitkering PW	14.738	15.222	15.222	15.222	15.222
proc. stijging minimumloon	1,89%*	2,15%**	***	***	***

* stijgingsbedrag is procentuele stijging minimumloon van 2020 naar 2021, exclusief ontvangsten terugvordering en verhaal.

** stijgingsbedrag 1,96% is gemiddelde stijging van het minimumloon over de jaren 2018 t/m 2020. In tegenstelling tot voorgaande berekeningen, is het gemiddelde nu over de laatste 3 jaar berekend. Dit omdat het minimumloon de laatste 2 jaar fors is gestegen ten opzichte van de jaren daarvoor.

*** het is niet mogelijk om een uitspraak te doen over de jaren 2023 t/m 2025.

1.1.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Algemeen

In dit hoofdstuk worden de drie kerntaken, de zogenaamde beleidsvelden benoemd die bijdragen aan de gewenste twee belangrijkste effecten: bevorderen van de uitstroom en beperken van de instroom. De beleidsvelden zijn voorzien van de acties die resulteren in het gewenste doel (resultaat) per veld. De (stuur)gegevens van de verschillende activiteiten zijn opgenomen in de vorm van outputindicatoren.

Beleidsvelden

De onderstaande kerntaken zijn de hoofdactiviteiten die afgestemd zijn op het realiseren van de twee belangrijkste effecten van ISD BOL.

Kerntaken	Omschrijving
Beleidsveld	Het bevorderen van de uitstroom
Beleidsveld	Het beperken van de instroom
Beleidsveld	Maatschappelijke participatie

Het bevorderen van de uitstroom

Met het bevorderen van de uitstroom wordt het volgende doel nagestreefd:

Doel: het bevorderen van de uitstroom
De missie van ISD BOL luidt: iedereen doet mee naar vermogen, bij voorkeur door betaald werk. Daar waar het niet mogelijk is om mensen te begeleiden naar (partieel) betaald werk, is de inzet dat iedereen meedoet naar vermogen waarbij gezocht wordt naar een de individuele cliënt passend (vervolg)traject.

De participatie-opdracht voor de inwoners van de gemeenten Brunssum en Landgraaf is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ISD BOL, de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven en het WSP.

In 2018 is na overleg met de gemeenten voor de ontwikkeling van de cliëntaantallen vastgesteld dat wordt ingezet op een daling van 10% voor de periode 2018 t/m 2022, per jaar een afname van 2%.

De indicatoren zijn de (stuur)gegevens om te bepalen in hoeverre de volgende acties leiden tot het gewenste resultaat (doel).

Omschrijving activiteit
Doelgroepgericht re-integratie- en participatieactiviteiten ontwikkelen, zelf uitvoeren/inkopen en inzetten.
Samenwerking met het Werkgevers Service Punt (WSP) en de gemeentelijke mens-ontwikkelbedrijven.

Het beperken van de instroom

Met het beperken van de instroom wordt het volgende doel nagestreefd:

Doel: het beperken van de instroom
ISD BOL wil voorkomen, dat mensen een beroep moeten doen op een algemene bijstandsuitkering. Het is derhalve van belang, dat instroom van nieuwe PW-cliënten kritisch bekeken wordt. Strikt handhaven van wetten en regels en het intensief bestrijden van fraude zijn evenzeer belangrijk.

Cliënten die een beroep doen op de Participatiewet zullen door een versterkte ketensamenwerking tussen ISD BOL en WSP Parkstad aan de poort uitstromen naar werk.

Voor cliënten wordt een WBU-plek (werken met behoud van uitkering) ingezet, zodat de kans om toe te treden tot de arbeidsmarkt vergroot wordt. Met de verwachting dat cliënt sneller zal uitstromen naar regulier werk (eventueel met loonkostensubsidie).

De inzet van de preventiemedewerker aan de poort zorgt voor een versterkte aandacht voor het tegengaan van mogelijk frauduleus handelen van cliënten.

De indicatoren zijn de (stuur)gegevens om te bepalen in hoeverre de volgende acties leiden tot het gewenste resultaat (doel).

Omschrijving activiteit
Gemeente Landgraaf: Van de nieuwe instroom doelgroep 80-100% werkfit, stroomt in 2021 75% binnen 3 maanden uit naar betaalde arbeid met hierbij de mogelijkheid tot verlenging van 3 maanden. Gemeente Brunssum: Van de nieuwe instroom doelgroep 80-100% werkfit, stroomt in 2021 60% binnen 3 maanden uit naar betaalde arbeid.
Effectieve bestrijding van frauduleus handelen van cliënten.

Maatschappelijke participatie

Met de maatschappelijke participatie wordt het volgende doel nagestreefd:

Doel: maatschappelijke participatie
Het scheppen van de mogelijkheid om mee te doen is de leidende gedachte voor de uitvoering door ISD BOL. Cliënten die in staat zijn tot werk of maatschappelijke participatie, worden hiertoe uitgedaagd en begeleid. Participatie in de samenleving geeft mensen perspectief en draagt bij aan het functioneren en de kwaliteit van de stad/wijk. Daar waar er financiële belemmeringen bestaan voor participatie, investeert ISD BOL, samen met de gemeente, in het wegnemen daarvan. Het minimabeleid en de bijzondere bijstand zijn hier instrumenten voor.

De monitoring op de uitgaven voor het minimabeleid blijft ook voor 2022-2025 belangrijk. Bij deze regelingen is immers sprake van open-eind regelingen.

De volgende regelingen zijn daarom benoemd:

- Uitgaven 2 minimaregelingen (maatschappelijke participatie volwassenen en bijdrage in aanvullende collectieve ziektekostenverzekering);
- Uitgaven reguliere bijzondere bijstand;
- Uitgaven individuele inkomenstoeslag.

	2021	2022*
Minimaregelingen	347.000	324.000
Bijzondere bijstand	532.000	478.000
Budgetbeheer	8.000	7.000
Bewindvoering	1.485.000	1.460.000
Individuele inkomenstoeslag	450.000	455.000

* Deze zijn gebaseerd op de cijfers uit de jaarrekening 2020

Omschrijving activiteit
De mogelijkheid voor cliënten om op afspraak een aanvraag in het kader van bijzondere bijstandsverlening en minimabeleid in te dienen.
Afhandelen van de aanvragen in het kader van de gemeentekaarten en de IIT.
Continuering en doorontwikkeling van de geïntroduceerde werkwijze aanvraag middels DigiD

1.1.3 Wat mag het kosten?

Programma Bevorderen van de uitstroom

bevorderen van de uitstroom bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
lasten			
w-deel trajecten	434.722	479.244	531.552
w-deel urenverantwoording	957.093	1.048.602	905.359
w-deel inzet betere buren	216.404	191.833	0
kinderopvang	208.536	42.100	95.000
toerekening salariskosten kinderopvang	17.662	3.782	9.579
totaal lasten	**1.834.417**	**1.765.561**	**1.541.490**
baten			
toegekend budget aan ISD BOL	434.722	756.917	586.147
bijdrage gemeente re-integratie	1.173.497	962.762	850.764
bijdrage gemeente kinderopvang	208.536	42.100	95.000
bijdrage toerekening salariskosten	17.662	3.782	9.579
totaal baten	**1.834.417**	**1.765.561**	**1.541.490**
saldo programma	**0**	**0**	**0**

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen per gemeente treft u aan in hoofdstuk 2.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten.

Programma Beperken van de instroom

beperken van de instroom bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
lasten			
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	13.722	44.000	42.000
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos	6.641	-1.000	-4.000
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedragend	37.000	68.000	28.000
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten	32.660	39.000	32.000
Bbz uitbestede apparaatskosten	54.786	60.000	51.000
Bbz starters uitk. levensond. om niet	36.022	66.000	44.000
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	11.126	-8.000	-4.000
Periodieke uitkeringen PW	26.629.537	26.177.415	25.541.992
Periodieke uitkeringen IOAW	1.187.936	1.425.000	1.110.000
Periodieke uitkeringen IOAZ	155.694	195.000	110.000
Loonkostensubsidie	724.081	715.000	635.000
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	49.410	0	50.000
Salarissen en sociale lasten	2.451.032	2.586.025	2.786.533
totaal lasten	**31.389.648**	**31.366.440**	**30.422.525**
baten			
Debiteurenontvangsten Bbz	63.414	0	0
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten Bbz	6.247	0	60.000
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten	54.786	60.000	51.000
Debiteurenontvangsten PW	468.445	0	0
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten	28.685.428	27.678.125	27.772.799
Bijdrage gemeente rijksvergoeding advieskosten	0	107.000	0
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	-389.112	935.290	-297.807
Bijdrage gemeente overige kosten	49.410	0	50.000
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	2.451.032	2.586.025	2.786.533
totaal baten	**31.389.648**	**31.366.440**	**30.422.525**
saldo programma	**0**	**0**	**0**

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen per gemeente treft u aan in hoofdstuk 2.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten.

Programma Maatschappelijke participatie

maatschappelijke participatie bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
lasten			
Medische keuringen	2.566	0	0
Directe levensbehoeften (a)	125.367	137.500	116.000
Voorzieningen voor het huishouden (b)	2.936	1.500	3.000
Kosten inrichting/huisraad (c)	22.964	23.500	20.000
Inrichtingskosten statushouders (c)	26.923	32.000	25.000
Overige voorzieningen voor wonen (c)	60.544	7.000	58.000
Peuteropvang (d)	11.285	8.000	11.000
Overige voorzieningen voor opvang (d)	847	0	1.000
Vervoerskst en overige kosten maatschappelijke zorg (e)	18.620	20.000	18.000
Rechtsbijstand (f)	99.609	102.000	92.000
Overige kosten financiële transacties (f)	7.003	14.500	7.000
Medische dienstverlening (h)	5.342	4.500	5.000
Individuele inkomenstoeslag (k)	477.302	450.000	455.000
Maatschappelijke participatie (j)	338.250	347.000	324.000
Bewindvoering (e)	1.561.435	1.485.000	1.460.000
Budgetbeheer (e)	6.490	8.000	7.000
VGZ-tientje (m)	123.716	119.000	114.000
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	6.550	62.500	8.000
Minima-effectrapportage	33.100	0	33.762
Klanttevredenheidsonderzoek	0	16.048	0
Salarissen en sociale lasten	248.236	255.009	278.065
totaal lasten	**3.179.085**	**3.093.057**	**3.035.827**
baten			
Bijdrage gemeente programmakosten	2.826.211	2.822.000	2.724.000
Debiteurenontvangsten	71.538	0	0
Bijdrage minima-effectrapportage	33.100	0	33.762
Bijdrage klanttevredenheidsonderzoek	0	16.048	0
Bijdrage gemeente salariskosten	248.236	255.009	278.065
totaal baten	**3.179.085**	**3.093.057**	**3.035.827**
saldo programma	**0**	**0**	**0**

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen per gemeente treft u aan in hoofdstuk 2.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten.

Bedrijfsvoering

bedrijfsvoering bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
lasten			
Salariskosten	1.687.156	1.866.364	1.867.645
Overige personeelskosten	163.806	238.092	245.956
Inhuur en uitzendkrachten	77.711	119.032	116.944
Huisvestings- en kantoorkosten	1.009.507	992.190	1.002.634
Automatisering	875.227	878.831	879.478
Representatie	16.952	14.547	7.500
Communicatie en promotiekosten	9.025	10.374	10.457
Vakliteratuur	55.039	53.186	53.824
Accountantskosten	55.588	30.250	30.250
Advieskosten	57.678	63.360	64.120
Algemene kosten	57.731	48.346	55.764
Treasury	67.639	64.431	59.032
Overige baten en lasten	0	25.000	25.000
totaal lasten	**4.133.058**	**4.404.003**	**4.418.606**
baten			
Salarisbaten	199.721	79.500	10.000
Huisvestings- en kantoorkosten	151.529	146.005	140.480
Algemene kosten	22.586	20.000	20.000
Treasury	60.004	53.931	48.406
Overige baten en lasten	3.699.217	4.104.567	4.199.720
totaal baten	**4.133.058**	**4.404.003**	**4.418.606**
saldo programma	**0**	**0**	**0**

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen per gemeente treft u aan in hoofdstuk 2.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten.

Overzicht van de kosten van overhead

Conform het BBV dient inzicht gegeven te worden in de totale kosten van overhead. Van de tabel totale kosten bedrijfsvoering zijn dit alle kosten met uitzondering van de kosten van de accountant, onvoorzien, kapitaallasten en het renteresultaat.

Overzicht overhead bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
Lasten			
Salariskosten bedrijfsvoering	1.687.156	1.866.364	1.867.645
Overige personeelskosten	163.806	238.092	245.956
Inhuur en uitzendkrachten	77.711	119.032	116.944
Huisvestings- en kantoorkosten	1.009.507	992.190	1.002.634
Automatisering	875.227	878.831	879.478
Representatie	16.952	14.547	7.500
Communicatie en promotiekosten	9.025	10.374	10.457
Vakliteratuur	55.039	53.186	53.824
Advieskosten	57.678	63.360	64.120
Algemene kosten	57.731	48.346	55.764
Totale lasten	**4.009.831**	**4.284.322**	**4.304.324**
Baten			
Salariskosten bedrijfsvoering	199.721	79.500	10.000
Huisvestings- en kantoorkosten	151.529	146.005	140.480
Algemene kosten	22.586	20.000	20.000
Bijdrage gemeenten	3.699.217	4.104.567	4.199.720
Totale baten	**4.073.054**	**4.350.072**	**4.370.200**
saldo overhead	**63.223**	**65.750**	**65.876**

Vennootschapsbelasting

De activiteiten van de GR ISD BOL zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Derhalve is er geen bedrag opgenomen voor de heffing van de vennootschapsbelasting.

Vennootschapsbelasting bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
Lasten vennootschapsbelasting	0	0	0

Onvoorzien

De post ‘onvoorzien’ is bedoeld als dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting. Het bedrag hiervoor wordt voor de begroting in zijn geheel geraamd. Het is wettelijk voorgeschreven dat er een post ‘onvoorzien’ wordt opgenomen in de begroting. Er wordt echter niet verplicht gesteld wat de hoogte van deze post is.

Onvoorzien bedragen in Euro	Werkelijk 2020	Raming 2021	Raming 2022
Onvoorzien	0	25.000	25.000

1.2 De paragrafen

De paragrafen zijn bedoeld om een goed inzicht te geven in de financiële positie en het financiële beheer. Dit proberen we door onderwerpen die versnipperd in de begroting staan te bundelen in een kort overzicht. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting. Voor de gemeenschappelijke regeling ISD BOL zijn de volgende paragrafen opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
2. Financiering;
3. Bedrijfsvoering.

De overige paragrafen die het BBV voorschrijft zijn niet van toepassing op ISD BOL.

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risico's geeft een indicatie in welke mate het vermogen van ISD BOL toereikend is om financiële risico's op te vangen. Het begrip weerstandsvermogen kent twee componenten: weerstandscapaciteit en risico's. De relatie tussen beide noemt men het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële risico's op te vangen om taken te kunnen voortzetten. Met weerstandscapaciteit wordt bedoeld: alle elementen waarmee tegenvallers kunnen worden bekostigd.

Op grond van artikel 11 BBV bevat de paragraaf weerstandsvermogen:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit / het beleid over weerstandscapaciteit en risico's;
- Een inventarisatie van de risico's;
- Een kengetal voor de solvabiliteitsratio.

Weerstandscapaciteit / het beleid over weerstandscapaciteit en risico's

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan het geheel van middelen en mogelijkheden waar de ISD BOL over beschikt om niet geraamde kosten te dekken, die onverwacht substantieel zijn, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

ISD BOL bouwt geen weerstandsvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt via het weerstandsvermogen van de samenwerkende gemeenten. Om deze reden zijn de reserves en voorzieningen ondergebracht bij de gemeente Brunssum en Landgraaf. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om gevormde reserves en voorzieningen in stand te houden en in relatie tot de potentiële risico's aan te passen.

Risico's

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste risico's voor ISD BOL.

COVID-19 (coronavirus)

Het virus stak al de kop op eind 2019 maar sinds maart 2020 is de wereld in de ban van COVID-19, een pandemie van ongekende omvang die nog steeds in alle hevigheid door raast. De uitbraak van dit virus heeft tot nu toe al vergaande gevolgen, zowel op persoonlijk vlak voor burgers maar ook op maatschappelijk en economisch gebied:

- Bijeenkomsten zijn verboden, evenementen zijn afgelast;
- Alle winkels zijn gesloten, met uitzondering van winkels waar overwegend levensmiddelen worden verkocht;
- Het is verboden om tussen 20:00 uur en 06:00 uur alcoholische dranken te verkopen of bezorgen;
- Kan iemand thuis werken, wordt verzocht dit ook te doen. Is dat niet mogelijk wordt verzocht om werktijden te spreiden;

- Thuis mag, buiten het eigen gezin, maximaal 2 personen per dag worden ontvangen, buiten de eigen woning geldt dat maximaal 2 personen in groepsverband ergens heen mogen gaan of iets mogen ondernemen;
- Nederland heeft voor vrijwel de hele wereld een oranje reisadvies afgegeven (voor een aantal landen geldt zelfs een rood reisadvies). Een oranje reisadvies betekent: reizen naar deze landen wordt vanwege de risico's afgeraden. Maak en boek geen reizen naar deze landen, tenzij strikt noodzakelijk. Een rood reisadvies: niet reizen! Door zeer ernstige veiligheidsrisico's kan voor reizigers een levensbedreigende situatie ontstaan. Daarom het advies om niet naar dit gebied te reizen.

Vanaf 15 december 2020 is in Nederland sprake van een strenge Lock down:

- alle winkels met niet-essentiële levensbehoeften gingen dicht, alleen winkels met eerste levensbehoeften mochten openblijven;
- theaters, bioscopen, sauna's, dierentuinen en musea moesten verplicht hun deuren sluiten;
- Contactberoepen als pedicures en kappers mochten geen werk meer verrichten (met uitzondering van de medische contactberoepen, zoals fysiotherapeuten);
- Ook scholen gingen dicht.

Met ingang van 23 januari 2021 werd de avondklok ingevoerd. Wat betekent dat iedereen tussen 21.00 uur en 4.30 uur binnen moet blijven.
Met ingang van 8 februari 2021 gingen de basisscholen en kinderopvang weer open. En op 23 februari 2021 kondigde het kabinet een voorzichtige versoepeling aan van de Lock down-maatregelen. Een groot aantal maatregelen zoals de avondklok en het sluiten van horecagelegenheden, theaters, bioscopen, sauna's, dierentuinen, musea en sportscholen bleven gehandhaafd. Voorlopig gelden deze maatregelen tot 15 maart 2021.
Bij het opstellen van deze begroting bevindt Nederland zich dus nog steeds in een gedeeltelijke Lock down en zijn de vooruitzichten nog altijd onduidelijk. Het is dan ook niet te voorspellen wat de gevolgen van deze pandemie zullen zijn voor de Nederlandse economie en werkgelegenheid.

Specifiek voor COVID-19 zijn er cruciale beroepsgroepen (zoals mensen in de zorg) om de samenleving draaiende te houden tijdens deze COVID-19-uitbraak. Ook ambtenaren werkzaam in noodzakelijke overheidsprocessen (Rijk, provincie en gemeente), bijvoorbeeld betalen uitkeringen en toeslagen, burgerzaken, consulaten en ambassades, justitiële inrichtingen en forensische klinieken zijn benoemd tot cruciale beroepsgroepen. Dat geldt dus ook bij ISD BOL. Het betalen van de uitkeringen moet te allen tijde doorgaan en daar zijn alle activiteiten op gericht. Dat betekent dat:

- Het aantal medewerkers aanwezig op kantoor minimaal is. Het merendeel van de medewerkers van ISD BOL werkt thuis;
- De balie en spreekkamers zijn gesloten om direct fysiek contact zo veel mogelijk te voorkomen;
- De cliënten krijgen zoveel mogelijk telefonische ondersteuning geboden;
- Een fysiek gesprek alleen plaats vindt indien dit absoluut dringend noodzakelijk is;
- Een telefoonteam cliënten en ondernemers/ZZP-ers telefonisch te woord staat op maandag tot en met donderdag van 09:00 tot 16:00 uur en op vrijdag van 09:00 tot 13:00 uur.

Beekdaelen

Met ingang van 1 januari 2019 is de gemeente Beekdaelen ontstaan, een fusie van de gemeenten Nuth, Schinnen en Onderbanken. Op 17 december 2019 heeft de raad van Beekdaelen:

- Voor zo ver het raadsbevoegdheden betreft ingestemd met het zo spoedig als mogelijk laten uittreden van het grondgebied/postcodegebied 'voormalig Onderbanken' van de gemeente Beekdaelen uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL om dit grondgebied/postcode gebied daarna zo spoedig als mogelijk te laten toe treden tot de gemeenschappelijke regeling ISD Kompas;
- Voor zo ver het collegebevoegdheden betreft, toestemming te verlenen aan het college van burgemeester & wethouders om het grondgebied/postcodegebied 'voormalig Onderbanken' van de gemeente Beekdaelen zo spoedig als mogelijk te laten uittreden uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL om dit grondgebied/ postcodegebied daarna zo spoedig als mogelijk te laten toe treden en
- De als gevolg van de uittreding van het grondgebied/postcodegebied 'voormalig Onderbanken' van de gemeente Beekdaelen uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL op grond van artikel 28 van diezelfde regeling ontstane en nog in gezamenlijkheid via een onafhankelijk bindend advies vast te stellen financiële schade (uittredingskosten) ten laste te brengen van de begroting Beekdaelen 2021.

Bij brief van 7 juli 2020 heeft Burgemeester en Wethouders van Beekdaelen aan het Dagelijks en Algemeen Bestuur van ISD BOL te kennen gegeven om het grondgebied 'voormalig Onderbanken' per 31-12-2021 te laten uittreden uit de gemeenschappelijke regeling ISD BOL. Tevens heeft het College het Algemeen en Dagelijks Bestuur van ISD BOL verzocht om samen het proces van uittreding en de overdracht naar de gemeenschappelijke regeling ISD Kompas te starten. Direct na het zomerreces 2020 zijn hier de eerste stappen in gezet. Hiertoe is het startdocument uittredingsproces 'voormalig Onderbanken' vastgesteld door ISD BOL en het college van B&W van de gemeente Beekdaelen en is overeenstemming bereikt over de te volgen berekeningssystematiek voor de vaststelling van de financiële schade door de uittreding van de gemeente Beekdaelen uit de ISD BOL. Naar verwachting zal in april 2021 duidelijk zijn wat het bedrag van de financiële schade is. Een en ander zal verwerkt worden in de 2e BERAP 2021.

Wet Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (BUIG)

Voor de budgetten van het inkomensdeel per gemeente geldt dat deze zijn bepaald op deels het historisch verdeelmodel en deels het objectieve verdeelmodel.

Het objectieve verdeelmodel is in 2015 opnieuw ontwikkeld. De basis voor dit model is een statistische analyse dat uitgaat van de kans dat een huishouden bijstand ontvangt. De op basis hiervan verstrekte voorlopige BUIG-budgetten 2021 laat voor de gemeente Brunssum een verhoging zien ten opzichte van 2020. Voor de gemeente Landgraaf geldt dat voorlopige budget 2021 een flinke verlaging laat zien ten opzichte van het definitieve budgetten 2020. De (voorlopige) budgetten 2022 en verder zijn nog niet bekend.

De ontwikkeling van het budget van het inkomensdeel voor de komende jaren is onduidelijk en niet op voorhand te calculeren. De batenkant van het inkomensdeel blijft om deze reden onzeker en dus risicovol. Wat betreft de lastenkant is er sprake van een open eindregeling.

De deelnemende gemeenten van ISD BOL moeten het weerstandsvermogen om deze reden op peil houden om mogelijke financiële tegenvallers op het inkomensdeel op te vangen.

Ratio's

Naar aanleiding van nieuwe regelgeving van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt vanaf 2017 de solvabiliteitsratio getoond.

Begroting 2022	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen	Jaarverslag 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Solvabiliteitsratio	0%	0%	0%

Ondanks dat het solvabiliteitsratio op 0% staat kan ISD BOL aan al haar financiële verplichtingen voldoen. De ratio staat bij ISD BOL op 0% omdat ISD BOL geen eigen vermogen heeft en dit onderdeel is van de berekening van de solvabiliteitsratio.

Wetgeving en verantwoording

De uitvoering van de Participatiewet en aanverwante regelingen is gebaseerd op de wet. De rechtmatigheid van de verstrekte uitkeringen is van groot belang. De verantwoording van de uitvoering van de PW is gebaseerd op strikte regels. Zowel de financiële verantwoording aan het Rijk als de verantwoording van de aantallen aan het CBS bepalen, gezien de opbouw van het budget van het inkomensdeel, de basis van het te ontvangen budget van het inkomensdeel in de toekomst. Een adequate informatievoorziening is heel belangrijk, reden waarom de ISD BOL daarin blijft investeren.

AVG

Per 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing.
Deze is ook van toepassing op ISD BOL. ISD BOL heeft de regels omtrent de AVG geïmplementeerd in de organisatie. De AVG is volledig nieuwe wetgeving. Jurisprudentie omtrent deze wetgeving kan leiden tot het doorvoeren van noodzakelijke aanpassingen in de organisatie. Dit kan extra kosten met zich meebrengen.

De bedrijfsvoeringskosten

ISD BOL houdt haar uitgaven scherp in de gaten. Ook stellen wij ons voortdurend de vraag of een uitgave noodzakelijk of nuttig is. Tevens zoeken wij continu naar manieren om onze bedrijfsvoering efficiënter en daarmee goedkoper uit te kunnen voeren.
Ons streven daarbij is om onder het niveau van de (bijgestelde) begrotingen te blijven om daarmee de financiële last voor de deelnemende gemeenten zo laag mogelijk te houden.

Nieuwe financieringssystematiek Bbz-kapitaalverstrekking

De nieuwe financieringssystematiek voor de Bbz-kapitaalverstrekking is vanaf 1 januari 2020 van kracht. In het jaar volgend op de feitelijke Bbz-kapitaalverstrekking ontvangt de gemeente 100% financiering van het Rijk. Echter, in de daaropvolgende vijf jaren vordert het Rijk 75% van die financiering terug van de gemeente Dat gaat in vijf jaarlijkse stappen van achtereenvolgens 20%, 20%, 15%, 10% en 10%. Per saldo ontvangt de gemeente van het Rijk

dus uiteindelijk 25% van het bedrag dat de gemeente heeft verstrekt als Bbz-bedrijfskapitaal. Voor de bekostiging van de overige 75% van het door de gemeente verstrekte Bbz-bedrijfskapitaal is de gemeente zelf verantwoordelijk. Daartoe mag de gemeente alle terug ontvangsten uit die kapitaalverstrekking (rente en aflossing) zelf houden.

1.2.2 Financiering

Er zijn drie financieringsstromen te onderkennen, te weten:

1. financiering van de programmakosten, waaronder worden verstaan alle kosten direct voortvloeiend uit de toepassing van beleid en regelgeving.
2. financiering van de extra kosten veroorzaakt door gemeentelijk beleid zoals bijzondere bijstand.
3. financiering van de indirecte kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de opgedragen taken, die via een verdeelsleutel ten laste van de gemeenten komen, de zogenaamde bedrijfsvoeringkosten.

Ten aanzien van de directe programmakosten is bepaald, dat alle betalingen van het rijk aan de gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de wettelijke regelingen direct na ontvangst door de gemeenten aan de ISD BOL worden overgemaakt.

Kosten, voor zover niet gedekt door rijksbudgetten en andere ontvangsten worden als volgt in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten:

Participatiebudget (deel re-integratie)
Afrekening 1 x per jaar.

Kinderopvang
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

PW, IOAW, IOAZ en BBZ
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

Bijzondere bijstand en minimaregelingen
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

Kosten bedrijfsvoering
Per kwartaal wordt op voorschotbasis cf. vastgestelde (bijgestelde) begroting ¼ van het begrotingsbedrag in rekening gebracht. Na vaststelling van een begrotingsbijstelling worden, indien nodig, bij het eerstvolgende voorschot de voorschotten over eerder gefactureerde termijnen gecorrigeerd.

Overige kosten
Afrekening 1 x per jaar.

1.2.3 Bedrijfsvoering

Algemeen

Bedrijfsvoering omvat het geheel van de zogenaamde PIOFACH-functies. Het betreft Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting. Kortom alle rand voorwaardelijke zaken die geregeld moeten zijn wil de organisatie op het gebied van de primaire processen goed kunnen functioneren.
Bedrijfsvoering betekent echter ook: sturing en beheersing van primaire en ondersteunende processen in een organisatie om zo de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. ISD BOL zal haar beleid op rechtmatige en doelmatige wijze realiseren en het Dagelijks Bestuur (DB) legt hierover verantwoording af. Het basisuitgangspunt is, dat de organisatie 'in control' is.
We blijven zoeken naar efficiëntere manieren van werken en samenwerken, intern en extern en verdere professionalisering van de organisatie.

Analyse gestuurd werken/datagedreven werken

ISD BOL is in 2016 gestart met 'analyse gestuurd werken' (of anders gezegd: datagedreven werken) met als eerste inzet: de digitale weg voor het indienen van een aanvraag voor een tegemoetkoming vanuit het minimabeleid waarbij:

- De burger op een eenvoudige, snelle manier een verzoek hiertoe kon indienen;
- bij vastgesteld recht wordt tegemoetkoming binnen 1 dag betaalbaar gesteld en
- door vereenvoudiging van het afhandelingsproces de aanvraag efficiënter kon worden afgehandeld, het kostte de medewerker minder tijd.

Daarna heeft ISD BOL deze ontwikkeling verder doorgetrokken en op dit moment kan via de digitale weg:

- een burger van de BOL-gemeenten een aanvraag voor een uitkering voor levensonderhoud indienen (is er sprake van een wettelijke afwijzingsgrond ontvangt de aanvrager per ommegaande een beschikking) en/of;
- een aanvraag indienen voor bijzondere bijstand. Bij een aantal kostensoorten vindt eveneens een automatische afhandeling plaats (en wordt de aanvraag automatisch afgehandeld, lees betaling binnen 1 werkdag);
- zijn de eerste stappen gezet om contacten met werkgevers met betrekking tot loonkostensubsidies via de digitale weg te laten plaatsvinden;
- is er een bewindvoerdersportaal ontwikkeld waarin bewindvoerders via een 'eigen' digitaal portal bepaalde voorzieningen voor hun cliënten aanvragen.

Uitvoeringsorganisatie

ISD BOL is een organisatie die zijn administratie op orde heeft. ISD BOL wordt dan ook al meerdere jaren gevraagd door haar opdrachtgevers om diverse regelingen uit te voeren:

- Sinds 2016 voert ISD BOL de regeling tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten / bijdrage eigen risico zorgverzekering uit ten behoeve van de BOL-gemeenten;
- Voor de gemeente Landgraaf voert ISD BOL sinds 2017 het mantelzorgcompliment uit;

- ISD BOL voert voor de BOL-gemeenten in voorkomende gevallen de terug- en invordering uit van ten onrechte genoten WMO-uitkeringen en voorzieningen uit de Jeugdwet;
- In 2020 heeft ISD BOL voor de gemeente Landgraaf de uitreiking van mondkapjes aan de burgers met een minimuminkomen uitgevoerd;
- ISD BOL voert sinds de oprichting van de mensontwikkelbedrijven van de BOL-gemeenten voor deze bedrijven de administratieve werkzaamheden uit.

In 2021 zal ISD BOL:

- de uitreiking van het abonnement bibliotheek ten behoeve van de inwoners van Brunssum met een minimuminkomen voor haar rekening nemen;
- invulling geven aan het administratieve proces vanuit de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening die op 1 januari 2021 is ingegaan;
- voor het mensontwikkelbedrijf Betere Buren Brunssum ter ondersteuning van de ontwikkelcoaches de administratieve werkzaamheden verder uitbreiden. In 2020 is gedurende een pilot-periode bekeken welke administratieve werkzaamheden de backoffice ISD BOL nog meer voor haar rekening kan nemen ten dienste van de ontwikkelcoaches van de mensontwikkelbedrijven. Met de ervaringen opgedaan in deze pilot-periode worden de administratieve werkzaamheden die de backoffice ISD BOL kan uitvoeren ter ondersteuning van de ontwikkelcoaches van het mensontwikkelbedrijf Betere Buren Brunssum in 2021 verder uitgebreid.

<u>De gewijzigde re-integratieopdracht</u>

Met de invoering van de PW stonden gemeenten voor de taak om een hogere uitstroom naar de arbeidsmarkt te realiseren (iedereen doet mee naar vermogen) en dat voor een grotere, gevarieerdere en complexere doelgroep dan voor de komst van de PW.
Door nieuwe aanpakken betekende dat niet meer uitsluitend ISD BOL verantwoordelijk is voor de participatie-opdracht. Nieuwe spelers betraden het speelveld van de PW nl. de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven. Ook was een herpositionering van het gewestelijk Werkgeversservicepunt (WSP) Parkstad noodzakelijk.
De nieuwe aanpakken kenmerken zich hoofdzakelijk door de overgang van de verantwoordelijkheid voor specifieke doelgroepen van ISD BOL naar de mensontwikkelbedrijven in Brunssum en Landgraaf. In een plan van aanpak is deze overgang verder uitgewerkt en in 2018 is hiermee een begin gemaakt door de nieuwe instroom van cliënten over te dragen. In 2019 is deze overdracht van verantwoordelijkheden voortgezet. Gefaseerd werden cliënten reeds in het bestand van ISD BOL overgedragen naar de mensontwikkelbedrijven. Het doel was dat in 2019 de overdracht zou worden afgerond.
Voortschrijdend inzicht heeft ertoe geleid dat de nadere diagnose voor de doelgroep '0-30% arbeidsfit zittend bestand' naar de ontwikkelbaarheid naar 30-80% arbeidsfit op projectbasis is opgepakt in 2019 en een overloop kent naar 2020/2021.

<u>Salaris</u>

In de voorliggende begroting zijn de personele lasten opgenomen zoals deze bekend waren op het meetmoment 1 januari 2021. Salarisverhoging(en) in de verdere toekomst zijn niet bekend en daar is dan ook geen rekening mee gehouden.

Deel 2
Financiële begroting

2.1 Meerjarig overzicht van baten en lasten

Het meerjarig overzicht van baten en lasten in de begroting geeft een overzicht van alle inkomsten (baten) en uitgaven (lasten) voor de jaren 2022 tot en met 2025.

2.1.1 Cumulatief overzicht

Onderstaand is het cumulatief overzicht weergegeven per programma. De verplichte onderdelen op grond van het BBV zijn tevens opgenomen. Het gaat hierbij om de algemene dekkingsmiddelen, gerealiseerde kosten overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Cumulatief overzicht bedragen in Euro	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bevorderen uitstroom	1.541.490	1.541.490	1.541.490	1.541.490
Beperken instroom	30.422.525	30.113.756	30.113.756	30.113.756
Maatschappelijke participatie	3.035.827	3.018.403	3.036.502	3.018.729
Bedrijfsvoering	89.282	83.843	78.405	76.000
Subtotaal programma's	**35.089.123**	**34.757.491**	**34.770.152**	**34.749.975**
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Gerealiseerde kosten Overhead	4.304.324	4.303.287	4.275.048	4.277.323
Onvoorzien	25.000	25.000	25.000	25.000
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Gerealiseerde totale lasten	**39.418.447**	**39.085.779**	**39.070.200**	**39.052.298**
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat lasten	**39.418.447**	**39.085.779**	**39.070.200**	**39.052.298**

Het programma Bedrijfsvoering is in bovenstaande tabel dus over meerdere regels uitgesplitst. Binnen het programma Bedrijfsvoering zitten enkel de kosten voor de accountant en de kosten van treasury (bankkosten en rente lang vreemd vermogen). De overige kosten van bedrijfsvoering zijn opgenomen bij ‘gerealiseerde kosten Overhead’ en ‘onvoorzien’.

In bijlage B “begrote baten en lasten per gemeente” zijn de kerntaken uitgesplitst naar de deelnemende gemeenten.

2.1.2 Toerekening salarissen naar de kerntaken

Sinds de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in 2017 zijn we verplicht om salarissen zoveel mogelijk direct toe te rekenen aan de desbetreffende beleidsvelden. In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het toegerekende bedrag per beleidsveld dat in de hierop volgende hoofdstukken steeds in de financiële tabel is weergegeven.

Systematiek van toerekening

De totale som van salarissen van ISD BOL wordt toegerekend aan alle vier de beleidsvelden. Bij de toerekening worden verschillende verdeelsleutels gebruikt. De overhead (salarissen indirecte functies) komen op het beleidsveld Bedrijfsvoering. De urenverantwoording uit het W-deel (W/P consulent, werkcoach, gedeelte diagnoseconsulent, gedeelte medewerker backoffice en gedeelte administratieve ondersteuning) gaat rechtstreeks naar het beleidsterrein bevorderen uitstroom. De resterende salarislasten worden verdeeld over de beleidsterreinen Bevorderen uitstroom (excl. w-deel), beperken instroom en maatschappelijke participatie naar verhouding van de totale uitgaven op dat beleidsterrein. Onderstaand is in tabelvorm te zien hoe de salarislasten toegerekend worden.

Kostensoort	Toelichting	Toerekening aan	Verdeelsleutel
Salarislasten uitvoerende functies	Functies inkomensconsulent, medewerker uitkeringsadministratie en sociaal rechercheur	Producten BUIG en maatschappelijke participatie	Naar rato van de hoogte directe lasten producten BUIG, IOAW en maatschappelijke participatie
Salarislasten uitvoerende functies	Functies W/P consulent, werkcoach, gedeelte diagnoseconsulent, gedeelte mdw backoffice en gedeelte administratieve ondersteuning	Product Werkdeel (re-integratie)	Urenverantwoording
Salarislasten ondersteunende functies	Functies backoffice en post & archiefmedewerker, medewerker verhaal en terugvordering, medewerker juridische zaken en controller uitkeringsadministratie	Kinderopvang, BUIG, Bbz declarabel en maatschappelij-ke participatie	Naar rato van de hoogte van de directe lasten producten Kinderopvang, BUIG, Bbz declarabel en maatschappelijke participatie
Salarislasten indirecte functies	Functies directeur, directie secretaresse, projectleider, afdelingshoofd bedrijfsvoering en juridische zaken, communicatiemdw, controller etc.	Beleidsveld Bedrijfsvoering	100%

Raming salariskosten

In de begroting 2021 is een totale salarislast van € 5.951.615 opgenomen. Op basis van de nieuwe formatiecalculatie 2020 is het geraamde salarisbedrag vanaf 2022 € 5.847.181. Dit is een verlaging van € 104.434.

Vanaf 2021 zal ISD BOL invulling geven aan het administratieve proces vanuit de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening die op 1 januari 2021 is ingegaan. Omdat bij het opstellen van deze begroting de definitieve contouren van de daaraan verbonden werkzaamheden en de daarvoor benodigde formatie nog niet bekend zijn is deze nog niet verwerkt in de formatiecalculatie. Via de reguliere Planning & Control-cyclus zal dit in een bijgestelde begroting opgenomen worden.

Toegerekend bedrag salarissen per beleidsveld

In de volgende tabel is weergegeven hoe de totale salarislasten verdeeld zijn over de vier beleidsvelden. Deze verdeling is exclusief de urenverantwoording uit het W-deel, deze gaan namelijk rechtstreeks naar het beleidsterrein Bevorderen uitstroom. Ter volledigheid zijn deze wel in de regel onder de tabel opgenomen.

ISD BOL	werkelijk 2020	raming 2021	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
salariskosten bedrijfsvoering	1.687.156	1.866.365	1.867.645	1.867.645	1.867.645	1.867.645
salariskosten bevorderen uitstroom	17.662	3.782	9.579	9.579	9.579	9.579
salariskosten beperken instroom	2.451.032	2.586.025	2.786.533	2.786.533	2.786.533	2.786.533
salariskosten maatschappelijke participatie	248.236	255.009	278.065	278.065	278.065	278.065
totaal kosten	**4.404.086**	**4.711.181**	**4.941.822**	**4.941.822**	**4.941.822**	**4.941.822**
Reeds toegewezen in W-deel	957.093	1.240.435	905.359	905.359	905.359	905.359
Afgerekende salariskosten in de projecten	104.660					
Totale salariskosten	**5.465.839**	**5.951.616**	**5.847.181**	**5.847.181**	**5.847.181**	**5.847.181**

In de onderstaande tabellen zijn de totale salariskosten verdeeld over de 3 gemeenten.

Brunssum	werkelijk 2020	raming 2021	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
salariskosten bedrijfsvoering	692.190	774.265	795.019	795.019	795.019	795.019
salariskosten bevorderen uitstroom	7.246	1.569	4.078	4.078	4.078	4.078
salariskosten beperken instroom	1.005.585	1.072.818	1.186.170	1.186.170	1.186.170	1.186.170
salariskosten maatschappelijke participatie	101.844	105.791	118.366	118.366	118.366	118.366
totaal kosten	**1.806.865**	**1.954.443**	**2.103.633**	**2.103.633**	**2.103.633**	**2.103.633**
Reeds toegewezen in W-deel	392.667	622.043	385.393	385.393	385.393	385.393
Afgerekende salariskosten in de projecten	49.780					
Totale salariskosten	**2.249.312**	**2.576.486**	**2.489.025**	**2.489.025**	**2.489.025**	**2.489.025**

Beekdaelen (voormalig Onderbanken)	werkelijk 2020	raming 2021	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
salariskosten bedrijfsvoering	118.557	112.545	0	0	0	0
salariskosten bevorderen uitstroom	1.241	228	0	0	0	0
salariskosten beperken instroom	172.235	155.941	0	0	0	0
salariskosten maatschappelijke participatie	17.444	15.377	0	0	0	0
totaal kosten	**309.476**	**284.091**	**0**	**0**	**0**	**0**
Reeds toegewezen in W-deel	67.255	73.686	0	0	0	0
Afgerekende salariskosten in de projecten	1.758					
Totale salariskosten	**378.489**	**357.777**	**0**	**0**	**0**	**0**

Landgraaf	werkelijk 2020	raming 2021	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
salariskosten bedrijfsvoering	876.409	979.555	1.072.627	1.072.627	1.072.627	1.072.627
salariskosten bevorderen uitstroom	9.175	1.985	5.501	5.501	5.501	5.501
salariskosten beperken instroom	1.273.212	1.357.266	1.600.363	1.600.363	1.600.363	1.600.363
salariskosten maatschappelijke participatie	128.949	133.841	159.698	159.698	159.698	159.698
totaal kosten	**2.287.744**	**2.472.647**	**2.838.189**	**2.838.189**	**2.838.189**	**2.838.189**
Reeds toegewezen in W-deel	497.171	544.706	519.966	519.966	519.966	519.966
Afgerekende salariskosten in de projecten	53.123					
Totale salariskosten	**2.838.038**	**3.017.353**	**3.358.155**	**3.358.155**	**3.358.155**	**3.358.155**

Zodra de financiële schade bekend is door de uittreding van de gemeente Beekdaelen uit ISD BOL en de begroting hierop aangepast kan worden, zullen bovenstaande cijfers wijzigen.

2.1.3 Kerntaak: bevorderen uitstroom

Dit programma omvat alles wat samenhangt met de bevordering dat iedereen meedoet naar vermogen, bij voorkeur door betaald werk. Daar waar dat niet mogelijk is, wordt ingezet op professionele diagnose waarmee de cliënten een passend (vervolg)traject wordt aangeboden. In onderstaande tabellen zijn de geraamd baten en lasten weergegeven.

bevorderen uitstroom

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
Participatiewet re-integratiedeel				
Brunssum				
re-integratie	324.431	324.431	324.431	324.431
kosten bedrijfsvoering	385.393	385.393	385.393	385.393
Landgraaf				
re-integratie	207.121	207.121	207.121	207.121
kosten bedrijfsvoering	519.966	519.966	519.966	519.966
Kinderopvang				
Brunssum	**34.078**	**34.078**	**34.078**	**34.078**
Kinderopvang re-integratie	5.000	5.000	5.000	5.000
Kinderopvang sociaal medische indicatie	25.000	25.000	25.000	25.000
kosten bedrijfsvoering	4.078	4.078	4.078	4.078
Landgraaf	**70.501**	**70.501**	**70.501**	**70.501**
Kinderopvang re-integratie	5.000	5.000	5.000	5.000
Kinderopvang sociaal medische indicatie	60.000	60.000	60.000	60.000
kosten bedrijfsvoering	5.501	5.501	5.501	5.501
totaal	**1.541.490**	**1.541.490**	**1.541.490**	**1.541.490**

bevorderen uitstroom

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
Participatiewet re-integratiedeel				
Brunssum				
Bijdrage gemeente programmakosten	334.234	334.234	334.234	334.234
Bijdrage gemeente salarislasten	375.590	375.590	375.590	375.590
Landgraaf				
Bijdrage gemeente programmakosten	251.913	251.913	251.913	251.913
Bijdrage gemeente salarislasten	475.174	475.174	475.174	475.174
Kinderopvang				
Brunssum				
Bijdrage gemeente programmakosten	30.000	30.000	30.000	30.000
Bijdrage gemeente salarislasten	4.078	4.078	4.078	4.078
Landgraaf				
Bijdrage gemeente programmakosten	65.000	65.000	65.000	65.000
Bijdrage gemeente salarislasten	5.501	5.501	5.501	5.501
totaal	**1.541.490**	**1.541.490**	**1.541.490**	**1.541.490**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

2.1.4 Kerntaak: beperken instroom

Dit programma omvat alle uitkeringen aan bijstandsgerechtigden waarbij gestreefd wordt dat zo min mogelijk mensen een beroep moeten doen op een uitkering door zoveel mensen tegen te houden aan de poort. Het strikt handhaven van wetten en regels en het intensief bestrijden van fraude is hierbij ook een belangrijk speerpunt. In onderstaande tabellen zijn de geraamd baten en lasten weergegeven.

beperken van de instroom

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
BUIG inkomensdeel				
Brunssum	**12.981.177**	**12.874.625**	**12.874.625**	**12.874.625**
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	14.000	14.000	14.000	14.000
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos	1.000	1.000	1.000	1.000
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedrage	11.000	11.000	11.000	11.000
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten	13.000	13.000	13.000	13.000
Bbz uitbestede apparaatskosten	22.500	22.500	22.500	22.500
Bbz starters uitk. levensond. om niet	31.000	31.000	31.000	31.000
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Periodieke uitkeringen PW	10.883.507	10.776.955	10.776.955	10.776.955
Periodieke uitkeringen IOAW	370.000	370.000	370.000	370.000
Periodieke uitkeringen IOAZ	100.000	100.000	100.000	100.000
Loonkostensubsidie	350.000	350.000	350.000	350.000
Salarissen en sociale lasten	1.186.170	1.186.170	1.186.170	1.186.170
Landgraaf	**17.391.348**	**17.239.131**	**17.239.131**	**17.239.131**
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	28.000	28.000	28.000	28.000
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedrage	17.000	17.000	17.000	17.000
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten	19.000	19.000	19.000	19.000
Bbz uitbestede apparaatskosten	28.500	28.500	28.500	28.500
Bbz starters uitk. levensond. om niet	13.000	13.000	13.000	13.000
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Periodieke uitkeringen PW	14.658.485	14.506.268	14.506.268	14.506.268
Periodieke uitkeringen IOAW	740.000	740.000	740.000	740.000
Periodieke uitkeringen IOAZ	10.000	10.000	10.000	10.000
Loonkostensubsidie	285.000	285.000	285.000	285.000
Salarissen en sociale lasten	1.600.363	1.600.363	1.600.363	1.600.363
Overig				
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	50.000	0	0	0
totaal	**30.422.525**	**30.113.756**	**30.113.756**	**30.113.756**

beperken van de instroom

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
BUIG inkomensdeel				
Brunssum	**12.981.177**	**12.874.625**	**12.874.625**	**12.874.625**
Debiteurenontvangsten	0	0	0	0
Bijdrage gemeente rijksvergoeding advieskosten	0	0	0	0
Bijdrage gemeente apparaatskosten	22.500	22.500	22.500	22.500
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	24.000	24.000	24.000	24.000
Debiteurenontvangsten	0	0	0	0
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten	12.160.678	12.160.678	12.160.678	12.160.678
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	-412.171	-518.723	-518.723	-518.723
Bijdrage gemeente salariskosten	1.186.170	1.186.170	1.186.170	1.186.170
Landgraaf	**17.391.348**	**17.239.131**	**17.239.131**	**17.239.131**
Debiteurenontvangsten	0	0	0	0
Bijdrage gemeente rijksvergoeding advieskosten	0	0	0	0
Bijdrage gemeente apparaatskosten	28.500	28.500	28.500	28.500
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	36.000	36.000	36.000	36.000
Debiteurenontvangsten	0	0	0	0
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten	15.612.121	15.612.121	15.612.121	15.612.121
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	114.364	-37.853	-37.853	-37.853
Bijdrage gemeente salariskosten	1.600.363	1.600.363	1.600.363	1.600.363
Overig				
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	50.000	0	0	0
totaal	**30.422.525**	**30.113.756**	**30.113.756**	**30.113.756**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

2.1.5 Kerntaak: maatschappelijke participatie

Dit programma omvat het minimabeleid en de bijzondere bijstand dat als instrument wordt ingezet om financiële belemmeringen weg te nemen die bestaan voor participatie in de samenleving. Dit laatste wordt nagestreefd omdat dit mensen perspectief geeft en bijdraagt aan het functioneren en de kwaliteit van de stad/wijk. In onderstaande tabellen zijn de geraamde baten en lasten weergegeven.

maatschappelijke participatie

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
Bijzondere bijstand				
Brunssum	**1.235.366**	**1.235.366**	**1.235.366**	**1.235.366**
Medische keuringen	0	0	0	0
Directe levensbehoeften (a)	48.000	48.000	48.000	48.000
Voorzieningen voor het huishouden (b)	1.000	1.000	1.000	1.000
Kosten inrichting/huisraad (c)	10.000	10.000	10.000	10.000
Inrichtingskosten statushouders (c)	6.000	6.000	6.000	6.000
Overige voorzieningen voor wonen (c)	30.000	30.000	30.000	30.000
Peuteropvang (d)	3.000	3.000	3.000	3.000
Overige voorzieningen voor opvang (d)	0	0	0	0
Vervoerskosten en overige kosten maatschappelijke zorg (e)	12.000	12.000	12.000	12.000
Rechtsbijstand (f)	43.000	43.000	43.000	43.000
Overige kosten financiële transacties (f)	2.000	2.000	2.000	2.000
Medische dienstverlening (h)	1.000	1.000	1.000	1.000
Individuele inkomenstoeslag (k)	190.000	190.000	190.000	190.000
Maatschappelijke participatie (j)	145.000	145.000	145.000	145.000
Bewindvoering (e)	570.000	570.000	570.000	570.000
Budgetbeheer (e)	1.000	1.000	1.000	1.000
VGZ-tientje (m)	52.000	52.000	52.000	52.000
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	3.000	3.000	3.000	3.000
Salarissen en sociale lasten	118.366	118.366	118.366	118.366
Landgraaf	**1.766.698**	**1.766.698**	**1.766.698**	**1.766.698**
Medische keuringen	0	0	0	0
Directe levensbehoeften (a)	68.000	68.000	68.000	68.000
Voorzieningen voor het huishouden (b)	2.000	2.000	2.000	2.000
Kosten inrichting/huisraad (c)	10.000	10.000	10.000	10.000
Inrichtingskosten statushouders (c)	19.000	19.000	19.000	19.000
Overige voorzieningen voor wonen (c)	28.000	28.000	28.000	28.000
Peuteropvang (d)	8.000	8.000	8.000	8.000
Overige voorzieningen voor opvang (d)	1.000	1.000	1.000	1.000
Vervoerskosten en overige kosten maatschappelijke zorg (e)	6.000	6.000	6.000	6.000
Rechtsbijstand (f)	49.000	49.000	49.000	49.000
Overige kosten financiële transacties (f)	5.000	5.000	5.000	5.000
Medische dienstverlening (h)	4.000	4.000	4.000	4.000
Individuele inkomenstoeslag (k)	265.000	265.000	265.000	265.000
Maatschappelijke participatie (j)	179.000	179.000	179.000	179.000
Bewindvoering (e)	890.000	890.000	890.000	890.000
Budgetbeheer (e)	6.000	6.000	6.000	6.000
VGZ-tientje (m)	62.000	62.000	62.000	62.000
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	5.000	5.000	5.000	5.000
Salarissen en sociale lasten	159.698	159.698	159.698	159.698
Overige kosten				
Minima-effectrapportage	33.762	0	34.437	0
Klanttevredenheidsonderzoek	0	16.338	0	16.665
totaal	**3.035.827**	**3.018.403**	**3.036.502**	**3.018.729**

maatschappelijke participatie

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
Bijzondere bijstand				
Brunssum	**1.235.366**	**1.235.366**	**1.235.366**	**1.235.366**
Bijdrage gemeente programmakosten	1.117.000	1.117.000	1.117.000	1.117.000
Bijdrage gemeente salariskosten	118.366	118.366	118.366	118.366
Landgraaf	**1.766.698**	**1.766.698**	**1.766.698**	**1.766.698**
Bijdrage gemeente programmakosten	1.607.000	1.607.000	1.607.000	1.607.000
Bijdrage gemeente salariskosten	159.698	159.698	159.698	159.698
Overige kosten				
Bijdrage minima-effectrapportage	33.762	0	34.437	0
Bijdrage klanttevredenheidsonderzoek	0	16.338	0	16.665
totaal	**3.035.827**	**3.018.403**	**3.036.502**	**3.018.729**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

2.1.6 Bedrijfsvoeringskosten

Dit programma omvat alle lasten en baten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het zijn de bedrijfsvoeringskosten die niet direct aan een kerntaak kunnen worden toegerekend. In onderstaande tabellen zijn de geraamde baten en lasten weergegeven.

bedrijfsvoering

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **lasten**

omschrijving bedragen in Euro	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
bedrijfsvoering				
Salariskosten	1.867.645	1.867.645	1.867.645	1.867.645
Overige personeelskosten	245.956	245.949	245.950	245.959
Inhuur en uitzendkrachten	116.944	117.880	118.823	119.773
Huisvestings- en kantoorkosten	1.002.634	1.004.004	954.870	959.387
Automatisering	879.478	886.514	893.606	900.754
Representatie	7.500	7.560	7.620	7.681
Communicatie en promotiekosten	10.457	10.541	10.625	10.710
Vakliteratuur	53.824	54.255	54.689	55.126
Accountantskosten	30.250	30.250	30.250	30.250
Advieskosten	64.120	64.633	65.150	65.672
Algemene kosten	55.764	44.307	56.070	44.614
Treasury	59.032	53.593	48.155	45.750
Overige baten en lasten	25.000	25.000	25.000	25.000
totaal	**4.418.606**	**4.412.130**	**4.378.453**	**4.378.323**

bedrijfsvoering

begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **baten**

omschrijving bedragen in Euro	**raming 2022**	**raming 2023**	**raming 2024**	**raming 2025**
bedrijfsvoering				
salariskosten	10.000	10.000	10.000	10.000
Huisvestings- en kantoorkosten	140.480	134.953	78.866	76.375
Algemene kosten	**20.000**	**20.000**	**20.000**	**20.000**
bijdrage van gemeente Brunssum	8.514	8.514	8.514	8.514
bijdrage van gemeente Landgraaf	11.486	11.486	11.486	11.486
Treasury	48.406	42.882	37.358	34.867
Overige baten en lasten	**4.199.720**	**4.204.295**	**4.232.229**	**4.237.081**
bijdrage van gemeente Brunssum	1.776.217	1.778.073	1.789.870	1.791.842
bijdrage van gemeente Landgraaf	2.423.503	2.426.223	2.442.358	2.445.238
totaal	**4.418.606**	**4.412.130**	**4.378.453**	**4.378.323**
saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

2.2 Overzicht van baten en lasten per taakveld

Op grond van het BBV wordt onderstaand een overzicht gegeven van alle gerealiseerde baten en lasten, maar nu onderverdeeld in de voorgeschreven taakvelden.

Taakveld bedragen in Euro	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.1 Bestuur	30.250	30.250	30.250	30.250
0.4 Overhead	4.304.324	4.303.287	4.275.048	4.277.323
0.5 Treasury	59.032	53.593	48.155	45.750
0.8 Overige baten en lasten	25.000	25.000	25.000	25.000
6.3 Inkomensregelingen	33.458.352	33.132.159	33.150.258	33.132.485
6.5 Arbeidsparticipatie	1.541.490	1.541.490	1.541.490	1.541.490
Totale lasten per taakveld	**39.418.447**	**39.085.779**	**39.070.200**	**39.052.298**

2.3 Geprognosticeerde balans

In dit hoofdstuk is de geprognosticeerde balans opgenomen. In de eerste kolom cijfers zijn de balansstanden opgenomen zoals die in de jaarrekening 2020 zijn opgenomen. Daarnaast zijn de geraamde balansstanden per einde boekjaar opgenomen.

balans per 31 december

Activa	Begroting 2022	Meerjarenr. 2023	Meerjarenr. 2024	Meerjarenr. 2025
Vaste Activa				
Materiële vaste activa	**714.698**	**622.627**	**581.119**	**539.611**
- investeringen met een economisch nut	714.698	622.627	581.119	539.611
Totaal vaste activa	714.698	622.627	581.119	539.611
Vlottende Activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**4.151.832**	**4.045.882**	**3.968.704**	**4.019.613**
- vorderingen op openbare lichamen	616.399	531.310	521.661	605.243
- rijksschatkist met een rentetypische looptijd <1 jaar	3.535.433	3.514.572	3.447.043	3.414.370
- overige vorderingen				
Liquide middelen	**5.794**	**5.528**	**6.585**	**6.420**
-kassaldi	30	30	30	30
-banksaldi	5.764	5.498	6.555	6.390
Overlopende Activa	**1.053.546**	**1.248.464**	**1.298.962**	**1.200.242**
- overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.053.546	1.248.464	1.298.962	1.200.242
Totaal vlottende activa	5.211.172	5.299.875	5.274.251	5.226.275
Totaal generaal	**5.925.870**	**5.922.501**	**5.855.370**	**5.765.886**

balans per 31 december

Passiva	Begroting 2022	Meerjarenr. 2023	Meerjarenr. 2024	Meerjarenr. 2025
Vaste Passiva				
Eigen vermogen	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaste schulden met looptijd van 1 jr of langer	**714.798**	**622.724**	**530.650**	**438.576**
- onderhandse lening van een openbaar lichaam	714.798	622.724	530.650	438.576
Totaal vaste passiva	714.798	622.724	530.650	438.576
Vlottende Passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	**3.890.526**	**3.880.488**	**3.908.899**	**3.927.201**
- overige schulden	3.890.526	3.880.488	3.908.899	3.927.201
Overlopende Passiva	**1.320.547**	**1.419.289**	**1.415.821**	**1.400.110**
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.320.547	1.419.289	1.415.821	1.400.110
Totaal vlottende passiva	5.211.073	5.299.778	5.324.720	5.327.310
Totaal generaal	**5.925.871**	**5.922.502**	**5.855.370**	**5.765.886**

Deel 3
Bijlagen

A. Verdeling kosten

Voor de verdeling van de kosten vanaf 2022 van ISD BOL over de 2 gemeenten worden verschillende rekenmethoden gebruikt. Ten eerste zijn er kosten die direct aan een gemeente zijn toe te wijzen. Deze worden niet verdeeld. Ten tweede zijn er indirecte kosten. Deze worden met een verdeelsleutel verdeeld. Onderstaand een toelichting hierop.

Direct toe te wijzen kosten

Conform artikel 22 lid 3 van de GR worden bij direct aan de gemeente toe te wijzen kosten niet de verdeelsleutel toegepast. De direct toe te rekenen kosten zijn:

- kosten Burgerhoes worden volledig aan de gemeente Landgraaf doorberekend;
- kapitaallasten van de renovatie hoogbouw Brunssum komen volledig ten laste van de gemeente Brunssum;
- toerekeningen aan het w-deel;
- kosten bezwaar en beroep.

Indirecte kosten middels de verdeelsleutel

De indirect aan een gemeente toe te rekenen kosten betreffen die kosten, die niet rechtstreeks ten behoeve van een gemeente zijn gemaakt en die derhalve slechts via een verdeelsleutel zijn toe te rekenen aan de betreffende gemeenten. Het betreft hier beheerskosten zoals organisatielasten, huisvestingslasten, etc.. De salarislasten zijn hierbij uitgezonderd, deze worden verdeeld met een meervoudige beoordeling die toegelicht is in hoofdstuk 2.1.2.

Voor de Begroting 2022 en volgende jaren is de toegepaste verdeelsleutel de verhouding van de cliëntaantallen per 31-12-2020 (T-2).

gemeente	cliënten 31-12-2020	%
B	736	42,57%
L	993	57,43%
totaal	**1.729**	**100%**

B. Begrote baten en lasten per gemeente

totaaloverzicht per gemeente

programma/kostenplaats bedragen in Euro	2022 Brunssum	2022 Landgraaf	2022 totaal	2021 totaal
bevorderen van de uitstroom				
lasten				
re-integratie	324.431	207.121	531.552	471.244
kinderopvang	30.000	65.000	95.000	42.100
kosten bedrijfsvoering	389.470	525.467	914.938	1.252.218
	743.901	797.588	1.541.490	1.765.562
baten				
rijksbijdrage	0	0	0	0
aandeel gemeente	**743.901**	**797.588**	**1.541.490**	**1.765.562**
beperken van de instroom				
lasten				
Uitkeringen Bbz	56.000	50.000	106.000	169.000
Uitbestede kosten Bbz	35.500	47.500	83.000	99.000
PW	10.883.507	14.658.485	25.541.992	26.177.415
IOAW	370.000	740.000	1.110.000	1.425.000
IOAZ	100.000	10.000	110.000	195.000
LKS	350.000	285.000	635.000	715.000
kosten bedrijfsvoering	1.186.170	1.600.363	2.786.533	2.586.025
onderzoekskosten rechtmatigheid	21.284	28.716	50.000	0
	13.002.461	17.420.064	30.422.525	31.366.440
baten				
rijksbijdrage	12.160.678	15.612.121	27.772.799	27.785.125
aandeel gemeente	**841.783**	**1.807.943**	**2.649.726**	**3.581.315**
maatschappelijke participatie				
lasten				
bijzondere bijstand	1.117.000	1.607.000	2.724.000	2.822.000
kosten bedrijfsvoering	118.366	159.698	278.065	255.009
klanttevredenheidsonderzoek	0	0	0	16.048
minima-effectrapportage	14.372	19.390	33.762	0
	1.249.738	1.786.089	3.035.827	3.093.057
baten				
rijksbijdrage	0	0	0	0
aandeel gemeente	**1.249.738**	**1.786.089**	**3.035.827**	**3.093.057**
bedrijfsvoering				
lasten				
bedrijfsvoering	1.776.217	2.423.503	4.199.720	4.104.567
algemene kosten	8.514	11.486	20.000	20.000
baten				
rijksbijdrage	0	0	0	0
aandeel gemeenten	**1.784.731**	**2.434.989**	**4.219.720**	**4.124.567**
totaal				
lasten	16.780.832	22.438.729	39.219.561	40.349.626
baten	13.945.409	18.047.110	31.992.519	31.909.692
aandeel gemeenten	**2.835.423**	**4.391.620**	**7.227.042**	**8.439.934**

C. Beleidsindicatoren

Het BBV schrijft voor dat een vaste set aan beleidsindicatoren in de begroting moet worden opgenomen met daarbij de verplichte bronnen. ISD BOL voert de Participatiewet, IOAW en IOAZ uit. De volgende verplichte beleidsindicatoren zijn van belang:

Banen

Eenheid = aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar

	aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar
Brunssum	349,5
Landgraaf	350,8
Nederland	677,1

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreft zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.

Periode: jaar 2019 / Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA – bewerking ABC Research

Kinderen in een uitkeringsgezin

Eenheid = % kinderen tot 18 jaar

	% kinderen in armoede
Brunssum	8,0%
Landgraaf	8,0%
Nederland	6,0%

Het gaat om minderjarige kinderen waarvan de ouder(s)/verzorger(s) een bijstandsuitkering Ontvangen en kinderen die zelf een bijstandsuitkering ontvangen.

Periode: jaar 2019 / Bron: CBS jeugd

Netto arbeidsparticipatie

Eenheid = % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking

	Netto arbeidsparticipatie
Brunssum	63,6%
Landgraaf	64,1%
Nederland	69,0%

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiele) beroepsbevolking.

Periode: jaar 2019 / Bron CBS Arbeidsdeelname

Werkloze jongeren 2019

Eenheid = % 16 t/m 22-jarigen

	% jeugdwerkloosheid
Brunssum	3,0%
Landgraaf	3,0%
Nederland	2,0%

Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)

Periode: jaar 2019 / Bron: CBS jeugd

Personen met een bijstandsuitkering

Eenheid = Aantal per 1000 inwoners

	Personen met bijstandsuitkeringen(per 1000 inwoners 18 jaar en ouder)
Brunssum	44,2
Landgraaf	43,0
Nederland	46,0

Het aantal personen met een uitkering op grond van de Participatiewet. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling (de elders verzorgden), dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Periode: jaar 2020 / Bron: CBS Participatiewet

Lopende re-integratievoorzieningen

Eenheid = Aantal per 1000 inwoners van 15 - 74 jaar

	Aantal re-integratievoorzieningen (per 1000 inwoners in de leeftijd 15 tot 74 jaar)
Brunssum	20,8
Landgraaf	20,8
Nederland	26,1

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet.

Periode: t/m tweede kwartaal 2020 / Bron: CBS Participatiewet

De gegevens van een aantal beleidsindicatoren die moeten worden opgenomen in de programma's kunnen niet via een landelijke bronhouder worden ontsloten. Voor deze beleidsindicatoren in het taakveld 'bestuur en ondersteuning' beschikt ISD BOL zelf over de informatie. Het betreft de volgende beleidsindicatoren:

Formatie

Toelichting:
Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. In deze begroting is dat de datum 1 januari 2020.

2020	81,00 fte

Bezetting

Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is.
Terugkijkend naar een begrotingsjaar wordt de werkelijke bezetting berekend. Conform de definitie van Vensters voor Bedrijfsvoering dient de gemiddelde bezetting in dat begrotingsjaar te worden berekend door het gemiddelde te nemen van de werkelijke bezetting op 1 januari en op 31 december. Voor de programmabegroting betekent dit de bezetting op 1 januari 2020 + bezetting op 31 december 2020 gedeeld door 2.

2020	80,39 fte

Apparaatskosten

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.
Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

2020	€ 7.500.487

Externe inhuur

Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

2020	€ 77.711

Overhead

Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

2020	€ 4.009.831

D. Overzicht compensabele BTW

De gemeenschappelijke regeling ISD BOL heeft een bijzondere plaats in het zogenaamde BTW regime. Een gemeenschappelijke regeling valt formeel niet onder het BTW compensatiefonds. De wetgever heeft echter vastgesteld, dat de inkoop BTW (voorbelasting) van de regeling doorgeschoven wordt naar de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten kunnen vervolgens deze doorgeschoven BTW ten laste van het BTW compensatiefonds brengen.
De bedragen zijn vermeld in € en gebaseerd op een BTW percentage van 21.

Compensabele btw:

Compensabele btw	2022	2023	2024	2025
Brunssum	167.898	168.197	170.223	170.543
Landgraaf	226.525	226.930	229.662	230.093

E. Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AOW	Algemene Ouderdomswet
BBP	bruto binnenlands product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijstandsbesluit zelfstandigen
BERAP	Bestuursrapportage
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BUIG	Wet Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
CPB	Centraal Planbureau
DAO	Duurzaam arbeids- en trajectongeschiktheid
DAU	Duurzaam arbeidsongeschikt UWV
DB	Dagelijks Bestuur
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
I-deel	Inkomensdeel = het deel van het rijksbudget Participatiewet dat bedoeld is voor de uitbetaling van de uitkeringen
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IIT	Individuele InkomensToeslag
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISD BOL	Intergemeentelijke sociale dienst Brunssum, Onderbanken, Landgraaf
LKS	Loonkostensubsidie
Marap	Managementrapportage
MER	Minima Effect Rapportage
MJBP	Meerjarenbeleidsplan
MT	Management Team
NOW	Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid
Nugger	Niet uitkeringsgerechtigde
P&C	Planning en Control
PDCA-cyclus	Plan-Do-Check-Act-cyclus
PW	Participatiewet
SMI	Sociaal medische indicatie
TAO	Tijdelijk arbeids- en trajectongeschiktheid
TBO	Team Bijzonder Onderzoek
TCG	Tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
UWV	Uitvoeringsinstelling werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
W-deel	Werkdeel = het deel van het rijksbudget WWB dat bedoeld is voor de re-integratie
Wajonger	Jongere met een uitkering Wajong (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten)
WAO	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering
WBU plek	Werken met behoud van uitkering
Wia	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WSP Parkstad	Werkgeversservicepunt Parkstad
WW	Werkloosheidswet
ZZP'er	Zelfstandige Zonder Personeel

F. Vaststellingsbesluit

Het algemeen bestuur van de Intergemeentelijke Sociale dienst van de gemeenten Brunssum, Beekdaelen en Landgraaf (ISD BOL);

gezien de begroting van baten en lasten van ISD BOL van het dienstjaar 2022 en de meerjarenraming 2023 t/m 2025;

gelet op de artikelen 191 van de gemeentewet en 34 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen;

b e s l u i t

de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023 t/m 2025 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 23 juni 2021.

Het algemeen bestuur voornoemd,

De secretaris,	De voorzitter,
Mr. H.C.A. Smeijsters	H.J. Janssen

T.F.M.H. Peters
Maatschappelijke ontwikkeling

ISD BOL
t.a.v. de heer/mevrouw
Postbus 114
6440 AC Brunssum

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Bestuurscentrum
Lindeplein 1
Telefoon
(045) 5278555
Fax
(045) 5259879
E-mail
Gemeente@brunssum.nl
Internet
http://www.brunssum.nl
Bank
NL68BNGH0285001523
t.n.v. Gemeente Brunssum
BIC-code: BNGHNL-2G

Datum
Uw brief van
Uw kenmerk
Ons kenmerk 1065098/1065108
Bijlage(n)
Onderwerp Jaarstukken 2020 en de Programmabegroting 2022 e.v. van ISD BOL

Geacht Algemeen Bestuur van de ISD BOL,

Op 19 maart jl. heeft de gemeenteraad van Brunssum de door u aangeboden jaarstukken 2020 en Programmabegroting 2022 ontvangen.

Onze gemeenteraad heeft deze nota's in haar vergadering van 25 mei 2021 behandeld en geeft ten aanzien hiervan de volgende zienswijze af:

In reactie op uw brief van 18 maart 2021, waarin u ons de mogelijkheid geeft om bezwaar te maken tegen de voorlopig vastgestelde Jaarstukken 20209 van ISD BOL, berichten wij u dat wij daarvan afzien.
Verder zien wij er van af om een zienswijze af te geven over de Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

burgemeester

secretaris